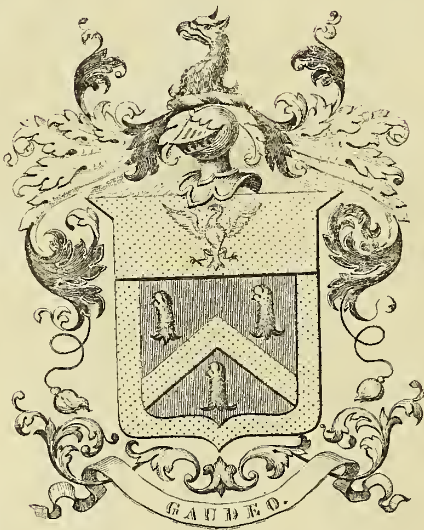

John Carter Brown.

Zeigler

Terrae
Sanctae

Argent.
1536

Jac. Ziegleri opus n. †1549. Jöcher, IV. 2200, sq., ubi plura ejus opera.
Otto Mappas (ligneas) vide ad p. cxi; et ad calcem libri.

See Harrisse Bib. Am. Vetus No 170

Greenland. p. 92 - also in
last map -

QVAE

INTVS CONTINENTVR.

SYRIA, ad Ptolomaici operis rationem. Præterea Strabone, Plinio, & Antonio auctoribus locupletata.

PALESTINA, iisdem auctoribus. Præterea Hiſtoria ſacra, & Ioſepho, & diuo Hieronymo locupletata.

ARABIA Petræa, ſiue, Itinera filiorum Iſrael per deſertum, iisdem auctoribus.

AEGYPTVS, iisdem auctoribus. Præterea Ioanne Leone arabe grammatico, ſecundum recentiorum locorum ſitū, illuſtrata.

SCHONDIA, tradita ab auctoribus, qui in eius operis prologo memorantur.

HOLMIAE, ciuitatis regię Suetiæ, deplorabilis excidij per Chriſtiernum Datiæ cimbricæ regem, hiſtoria.

REGIONVM ſuperiorum, ſingulæ tabulæ Geographicæ.

ARGENTORATI

apud Petrum Opilionem.

M. D. XXXII.

PETRVS SCHOEFFER MOGVNTINVS CANDIDIS INSPECTORIBVS.

NE QVIS culpet in hac noſtra opera, ſpacia uerſuum largius explicata, & alios per frōtes largiuſculos titulos, ſatis contrà morem excuſorum per Germaniam librorum inductos, & calumnietur nos ſequutos, aut inutilem elegantiam, aut per imposturam precium operi facere uoluiſſe. Is probatam habeat oro diligentiam noſtram. Vidimus quidem aliquot operum excuſorum Venetiis exemplaria, & ea quidem pauca, ſpaciis & ſcriptura ad ſummam exornata elegantiam. Cōtrà uidimus alia, & ea geographici operis Ptolemæi, per Germaniam tanta negligentia & immundicia ſcripturæ & picturæ uulgata, ut non officinas modo, ſed Germaniam ipſam illorū pudere oporteat, nempe, ꝗ apud Italos: mundiciæ enixe & fœliciter ſtudentes: uniuerſa ſordium accuſetur, nec ſit quo ſe ſub iſtis exemplaribus liberare calumnia putat, uoluimus præſenti opera ſi minus aſſequi peregrinam elegantiam, ſaltem imitari parte aliqua quanta poſſemus. Debemusq́ꝫ ſub meliorum emulatione eſſe ſecuri à reprehenſione, quando quæ plænam elegantiam ſunt adſequutæ Venetiæ plurima deniqꝫ gratia & commendatione orbe toto Chriſtiano excipiuntur.

ILLVSTRISSIMAE
ET SVBLIMI STEMMA
TE NATAE PRINCIPI
Renatæ à Gallia, Ludouici xij. Francorum regis, & Annæ, se
cundum reginæ Galliæ, & Britanniæ unicæ heredis filiæ,
Ferrariæ & Carnoti Duci, Gisorzij Comiti,
Iacobus Zieglerus, Landauus,
fœlicitaetm.

NVLLIS exemplis per Italiam receptum uidemus: Serena Princeps: quod grauioris materiæ lucubrationes, in qualibus geographica hęc haberi censemus, fœminis dedicarent. Cũ interim reperiamus Scriptores, qui amatorias fabulas exquisita fictione, elaborata oratione, summo omni parte lucubrationis studio meditatas, Reginis nuncuparint. Quod utrunq; quomodo acciderit, eius nõ tam causam querimus: quę manifesta est: quã eam ipsam ualde improbamus. Non em̃ simplici iniuria eum sexum affecerunt, ꝙ ad grauiorũ rerum captũ, parum idoneũ, ad fabulas autẽ & lusus comparatũ iudicarũt, ad hæc inuitarunt, ab illis seduxerũt. Ipsi interim auctores sese ab illecebris alienos, muliebrib. aũt affectib. obsequutos fuisse credi uoluerũt. Nequaq; satis in utrunq; defensi, quoniam mollia illa, neq; postulata, neq; expectata, in aures & oculos muliebris sexus ingesserũt. Ipsi sese iisdem primos oblectarũt. Laborarũt domi uicio, cuius alienam aulã insimularũt, nõ enim ubi priori ætate ingeniũ seueris studijs exercuissent, ad Milesia scribenda transiissent, tanta in hoc genere cura uersati essent, excelluissent, quando nunquam feliciter prouenit quodcunq; coactum, & præter animi inductionem tentatum fuit. Quod si cum sancta pręcepta proposuissent, sub his fœminã à teneris instituissent, ea maturis annis ad alia lasciua declinasset. Ipsi defensi, & præter iniuriam insimulatio foret, atq; reprehensio etiã iusta censeretur. Verum, ea hoc tempore nõ paucorũ, imò publica est iniquitas in sexũ hunc. Et quando arborib. satis, hortensi-

bus culturam in herba adhibeãt quo matura mitescãt, iumẽtis teneris adhuc frenũ & iugũ imponãt, quod ferant ętate firma. Feras à nido & lacte tractent quo mansuescant. Liberis uirilis sexus, pueris adhuc, grãmaticos addant qui linguã corrigant, magistros qui mores forment, impensas in educationem supra facultatem sæpe faciant, ut maturi annis, artibus his prę stẽt, unde sint columen domus & familię decus, puellaris institutionis literarium ludum nulla Resp: quod historia celebratum foret: uulgauit, nullæ scholæ fœminam ad Philosophiæ præcepta: quibus mores & adfectus moderaretur: admiserunt. Accessit alia indignitas, ꝙ ut durum imperium, tyrannisꝗ́ ingenuitatẽ premit, formę dignitatẽ uigoremꝗ́ omnẽ ciuiũ exhaurit. Cappadoces, Gethas, Syros, sermone, gestu, affectu, illiberales, petulantes, inuenustos, ad omnia ignobiles repræsentari per Comœdias uidemus. Nunquid illorum maiores: donec his libera cõditio erat: tales fuerunt? Aut nõ in his potius grauissimi homines qui animũ sublimem, oris decus probum, præseferrent, uerendum sonarẽt quantũ Atheniensis, aut Thebanus, aut rex Spartanus? omnino. Sed in Comicis personis longa seruitutis iniuria omnem liberalem habitum extinxit, Ita uirorum licentia præceps ad muliebrem sexum, huius motibus plurimum detraxit, atꝗ́ ad quandã sensus infirmitatẽ adegit, tamen requirũt uiri in eo sexu absolutos mores, nisiꝗ́ is exhibeat eos, acerbe insectantur, tamen & fœmina sub tanta sui incuria, & indignitate, nunq̃ eò recidit, ut hodieꝗ́ Comitate morum, sermonis gratia animi benignitate, facilitate, affectu opis ferendę. misericordia in proximi aduersis reb. officio in omnes, clementia in iniurĳs donandis ubi culpa agnoscatur, nõ æquet clarissima hęc in uiris exempla, neꝗ́ nõ superet illos, qui his disciplinis, q̃bus hæ uirtutes parantur, ætatem impenderunt, ꝙ si quanta incommoda huic sexui incidisse memorauimus sublata olim fuissent, utꝗ́ ex miti arbore pomum, saporem mitem trahit, ita par dignatio & institutio usꝗ́ à priscis matribus deducta in seras neptes foret, quid ad omnem uirtutem animi exprimendam fœmina de se non præstitisset? Sanè ut in certa spe sum, ꝙ deus populum Christi-

Christianum tandē miseratus, sit eū ex præsenti acerbissima iactatione in trāquillum statū repositurus, ita sub noua rerū directione istud quoq; futurum uideo, ꝙ uterq; sexus ut ex æquo humanitate, rationali portione & uitalib. uirib. fruit̄, utq; sub cōmuni deo patre, & Christo in eandē religionem, uitæ sanctitatē, & æternarū rerum ꝓmissionem uocatus est, ita ad animorum institutionē alter etiā sexus pari cura admittatur, tractetq; fœmina genus omne disciplinæ sæuerioris eo successu quanto in rebus humanis tractari uel ab absolutis ingenijs queat, reparet̄ in animi uigorē qualis natura humana & origine sua cœlesti dignus censeatur. Hęc mea querela est, & hęc mea sententia & in reliquum expectatio, proptereaq; quod recœptū iri olim publicè diuino, eius ego exemplum tanto ante occupans, tibi Illustrissimæ principi, quæ à Britanniæ unica domina Anna matre, patre autem maximo, Ludouico duodecimo Christianiss. Galliarum rege nata es, quæ supra natalium claritudinem: præterea te ad omnem uirtutem instituisti, religionem pręter superstitionem, amplitudinē animi, præter fastum, contemptū opum, citrà profusionem, iudicium cōtrà calumniam & assentationem confirmatum: quæ in aula uirtus pręcipua est, & in nullis etiam probatis principib. propè non desyderata: Fortuna utracq; ferenda constantiam, & uirtutes eas quæ in fœmina peculiari iure requirunt̄. Tibi inquam tot uirtutū titulis optimę principi offero Palestinam hanc, & attinentes regiones, Syriam, & Arabiā Petręam, graue cōmentarium, ut quod lectionis historię sacrę iuuandę studio suscœptum fuit, & quale à doctis per Italiam & Germaniam, diuinorum librorum studiosis insigniter expetitur, ægreq; moras ferunt, & me adhortantur ut æditionem maturem. Hoc suscipe serena Princeps, quātoq; & maximo usui futurū sibi censent amici: quantaq; & summa eius expectatione tenentur, tantus ipsum: ubi in publicum sub tuo illustri nomine exierit, testis habeatur, apud præsentes & posteros, unam te fuisse principem in his, sub quorum iudicio, præsidio & fauore quamlibet graues cōmentationes, & in sanctiorem paratæ usum fœliciter locatæ quieuerunt.

SATISFACTIO PRO OPERE SEQVENTI

SYRIA, hac, & Paleſtina, Arabiaq; Petræa deſcribenda duobus modis diſceſſimus à Ptolemæo, copia locorum, & radicis eorum conſtituendæ numeris. Huius poſterioris cauſam reddemus in opere, quod de reb. indicis inſtituimus, quoniam harum poſtulatione numeros omnium longitudinum à lxvi. ad c xcv. ſumpſimus, ad quandam ratam portionem, auctiores, prioris autem nũc damus. Quoniam alios quoq; auctores idoneos ſequuti ſumus. Libet animaduertere, quàm longè aliter ſe habeant loca littoralia Syriæ penes nos quàm Ptolemæum, uidelicet, ꝙ intulimus ipſi Plinii & Strabonis traditiones. In mediterraneis autem ut eſt deniq; plurium locorum cõmemoratio & poſitio, qualis apud Ptolomæum non eſt, quæ nos ex Antonino tranſtulimus. Quem etiam auctorem utinã integrum per ueniſſe ad nos contigiſſet. Non alius canon certior haberetur corrigendi ſitus locorum, ueſtigationiſq; confirmandæ quę recentia loca memoriã ueterum referant per hiſtoriam Romanam. Nunc uero lacerum habemus, & inuerſum, nec uno modo mendoſum. Numerabit aliquo cõmentario profectiones. Eò loca tali ordine, & diſtantia ſeſe habebunt. Diuerſo commentario, uel alterum horum, uel ſimul ambo priorem poſitionem refigent. Hic diligentia opus eſt, ut concors ordinatio fiat, uel ubi nobis indulſerimus, una ſuſcipienda, ut ſors & electio tulerint reliquis præteritis. Hoc uenia dignum in corruptiſſimis exemplaribus cenſeri lector putabit. Qui ſi uenia donanda ſe duriorem prebebit, licet illi per nos: præter inuidiam & obtrectationem: reponere quæcunq; meliorem faciem ſuſcipere poſſe arbitrabit̃. Sed interim ꝙ talis nouum opus apparat, nos præſentia molimur, utq; à reprehenſione liberi ſimus. Hæc in noſtri ſtudii gratiam conſeruandam præfari uoluimus.

S Y

R I

A

S Y R I A

T E R M I N A T V R

À S E P T E N

trione Cilicia,& parte Cappadociæ iuxta expoſitam per Amanum montẽ lineam,ab occaſu Syrio pelago. Parallelus borealior tabulæ habet gradus xxxviij. auſtralior xxxiij. Differentia ſuper meridiano gradus v. Meridianus occidentalior diſtat ab eo per inſulas Fortunatas gradib. lxvij. orientalior lxxv. Differentia ſuper parallelo gradus viij. Proportio paralleli medij tabulæ ad circulum maximum quæ v. ad vi. Eſt autem tractus littorum ſecundum deſcriptionem hanc. Poſt Iſſum & Ciliciæ portas

Alexandria	70	5'	36	15
Myriandrus	70	5'	35	50

Hoc loco Xerſes recenſuit exercitum contra Græciam per ſingula dena millia,quantam copiam ſeptis includebat, capatia tantæ turmæ unde loco nomen.

Rhoſſus	70		35	25
Rhoſſicus ſcopulus	69	35	35	20
Seleucia pieria	69	25	35	20

Sita eſt in promontorio ad quam uſq; peruenit Daphne nemus,agrum optimum habet. Condita à Seleuco Nicatore,munitiſſima urbium quatuor quas is condidit. Hæc,& Laodicia, & Antiochia,& Apamia,dictæq; fuerunt ſorores.

Orontis fluuii oſtia	69	20	35	30

Sic dictus ab eo qui ſuper illo pontem fecit. Habet ortũ in Cœle ſyria,poſtea ſub terram illatus,iterum emergit, & per Apameenſem

meenſem agrum,& prope Antiochiam procedens defertur in mare,procul à Seleucia ſtadiis lx.

Nymphæum ſpecu ſacrum poſt Orontis oſtia.

Caſius mons	69		35	30
Poſidium oppidulum	69		35	27
Heraclia	69		35	15
Dioſpolis	69		35	10
Laodicia	69		35	5

Optime ad mare ſita & portuoſa,locum habens pręter cæterã feracitatem uino aptum, quapropter maximam uini partẽ Alexandrinis prębet,cum montem habeat ſibi imminentem uineis plænum uſque ad uertices ferè, qui paulatim ab ea abſcedentes Apameę imminent in erectam altitudinem euecti,Hanc Dolobella in eam confugiens,& à Caſſio uſque ad interitum obſeſſus, non mediocriter labefactauit,& multas urbis partes ſecum traxit.

Gabala promontorium	68	20	35	

REGIONIS ARADIORVM

Platus	68	50	34	45
Balaneæ	68	50	34	40
Caramus	68	50	34	35
Aradiorum portus	68	48	34	33
Enhydra	68	45	34	32
Aradus inſula	68	40	34	34

Sita eſt in fronte iugoſæ cuiuſdam, & importuoſæ oræ, inter eius portum & Marathum,diſtans à continente ſtadiis xx. Ea eſt petra quędam à mari circumfuſa,ſeptem ferè ſtadiorum ambitu,habitationibus plæna, opus quorundam ut ferunt: inquit Strabo : ex Sidone profugorum . De huius inſulæ fœlicitate plura apud Strabonem.

Marathus	68	40	34	30

Antiqua Phœnicum ciuitas diruta ætate Strabonis.

Texymira & Symira	68	30	34	30

Orthoſia 68 20 32 30
Eleutheri fluuij oſtia 68 15 32 28
Dictus recenſiori ætate Vallonias.
Tripolis 68 32 20
Sita in Cheroneſo frequẽsq́ꝫ habitata, habet ętate hac opifices ſupra iiij. millia qui ſericũ texũt. Ager adiacet urbi, lõgitudinę duũ milliũ paſſuũ, latitudine mille, incõparabilis fœcũditatis. Fons oritur ad radices Libani procul ab urbe vi. m. paſſuum qui breui ſpacio auctus totam planiciem Tripolitanam rigat.
Dei facies promontorium 68 32 10
Nephin caſtellum ætatis noſtræ 68 5 32 9
Peninſula, procul vi. m. paſſuum à Botry munitum xx. celſiſſimis turribus, & firmiſſimo muro. Eius ager uinum habet præſtantiæ famam præ cæteris Phœniciæ.
Sycada 68 8 32 7
Botrys 68 10 32 5
Olim opulenta ciuitas, nunc euerſa.
Biblus 68 33 55
Dicta in hebræo Ghebal, hac ætate Ghibeleth.
Palebiblus ſita non procul à mari in excelſo quodam loco Ciniræ regia, in qua Adonidis templa fuerunt.
Adonidis fluuij oſtia 68 33 51
Climax mons, dictus ætate hac, tranſitus canis, anguſta ſemita inter mare & Libanum imminentem, ubi & Saraceni clauſtra impoſuerunt.
Lyci fluuij oſtia 68 33 25
Leontopolis 68 33 22
Berytus 67 50 33 20
Dicta fœlix Iulia. Hac ætate eſt celeberrimum emporiũ, & occupauit totam ueterem gloriam Tyri & Sidonis.
Nagoræ fluuij oſtia 67 50 33 35
Commemoratus Plinio, Tamyras dictus Straboni.
Sidon magna 67 15 33 30
Sarphath 67 10 33 28
Ramah 67 10 33 28

Fluuii oſtia	67	5'	33	24
Auium	67	4'	33	23
Tyrus	67		33	20
Ecdippa	67	2'	33	15
Album promont.	67	4'	33	10

EVPHRATIS DVCTVS.

Qua tranſit Taurum montem	72	35	38	
Singæ fluuii coniunctio	73		37	50
Arudis	72	40	37	30
Samoſata legio ſeptima	72	30	37	25

Vrbs natura munita caput Comagenæ. Circumiacet eam regio, parua quidem, fœcunda tamen. Hoc in loco eſt Euphratis pons, patria Luciani Sophiſtæ.

Zeugma	72	32	37	15

Nobilis tranſitu Euphratis.

Canaba	72	30	37	15
Hierapolis	72	50	37	5'
Europus	73		36	50
Cecilia	72	50	36	40
Bethammeria	72	40	36	30
Gerra	72	40	36	5'
Paphara	72	40	36	
Arimara	72	50	35	55
Erraziga	72	40	35	50
Barbariſſus	72	50	35	45
Athis	73	10	35	40
Sura	73	40	35	20
Alalis	73	45	35	15
Alamatha	74		35	5'

ARABIAE DESERTAE

Tapſacus, dicta Plinio Aphipolis	74	35	35	5'
Birtha	74	45	35	
Gadirtha	75		34	45

Ex latere autem Meſopotamiæ hæc loca alluit.

Porſica	73		37	30

Aniana	73	15	36	20
Barſampſa	73	30	36	15
Sarnuca	73	5	35	50
Berſima	73	15	35	35
Maube	73	50	35	20
Naguda	72	20	35	10
Nicephorium	72	35	35	20

Hoc autem ordine alluit prædicta loca utroq; latere aluei. Singæ fluuij cõiunctio, Porſica, Arudis, Samoſata, Zeugma, Canaba, Hierapolis.

Europus, Amana, Cecilia, Bethammaria, Barſampſa, Gerra, Paphara, Barbariſſus, Sarnuga, Berſima, Athis, Sura, Maube, Alalis, Alamatha, Naguda, Nicephorium, Tapſacus, Birtha, Gadirta.

Euphrates fertur à fontibus in quendam pronum locum, longeq; procedens latitat, non quod ſub terram ingrediatur, ſed mira quadam cauſa, Super enim aqua fit limus altus, longitudine ſtadiorum l. latitudine xx. adeoq; dureſcit, ut continens uideatur, ſuper quo pedites, equites, curruſq; ſecurè ambulant. Super eodem calami numeroſi naſcuntur, quos accolæ quotannis ad radices, ſecundo flante uento comburunt, ne uiã impediant, Deinde fluuius emergens, iterum in Edeſſenam regionem procedit, ubi apud Tauros: id oppidi nomen eſt: Dianę templum erat, quo Iphigeniam Agamemnonis filiam ſimul cum Horeſte fratre, & Pyladæ fugiſſe dicunt, Dianę ſtatuam ferentem. Alia autem templa eiuſdem, uſque ad meam ætatem: inquit Procopius: uiſunt, diuerſa ab eo quod eſt Tauris, unum in Ponto, in Comana ciuitate, apud fontes Iris fluuij, alterum in Cappadocia, etiam ciuitate Comana, ſimile illi quòd eſt Tauris, addito altero Iphigeniæ ſorori. Hęc poſtea Chriſtiani in ſua templa conuerterũt, autor Procop.

Singę fluuij fontes	70	15	35	35

in monte Piera. Ciuitates ſuper occidentali ripa Singæ fluuij

Chaonia	71	10	36	20
Catamana	71		37	

Sicosbiliſ-

Sicosbilisses	71	30	37	25
Super orientali ripa.				
Gindarus	70	40	35	40
Cyrus	70	50	36	
Singa	71	50	37	30
Vrima	72	40	37	40
Super occidentali ripa Chaboræ fluuij ciuitates.				
Ballatha	74	50	36	40
Super orientali ripa Acraba	74	15	35	50
Fontes fluuij	75	10	37	30
Super occidentali ripa Aschoræ fluuij ciuitates.				
Peliada	77	10	35	50
Super orientali ripa Bazala	76	40	37	
Zama	76	50	36	40
Bamatra	77	40	35	20
Daremma	77	50	35	
Fontes fluuij	76	20	37	40
Eleutheri fluuij fontes	70		33	30
Adonis fluuij fontes	70		33	15
Leontis fluuij fontes	68	20	33	
Chrysorhoes fluuii fontes	70	30	33	30
Palus in quam defluit	69		33	10
Marsiæ fluuij fontes in monte Marsya	71	50	35	
Qua præterfluit Apamiam	70	20	35	

Apamia lxx.m. ab Antiochia ad Emesam, urbs ex magna parte optime sita. Est enim collis quidam, quem Marsyas fluuius: ut inquit Plinius: & ingens quidam lacus circumpositus, & latæ paludes peninsulam faciunt. Dicta est antea Pella. Seleucus Nicator condidit.

Seleucus oppidum extra Marsyam fluuium. Nicator Seleucus ponte cum Apamia iunxit.

Coniunctio Marsyæ cum Oronte fluuio	70	5	35	10
Orontis fluuij fontes	70	40	33	30
Ciuitates super occidentali ripa Orontis				
Seleucus penes Belum	70		34	45

Caperturi contra coniunctionem Marsyæ fluuij

Niacuba 69 50 35 20

Super orientali ripa Orontis

Emesa 70 20 32

Obtinet aliquid solitudinum Palmyrenes

Daphnis 69 20 35 30

Super Oronte fluuio mediocris habitatio procul ab Antiochia, stadiis xl. contra ortum

Antiochia super Oronte 69 30 35 30

Cognominata Epidaphne, procul à Seleucia cxx. stadiis. Diuiditur media amne Oronte. Situsq́ eius in inmensam longitudinem porrigitur. Plateam quam insigniorem habuit longam xx. stadiis, lutosam antea, Herodes Antipatri Iudeæq́ rex lapide strauit. Magnitudinis animi & liberalitatis famam apud externam urbem mercatus. Casius mons ei à meridiana plaga incumbit, unde crebri fontes, & largæ aquæ, auræq́ temperatæ reddunt urbem salubrem. Vna est & amplissima quatuor, quę sorores dicuntur. Sed & ipsa intra se est Tetrapolis, & per singulas partes priuato muro, & alio publico munita. In cuius ambitu ccclx. turres surgebant. Potentia & magnitudine non multum superatur à Seleucia super Tigri, & Alexandria ægyptia. Aedificia urbis priuata ferè de materia fuerunt. Credo quod urbs tutior foret contra terræmotus. Sed eo factum est ut ignibus magis obnoxia haberetur. Donec sub christianis fuit, habuit templa ccclx.

Daphne lucus ad Daphnen oppidum ingens, opacus. Fontanis aquis irriguus, ambitu lxxx. stadiorum.

Fanum & asylum Apollinis in Daphne luco.

MONTES IN SYRIA insignes.

Amani montis pars 70 5 36 35

Tauri pars 70 20 37 30

Piara 70 15 35 50

Et ex quibus fontes concipiuntur Chaboreæ & Aschoreæ fluuiorum.

Casius mons cuius medium in mediterraneis 69 15 35 30
Finis imminet Antiochiæ, adeò celsus ꝙ cum Parthi aliquando ex improuiso superuenissent urbi, Oppidani autem forte in theatro spectarent ludos, non præceps altitudo theatri impedimento fuit histrioni, quo minus prospectaret hostem tenentem iuga montis, eoq́ꝫ exterrito exclamarit, aut ego insomnium uideo, aut magnum periculum. De hoc monte ferunt, ꝙ quarta uigilia noctis excipiat splendorem solis. Nam qui in Aegypto Casius mons apud Pelusium est, quia ex arenis aggestus auctore Strabone, in tantam sublimitatem non assurgit. Etiam de Casio Syriæ non est intelligendum, quod omni parte anni reddat splendorem de nocte, sed sub æstiuis solsticialibus noctibus. Hic contingere potest ꝙ horis propè duabus æqualibus ante solis ortum mons excipiat splendorem manifestioris auroræ.

Anticasius mons post Casium, quasi & ipse situs super mari memoratus à Strabone.

Libanus mons desinit ad Dei faciem promontorium, procul à Tripoli vi. milibus passuum.

Antilibanus desinit apud Sidonem procul ab urbe duobus millibus passuum. Vinum eius montis est laudatissimum. Continuatur Libano per tractum littorum.

Leopardus mons 68 3 32 15
Procul à Tripoli iiij. m. passuum, à Libano duobus milli. assurgit in rotundam altitudinem. Circuitur aliqua parte riuo, qui rigat Tripolitanum agrum.

Trieris duo montes sunt ultra mare. Eius qui est borealior fines sunt apud Texymiram uel Marathum. Eius qui australior fines 68 10 32 15 Et 68 20 32 10

Aegyptius murus: opus ut existimo: Ptolomæorum regum, qui Trieres montes in mediterraneis muro coniunxerunt.

Campus dictus concauus, qui est comprehensus inter Trieres montes & murum Aegyptium. Eius latitudo mari proxima est stadiorum cc. Longitudo ferè dupla.

Macras campus pars prima à mari Concaui campi. Tota hæc planicies est fertilissima, & frequentata multis uillis.

Montes in regione Antiochena, quaſi in mediterranea à Rhoſſo.
Meleagri uallis quam dicti montes includunt.
Trapezon collis quaſi imminens Meleagro ualli inter Rhoſſum & Rhoſſicum ſcopulum.
Marſyas mons unde fontes concipiuntur Marſyæ fluuij.
Ityræi montes qui inter Sidonem & Damaſcum urbes.
I R R I G A N T autem regionem & alij fluuij, qui poſt Amanitas portas, per agrum Antiochenum excurrunt,
Archeutus, Labotas,
Onoporas, qui inter Rhoſſum & Rhoſſicum ſcopulum excurrere uidetur. Agri uero Damaſceni Arpath & Amana fluuij dicti ab hebræis.
L A C V S porrò qui inter Apamiã eſt & Arethuſam.
Ciuitates autem in Syria mediterraneę ſic ſe habent, pręter eas quæ ad decurſus fluminum dictæ ſunt.

M E S O P O T A M I A E

Carræ nobiles clade Craſſi	73	55	37	10
Tilaticomum	73	10	37	5
Edeſſa	73	30	37	25

C O M A G E N A E Syrię.

Comagena regio extra Euphratem poſt Samoſata iuxta Hierapolim. Dicta hodie Euphratiſia, auctor Procopius.

Antiochia penès taurum montem	71		37	20
Germanicia	70	40	37	30
Dolica	71	40	37	30
Catauana	71	10	37	30
Gerbediſſum	71	30	37	20
Nicopolis	71	10	37	25
Araca	71	40	37	20
Deba	71	10	36	30
Haminea	70	50	36	15
Rhetauorum Arabum Tharſe	72	5	37	25
Niſus	71	30	37	30

P I E R I A E autem ciuitates hæ,

Piara	70	30	36	30
Pagræ locus munitiſſimus	70	40	36	5

Tindarus ciuitas Cyriſticæ regionis iuxta Pagras, arx & receptaculum latronum, inquit Strabo.

Mineruæ Cyriſticæ templum, prope Tindarum & Heracleam.

Pilæ Syriæ	70	20	36	15

C Y R I S T I C E S autem ciuitates hæ,

Ariſeria	71	50	36	30
Regia	72	5	36	50
Buba	72	10	36	40
Heraclea	71	50	36	35
Gallicoma	72	25	36	45
Bathnæ	72	40	36	55
Niara	72	5	36	10
Hierapolis, dicta Callinice	72	5	36	15

Circa hæc loca Ventidius profligauit Parthos, Pacoro rege eorum occiſo. Fuitq; ultus Craſſianam cladem.

Bena	71	40	36	
Miniza	70	50	35	45

S E L E V C I D I S ciuitates hæ,

Gephyra	70	5	35	30
Ima	70	30	35	25
Berœa	70	45	35	30
Aſaphi	71	15	35	30

C A S I O T I D I S autem ciuitates hæ,

Bacatilli	69	30	34	45
Lariſſa	70	20	34	45
Epiphania	70	35	34	35

Iuxta Emeſam inquit Hieronymus, addit. Arbitrari eam eſſe quæ in ſacra hiſtoria dicitur Labochamath, ubi ſit tranſitus in Syriam. Quod non conuenit. Nam chamath eſt montana regio inter Sidonem aut Tyrum & Damaſcum, dicta ſuperius Ityrea. Tranſitus autem in Syriam locis aliquot Moſis & Ioſue deſignatur ad læuam Damaſci, in ambitu fontium Iordanis.

Dicitur ætate hac Alapia, siue Alepon.

Raphana	69	50'	32	15'
Mariamma	70		32	
Heliopolis	69	20'	33	30'
Mamuga	70		33	25'

C H A L Y B O N I T I D I S ciuitates hæ,

Thema	72	20'	35	30'
Acoraca	72	5'	35	15'
Derryma	71	50'	15	
Chalybon	72	10'	35	
Speleuca	72	10'	35	15'

C H A L C I D I C E S autem ciuitates hæ,

Chalcis arx	70	35'	35	15'
Thelmenissus uel Themelisum	70	25'	35	15'
Androna	70	20'	35	10'

Marsyæ montis post Macram campum & Aegyptium murum.

Chalcidica regio descendit à Marsya monte, & tota ad austrũ iacet Apameensibus.

Arabum scænitarum,

Tolmidesa	71	10'	35	30'

A P A M E N E S ciuitates hæ,

Namaxa uel Nazama	71	15'	32	5'
Salminiada	70	30'	32	30'
Seriana	70	20'	32	50'
Cappareæ	70	30'	32	20'
Ahara	70	15'	32	25'
Arra	70	35'	32	55'
Arethusa	70	20'	32	20'

Gambari locus Apameensis agri.

Iamblichus, locus Apameensis agri.

Sampsiceramus ad Auroram Seleuciæ Apameæ.

LAO-

LAODICENAE ciuitates hæ,

Scabusa	70	20	33	25
Laodicia	70	10	33	55
Paradisus	70	20	33	35

Puto locum esse, quem Strabo uocat uiridarium ad concauum campum,& Aegyptium murum, quàmuis situs sit paulo distantior. Sed est Ptolemæus tota Syria longitudinibus extensior aut Strabone aut Antonino.

Eman Thamar,id est,Palmetum uiridarium.

Gabruda	70	20	33	30
Beumaris	69	32	32	15

Procul à Damasco lxxx. mille passuum. Via per Damascum ad Neapolim Cœlesyriæ. Hæc aut alia est à Beumari Mesopotamiæ, aut uicium est exemplarium Antonini.

PHOENICIAE mediterraneæ ciuitates hæ,

Arca	68	35	32	
Geroda	69	5	33	50
Theleste	69		33	20
Abila,cognomento Lysanium	69		33	15

Eius mentionem facit Lucas.

Lybo	69	25	33	20
Conna	69	20	33	25
Damascus	68	55	33	

Vrbs insignis curuæ Syriæ,dicta in hebræo Dammesech.

Saana	69	55	33	35
Ina	69		33	
Gabala	68		33	10
Antiradus	68	22	32	30

Pyramides quatuor extant apud Antiradum,hac etiam ætate, procul duobus m. admirandæ magnitudinis,lapidibus ad normam dolatis, quarum latera tenent pedes xxvi. Profunditas pedes septem. Creduntur sepulchra ueterum regum Phœniciæ.

Archas castellum Libani montis	68	5	32	12

Carath caſtellum	68 35	32 12

Procul xx.m. paſſuum à Synachi oppido, ſitum in concauo campo ad Aegyptium murum.

Synochis ciuitas ſubiecta Arachæ caſtello, procul mille paſſibus.

Aeſculapij lucus poſt Tamyram fluuium inter Berytum & Sidonem.

Specus ad boreale latus Leopardi mõtis, ubi fuit reperta tumba, longitudinis xxv, pedum.

Mergath caſtellum munitiſſimum	68 53	32 22

Apud Balaneas ſuper fluuio eius nominis procul ab Anterado xiiij.m. procul à mari duob,

PALMYRENAE autem ciuitates hæ,

Cholla	73 10	32 25
Oriza	73 10	32 30
Maronia	72	32 30
Coara	71 20	32 10
Putea	72 10	32 30
Ada	73 20	32 30
Palmyra	72 20	35 10

Dicta hebræa lingua Tamor, ædificata à Salomone rege hebræo. Vrbs maxima, & ſitu nobilis, diuiti ſolo, uaſto undiq; ambitu, arenis includente intus agros, aquis irriguos & amœnos. Fontibusq; & puteis nimis abundantes, cũ in circumiacente regione aquæ nuſquám inueniantur. Ita à natura rerum ueluti exempta terris degit priuata ſorte inter duo imperia ſumma, Romanorum & Parthorum, & prima in diſcordia, cuius ſemper utrinq; cura. Abeſt à Syria ſuperiore duorum dierum itinere, ab Euphrate unius, à proximo Syriæ littore millibus paſſuum ccl. à Seleucia Parthorum: quę uocatur ad Tygrim: m. paſſuum Dxxxvij.

Palmyræ urbi imperauit ſub Galeno Zenobia, tanti animi, ut deficere ab imperio Romano auſa ſit, quam Aurelianus tamen uicit & triumphauit.

Palmirena

Palmyrena ſolitudo qua Euphrates ad orientem conuertitur, & pertingit uſq; ad petram urbem & Arabiam fœlicem.
Scænitę Arabes ad Euphratē fluuium, ubi is ad orientem conuertitur, relinquens Palmyrenas ſolitudines. Sunt autē infeſtatores Chaldęorum.
Stellendena regio infra Palmyrę ſolitudines. Regio agri Palmyreni, ad auſtrum arborem nullam, nec aliquid fructuum in campis fert, maxime ſolis ardorib. expoſita et torrida eſt. Quibuſdam tamen paſtionibus ouium oportuna, auctor Procopi.

Adacha	73		32	
Danaba	71	20	33	20
Goaria	71	15	33	30
Aueria	72	20	33	20
Caſama	71	30	33	20
Odmana	70	55	33	10
Atera	72		32	

CYPRI INSVLAE SITVS.

CYPRVS uocata antiquitus fuit Acamantida, Ceraſtis Aſpelia, Amathuſa, Machara, Cryptus, Colinia. Sedes fuit aliquando ix. regnorum. Ambitus eius iij. m. ccccxx. ſtadiorū. Longitudo maxima, ut Plinius inter promontoria Acamanta, & Dinareta, ut Strabo inter Clides inſulas & Acamanta pedeſtri itinere M. cccc. ſtadiorum. Siluoſa primitus fuit, ſed quia metalli æris ferax eſſet, ſiluæ excisæ, in caminos & operas metalli campos aperuerunt arabiles. Vini eſt ferax, quod uirtute & gratia cum Cretico certat. Fertur Venetias, non quidē publice promercale, ſed priuatim à ciuibus. Hic quod me guſtare cōtigit, uidetur auſterius Cretico, tanquàm è dolijs picatis depromptum eſſet. Imperant hodie inſulæ Veneti, redimuntq; pacem eius ad Turcam annuo tributo xxx. ſiue xl. m. aureorum, quod prioribus annis Sultano pendebāt. Ea pecunia damnatus erat poſtremus inſulæ rex, qui præſidium quoddam militare Mamalucorum: quo inſulam in poteſtatem redegerat:

uaria fraude confœcit negocio peracto. Hunc quocꝫ Veneti circumuenerunt ſpecie nuptiarum Venetæ puellæ. Maximus prouentus ex inſula hodie ſuſcipitur bombycis, cuius incredibilis copia Venetias fertur, ut tota inſula uideat in lanam abijſſe, utuntur autem inſulanis crudeliter, & eos premunt non tolerabili ſeruitute. Terminatur ab occaſu mari Pamphilio ſecundũ deſcriptionem hanc,

Acamas extrema	64	15	35	25

Promontorium ſiluoſum, quod duarum mammarum ſpeciem prebet. Tendit ad aquilonem, tranſitu m. ſtadiorum, in Ciliciam Sidam uerſus.

PAPHOS noua	64	20	35	10

Portum habet, & templa optimè ſtructa, procul à Palepapha, ſtadiis lx. pedeſtri itinere. Traiectus inde ad Alexandriã iij. m. DC. ſtadia.

Drepanum promontorium	64	10	35	5
PAPHOS uetus	64	30	35	

Palepaphus ad x. ſtadia ſita ſuper mari, ſtationem habet, & antiquum Veneris Paphiæ templum. In hac, uel ſuperiore, apoſtolus Paulus conuertit Sergium Paulum proconſulem.

Zephyrium promontorium	64	30	34	45

Quod ſtationem habet.

A meridie mari Aegyptio atcꝫ Syro ſecundum deſcriptionem hanc,

Phrurium promontorium	64	45	34	50
Curium ciuitas	65		34	50

Habet ſtationem peninſula procul à Thronis ſtadijs, DCC.

Lyci fluuij oſtia	65	30	35	5
Curiæ extrema	65	40	34	45
Amathus	65	45	35	
Thetij fluuij oſtia	66	20	35	
Cetuim ciuitas	66	30	35	

Habet portum clauſum, ad hanc à Pedaſio eſt ſinuoſa & aſpera nauigatio, procul à Baruto ſtadiis M.D.

Palea ciuitas inter Cetuim & Amathum.

Olym-

Olympus mons inter Amathum & Curias
Throni ciuitas, Et extrema 67 35
Ab oriente pelago Syro ſecundum deſcriptionem hanc,
Pedalium promontorium 67 20 35 10
Pedaſium Straboni, cui collis & altus & aſper imminet, procul à Clidib. ſtadiis D C. lxxx.
Amachoſtus 67 20 35
Pediæi fluuij oſtia 66 50 35 20
S A L A M I S 66 55 35 30
Leucola portus commemoratus Straboni poſt Pedaſium promontorium.
Arſinoe ciuitas & portus inter Leucolam & Salaminam cum ſtatione, templo & Luco.
Elæa extrema 67 20 35 20
Clides extrema 87 50 35 25
Inſulæ duæ dictæ Plinio in fronte Dinaretæ promontorij ex aduerſo Syriæ, procul à Pyramo ſtadi. D cc.
A ſeptentrione anguſtiis Ciliciæ ſecundum hanc deſcriptionem,
Carpaſia ciuitas habet portum 67 5 36
Sarpedon promontorium iuxta portum Carpaſię, tranſitus Iſthmi Carpaſias inſulas uerſus, ſtadiorum xxx. in auſtrale pelagus.
Olympus mons, & promontorium poſt Carpaſiam, ſummum montis templum habuit Veneris Acræ, quod mulieribus nec adire nec uidere licuit, tranſiuit ſuperſtitio ad Chriſtianos. Et in ipſa urbe Roma antiſtites templorum, muliebrem ſexum à certis ſacellis arcent, nullius matronæ pudicicia, nullius uirginis integritas, tanti habentnr, ut intra limen adorent. Hæc religio eſt Romana, longe à limine adorare oportet, quas pro humilitate & iniuria paſſa, deus obuius excipit, & cœlo dignatur. Admittuntur intra limē ſine delectu uiri tanquàm puri, quamuis auerſi & cōuerſi ſint qualibet impuritate cōſpurcati. Quos deus à ſuo ipſorum ſupercilio, & iniquitate longè reiicit, ipſoq́ꝫ cœlo excludit.

Achæorum littus 66 30 35 40
Aphrodiſium 66 40 35 40
Ad hoc inſula eſt per anguſta, procul à Salamina lxx. ſtadiorum interuallo.
Macharia 66 40 35 45
Ceraunia 65 20 35 45
Lapithi fluuiȷ oſtia 65 30 35 50
Lapithus ciuitas 65 30 35 50
Stationem habet & naualia.
Agidus iuxta Lapithum
Cromium extremum 65 10 35 5
Promontorium opponitur Animurio promontorio Ciliciæ, Thracheæ, tranſitu ccc.l. ſtadiorum.
Soli 65 36 5
Poſt Acamantem habet portum & flumen.
Calinuſa extrema 64 30 35 45
Arſinoe 64 20 35 35
Ab Acamanti promontorio nauigatur Arſionoen orientem uerſus.
Hicrocepia non procul à mari, ab occidente Cromiȷ promontoriȷ.
Orientalia inſulæ Salaminia comprehendunt, occidentalia Paphia, meridionalia Amathuſia, & Olympus mons.
Septentrionalia Lapathia
Ciuitates autem mediterraneæ ſunt
Chytrus 66 40 35 45
Cytri dicta Plinio.
Terminthis 66 40 35 35
Tamaſſus 66 50 35 20
Leucuſa 66 30 35 20
Per quam fluit Pediacus fluuius.
Inſulæ penès ipſam ſunt
Carpaſiæ 64 15 36
Aliarum meminit Plinius
Eleuſa contra Emurium Ciliciæ

Quatuor

Quatuor ante promontorium.
Stiria ab altero capite.
Hieriæ contra Menaphum, Cephia, Mare quod ibi prætenditur à latere Ciliciæ uocatur Aulona,
Salamine contra Salaminam, in Sigeo mari.
Illyris, Lebosa, Telendos, Ape
Cypriæ tres steriles.
Dionysia dicta Caretha.

PALE STI NA

ZIEGLERI

LANDAVI BAVARI IN PALE
STINAM PRAEFATIONES.

QVOMODO Græcorum historias melius intelligunt: inquit diuus Hieronymus ad Rogatianum: qui Athenas uiderunt. Et tertium Vergilij librũ qui à Troade per Leucaten & Acraceraunia ad Siciliã, & inde ad ostia Tyberis nauigarunt, ita sanctam scripturam lucidius intelligunt, qui Iudęam oculis sunt contemplati, & antiquarum urbium memorias locorumq́ꝫ, uel eadem uocabula uel mutata cognouerunt. Ergo ea causa fuit duobus scriptoribus ecclesiasticis primis, Hieronymo & Eusebio Cæsariensi. Huic ut hebraicorum locorum descriptionem & tabulam ederet, qui ut opus hoc in latinam transferret linguam, commentarium: quamuis inuerissimum: ad nostram ætatem mansit. Tabula uero intercidit iniuria temporis. Per quã iacturam, sunt sacris libris legendis ueteris tenebræ: ad hanc quidem partem lucis: rursus inductæ. Quoniam, quæ in his loca leguntur, eorum facies qualem dispositionem ad sese, hoc est, unius Palestinæ situm, & ad reliquum terrenũ orbem, ad cœliq́ꝫ climata habeat, non facilius concipitur imaginatione, quàm à nudis nominibus denotentur ordine arbores nunq́ꝫ antea exploratæ siluæ. Fuerũt quidem: ut ætate nostra Bratebachius ecclesiæ Moguntinæ presbiter, & eo uetustiores Bacho Anglus, & Burghardus quidam Dominicalis: qui palestinæ sitũ scripserunt. Vulgata est etiam tabula apud CL. Ptolemæi geographicum opus, qua ueteris iacturam picturæ sarctam quispiam arbitrari possit. Sed mihi quare iisdem non permittam titulum Eusebianæ tabulæ, uel conseruatæ, uel instauratæ, causæ manifestæ sunt. Diuisionem tribuum xij. secundum Iehosuah fidem tenuiter assequuntur. Coordinationẽ autem locorum fecerunt, ut leuis coniectura, & imperitissimorum hominum: qui se istic ductores locorum faciunt: indicatio inuitauit, nulla testata historia, nullo auctore idoneo: quid consequentia

ſequentia loca & itinera facta ſuſtinerent: conſultis, itaq; ipſis accidit, q Geomantæ puncta ſua fatidica temere magis nõ ſpargunt, q̃ iſti fixerunt loca. Syriaci uero maris, Libaniq; montis tractum, totiusq; tabulæ ad cœli cardinem collocationẽ, nõ ſeruarunt. Cum hæc enim: ſecundum Ptolemęi quidem traditionem: inter Aegypti & Ciliciæ oram extremam excurrat, propè inter occaſum hibernum, & æſtiuum ortum. Iſti aſſurgere littus Paleſtinæ ſeptentrionem uerſus propè ſecundum ſitum meridiani fecerunt. Porrò Aegyptum & montem Sinai totumq; deſertum: tam obſcurum hodie lectori, q̃ inuium olim hebræis: ex tabula detraxerũt. Neſcit lector undè & qua deduxerunt ad Paleſtinam hebręos. Quod uero hiſtoriam rerum uidetur ſpectare, Acclamationes Chriſto concionanti factas, & de uia occurſus, & ruptam ciſternam, atq; à tribus millibus annorum exaggeratam, agrum ut unde puluiſculus formati initio rerum hominis ſumptus eſt, & Zachariæ limen, & Pilati tribunal. Idq; genus minuta alia: qualia illo graui ſeculo nemo denotare, ut uenire ad poſteros aliqua fide poſſent: dignatus fuit. Iſti hoc tempore, quamuis rebus & locis infinita uaſtitate, aut excidiis funditus deletis, multisq; ſeculis ad indoctas fabulas excoctis, & ingeniorum obſcuritate ad ſupremam obliuionem redactis, & certiore perluſtratione, quibus locis ſingula geſta & ſita forent, per Saracenos excurſores interdicta. Iſti tenent, & digito notant q̃ confidenter priſci ſcriptores & in hiſtoria domeſtica inſtructiſſimi Samnium in ipſo Samnio non deſignaſſent, quanq; ætate noſtra Antiquarij, ſtudio omnia perueſtigandi, otio & ſecuritate luſtrandi, uetuſtatisq; nullum etiam ſaxum ſine nomine relinquẽtis diligentia ſumma. Ruinis quoq; operũ & titulis plurimum manentibus adiuti, illuſtraſſe ſatis ex ſententia ſibi nec dum uidentur unius urbis ruinas. Sed aliis alia commentaria, tum emendant, tum locupletant. Pro eiuſmodi cauſis, ego illis auctoribus ſuã ipſorum operam remiſi, & ſumpſi mihi negotium Paleſtinæ ex ueteris hiſtoriæ fide inſtituendæ. Eundem fructum ſpectans, quem primi eius auctores: dico Euſebium & Hieronymum: ſpectarunt.

Et sit hæc causa una mihi, & non illa etiam quod publice profeŕam inanem spem imperij trans mare & Syriam ampliandi, quæ causa Pio secundo fuit Asiæ scribendæ, ut esset itinerarium exercitibus nostris, tanquàm nautis à cœlo septentrio, ex quo loca oportuna captarent, ad iniqua non inciderent, quandocunqué tandem extendendum sibi putassent imperium hoc proceres Christiani. Non ego hunc rerum euentum specto, non quia quispiam eodem uoto nominis Christiani propagandi me uincat, sed quod irriti fuerunt hactenus conatus isti, & magis his annis desperati. Pietas enim: quæ est religio Christiana: armis non obtinetur apud gentes odio nostri olim imbutas, & magis superstitione, & perditissimis morib. nostris abalienatas. Eius sententiæ exempla nobis sunt in Italia, qui aliquando Saraceni ad Nuceriam, & in Hispania qui Iudæi fuerunt. Qui ubi apud agrũ possessum manere pacta conditione: ꝙ baptisma susciperent Christianum: permissi sunt, quid illorum salutis eó procuratum fuit? Siquidem annis conditionem sequentibus aliam fidem foris simulant, aliam domi tenẽt. Institutione sancta, & uita nostra inculpata, impetratur communio hæc fidei, & uitæ consensio ad externos. Hac uia Christus, & qui eum sunt sequuti Apostoli, mundum sub Christianismum adduxerunt. Non tamen imus inficias, magis uero scripturarum auctoritati concedentes, adprobamus, Principes tueri limitem Christianum oportere, quatenus institutio popularium ad pietatem, contra perfidiam inuasoris defensa sit, fœdusq́ʒ generis humani contra uiolentiam assertum. Sed non ea uoluntas est propugnatoribus his, nam iidem intus eadem admittunt quæcunq́ʒ acerba ex hoste formidamus. Benignioris in plebem affectus, Continentiæ ab huius fortunis institutionis ad pietatem & innocentiam formandam studiũ his, atquè adeo sensus nullus, sed contumatia, & libido, & potentia formidata ubiqʒ superant, unaq́ʒ ualent formula dominandi, oderint dum metuant. Ad æquales autem & potentię emulos irritabiles & sese nusquàm conferentes superbæ animulæ. Sed repente bellum, nulla causa, nisi quod ambitio & cupi-

cupiditates fecere. Poſtea ualentiorem nacti aduerſarium, pax rurſus & punica fœdera. Hæc facientes fidem cœleſtium armis promoueant? Potius, Dum ſeſe in hoſtem ſemper apparant, & ſub orientibus occaſionibus abſiſtunt. Dum uotum inuadendi nunqàm remittunt, & reſtitant tamen, efficiunt ꝙ ne hoſtem quidem deponere arma ſinunt, neqꝫ ſuſtinent, ꝙ is querat materiam belli, & ſcelus ſuum faceret ex prouocatione, uerum, noſtri minacibus ſtudiis obijciunt offenſiones, & ſub uano terrore moto excitant hoſtem, ꝙ is occupet occaſionem & excurrat ſemper latius, atqꝫ urgeat preſſius, non ſecus q̃ torrentem uiolentum hi conductis operis induxerint qui agrum deuaſtet. Adeo ſub huius commentarij argumento, ego uotis his ampliſſimi imperij diuinandi multò cõſtantius abſtineo, & maneo apud rationem priuatam, quam initio expoſui. Reputans mecum, Si qui pontem, aut uallum ex ſcribentis ſententia in picturam dedit, exiſtimauit, ſe abunde iuuiſſe hiſtoriæ intellectum. Alius qui ſacrorum librorum topographiam omnem ex legitimis auctoribus expreſſerit, eum recte arbitrari, ſacræ hiſtoriæ cognoſcendæ ſe lucem plurimam attuliſſe.

AVCTORES QVOS SVM SEQVVTVS.

COMMONERE uoluimus lectorem, nos Commentario hoc scribendo sequutos esse situm locorū, qualis fuit florentibus rebus Hæbręorum, nam quæ hodie de Palestina referuntur, nulla non fabulosissima habentur, & quæ parte aliqua sustineri possint, recentiora quidem nihil adiuuant ueterū commentariorum: maxime historiæ sacræ: lectionem, cui uni nostram hanc operam dedicauimus. Q ergo super antiquitate tantum nitimur, ne quis in dubium uocet nostri commentarij fidem, adiungere uoluimus inter hæc initia, auctores nostræ descriptionis. Qui sunt sacra omnis historia, à Mose in Machabęos, Diuus Hieronymus tum aliis, tum eo libro de locis hębraicis, Strabo, Iosephus, Plinius, Ptolemæus, Antoninus. In radicibus autem suscipiendis, non unis distantiis: quia uicio exemplariū plęrumq; fallunt: sed historiæ sacrę lectione usi sumus, perpendentes, à qua cœli plaga is locus recenseri cepisset, in quam desiisset, unde, & qua profectio, & quo facta esset. Quæ ratio, ut ad distantias concipiendas infirmior est, sic ad inclinationes definiendas multo fidelior habetur. In quibus autem utraq; ratio defuit, eiusmodi loca sita esse arbitrari oportebit, siue in linea profectionis, siue extra hanc à lęua à dextráue in ambitu duorum locorum unius antecedentis, alterius consequentis, quorum situs certus in tabula est. Quod in recensione tribuum Iehudah, Simhon, Dan & Biniamin fecisse deprehendemur. Lectione autem hębraicorum nominū usi fuimus ex traductione Sanctis Pagnini Lucensis. Sed q ea nomina plærumq; discedunt ab his quæ in ueteri traductione legun tur, adeo q plane diuersa uideantur, futurum suspicamur, q qui utuntur ueteribus bibliis desyderaturi sint, q uetera nomina recensioribus contulissemus. Fuimus quidem in eadem uoluntate. Sed cum propria locorum ex Mose & Iosue ordine recensuerimus quo apud hos leguntur, ideoq; facile sit ueteris traductionis loca his recensioris cōferre, remittimus lectorem

ad

ad illam operam quam ex nobis desyderarit. Etiam quia uetus traductio non his modo proprijs locorum, sed tota lectione parum fidelis est, propterea q́ recte factum sit, q̄ ueteri traductione neglecta ad hanc Pagnini uersionē accedat, hoc ubi fecerit, agnoscet ultrò, occupationem nostram tantam non requiri debuisse. Quod si quis est, qui ad lectionem bibliorum leuius tenetur, siue faciendis in nouam uersionem impensis parcit, is meritus est utroque uicio, q̄ compendio illo: quale labore alieno sibi facturus erat: excludatur.

DE TABVLA CONSTITVENDA.

PARALLELVS medius tabulæ, habet proportionē ad circulum maximum quam v. ad vi. Meridianus occidentalior tabulæ, distat ab eo per insulas fortunatas gradibus lx. Orientalior grad. lxix. Parallelus borealior, distat ab æquatore gradibus xxxiij. semi. Australior gradib. xxviij. & semi & tertio, secundum hanc designationem conformetur tabula. Paretē quoq; regula par uni lateri breuiori, ut ipsi A. B. in hāc transferantur huius sectiones, atq; latitudinum inscriptiones. Sumpta ergo longitudine loci ex commentario, ponatur latus regulæ inscriptum super parem numerum laterum A. C. & B. D. Sumpta etiam latitudine loci, ei acipiatē par numerus super regula, sub q́ hac sectione figetur locus. Toto commentario palestinæ ad hunc modum inscripto, ut eius tabulę habeatur usus, ponatur tabula in planiciem, atq; ipsi tabulę addatur aliquod sciothericum cum magnete, quod sit quatuor æquis lateribus, aptetē ita q̄ frons super quem exit, bisulca cuspis medię lineæ caui, ubi S, sistatur super latus A. C. Postea dirigatur tabula, donec magnes caui stet super linea meridiei S M. Is situs tabulæ A. C. B. D. maneat immotus, donec est ipsius pręsens usus, linea A. B. tabulę, & omnis ei ęquidistās stat in superficie cardinis mundi, qui inter uerum austrum & septentrionem extenditur. Sed A. C. & omnis ei æquidistans, exit in ortus & occasus, & A. B. est ad partes occasus, & C. D. ad ortus mundi. Suscepissem etiam fines tabulæ q̄ partē Euphratis & Chal

dæam inclusissent, quoniam hebræorum res sunt cum Syria, & Gesuri & Amanitide, cumque locis iũctis Euphrati plurimũ coniunctæ. Sed quando propter unam & alteram urbem immensa spacia, atque hæc deserta tabulam occupassent, cum iactura interiorum locorum Palestinæ, quæ tanto fieri compressiora contingebat, quæ oportebat curare ut extensissima essent, prętermisi ob id longinqua loca, & spacia quanta fuerant occupatura per susceptam tabulæ magnitudinem, donaui Hebraicis, ne tamẽ etiam illa requirerentur à lectore, eduxi lineas ex loco Ierosolymorum super margines, in quibus lineis sitæ sunt memorabiles urbes comparatæ ad umbilicum Iudææ. Postea, ut earum distantiæ noscerentur, addidi lineis numerum qui eas indicaret. Hoc facto opus erit, ut tabula dirigatur sub mundi cardinem ut præfati sumus. Tunc linea quæ tendit ad conceptum locum producatur longe extra marginem, & accipiatur extensio gradus unius meridiani, utputa C.D. cum hac æquilatatione metiantur tot interualla super linea ex loco Ierosolymorum quot indicarit numerus distantiæ, sub ipsum finem est situs locus peregrinus. Esto exempli causa, locus Niniue, stetur in lineam itinerariam N. ex fine I. habetur directio N. loci ad quam mundi plagam uergat ex I. loco, Transponamus nos imaginatione illhuc in I. signum, atque ex illo tanquàm uestigio nostro intueamur quorumlibet locorum tabulæ situm ad Ierosolyma, captabimus situm & itinera locorum Palestinæ ex pictura æque efficaciter, quàm si illic præsentes ipsi singula adiremus, ciuitatum autem longe distantium, quasque annotare libuit, nomina hæc sunt.

Carræ, uetus domicilium Abrahæ.
Susa Persidis.
Ecbatana, cui propinquam intelligimus Rages ciuitatem & ipsam Medorum, sitamque in montibus Ecbatanorum.
Babylon.
Niniue.
Addidi & Romã, & Venetias. Hanc propter nauigationes, illam propter sui maiestatẽ, utranque coniuncta causa propter ea-

rum

rum excellentem nobilitatem, unde non unius Italiæ, ſed Eur opæ principes urbes extra inuidiam cenſentur. Reginos purgum uero ob Germaniæ & metropolis Baioariæ patriæ honorem.

NOMINA.	LONG.	LATIT.	INCL.	DIST.	
Carræ	75	36 1/2	35 2/3	9	R S
Suſa	86 1/2	32 1/2	18 1/2	18	R S
Ecbatana	91	37 2/3	26 1/2 1/2	22	R S
Babylon	80 1/2 1/3	35	21 1/3	13	R S
Nĩnus	79 2/3	36 2/3	29 1/2	12 1/3	R S
Roma	36 1/3	21 1/2 1/2	32 1/3	28 1/2	C S
Veneciæ	32 1/2 1/3	22 1/2 1/3	20 2/3	30	C S
Reginospur ghum.	36 1/2 1/3	29	28 2/3	30	C S
Ieroſolyma	66	31 1/3			

Vnde & inclinationes & diſtantiæ memoratæ ſuſcipiuntur.

Linea autem inclinationis : cuius ſit exemplum I. N. : qualiter ex quocunque loco dato ad alium quemcunque diuerſum conſtituatur. Alterius operæ eſt, & ſuper ea tradidimus canonem uniuerſalem in opuſculo Progymnaſmatum Geographicorum duobus meteoroſcopijs organis.
Diſtat uero N. ex I. ex illa diſciplina partibus xij. & tertio partium meridiani A. B. uel C. D. & facit diſtantia recta in terra ſecundum menſuram notam nobis D ccxl. m. paſſuum tanquàm unus gradus maximi circuli det lx. millia paſſuum in maxima terræ circumferentia. Schœnos autem Cxcvij.
Duorum uero locorum ex tabula aſſumptorum, diſtantia recta ſic concipitur, Extenditur circinus ſuper bina loca, et æquilatatio traiicit̃ ſuper alterutrum meridianum A. B. uel C. D. Gradus & ſexageſimę interceptę dant circumferentiã maximi cœleſtis circuli inter loca incidentis. Hęc menſura ad diſtantiã

in terrena superficie notam adducatur, notare conuenit, quod uni sexagesimo gradus distantiam tribuimus mille passuum. Quatuor autem millibus passuum schœnum unum. Schœnus est milliare Germanicum mediocre. Eius totius descriptionis exemplum propositum intus est in opere, in uniuersali tabula palestinæ.

PALESTINA, Quæ Iudæa & Cœlesyria dicitur, terminatur ab occidente parte Phœniciæ, quæ à Sidone usquè in Gazam & Arabiam extenditur, secundum Syriaci maris littus. A septentrione & oriente, Libano & Antilibano montibus. A meridie, Arabia Petrea. Latitudo eius, accipitur ab Iope oppido, ad Thraconos montes, siue Antilibanum lx. circiter mill. passuum, quam mediam ferè diuidit Iordanis fluuius. Longitudo à fontibus Iordanis & monte Libano, usquè Beersebam urbem, atquè ingressum Aegypti clx. mil. passuum. Clauditur circundata undique montibus hinc abscisis rupibus & uallibus: effossis concursu torrentium: inde altis & implexis anfractibus sic coarctatis, ut per angustos calles transitus uix pateat uiatori. Montes qui ad Arabiam spectant æris & ferri feraces sunt. Sed Iudæi: inquit Strabo: effossiones facere desierunt, terrore imperij Chaldæorum & Persarum, ne operarum prætextu, uiæ partim laxerentur, partim proderentur. Septentrionalia tenent Galilæi. Media Samaritæ. Australia, qui propriè Iudæi dicuntur. Porrò sub ea parte Philistæi quoque & Idumæi comprehenduntur. Quæ uero extra Iordanem est, eius septentrionalia tenet Gaulonitis, usque in Gerazam aut Pellam urbes. Succedentia deinde usque ad Asphaltiten lacum, & Arabiam, Perœa dicta regio, siue Galaaditis. Area intra Iordanem secundum præfinitos limites est ix mill. D c. milliarium quadratorum. Cui tamen comprehen-

sioni

ſioni accedit, ubi illis campis addantur ardua montium, qui lateribus in omnem partem in ſublime aſſurgunt, & reddunt aliam tellurem arabilem, & uineis & oliuetis excolendam. Quæ ſpacia ita colligimus ſecundum aliquam coniecturam. Statuamus montes qui à Phœnicia ad Aegyptum, tum alios qui per ripam interiorem Iordanis à monte Libano, in Sehir montana deſcendunt. Horum latera quatuor reddunt quadruplicatos agros longitudinis, faciũt tellurem cum priore milliaria D ccc. Deinde per uerſos campos, qui à Iordane ad mare Syriacum pertinent, inſtar eorum qui à Ierichunte ueniunt medij inter tribus Ephraim & Bin Iamin. Sicut Iudęa inter Sehir montes & Libanum, tota montibus diſperſa eſt: faciamus talium: quales Bin Iamin tribum ab Auſtro & Borea includunt: ordines xij. Surgent latera alia xxiiij. Hæc etiam tellus ducatur in latitudinem priorem, illi quoq; addatur, redditur Iudæa per latum aucta D cclxxx. milliaribus. Duę menſurę auctæ per longum & latum, ducantur in ſe, redditur ager ſexagies centenũ ducentorum xl. millium milliarium quadratorum. Latera montium quanta mare Syriacum & Iordanem reſpiciunt & longitudinem augent, non uenerunt nobis in rationem. Vertices uero, hoc eſt, ſupina montium dorſa accedunt telluri quantam pedes montium ſubtrahunt humanis uſibus. Hęc fuerit comprehenſio Iudęæ, tanquàm exporrecta tota in campos iacentes foret, collecta à nobis minime ad amplificationem, immò reperiendam multis partibus, etiam extenſiorem ubi montium ambitus & uallium, dimenſim noſcerentur. Hæc inquiſitio uideri debebit minimè ocioſe ſuſcepta eſſe per nos, ut dubitatio tollat̃, quomodo terra tam anguſta exiſtimata ſuffecerit alere tam numeroſum populum, quantus fuit, uel ſub cenſu acto per Dauid regem, quo relata ſunt tredecies centena millia integræ ætatis, qui in miliciam ſcriberentur, quæ tamen copiæ non totæ intra Iordanem, uerum tres tribus extra fluuium habitabant. Quæ ſecundum aliquam rationem cenſus acti, ſub Moſe libro numerorum detrahit partim plus partes quatuor facitq; reliqua copia circiter D cccclxxxv. m. Huic frequen-

tiæq;

tiæq́ꝫ demus uxores ſingulas ut geminatos ſenes utroqꝫ ſexu parentes, utqꝫ tres liberos per ſingulos patres F. creſcet numerus ad quinquagies centena D cccl. millia, & in ſingula capita cõtinget arandum partim plus milliare quadratum, uni autem patri F: ſemotis partibus parentum: quinqꝫ milliaria quadrata Sed quantum agri hic ſuperfuerit, collati uiritim, licet deprehendere commentario hoc Paleſtinæ legendo, ubi celebratiſſimæ urbes, Tyrus, Sidon, Ptolemais, Ierichus exiguũ agrum habuerunt, ubiq́ꝫ una tribus Beniamin & urbes ipſius xxvi. anguſtam tellurem ararunt, cuius deniqꝫ tractus inter Ierichuntem & Ieroſolyma, lapidoſus & inarabilis habebatur. Ad hãc comprehenſionem ubi deniqꝫ acceſſerit ſtudium culturæ, & ſupra naturalem fœcunditatem: quantam Paleſtinæ fuiſſe credimus, parem Tacapis urbe, & locis circum Syrtes, quæ Emporia Afri dixerunt: colonus agro exercendo uires excitarit. Fatebiť quiſpiam terram eã ſpacioſam pro colono fuiſſe. Spectemus poſt id quod ſplendorem paleſtinę & amœnitatem attinet. Dico uillarum & urbium ſitum & frequentiam, ut alię in amœnis uallibus, aliæ in aereis montibus, aliæ aliis ſeſe ſpectandas ſibi tota paleſtina, tanquam in unum coactæ theatrum prębuerunt, tanto ſplendore, ꝙ fer è neſcitur optio, homines maiorẽne uoluptate è uallibus ſuſpexerint imminentem ſibi à montibus circumquaqꝫ coronam urbium, & artium, an de ſublimi deſpexerint in inſignium locorum circumfuſa quaquauerſum tecta? utqꝫ montanæ ex ſublimitate ſitus ſua cœli ſalubritate fruebantur, & cedentes uallibus præbebant campeſtribus, ꝙ hæ quoqꝫ, quo laxius, eó etiam ſalubrius habitarent, & plęnius captarent per conualles ſpirantes auras, poſtea etiam locupletius ararent, illis frumentũ pararent, illi uiciſſim armenta: quorum per montes pabulum commodius prouenit: uinaq́ꝫ: qualium eſt mitib. & ad ſoles expoſitis collibus cultura melior: campeſtribus inferent, alerentq́ꝫ uiciſſim copiam rerum, proq́ꝫ telluris conditione, nulla eius portio ręlinqueretur non laborata, & in uſum mortaliũ digeſta. Quæ conſyderantib. nobis, fateamur oportet, nullam regionem tanto finiũ ambitu unqꝫ

fuiſſe

fuiſſe, quæ ſtipata hominum & urbium frequentia, fœcundita- te, ſalubritate, amœnitate, rerum omnium fœlicitate, huic, aut æquari aut præferri potuiſſet. Talem terram diuina prouiden- tia habitandam dedit genti Hebrææ. Non ob eam modo cau- ſam incomparabilis fœcunditatis, ſed ꝙ inter Hiſpanum & In- dum; interq́ꝫ Scytham & Aethiopem prope media iacet, & hic mari noſtro, illhic Arabico ſinui propinqua, nauigationes aut ipſa faciebat ad memoratos fines, aut inde ſuſcipiebat, unde eue niebat, ꝙ maieſtatis, ſanctitatis, purificationum templi, legiti mæq́ꝫ religionis, miraculorum quoqꝫ: quantis diuinitas eam continue aſſerebat: fama celeriter & facili uia ad terrarum & gentium extrema quaquauerſum perueniret. Nuſquamq́ꝫ de- eſſet mundo teſtificatio melioris religionis, quã is uel in ſe admitteret, uel ab ipſius ultro deſpectæ conſci entia ſub ultimum rerum exitum extra defen ſionẽ damnaretur.

PALEST
INA TERMI
NATVR,

ab occidente mari Syrię secundum littoris descriptionē hanc, Post Nagoræ fluuij ostia quæ in Syria dicta sunt, & habent gradus 67 5′0 33 3′5

A S E R tribus.

Sidon magna. Distat xiiij. m. passuum à Tyro, stadijs cccc. à Baruto, in Phœnicia regionis Tripolitanæ. Dicta antiquitus Sichem ab eius conditore filio Chenahahan nepote Noes, sita est ad commodissimum continentis portum extensa in longum in planicie per littus, quoniam ab ortu Antilibanus incumbebat, fuit memorabilis magnitudinis. Et eius prisca nobilitas apparet ex ruinis, quæ fidem narrantis superāt. Est hodie oppidum breue in sede ueteris, munitissimum quidem cū aliis præsidiis, tū duab. arcibus ualidissimis, una ab aquilone super rupe circumfluo mari, altera ab austro in cōtinenti, etiam ipsa in rupe. Cœlum urbis est saluberrimum, & ager fertilissimus.

Sarphat ciuitas 67 1′0 33 2′8

Media distantia inter Sidonem & Tyrum, Ad huius oppidi, uiduam est missus propheta Helias in fame, huius mentio fit in historia euangelica.

Ramah. Fluuij ostia. Auium, meminit huius Strabo.

Tyrus, Sor in Hebræo, ciuitas munita: inquit Iehosuah: quod adiectum magnam emphasim habet, metropolis Phœnicię maxima urbium post Sidonem, & potius magnitudine, antiquitate & splendore cum illa contendens, regionis Tripolitanæ, & quæ eodem ferè modo quo Aradus habitaē, insula quondam

quondã & prȩlato mari diuiſa à continenti. Poſtea Nebucho donoſoris & Alexandri Macedonis oppugnantiũ molib. in uoraginẽ coniectis facta cõtinens fuit, circuitu eſt rotundo m. paſſ. xix. Portus duos, clauſum unum, alterũ publicũ quem Aegyptium uocant. Diſtat à Sidone m. paſſ. xiiij. à Ptolemai de xxxij. ſiue ut Strabo, ſtadiis cc. Cõdita eſt à diluuio annis m. clx. munita eſt hac etiã ætate firmiſſimis muris, amplior ali quanto Ptolemaide. Qua parte in continentem pertingit munita eſt incomparabili firmitate, & turrib. xij. intus adiacente arce. Reliqua laxitas ambit̃ mari, & ipſa munita turrib. ut inexpugnabilis uideatur. Intus eſt ſpectabilis palatiis, uidentur ex ueteri fœlicitate ȩdificia antiqua deiecta, columnȩ marmoreæ, & ſecti lapidis ad normam, opera quȩ pro ſui mole & artificio ſtuporem faciunt contuentibus.

Fontes iiij perenniũ aquarũ rigant agrum Tyri, abſunt auſtrũ uerſus duob. m. paſſ. à mari ſtadio uno, concipiunt̃ in Libano monte tam larga uena, ut redundantes efficiant riuum profundum prope ad menſuram humanã. Fontes uero ipſi profundi ut Sariſſam ȩquẽt. Includunt̃ margines parietib. ſecti lapidis: artificio tot ſeculis indiſſolubili: unius qui maximus eſt laxitas quadrata extendit̃ ſexagenis pedib. reliquoꝝ tricenis ſeptenis

Ecdippa. Album promontorium.

Sandalium caſtellum	66	59	33	2′
Achzib	67		33	3′
Lamperti caſtellum	66	53	33	
Saron mons inter duo caſtella extenſus.				
Sichor Libnath	66	53	33	
Accon & Ptolemais	66	50	32	58

Sita in Cheronneſo in formam Peltæ, cuius duo latera ambiuntur mari, tertium in continentem pertingit. Dicitur & Hactipos & Colonia Claudia, circundatur montibus, qui ab oriente diſtant ſtadiis lx.

Scala Tiriorum mons, procul à Ptolomaide ſtadiis centum.

Carmelus ad Ptolomaidem pertingit ad ſtadia cxx. urbs ipſa ſtabat integra ante annos hos ccl. munitiſſima muris, turribus foſſis, ager circum eſt fertiliſſimus qui patet ab orientali plaga

mille paſſuum, ut plurimum vi.

Cendeuia palus in agro ptolemaidis ad orientales partes montium, eſt infecta Crocodilis.

Belus & Pagida fluuiolus concipiť in Cendeuia palude, erumpit apud Ptolemaiden, ꝓcul ij. ſtadiis. Fert arenas paruo littore uitri feraces. Vallis eſt rotunda emittens uitreã arenã, quæ licet exhauriať, tamen uenti recentem cõuehunt de ſuperciliis circumiacentiũ montiũ. Ea arena etiã metalla quæ ſuſceperit mutat in uitrum, uitrũ quoq; factum ſi in arenam & margines uallis coniiciatur redit in arenã, tamen eã non fundi hoc loco dicunt: ait Srtabo: ſed cũ Sidonem lata ſit, fuſionem recipere.

ZEBVLVN tribus.

Iocneham & fluuij oſtia	66	28	32	55
Dabbaſeth	66	27	32	52
Marhalah	66	22	32	29
Sycaminum	66	22	32	28

Epha in hebrę o, procul xiiij. m. à Ptolemaide ſuper Carmelo.

Sarid	66	36	32	50
Carmelum promontorium	66	35	32	50

ISASCAR tribus.

Magdiel	66	30	32	22
Dora	66	25	32	38

In xi. milliario Cæſareæ Stratonis dicta in hebræo Naphat-Dor ciuitas regia, de qua Hierony: loquẽs de Paula Romana matrona: ſcribit, Mirata ruinas Dor urbis, quondã potentiſſimæ, fuit illuſtris, adeo ꝙ ętate Machabæorũ Antiochus rex eam obſederit cxx. millium peditum, viij. m. equitũ exercitu.

MENASSEH tribus.

Cæſarea ſtratonis	66	16	32	25

Dicta Prima Flauia, quia Veſpaſianus illhuc Coloniã deduxerat. Sed manſit illi nomen Cæſarec apud poſteros, quod illi dedit Herodes ſuperior qui eam mirificis operib. exornauit. In ipſius media area locũ delegit ſtadij unius & ſemi, in quo Auguſtæum ædificauit. Diſtat à Ieroſolymis ſtadiis D c. Eius urbis eſt diligẽs ac ambitioſa deſcriptio apud Ioſephum. Diſtat à Sycamino m. paſſ. xx. Sebaſte portus Cæſarienſis.

EPH

EPHARAIM tribus.

Machmethath 66 32 26'

Diospolis 65 43' 32 6'

Dicta Lidda, maxima ciuitas, procul à Cæsarea m. pass. lviij. à Iamnia xij.

DAN tribus.

Iopa 65 40' 32 5'

Iuxta quam littus Aegypti mirum in modum flectit̃ ad aquilonem: inquit Strabo: Huic assentiuntur tabulę Venetæ. Ptole. ex traditiõe Marini, littus quod inde ad urbẽ Issum ascẽdit reddidit inclinatius cõtra ortum solsticialẽ, quem sitũ ideo nõ correximus ad Strab. cum ꝙ his quoq; auctorib. aliqua fides est, quando Marinus etiã Tyrius fuerit, tum ꝙ nos mutare omnes numeros lõgitudinũ ab Isso usq; insulas fortunatas, & qđ maximũ est, longitudinẽ Alexandrię nos mouere oportuisset. Antiquiorẽ ferunt: ait Plin: terraꝝ inundatione, insidet colli pręiacente saxo, quod portum prębet, importuosum quidem, desinit quoq; in asperum et arduũ littus ac summis utrinq; cornib. leuiter incuruum, quæ ingentibus procellis, pelagus turbant. Aquilo autem aduersus feriensq; littora affligit summos fluctus in obiectas cautes, eoq; efficit stationem non tutam.

Bala promontorium 65 43' 32 4'

Secrona 65 44' 32 3'

Iabneel 65 43' 32 2'

Dicta Iamnitoꝝ portus inter Dispolim & Azotum, procul ab hac cc. quasi stadiis, à Ierosolymis ccxl.

Ostia torrentis apud Iabneel.

Asdod 65 35' 32

Dicta Azotus, oppidum insigne, procul ab Ascalone cc. prope stadiis. Remanserunt in eo residui gigantes Enachim.

IEHVDAH tribus.

Aschelon 65 24' 31 53'

Antiqua ciuitas, procul à Ierosolymis Dccxx. stadiis. Antoninus ponit m. pass. lxxiiij. Extat hodie, sed breui ambitu, munitissima autem: Inquit Pausanias in Atticis: Phœnices Ascalonem in Palestina incolunt, uerè hoc dicit, nã Phœnices totum

hoc littus à Syria in Aegyptum tenuerunt.

Angaris mons 65 12′ 31 23′

Maionia portus Gazeorum 65 10′ 31 20′

Anthedon, procul à Gazeorum portu, ſtadiis vij. Hanc Strabo nouit euerſam. Plinius uero ponit in continente.

Agrippias, Herodes inſtaurãs Anthedonem, dicit Agrippiadem ex nomine Agrippæ generi Auguſti cæſaris.

Raphia, Raphace 62 57′ 31 33′

Rhinocorura 62 20′ 31 30′

Sichor uel Rhinocori fluuij oſtia, apud Rhinocoruram.

Curſus autem Iarden fluuij ſic ſe habet,

Dan fons 67 25′ 33 8′

Ad Panium antrũ in quarto milliario Cęſareæ Paneadis euntibus Tyrum. Hoc loco Abraham aſſequutus Syros, cecidit. Ex eo loco fuit mulier ſanata per Chriſtum à fluxu ſanguinis. In monte imminente fonti dicto Bahalgad, Herodes ſuperior magnificentiſſimum templum conſtruxerat, conſecraratq́ꝫ nomini Octauiani Auguſti.

Panium antrum ſub monte excelſo Libani, in cuius latere antrum hoc umbroſum aperitur profundi præcipicij, unde exhalat grauis odor. Intus fons imperſcrutabilis profunditatis. Foris ad pedem montis & fauces antri ſcaturiunt fontes unde Iarden fluuius concipitur.

Iar fons 67 31′ 33 7′

Coniunctio fontium, & eo loco ciuitas

Cæſaræa 67 30′ 33 5′

Dicta & Dioſpolis, à uicino templo aureo Iouis in mõte Chermon, ut in Dan fonte dictum eſt, diſtat à Tyro m. paſſ. xx.

Sephama 67 22′ 33 2′

Super occidentali ripa Iarden fluuij.

Coniunctio fluuij cum palude Samachonite.

Samachonitis palus & ſuper orientali parte ipſius

Seleucia ciuitas 67 17′ 32 50′

Facit eius mentionem Ioſephus.

Eruptio fluuij 67 11′ 32 22′

Thalla uicus 67 10′ 32 22′

Super

Super occidentali ripa fluuij.
Coniunctio Iarden cum lacu Genesar,& oppidum

Capernaum	66	53	32	29
Eruptio fluuij	66	43	32	21
Ephron	66	42	32	20

Valida ciuitas super Iordane,ad orientales partes, quasi contra Scythopolim.
Iabboc torrentis coniunctio cum Iarden & oppida,

Ennon	66	40	32	19

Iuxta Salim in viij. lapide Scythopolis,ubi Ioan. baptizabat. Suchoth super eadem coniunctione fluminum,ex parte orientis,castra Iahacob patriarchę,quãdo ex Mesopotamia rediit. Penuel idem locus Suchoth,ex euentu dictus, quia Iahacob à lucta cum angelo dixisset,uidi dominum facie ad faciem.

Salem ciuitas	66	37	32	18

Agri Sichimorum, sita in planicie,ubi regia ostenditur Malchisedech ex ruinis testata: inquit Hieronymus: ueteris operis magnificentiam.

Contra Ierichuntem	66	17	32	1
Cherith torrentis	66	17	31	57
Coniunctio cum Iordane.				
Ostia Iordanis	66	17	31	54

In lacu Asphaltite. Fluuius inuitus se prębet Iudæę: inquit Plinius: cui ut primum fuit cõuallium occasio in lacum sese fundit Genesaram. Fluit deinde post eruptionem per mediam aulonem,& in mari mortuo perdit laudatas aquas. Hic nobis cõsyderandum, ꝙ enim ubi nunc est Asphaltis lacus,fuit priori ætate uallis Salinarum prædicatæ fœcunditatis & amœnitatis, quam Iordanis mediam rigabat, sequitur ut ante enatum lacũ Iordanis uel excurrerit ad mare oppositum tanquàm Elaniten sinum, cui lacus ex reliquo littore rubri maris propius accedit,quasi ad schœnos xxx. uel citra consistens absumptus cuniculis fuerit, ꝙ & aliis fluminibus accidit Euphrati Syriæ, & Nigriti Africæ, excurrisse unꝗ ad ostia usqꝫ maris nullo indicio historiæ & locorum ostendi potest. Neqꝫ filij Israel alio ꝙ̃ cõtra Ierichuntem loco transiisse Iordanem scribuntur,transi-

issent autē uia à Cades Barnea ad Moab, relinquitr ut cuniculis sorbeatr, qđ cōsequimur deniq; cōiecturis. Fluuius uidelicet aquę salubris, & multo leuioris pmisceri lacui crasso multo bitumine, & tota natura graui nō potest. Etiā q illic fuerūt: in quib. est Purghardus quidā Dominicus, qui ante hos annos ccl, totam Palestinā decennali peragratōe lustrauit, & locorū cōmentariū reliquit: referunt ad nos, ubi flumina magnis & durātib. imbrib. aucta sunt, ripas lacus impleri, hic si accessione aquæ breuis tēporis lacus exēplo marium seipsum intra cōsuetam mensurā nō fert, minus affluxu fluminū tot seculis se feret. Recētiores etiā illi referunt ambitū lacus ad eum ppemodum ad qualē historia uetus. Ex quib. rebus colligo, esse cuniculos in quos Iordanis cōdatur. Et ut memini: dicit Purghardus: esse huius quoq; temporis accolas, qui sic opinentur. Sed quomodo accrescant ripę sub auctu fluminū, causam puto, q hiatus sunt angustiores aggestione aquarum, itaq; ripas uideri tantisper plæniores.

Samachonitis lacus latus occidentale & ciuitas,

Riblah	67	13	32	29

Dicta ad Hain in terra Chamath. Hanc Antiochiā Epidaphnen interpretantur, cum Riblah sita sit ad Samachonitem paludem post Sepham ad austrum, ut Deute. indicat, à quo situ Antiochia abest millib. pass. amplius xc. Sed est etiam in tribu Naphthali Quercetū, siue Daphne nemus, circa quod est sita Riblah, quæ res inducere errorem potuit.

Latus orientale	67	15	32	25

Distat ipse lacus à Dan fonte, stadiis circiter cxliiij. Lōgitudinis lx. latitud. xxx, stadiorum, æstate ferè siccatur in paludes. Fert calamum aromaticum, silua circum est infesta leonibus.

Genesar lacus, latus occidentale, post Capernaum,

Betsaida oppidum	66	51	32	29

Iulias in sede Bethsaide, ædificata à Philippo filio Herodis in deserto Aulonis. Fuit insignis aquæ ductu, cuius ruine hodie cernuntur.

Magdalum	66	28	32	28

Inde fuit Maria dicta peccatrix.

Chison

Chiſon torrentis oſtia 66 46 32 28
Tyberias 66 44 32 26
Tarichecæ 66 43 32 25
Duabus his urbib. imminet communiter à meridiana plaga mons tam propinquus mœnib. ut ſit pro aggere, unde etiam tela coniici contra urbes poſſunt. Lacus Tarichearum inquit Ioſephus: præbet optimas piſcium condituras.
Ab orientali latere lacus ciuitates,
Chorazim 66 54 32 29
Super coniunctione Iordanis cũ lacu Geneſar ſuper orientali parte quatuor millibus procul à Capernaum.
Iulias 66 56 32 27
Dicta & Bethanarea. Hanc Herodes poſterior Iuliadã dixit, Sita eſt: auctorib. Plinio & Ioſepho: ſuper orientali parte Geneſar, procul à Samachonite palude ſtadiis amplius cxx.
Gadara, dicta & Geraſa 66 48 32 23
Geneſar lacus eſt longus, ad ſtadia cliiij. latus per xxx. procul à Dan fonte m. paſſuum xlij.
Aſphaltitis lacus latus quod reſpicit Iudęam, poſt Iordanis fluuij oſtia.
Maſada caſtellum 66 21 31 47
Saxum eſt lx. ſtadioꝝ ambitu, undiq; abruptis & altis uallib. cinctũ. Duob. locis in difficilem explicat aſcẽſum. Iter unũ facilius aditu eſt ab occidẽte, alterũ ab Aſphaltite lacu, & uocat coluber, ab anguſtia et crebris flexib. capta ſimilitudine, uix q; eo itinere gradiẽs pro mouet pedẽ, nam nutãti, ueſtigiũ neceſſe eſt pede altero niti. Eſt autẽ certa pernicies, altitudo n. rupiũ utrinq; dehiſcit, ut terrere quemuis audaciſſimũ poſſit. Per eiuſmodi uiã cum xxx. ſtadiis aſcẽderis, quod uerticis reſtat nõ eſt in cautiũ formã coactum, ſed habet in ſummo planiciẽ patentẽ quaquauerſum ſtadiis xx. in qua Ionathes põtifex caſtellum Maſadam primus ędificauit, poſt Herodi ſtudiũ magnũ fuit eius loci confirmandi, nã per omnẽ eius gyrũ murũ erexit altũ xviij. craſſum xij. ped. ex candido lapideq; turres xxvij. proceras ſeptuagenis quinis pedib. In his & toto muri ambitu, habitationes per membra ędificauit, nam mediam areã cul

turę deſtinauerat, quę ad tollerandam famam arari poſſet. Ad occidentalem aſcenſum ſeptentrionem uerſus intra reliquum ambitum regiam conſtruxit, cuius murus erat craſſus & firmiſſimus, turresq́ꝫ habebat in angulis nonagenum pedum. Intus erat membrorum, porticuum & balneorum uaria & ſumptuoſa cōſtructio, columnis & nobilib. ſaxis ubiq́ꝫ ſubſtitutis. Etiam circa regiam & circa turres multos & capaces puteos excidit, ut arcis cuſtodes copiam aquę haberent, quantam qui fontibus utuntur. Iter ex regia in arcem ſummā ducebant foſſę quas foris nemo cernebat, ſed ne uiæ ad collem facile hoſti patebant. Nam orientalis quidem natura inacceſſa erat, occidentalem autem ab aſpectu excludebat magna turris poſita in anguſtia aſcenſus, quę neqꝫ tranſiri neqꝫ facile capi poſſe uidebat, & diſtabat à ſumma planiciæ ſtadiis amplius xi. Ita natura ſimul & manu caſtellum erat cōmunitum, exciſum quinetiam per Romanos anno ſequente euerſionem Ieroſolymorum.

Henghedi 66 2́2 31 2́3

Dicta Caſeſontamar, ciuitas palmarum, à Ioſepho Gaddi, ſita poſt ciuitatē Salis, procul ab Aelia, ſtadiis ccc. naſcitur in eius agro palma præcipua & balſamum. Nunc alterū: inquit Plinius: buſtum à Ieroſolymis, ſuper Aſphaltite lacu, in deſerto Cades in extremis finibus Daromæ, in eo habitabant antiquitus Emoræi.

Henghedi montes imminent, urbi ſublimes, pręruptis cautib. in ſolito ſitu, ut contemplantibus plané horrorem incutiant, in quorum ambitu erant horti balſami & nemora palmarum.

Sohar ciuitas 66 1́7 31 3̄8

Dicta antiquitus Bala Edomææ, ferax balſami & dactilorū. Ad hanc confugit Loth ex incendio Sodomorum.

Sedom ciuitas impiorū ſuper lacu Aſphaltite, propinqua ipſi Sohar, de qua & quinqꝫ urbium ſubuerſione Strabo hæc ſcribit. Regio circum ignea eſt, cuius permulta alia ſigna accolæ afferunt, nam & petras aſperas, exuſtas circa Maſadam oſtendunt, & multis in locis pręrupta, & terram cinerulentā, & guttas picis ex petris diſtillantes, & flumina fetido odore, efferuentia, & habitationes paſſim euerſas, ut his fidē adhibeāt, quę

ab

ab indigenis prædicãtur. Q in hoc loco xiij. urbes olim habitarentur, quarum metropolis Sodoma adhuc lx. stadiorũ ambitũ seruet. Et q ex terremotib. & ignis afflatu, & aquis calidis & bituminosis & sulphureis lacus eruperit, & q petræ ignif eræ factæ sint, & urbium aliæ absorptæ, aliæ derelictæ ab his quicunq effugere potuerunt.

Libet ex occasione loci istud quoq consyderandũ proponere lectori. Quando Syri contra quinq reges euersarum urbium pugnarunt, totaq montana Sehir excurrerũt, cœde & prȩda uastarunt Abraham ipsum qui in agro Chebronis tabernaculum habebat, Philistȩosq qui regionẽ uicinam Sehir mõtib. tenebant, nõ extra terrorem fuisse hostis, neq ut sui securos à bello quieuisse, sed à primo tempore hostis uenientis habuisse paratũ militem, quo uim, si qua illata fuisset, arcerẽt, hoc nobis subindicat belli euentus. Q enim Abrahã imparatus hactenus, & demũ à clade accepta Sodomorum, exercitũ, nõ eum modo domesticum, sed quoq sociorũ coȩgisset, priusq resides excitasset in bellum, priusq q hi delectũ nouum ȩgissent, maxime non iam cõmuni periculo, sed domestico malo Abrahȩ auertendo pugnaturi cũ fortissimo & irritato à uictoria hoste, omne bene gerendȩ rei tempus Abrahæ effluxisset, ne dum q deniq assequi potuisset ex itinere per spacia terrarum quanta sunt à Philistȩa ad Libanũ & fontes Iordanis. Profuerit mea sententia obseruasse ista circa historiæ naturam, habet enim nõnullam uim ad gestarũ rerum magnitudinẽ æstimandam, undeq historia sacra animo excitatiore legatur.

Hamorah, Adamah, Seboim, damnatæ urbes in uicinia Sedom Extremum maris salis à limite qui respicit ad

meridiem	65	58	31	28

Et egreditur à meridie ad ascensum scorpionum, hoc est,

Medium littus australe	66	13	31	29
Eruptio Zered torrentis	66	19	31	32
Conuersio ad septentriones	66	25	31	20
Arnonis fluuij ostia	66	23	31	53

De ipso quoq, ut de Iordane sentimus, q intra cuniculos condatur, ne misceatur paludi.

Galenus qui paludem hanc, id est, mare salis vidit, dicit duos fluuios longe maximos in eam cõfluere, & Iordanẽ dicit alterũ nominarj. vide De Simplic. lib. IIII. cap. XIX.

Asphaltis lacus, dictus mare salis, sub ostijs Iordanis, distat à Ierosolymis stadiis quasi ccxv. Medio eius littore apud Henghedi stadiis ccc. Super littore apud Akrabbim stadiis cc. Lõgitudo tota est stadiorum D lxxx. secundum has tres distantias summas, procꝫ tota longitudine accepit eam in tabula dispositionem, Strabo supra reliquam fidem et diligentiam suam Sirbonidem lacum, & Asphaltiten confundit, manifesto errore, uel auctoris, uel exemplarium. Haraba, hoc est deserti, & Salinarum mare, qui Asphaltis lacus descendit ab Hengedi ad Sohar, nihil præter bitumen gignit. Hęc est gleba terrea, unctuosa, quæ calore liquescit & efflatur, rursusꝫ ab aqua frigida concrescit, cõcreta fluitat in summo, nec innatare, nec mergi potest, sed attolli. In summo autem incuruata speciem prebet tergoris cameli, sectioneꝫ aut cuneorum dispalatiõe opus est. Inordinatis autem temporibus efflatur cũ bullis, quasi feruentis aquæ, fauillæꝫ multum emittit. Lacus ipse fumosus, & aer aspectu æri & argento, & tersis omnibus usꝫ ad aurum rubiginem inducit, unde cum uasa situm contrahunt, iam accolæ intelligunt incipere bituminis eruptionem, ac sese arundineis ratibus ad id inquirendum accingunt, refert autem quisꝫ quantũ uult. Lacus nullum corpus animantis recipit, tauri & cameli fluitant, etiã homines nandi imperiti ubi ad ilia usꝫ in eum processerint attolluntur. Manet lacui tetra illa facies, nostra etiam ætate, sed est ad eum difficilis accessus peregrinis, cũ propter immanes feras & serpentes, tum Beduinos pastores gentem feram, quæ hæc loca & totam Thraconitidem uagis domicilijs & latrociniis infestat.

Vallis siluestris uel salinarum est, quã Asphaltis lacus inundauit, antiquitus cultissima erat, adeo ut ob fœlicitatem paradiso dei conferretur. Mansit eius species apud Ierichuntem & Henghedi, ubi illa sunt palmeta & horti balsami. Post autem Sodoma euersa, & uicina oppida, mutata est in illam sterilitatem, ita ut per viij. m. passuum procul à lacu, utraꝫ ripa fluminis sentiat afflatum bituminis, & sterilitatem.

Meron

Meron lacus 66 36 32 25

Ad eum Iabin rex Chaſor,& omnis Ghalilęa & Samaria ſunt caſtrametati,pugnaturi cum Iehoſuah.

Miſrephath aquæ,regionis Sidoniorum,Iehoſuah & exercitus perſequuti ſunt hoſtes uſq; ad Sidon magnã,& uſq; Miſrephoth aquarum,& uſq; ad campum Miſpah ad orientem.

Chiſon torrentis fontes 66 29 32 27

Concipiuntur in Ghilboah monte,à fontibus occurrens Chermon monti paruo dicto,pars fluminis exit in lacum Geneſar: ut dictum fuit: pars in mare Syriacũ ſub Carmelo monte. Vocatur libro Iudicum & Chedumim, ſuper orientali flumine eſt profligatus Siſera.

MONTES uero in prouincia,præter eos qui dicti ſunt,inſignes habentur.

Qui per littus maris Syriaci à Phœnicia ad Aegyptum uſq; extenduntur,

Iaphiah pars ſuperiorum,qui inter Iopen & Sicaminum.

Libanus mons,qui à tergo Tyri incipiens ad Damaſcum peruenit,tantæ ſublimitatis, ut ſit fidus niuibus, unde etiam Tyrum deferuntur niues,quibus temperent æſtiua pocula.

Bahalghad mõs,pars Libani incipientis ſub Tyro. Iehoſuah, Omnis Lebanon ad ortum ſolis,à bahalgad ſub monte Chermon,donec ingrediaris Chamath. Chaſor ſita in campo, ad occidentalem plagam Iarden.

Chermon mons iuga Libani à Tyro uſq; in gradus 67 33 33 20

Thraconi montes qui ab hoc fine deſcendunt uſq; ad lacum Aſphaltiten.

Chermon mons,pars Thraconorum,quæ ab eodem fine deſcendit uſq; in gradus 67 26 32 52

Ghilhad mons pars Thraconorũ ab hoc fine Chermon montis uſq; in gradus 66 55 32 20

Habarim mons,qui à Ghilhad deſcendit uſq; in gradus 66 5 31 25

Ferreus mons,pars Habarim montium qui à Ghilhad uſq; ad

Aſphaltiten lacum deſcendit.

Sehir montana, quæ inter Aſphaltiten lacum & Aegyptum.

Iudęæ montana, quæ à ſitu Ieroſolymorum deſcendunt ad Sehir in gradibus 65 30 31 30

Ephraim montana, quę inter Ierichuntem & Ieroſolima extenduntur, & ab hoc fine aſcendunt contra ſeptentriones per tractum maris uſq; Gazeram urbem.

Ghilboah montes quorum fines gradus habent 66 35 32 23

Et 66 25 32 30

Chermon paruus mons 66 30 32 29

Ad huius occurſum Chiſion torrens frangitur, atq; in duo flumina exit.

Acrabitenæ montes, qui ab occidentali parte Iordanis fluminis deſcendunt, uſq; ad Sehir montana & Pharan deſertum.

Aulon Saueh, uallis regis & illuſtris dicta. Eius longitudo eſt inter Geneſar & Aſphaltiten lacum, ſtadiorum ccxxx. Latitudo inter Acrabitenæ & Thraconos montes ſtadiorum lvi. per quam mediam defluit Iordanis.

Tabor mons cuius fines 66 35 32 22

Et 66 25 32 38

Hi ſunt fluuij, lacus, montes, nota maiore digni, qui præterea ſunt, circa ſingularia loca dicentur.

Tenent autem Paleſtinam populi, quorum antiquiſſima nomina memorantur

Chenahanæi, qui omnes gentes Paleſtinæ complectuntur, quæ inter Iordanem ſunt & mare Syriæ, Syriamq; & Arabiam petræam.

Emoręus qui Libanum montem à tergo Phœnicis tenet. Alius qui Ghilhad montem inter flumina Iabboc & Arnonem. Alius quoq; qui montana Pharan inter ſina & Cadesbarneã.

Chittæus, qui in tractu Chebronis.

Chenizæus qui auſtraliora tenet Iudææ tribus.

Chiuuæus, qui Samariam, & qui Chermon montem à tergo Tyri tenet.

Peri-

Perizæus, qui Samariam & Gibhon urbis regionem.
Iebusæus qui item Ghibhon urbem & Ierusalaim.
Rephaim gens quæ uallem inter montana Iudæ & mare magnum incolit.
Chenæus uidetur ubi Cheni regio circa Henghedi.
Ghirgesæus
Chadmonæus
Recentior historia sic diuidit Palestinam. Septentrionalia tenent Galilæi. Media Samaritæ. Australia, qui propriè Iudæi uocantur.
Galilæa est duplex, superior quæ & Gentium uocatur, atq; inferior, diuiduntur autem super tractu per Ptolemaiden usq; Thallam uicum super Iordane qui dictus fuit, utraq; opima & fertilis est, neq; pars earũ ulla ociosa, omnis in opere, assidueq; fructuum ferax. Campos habet cum uariis arboribus cõsitos, tum maxime oliuetis, uinetis ac palmetis. Irrigatur autem abunde montanis torrentibus ac fontibus aquæ perennis, quoties aliis Syrio æstuãte defecerint. Crebræ ibi ciuitates, & propter opulentiam populosæ, ubiq; multitudo uicorum, & qui breuissimus est, supra xv. m. colonorum habet, Tenẽt autem Galilæam superiorem duæ tribus, Aser & Naphthali.

ASER, TRIBVS

EGRESSA Est autem sors quinta tribui filiorum Aser per familias suas. Fuitq; terminus eorum

Chelchath	67	10′	33	20′
Ciuitas separata Leuitis,				
Chali	67	10′	33	11′
De hac non potuerunt expelli ueteres cultores.				
Bethen	67	7′	33	8′
In viij. miliario ptolemaidis contra orientalem plagam				
Achsaph	67	3′	33	5′

Regia ciuitas in x. milliario ptolemaidis pergentibus Tyrum, in hac alienigenæ permanserunt.

Alamelech 67 33 2'
Hamhad 67 33 3'
Misal 66 57' 33
Ciuitas separata leuitis, & peruenit in Charmel ad mare in
Sichor Libnath 66 53' 33
Quia mons Charmelus late patet, qua ergo eius parte tribus desinat, addidit Iehosuah apud Sichor Libnath, & reuertitur ab ortu solis.
Bethdagon 66 55' 32 58'
Et perueniet in Zebulun & uallem
Iphthachel ad aquilonem 66 56' 32 56'
Bethhahemec 66 52' 32 55'
In viij. milliario ptolemaidis. Symachus interpretatur locum uallis Nehiel, unde terminus tribus egreditur ad læuam
Nehiel 67 32 58'
Et exibit ad
Chabul à sinistra 67 2' 33 2'

Castellum hac etiam ætate. Est autem Chabul regio xx oppidorum, de qua Regum tertio. Tunc dedit rex Selomoh ipsi Chiram uiginti urbes in terra Ghalil. & egressus est Chiran è Tyro, ut uideret urbes quas tradiderat ei Selomoh, & non placuerunt in oculis eius, & dixit. Quales sunt urbes istæ, quas dedisti mihi frater mi? Et appellauit eas terram Chabul, usque ad diem hanc. Secundo autem Paralipomenon. Ciuitates, quas dedit Chiram Selomoni, ædificauit Selomoh, & habitare fecit ibi filios Israel. Quid hæc contraria historia? An Chiram oppida, cum non probaret, reddidit, quæ postea Selomoh ædificauit, uidelicet splendidiora reddens? Sed quia regi Hebræo non licebat reddere possessionem cuiuscunque tribus angustiorem, quoniam earum termini iure diuino definiti erant, ergo an hoc potius, quod oppida quæ Selomoh ex Tyrio habuit, non erant illa xx. de quibus libro Regum, sed alia ex commutatione accepta, Accedit sententiæ huic, quod sine appellatione terræ Chabul memorantur. Deinde quod Tyrius cum Selomoh expostulauit super exilitate oppidorum, quod eum

eum facere ingratuita munificentia minus decuiſſet. Q. q̃ Se lomoh illic habitare fecit filios Iſrael, hi quomodo non ſuperiori tempore habitabant iiſdem, ſi eadem illa xx. fuiſſent?

Hebron 67 10′ 33 10′
Rechob 67 13′ 33 12′
Ciuitas ſeparata leuitis.
Chammon ciuitas 67 13′ 33 17′
Procul vi. m. paſſ. à Legione oppido uiæ ad Ptolemaidem.
Canah maior 67 12′ 33 26′
Ex huius regione fuit mulier cuius filiam Chriſtus à demonio liberauit. Vſq; ad Sidon magnã. Et reuertet̃ terminus in Rhamah uſq; in ciuitatem munitam Sor, & reuertitur terminus in
Choſah 67 5′ 33 11′
Haud procul à mari, inter Tyrum & Achſaph,
Eritq; exitus eius ad mare, à funiculo ad Achzib, et
Humah 67 3′ 33 6′
Aphec 67 8′ 33 10′
Rechob regio ſubiecta monti Chermon.
Tahanach 67 9′ 33 6′

Extra autem Iehoſuah.

Aſer tribus, tenuit omnem terram à Ptolemaide conuerſam ad Sidonem, auctor Ioſephus.
Tyrus antiqua 67 3′ 33 18′
Propè Choſan, in xxx. ſtadio à Tyro ad Ptolemaidem.
Giſcala 67 3′ 33 3′
Municipium Ghalilææ ſuperioris ad finem Tyriorum prope Achſaph ad auſtralem plagam. Antiqua patria Maiorũ Pauli apoſtoli.
Fortis mons caſtellum 66 58′ 33
Thoron caſtellum 67 6′ 33 7′
Aſor 67 9′ 33 9′
Iudin 66 57′ 33
Regium caſtellum 66 59′ 33 1′
Sennim uallis 67 1′ 32 58′

Sepheth castellum 67 3′ 33

Huius etiam ætatis inexpugnabile, quod qui possidet, imperat toti Galilææ.

Aser uallis 67 5′ 33 2′

Hacho. Fit eius mentio libro Iudicum.

Lais Dan 67 2′ 33

Sita in ualle Bethrechob procul à Ptolemaide m. p. xiiij. contra boreales partes, non procul ab urbibus Galgalis & Masaloth. Regionis quidem Aser tribus, possessionis autẽ Dan. In Iehosuah scribit Lesem. Ascenderuntq́ filij Dan, & pugnauerunt cũ Lesem, cœperuntq́ eam, & percusserunt eam acie gladij, & habitauerũt in ea, & uocauerũt Lesem Dan, secundum nomẽ Dan patris sui. Diuersa ea est, à Dan loco fontis Iordanis, quod ꝓdit distantia à Ptolemaide, quæ multo breuior est q̃ ut contingat fontẽ Iordanis, sed & Dan fontis fit memoria in Genesi sub reb. gestis Abrahę. Dc. annis prope anteq̃ posteritas Dan caperet urbẽ, & loco nomen daret, sub urbis etiã expugnatione nõ hoc nomen Dan tanq̃ antiquũ, sed Lais uel Lesem urbi fuit, ob ea, loci utriusq́ nec eandem originẽ nominis esse, nec sitũ eundẽ opinari oportet. Sed istud habet maiorem questionem, q̃ in Iehosuah scribitur, quomodo ea tribus Lesem cœperit, & possederit annis circiter ccl. ante id tempus quo eam cœpisse demum scribitur in libro Iudicum? An sub imperio Iabin regis Chenahan, qui regnauit in Chasor, & dominatus Hebræis per Ghalilæam fuit, possessionem urbis amisit, & annis sequentibus ubi conualescerent res Hebræorum, ipsa tribus ueterem sedem repetiuit?

Memnonis sepulchrũ in agro Ptolemaidis ꝓpe Belũ fluuiũ.

Crocodilum oppidum agri Ptolemaidis, putandum est situm esse ad Cendeuiam paludem, qua belua palus infesta est.

Bubulcorum oppidum, situm in ambitu Ptolemaidis.

NAPHTHALI, TRIBVS

FILIIS Naphthali exiuit sors sexta per familias suas

ſuas,& fuit terminus eorum,

Cheleph	67	22′	33	3′
Ab Elon	67	16′	32	55′

In Sahanannim,Quercetum ſub Chedes ciuitate.Et

Adami ipſius Necheb	67	12′	32	52′
Iabneel	67	10′	32	49′
Vſqꝫ ad Lacchum	67	10′	32	46′

Et fuit exitus eius uſqꝫ ad Iarden.Et reuertetur terminus ad mare,ad

Aznoth Tabor	67	4′	32	50′

Et egreditur inde in

Chuchoch	67	2′	32	54′

Et perueniet in Zebulun à meridie,& in Aſer peruenit ab occidente,& in Iehudah ad Iardẽ ad ortũ ſolis. Cũ inter has medię ſint Zebulun,Iſſaſchar,Menaſſeh,Ephraim,Bin iamin,nõ queo explicare,quomodo Naphthali tribus confinis ſit tribui Iehudah.Etiam Iudæi Ferrarienſes conſulti non explicuerũt. Refert quidem Hierony.tribum Iehudah bellicoſiſſimã fuiſſe, & tenuiſſe poſſeſſionem per alias tribus. Damus iſtud in quaſdam attiguas,ut eſt Ephraim,Bin iamin,Dan & Simhon, ſed & ipſum ſero poſt ætatem Iehoſuah. An Iehoſuah id uoluit ꝙ ut Naphthali tribus tenet exordia Iordanis,ita Iehudah exitũ. Longè petita interpretatio forſan uidetur,ſed etiam in Menaſſeh tribu tale aliquid legimus. Et in Aſer cõtingebant ſe ab aquilone.Hoc ita dixit.Quaſi Aſer deſcendat in Menaſſeh cũ interſint tribus Zebulun & Iſſaſchar, cum is ſenſus potior uideatur, Menaſſeh terminari ad fines Carmeli montis,ad cuius fines & Aſer terminatur,ſed diuerſo ſitu.

Et ciuitates munitæ

Siddimſer	67	17′	33	14′
Chammath ciuitas leuitarum	67	17′	33	12′
Raccath	67	16′	33	7′
Chinereth	67	12′	33	4′
Adamah	67	9′	33	2′
Ramah	67	7′	33	1′

Chaſor 67 5′ 32 57′
Vrbs in uia à Ptolemaide ad Dan fontẽ, de qua in Thobiah, ꝙ habet ad ſiniſtram Sephet.
Chaſor campus inter urbes Chaſor & Chedes Naphthali. Via publica eſt ex Thraconitide per ſuperiora Samachonitis paludis, de qua in Thobiah. Poſt uiam quæ ducit ad occidentem, in ſiniſtro habens ciuitatem Sephet.
Chedes, Cidiſſus 67 15′ 33
Ciuitas ſacerdotalis, & fugitiuorum, ſuper monte Naphtali in xx. milliario Tyri, regia ciuitas.
Edrehi 67 18′ 33 2′
Hen chaſor 67 22′ 33 8′
Regia Iabin regis Chenahan, terminus orientalis terræ promiſſæ filiis Iſrael, unde deſcendit contra auſtrum ſecundum loca commemorata, Riblah ad Ain, & reliqua.
Iron 67 21′ 33 7′
Migdalel 67 18′ 33 7′
Chorem 67 17′ 33 8′
Bethhanath 67 15′ 33 12′
In xv. lapide Diocæſareæ ſita in monte. Hieronymus ſub Bethannea dicit eſſe tribus Aſer, unde liquet haberi eam occidentaliorẽ Diocæſarea. Lauachra ſalubria ſunt apud Bethanath.
Bethſemes 67 13′ 33 12′
Charthan ciuitas ſeparata leuitis.

Extra autem Iehoſuah.

Naphthali tribus, tenuit Ghalilæam ſuperiorẽ uſq; Damaſcũ.
Sedad 67 18′ 33 10′
Siphron 67 21′ 33 9′
Charoſeth ſuper lacu Samachonite: auctore Ioſepho: ciuitas Siſeræ.
Bethmahacha 67 22′ 32 59′
Regionis Berim, quaſi lx. ſtadiis procul à Iordane, urbs Emoræorum. Ad hanc uſq; penetrauit Sebah, filius Bochri, mouens res nouas contra Dauid regem.

Abelah mahacha 67 1́7 32 5́7
Munitissima ciuitas regionis Berim superioris Ghalilææ, de qua legitur secundo Regum. Ego Abelah sum inter pacificas & fideles Israel. Sita est in campo grandi, procul à Legione oppido ix. millib. passuum.
Bethacad 67 8′ 32 2́9
Legio oppidum 67 1́2 32 5′
In campo latissimo, procul à Lesem Dan, m. p. xi. procul à Chammon vi. uiæ ad Ptolemaidem.
Gabe Hippeon, siue: ut Plinius: Gęba. Herodes superior in eã deduxit coloniam ex equitibus. Coniuncta est Carmelo Tyriorum, procul à Cæsarea Paneadis m. passuum xvi. Opinari libet eandem esse quę Legio, ita situs utriusque propinquus est, & nomen Legionis habet significationem coloniæ ex militibus deductæ.
Velenæ 67 2́0 33 1́0
Ampelœsa ciuitas regionis Paneadis.
Gabacha in finibus Dio cæsareæ, iuxta grandem campum Legionis.
Salothi uicus situs in campo magno.
Berothi uicus 66 5́7 32 5́3
Ianua uilla 67 1́3 33 2′
In tertio milliario Legionis contra meridiem.
Ghalgala 67 7′ 33
Australiora q̃ Masaloth, & q̃ Abilah.
Masaloth ciuitas 67 1́2 33
Regionis Arbelis uel Berim.
Naphthalis ciuitas 67 7′ 32 5́6
Procul à Chasor duob. m. à Sephet viij: de qua in Thobiah: Quæ est in superioribus Ghalilææ, supra Nachson, post uiam quæ ducit ad occidentem, in sinistro habens Sephet.
Nachson 67 7′ 32 5́2
Acrabim ciuitas Ghalilęæ superioris, in finibus Emoræorum, ex qua Naphthali tribus alienigenas non eiecit.
Tabor mons 67 1́6 33 2′

Medius campi maximi Galilææ, à parte boreali eſt inacceſſus ſublimis ad ſtadia xxx. admittens planiciem mire rotundam, per ſtadia xx. Vocatur & Itabirium, in eo creditur Chriſtus transfiguratus, omnino eſt is diuerſus à Tabore qui per latam tribum Iſaſchar extenditur.

Aſamon mons, dictus & Aſachron undiq; medius Ghalilææ.

Et ei ſubiecta

Sephoris ciuitas	66	57	32	47

Dicta & Harabih & Authocratorida, ualidiſſima & maxima ciuitas tutiſſimoq; Ghalilææ loco condita, prope Aſachron montem, procul à Ptolemaide, quaſi xiij. m. paſſ. uiæ ad Tyberiadẽ. Herodes poſterior: frater Philippi: eam cõmuniuit.

Vbama in xij. milliario	67	20	32	58

Diocæſareę contra ortum. Putandum eſt ꝙ ſit Sephama ciuitas, terminus orientalis memorata poſt Siphron.

Taariach procul iiij. millibus à Legione.

Theſſalus uicus	67	20	33	3

In viij. milliario Diocęſareę ad radicẽ montis Tabor in cãpo.

Yturæa regio tenet borealia tribus Naphthali per montem Libanum uſq; Thraconos montes.

Labo chamath, id eſt ingreſſus Chamath, portæ in Syriam inter Tyrum & Dan fontem.

Chammath regio uidetur quæ Yturæa.

Z E B L V N, T R I B V S

ASCENDIT autem ſors tertia filiis Zebulun per familias ſuas, & fuit terminus hereditatis eorũ uſq; ad Sarid, aſcendetq; terminus eorum ad mare, & Marhalah, & pertingit ad Dabaſeth. Et pertinget ad flumen: quod eſt è regione Iocneham: & reuertetur ad Sarid ad oriẽtem, ad ortum ſolis, contra terminum

Chiſloth Tabor	66	47	32	38
Dabrath	66	52	32	36

Iaphiah, & inde tranſiuit ad orientem, ad ortum

Gittah

Gittah chepher	66	54′	32	38′

Patria Ionæ prophetæ, & exibit in

Rimmon	67	2′	32	38′
Nehah	67	2′	32	42′
Ahanathon	67	3′	32	47′

Et erunt egreſſus eius ad uallem Iphthachel.
Præter limitaneas, quæ intra tribum ſunt ciuitates
Caththat. Et
Nahalal ciuitas, ſeparata leuitis. In qua ueteres cultores permanſerunt, Simron, Idhalah, Bethlachem, ſeparatæ etiam leuitis, Cartah, Dimnah.
Helias propheta apud Iochneham: ciuitatem Leuitarum: occidit D cccl. prophetas Bahal.

Extra autem Iehoſuah.

Zebulun tribus, à Geneſar lacu deſcendit circa Carmelum montem, uſq; ad mare.
Prophoia & Caiapha ciuitas ad montem Carmeli.
Carmelum oppidum, ſitum in Carmelo monte, dictum antiquitus Ecbatana.
Carmelũ mons lõge incontinentẽ recedit uſq; Thabor montẽ
Geneſar regio apud Capernaum ciuitatem.
Capernaum fons Geneſar regionis, fecundans agrum ad ſtadia xxx. per longum, peruerſum xx. Nobilis Corace piſce, qui præterea niſi in Nilo reperitur.
Ghitron commemorata in libro Iudicum, in hac ueteres habitatores permanſerunt.
Malon regia. Vt in Iehoſuah, Iabin rex Chaſor miſit ad regẽ Malon, ad regem Simbron, ad regem Achſaph, ad planiciẽ, ad auſtrum Chinneroth, & in Naphat Dor ab occidente.

Georgia caſtellum	66	59′	32	50′
Canah minor	66	52′	32	48′
Ruina caſtellum	66	52′	32	40′
Chaymoth	66	43′	32	44′
Naſareth, patria Chriſti ſeruatoris	66	56′	32	42′

ISASCHAR, TRIBVS

EGRESSA, eſt autem ſors quarta, filiis Iſaſchar per familias ſuas. Et fuit terminus eorum,

Izrehelah ciuitas	66	30	32	34

Regia, procul à Scythopoli m. p. xx. pulcherrimum ſitum habuit, & longe proſpexit ad Carmelum & Tabor montes, & regionem ultra Iordanem.

Azari dicta Ioſepho quæ Izrehel.

Carethi oppidum hoc tempore in ruinis Izrehel.

Cheſuloth	66	31	32	34
Sunem	66	33	32	33

Sita ad orientales partes Carmeli montis non procul à Ghilboah monte poſt Cheſuloth directa ad Capharaim in v. milliario Tabor montis. Et mons eiuſdem nominis imminens ciuitati, ad eam Peliſtim ſunt caſtrametati contra Saul regem.

Capharaim	66	36	32	31
Sion	66	42	32	30
Anacharath	66	44	32	31
Rabbith	66	31	32	36
Chiſion ciuitas, ſeparata leuitis	66	32	32	38
Abes	66	32	32	40
Remeth	66	33	32	42
Hengannim ciuitas, ſeparata leuitis	66	34	32	45
Henchaddah	66	38	32	41
Bethpaſſes ciuitas	66	42	32	40
Et peruenit terminus in				
Tabor montem	66	44	32	36
Sachaſimah	66	46	32	35
Bethſemes	66	49	32	32

Et erunt exitus termini eorum ad Iarden

Pahrath, Iarmuth, ciuitates ſeparatæ leuitis.

Extra Iehoſuah

Iſaſchar trib. terminum habuit Iordanem & Carmelum montem

tem in longitudine, in latitudine Itabirium.
Enabris uicus 66 21′ 32 23′
Dictus & Gennabris, procul à Tyberiade xxx. stadiis uiæ quasi ad Scytopolim in Aulone, unde regiæ uallis longitudo sumitur usque ad Asphaltiten lacum.
Naim oppidum 66 35′ 32 33′
In secundo milliario Tabor montis contra austrũ, ad pedem Chermon minoris montis iuxta Hendor uillam.
Betsaida desertum in Aulone apud urbem eius nominis
Magdiel 66 30′ 32 20′
In v. milliario Doræ pergentibus ptolemaidem.
Chision & Chedumim torrens per eam tribum fluit utroque al ueo. Super dextro qui in Genesar lacũ exit, Debbora uicit Siseram. Super sinistro, qui in mare magnũ, Helias occidit prophetas Bahal.
Chinereth regio à lacu Chinereth siue Genesar dicta, de qua tercio Regum. Cheneroth uniuersam cepit rex Aram cum omni terra Naphthali.
Dalmanutha regio, quæ & Magdalũ, de qua in historia euan gelica, sita uidetur inter lacum Genesar & Tabor montem.
Saron regio, inter Cæsaream Palestinæ, & Tabor montem lacumque Genesar, tractus totus pascuus. Fit eius mentio primo Paralipomenon.
Iotapata non procul à Tyberiade uiæ ad Sephorim, ciuitas paulo minus tota præceps rupes, immensis undique uallibus, à boreali tantum parte cliuum admittit, in quo per uersum latus montis sita ciuitas fuit.

IOSEPH, TRIBVS

ET EGRESSA est sors filiis Ioseph à Iarden Iericho id est à transitu Iarden apud Ierichuntem ad
Aquas Iericho: qui unicus fons est urbi irrigans agrum longitudine lxx. latitudine xx. stadiorum, incomparabilis fœcunditatis: Ad orientem desertum, ascendens à Iericho in montem

Bethel 66 5′ 33 1′
Et egreditur Bethel in
Liez 66 2′ 32 1′
Et tranſibit ad terminum
Archhatharoth Iaphleti 65 55′ 32 1′
Dicta in Bin Iamin Hatharoth adar, uſq; ad terminum
Bethchoron inferiorem 65 52′ 32
Sita ad decliuem collem, deſcendendo à Ghibhon ad Antipa tridam in deſcenſu Siloh, communis limes tribuum Ephraim & Bin Iamin.
Et aſcendet ad mare uſq; ad
Ghazer 66 10′ 32 20′
In iiij. milliario Nicopolis, Et non expulerunt Chenahanęum habitantem in Ghazer.
Eruntq; exitus eius ad mare, & hereditate acceperunt filij Ioſeph, Menaſſeh, & Ephraim.

Extra Iehoſuah.

Vna eſt tribus Ioſeph, & duę ſtyrpes Menaſſeh & Ephraim, Quia enim tribus Leui non erat in reliquis habitura hereditatem, ne propterea deeſſet duodenario numero familiarum, uoluit patriarcha Iahacob tribum Ioſeph in duas ſtyrpes deduci, ut ſub finem Geneſis legimus. Sed quod ſacramẽtum ſit duodenario numero, quod patriarcha totam poſteritatem eo finiri uoluerit. Quod poſtea Chriſtus ex omnibus ſectatoribus ſuis duodecim ſeligeret, ſedes iudiciarias xij. poneret, & tribus xij iudicandas ſub mortalium uniuerſitate pronunciaret. Quodq; cum ex eo apoſtolorum numero Iudas Iſcariotes excidiſſet, Petrus pro diuina ordinatione neceſſarium exiſtimarit uicarium ſubrogare, non poſſe explicari puto. Nam quod ad myſteria numerorum ſecundum Pithagoricum inſtitutũ queſtionem adducamus, non plus uirium habet, quàm ſi ad Origenianas allegorias, quæ ab humana coniectura profectæ infirma opinione conſtant. Deniq; poſt diuinorum librorum conſcriptionem ſero ſuſcepta, ut multũ impudentiæ habeãt, ſi ſacrorum librorum

rum ſenſa ita demũ aut intellecta ſint, aut omnino intelligi uoluerunt, poſtquã humanæ ſapientiæ ope adiuta fuiſſent? Fuit aũt tribus Ioſeph in reliquis potentiſſima, necꝫ alia geſſit maiores ſpiritus, aut redigi in numerum minus ſuſtinuit. Faciebant illi animos, gloria illa cum cæteris communis, quoniam Abraham, Iſahac, & Iahacob haberet Maiores, dictos amicos dei, qua agnatione non alia nobilior contingere mortalibus poteſt. Domeſticus deinde ſplendor ſupra reliquas tribus, quoniam auctorem ſtyrpis agnoſceret Ioſeph, illum Aegypti dominum, Pharaonisqꝫ patrem. Inſoleſcebat inde etiam, & contemptius illas excipiebat, & his occulta animi contentione intendebat, ꝙ horum patres in fratris necem conſpiraſſent, alienæ genti uendidiſſent, in multas erumnas excluſiſſent, ꝙ hos auctor idem generis ſui in fame pauiſſet, parte Aegypti donaſſet, ſibiqꝫ tanto impudentius gratulabatur, ꝙ Ioſeph nulla tali macula uitæ aſperſus eſſet, uerum pari innocentia ꝙꝫ imperio ſummo uixiſſet. Sed & Iehoſuah, dux ſecnndus à Moſe in ſuis Maioribus fuiſſet diuino colloquio & miraculis conſecratus. Poſtea tabernaculũ & archa teſtamenti & ſedes religionis in ipſius ſortis poſſeſſione multis ætatibus fuiſſet. Tanta illuſtriũ rerum prærogatiua ſe ſublimiorem contribulibus ubicꝫ ferebat. Necꝫ alia tribus indignius tulit regnum trib. Iudæ, & religionis locum translatum. Necꝫ decem tribus alterius ꝙꝫ Ioſeph imperium & religionem quamuis falſam patientius admiſerunt, adeo, ut cum à Iehudah & ſanctitate templi ſubinde deficerent, à regno Ioſeph, & huius aureis uitulis per annos plus minus cccc. nunquàm defecerunt.

MENASSEH, TRIBVS

FVIT autem terminus Menaſſeh ab
Aſecham michmethah 66 29′ 32 19′
Ciuitas procul xv. m. à Neapoli in Acrabitena corã Sechem,
& perget terminus ad dextram ad habitatores
Hen Tapuah 66 12′ 31 59′

Ipsi Menasseh fuit terra Tapuah. Et Tapuah erat ad terminũ Menasseh filiis Ephraim. Descendetq́ terminus ad torrẽtem arundinis ad meridiem ad torrentem: nempe Cherith: Ciuitates istæ, nempè, terræ Tapuah erant Ephraim in medio ciuitatum Menasseh. Et terminus Menasseh ab aquilone ipsi torrenti, & fuit exitus eius ad mare ad meridiem ipsius Ephraim, & ad aquilonem ipsi Menasseh. Fuitq́ mare: nempe magnum: terminus eius, & in Aser contingebant se ab aquilone, & Issaschar ab oriente. Fuitq́ Menasseh in Issaschar & in Aser.

Bethsean 66 ꝸ´1 32 2´5

Dicta Scythopolis, procul à Ierusalẽ D c. stadiis, sita in Aulone ad montes Acrabitenę, in ea ueteres cultores permanserũt.

Iblehan 66 2´6 32 2´ꝸ

Ex ea Menasseh non potuit expellere ueteres cultores, sita ad ascensum montis.

Hendor oppidum 66 3´ꝸ 32 2´7

Iuxta Scythopolim in iiij. milliario montis Tabor, procul à Naim oppido totidem.

Tahanah separata leuitis 66 2´8 32 2´9

Meghiddo regia 66 2´6 32 3´2

Ghathrimmon ciuitas separata leuitis.

Extra Iehosuah.

Menasseh tribus, longitudo à Iordane ad Doram, latitudo ad Bethseam.

Sarehan 66 2´8 32 3´ꝸ

Ad radices montis Izrehel.

Vlama uilla 66 2´ꝸ 32 2´2

In xij. milliario Cæsareæ contra ortum.

Silua ingens post Cæsaream contra orientalem plagam.

Lacus Cæsareæ.

Sechem in suburbanis Neapolis 66 3´0 32 2´3

Sechem altera 66 28 32 2´ꝸ

Tribus Ephraim in monte, ciuitas fugitiuorum, procul tribus millibus à Neapoli.

Neapolis

Neapolis dicta Sechem tribus Menaſſeh, procul à Ieruſalaim m. paſſ. xxx. uia ad Scythopolim. Plinius inquit, dictam ab accolis Marmortham, Ioſephus Marbotam.
Sechem & Sichar & Sichima tribus Ephraim ſub Gherizim monte. Huius ager eſt optimus ad paſcua ouiũ & ualde copioſus ad pabulũ largiendum. In huius agro Abrahã profectus ex Carris aliquandiu habitauit, & ſequẽti ętate nepos Iahacob cuius filij urbẽ cœdibus exhauſerũt, in ultionẽ ſtupratæ ſororis. Multis ſeculis poſt rurſus euerſa funditus fuit per Abimelech tyrannũ urbis. Apud hãc ſepultos ait Stepha. martyr filios xij. Iahacob. Et deſcendit: inquit in actis apoſtolo. Iahacob in Aegyptũ. defunctusq́; eſt ipſe & patres noſtri, & translati ſunt in Sichẽ, & poſiti ſunt in ſepulchro quod emit Abraham precio argenti á filiis Emor, filij Sichẽ. Atqui in Gen. nõ Abraham, ſed Iahacob legiť hoc loco emiſſe agrum. Et uenit Iahacob incolumis in ciuitatẽ Sechem quę erat in terra Chenahan, quãdo uenit ipſe de Padan Aram, & manſit ante urbem, & emit partẽ agri, in quo tetẽdit tabernaculũ ſuum, de manu filiorum Chamor patris Sechem centũ agnis. Porro de Abrahã. Et reſpondit Ephron ad Abrahã dicendo ei. Domie mi, audi me. Terra quadringentorꝝ ſeclorum argenteorũ eſt, inter me & te. Quid eſt? Et mortuũ tuum ſepeli. Et obediuit Abrahã ipſi Ephron, & appẽdit Abraham ipſi Ephron argentũ quod loquutus fuerat in auribus filiorũ Chet quadringentos ſeclos argenteos tranſeuntes per mercatores, & cõfirmatus eſt ager Hephron, qui erat in ſpelunca duplici, qui erat corã Mamre. Ager & ſpelunca quæ erat in eo, & omnis arbor, quæ erat in agro, quæ erat in omni termino eius per circuitum. Audiuimus ꝙ Abrahã emerit agrum & ſepulchrũ in regiõe Chebronis. Qꝫ q́; non is ſed Iahacob agrum emerit in regione Sechem. Quid ad narrationem martyris dicemus. Nunquid ipſe obliuionis, uel ſcriptura coarguenda mendæ uidetur? Sitq́; legendum. Et poſiti ſunt in ſepulchro quod emit Iahacob? Sed ab ætate Hieronymi is locus Actuum apoſtolorum ſic legebatur, nec is uicium lectioni dixit, magis expoſitionem que-

siuit, quo hoc etiam uetustatis & authoritatis uiri argumento intelligamus locum syncerum esse. Tamen Hiero. ut mouet quidē questionem, sic eam in aliud reiicit tempus & lectorem suspendit. Nobis circa locum id uidetur. Postquam Abraham in terra Chenahan, parte eius ubi Sechem ciuitas consedit, cum inter initia uocationis haud quaquam intelligeret quorsum tēderet diuina uocatio, id autem solum teneret promissam sibi fuisse terram Chenahan, eum arbitratum esse ut componeret hoc loco domum, & reliqua circa se euenientia expectaret, emeritque agrum & sepulchrum sibi suisq́; Sed cum ex præsenti quiete, locum ex loco mutare iussus esset, reliquisse agrum emptum. Eum anno post plus minus centesimo decimo nepos Iahacob à Mesopotamia reuersus propter memoriam aui Abraham, longa autem cessione abalienatum recuperauit, ut ager idem bis emptus intelligatur, martyrq́; antiquioris meminerit. Atq; hæc sententia nostra tam conueniens historiæ uideri debebit, q̄ non fuit Martyr in contione à Iudæis reprehensus, quoniam ex maiorum receptione illi etiam nossent, fidem narrationis se ita habere, reprehensuri certè: irritati alioqui in martyrem: ubi hæc ab una Genesis lectione rememorantem expendissent.

Sehnon mons imminens ipsi Sechem.

Dothan ciuitas 66 37′ 32 25′

In xij. milliario Samariæ contra septentrionem, de qua in Iehudit. Venerunt per crepidinem montis Bethuliæ usq; ad apicem qui respicit super Dothaim.

Galgulis 65 58′ 32 11′

In viij. milliario Antipatridis cōtra septentrionalem plagam, eius fit mentio libro primo Machabęorum.

Bethulia ciuitas 66 39′ 32 25′

Montana Acrabitenæ regionis, ex horum latere quo montes ad occidentem respiciunt, sita contra Scythopolim.

Fons Bethuliæ in ualle ad austrum, quo se Iehudith uidua lauit à cœde Holofernis.

Abel mecholah 66 32′ 32 20′

Sita

Sita in Aulone, in xij. milliario Scythopolis, patria Elisa prophetæ.

Cherith torrentis fontes	66	7'	32	1'

Ad australiores partes castrorum Ghilghal. Apud hanc sedit Eliiahu propheta in fame. Libet hic ex occasione situs loci distantiaq; ad regionem Sidoniorum: non minore cxx. milliũ passuum: consyderare præsentis historiæ affectum. Deus iubet prophetam abire in desertum tutum, ibi leuat ipsi ministerio coruorum inediam famis, donec superest aqua torrenti, Is ubi exarescit, non etiam leuat eodem miraculo sitim. Et quantum hoc fuerat diuinitati utrunq; procurare? Immò in siti etiam præscindit remedium famis, exq; præsenti præsidio loci prophetam alió mittit. Non hic etiam ad uicinos Edomęos, Arabas, tribusúe propinquas Bin Iamin & Iehudah, sed ad Sarphath Sidoniorum, quo perueniendum erat non minus sex dierum profectioné per medium hostile imperium, perq; ipsas regias immitis Achab. Hic quali nuncio inopinato, non perculsum fuisse, & inter formidinem periculi ex uia, & fiduciam in deum prophetam medium stetisse arbitramur? Postea ut fides in deum tanto superarit, quod omne discrimen uiæ & hospitiorum ingressus sit. Huiusmodi affectus historiæ nequaquàm lectorem subibit, si non sit ex locorum qualitate excitatus.

Lebonnah	66	17'	32	19'
Luz altera	66	27'	32	28'

Iuxta Sichem ueterem in tercio milliario Neapolis.

Gherizim mons imminens Sichar.

Armathaim, & Ramatha, & Arimathæa ciuitas separata leuitis, & patria Semuelis, in Tamnitita regione montis Ephraim iuxta Dispolim procul ab Aelia xx. m.

Antipatrida	65	53'	32	6'

In optimo Iudææ campo & diuiti arboribus & fluminibus sita inter Diospolim & Cęsaream, procul ab Iope cl. stadiis contra orientalem plagam.

Capharsalamah, ipsa Antipatrida de qua in Maccabæis. Exi-

uit Nicanor in pugnam obuiam Iehudah iuxta Capharsalamah, & ceciderunt de Nicanoris exercitu, & fugerunt in ciuitatem Dauid.

Aruir uilla 66 12 32 15
Sita in monte contra septentrionalem plagam Aeliæ in xv. lapide.

Geba 66 11 32 11
Procul à Guphnis v. m. uia ad Neapolim.

Remmon 66 9 32 10
Procul xv. m. ab Aelia contra septentrionalem plagam.

Guphne ciuitas 65 52 32 3
Maxima propè Bethchoron inferiorem quasi xxxv. stadiis.

Anua uilla 66 20 32 17
Procul x. m. à Neapoli uiæ ad Aeliam scribitur & Auim.

Thebe oppidum 66 30 32 25
In xiij. milliario Neapolis uiæ ad Scythopolim.

Alexandrium 66 23 32 11
Castellum firmissimum Acrabitenæ, procul à Ierichunte circiter xxij. m. passuum.

Corea regio Acrabitenæ circa situm Alexandrij castelli.

Siloh mons 65 58 31 58
Procul ab Aelia iiij. m. pass. contra angulum urbis, ad occasum æstiuum, mons sublimior reliquis qui circum Aeliam sunt siti, pars montium Ieharim, in eo erat erectum tabernaculum Moseh ante templi Selomoh ædificationem.

Tahanath Siloh 66 27 32 19
Sita est in Acrabitena regione in x. milliario Neapolis ad austrum, uia quæ ducit ad Bethel.

Phaselum oppidum 66 1½ 32 2
Procul à Ierichunte iiij. m. contra septentrionem in Aulone.

Doech castellum 66 12 32 ½
Procul à Phaselo iiij. m. ad occidentem in Acrabitena, in eo est occisus Simhon Mattithiah.

Iordanus uicus 66 12 32
Confinium Samariæ & Iudeæ, scribit Iosephus, quod terminet à

meridie longitudinem Iudæę totius,ſed cum eius latitudinem dicat terminari inter Iopen & Iordanem, uidetur ſequi ꝙ uicus ſit in regione Ierichuntis.

Bezech 66 3½′ 32 2½′

Et recenſuit Saul rex eos in Beſech: ſequitur: Sic dicetis uiris Iabes Galaad. Cras erit uobis ſalus. Hinc colligitur diſtantia uidelicet,itineris quantum una nocte tranſigitur expedito exercitui. Eſt autem ſitũ in vij. lapide Neapolis uiæ ad Scythopolim. Alia lectio habet in xvij. lapide.

Eduma 66 25′ 32 16′

Regionis Acrabitenę in xij. milliario Neapolis cõtra orientẽ.

Michmas 66 6′ 32 ½′

Procul ix. m. ab Aelia iuxta Ramah cõtra Bethauen. Et aſcenderunt Peliſtim,& caſtrametati ſunt in Michmas, ad orientẽ Bethauen, populus poſt Saul in Ghilghal. Rurſus. Fuerunt cum Saul duo m. in Michmas,& in monte Bethel.

Magdalſennah 66 15′ 32 6′

Dicta & Magdal,& Semah in vij. milliario Ierichuntis contra ſeptentrionalem plagam in Acrabitena.

Nahalchana uallis in Aulone, dicta arundineti ſuper torrente Cherith.

Amathus, uicus in agro Tyberiadis, ſic dictus, ꝙ illhic ſunt aquæ calidæ.

Samaria regia 66 23′ 32 19′

Procul xij. millia à Dothan ad auſtrum, ab Aelia unius diei itinere,aut xl. millia paſſuum. Cincta fuit duplici muro,ambitu lxxx ſtadiorum, hoc eſt x. milliũ paſſuum. Alia lectio, ambitu xx. ſtadiorum, quæ eſt tolerabilior. Intus circũplectens montem circumhabitatum,ab ima ualle ad ſummũ uerticem, domibus priuatorũ inſtar pinus. In ſupino dorſo montis erat ſuperbiſſima regia, cuius columnæ porticuum uiſunt̃ adhuc deiectæ. In ambitu inferiore arce fuerant fora,& perpetuę porticus,ſed & reliquæ per urbem uiæ habebant porticus pro more Paleſtinę,urbi ad munitionem,magnificentiam & uoluptatem nihil deerat. Proſpectus ex arce erat uſque ad Iopenſem

portum, Arabiamq́ Petræã. Ager circum irriguus fontibus & omnia proferens ad uictum humanum. Non alia urbs tota Palestina ostentat ruinas æq memorabiles, uerum, tantum opus hodie cessit olitoribus, adeoq́ in arce ipsa hortẽsium cul tura est. Herodes superior eam instaurans dixit Sebasten.

Iazara fons Samariæ.

Bethacad uicus Samariæ in campo Esdrelon, Aquila interpre tatur, domus curuantium. Symmachus, domus singulorum, quoniam humilis & angustus introitus singulos tãtum & eos submissos admitteret.

Areth fons circa montem Ghilboah, ubi castra fuerunt Gid hon, siquidem Midianitæ in ualle consederant, & cæsi fugam ceperunt per Abel mecholam Iordanem uersus.

Thebbath ciuitas Aulonis propè Abel mecholam circa quã Midianitæ palantes Iordanem transmiserunt.

Bethseca propinqua ipsi Thebbath & Abel mecholah. Et cre pidinem Abel mecholah in Thebbath.

Helma locus inter Scythopolim & Bethuliam.

Chelmon locus inter Helma & Bethuliam: ut scribitur in Ie hudith: Venerũt ex castris apud Scythopolim per crepidinẽ montis usq ad apicem qui respicit super Dothan, à loco qui dicitur Helma & Chelmon.

Esdrelon ciuitas in campo magno Esdrelon sub Dothan.

Esdrelon campus uallis inter montes Ghilboah & Chermon cognomento minorem.

Bethchoron superior 66 32 1/2

Procul m. pass. xxxi. à Cæsarea uiæ ad Eleutheropolim à Dio spoli m. pass. xxviij.

Ghebal mons apud Sichimam, propinquus Gherisim monti reliquis Samariæ altior, imminet urbi utroq latere. In Gheri sim fuit antiquissimum templum Bahal berith. Sequenti tem pore quidã sacerdotes seditiosi ædificauerũt eo loco templum emulũ illi Ierosolymitano sub ipsa uictoria Alexandri de Per sis ad Amanas pylas. Quod ipsum quoq Samaritani sub An tiocho illustri conuerterunt in appellationẽ Iouis Olympij ho

ſpitalis. Hanc loci antiquã religionem mulier Samaritana: de qua apud Ioan. legimus: agnoſcebat, ambigebat tamẽ, quia Iudæi Samaritanis aliam religionẽ, & alium eius ſoluendæ locũ intendebant, & cupiebat longæ inter utranqꝫ gentem contentionis certam ſententiam habere ex Chriſto, quem prophetã agnouerat. Cui Chriſtus. Vos adoratis quod neſcitis.
Selmon mons imminens Sichimis, ſiquidem ciuitas in ualle ſita fuit, & undiqꝫ montes pro muris habuit.
Bethel berith locus idem Bahal berith de quo in Ghebal.
Allon Bachuth, id eſt, Quercus fletus ad radicem montis Bethel eius apud Hai.
Ierichus 66 1o 32 1′
Procul ab Aelia m. paſſ. xxxiiij. à Iordane partim plus vij. Communis limes tribuum Ephraim & Bin Iamin, ſita in Aulone, in planicie lõga ſtadiis lxx. lata xx. Ager eſt circundatus montibus in theatri formam, uergentibus in conuallem, Iordanem uerſus. Qui ab occidente imminet eſt ſterilis & nudus pars Acrabitenæ, & à Scythopoli deſcendit per m. p. xxviij. ultraqꝫ procedit uſqꝫ ad regionem Sodomæ.
Trax caſtellum Acrabitenæ ſtructum in ingreſſu Ierichũtis.
Tyrus caſtellum Acrabitenæ, ſtructum in ingreſſu Ierichuntis, inter Iudæam & Arabiam, in præruptis rupibus regionis Sebonitidis. Habuit circum in montibus ſpeluncas, receptacula latronum.
Balanus quercus, & Terebinthus in rure ſuburbano urbis Sichar, ſub ea Iahacob defodit idola Rachel, & apud hanc eſt ſepulchrum Ioſeph & fratrum. Dicitur & Mehonenim.
Suchoth, tabernacula Iahacob in agro Sechem.
Gaas mons iuxta Tamnam, in cuius ſeptentrionali latere eſt Iehoſuah ſepultus.
Arima locus agri Sichimorum, ubi Abimelech in inſidiis ſedit, unde erumpens inuaſit urbem ſedicioſam.
Phaſſo uicus grandis inter Samariam & Aeliam.
Ptolemairus uicus in agro Samarienſi.
Sanim in finibus Samariæ in Acrabitena.

Faba castellum 66 28 32 30

Aphec ciuitas 66 28 32 32

Pelistim castrametati sunt in Sunem: sequitur: Et congregauerũt Pelestim omnia castra in Aphec,& Iezrehel castrametati sunt in fonte qui erat in Iezrehel.

Gilim oppidum 66 25 32 22

Achabi 66 23 32 18

Vicus grandis procul ix. m. à Neapoli in Acrabitena, descendentibus Ierichuntem.

Aiolim 66 39 32 2ϙ

Iuxta Scythopolim in secundo lapide uiæ ad Aeliam. Libro Iudicum dicta Aialon.

Cheres mons in quo est sita Aialon.

Araba 66 38 32 26

Procul à Scythopol iij. m. pass. contra occidentem super lacu Meron.

Aser 66 38 32 2ϙ

In xv. lapide Neapolis descendentibus Scythopolim.

Berothi. Veneruntq́ʒ ad ciuitatem Beroth, inquit Iosephus. Iehosuah uero sic habet. Conueneruntq́ʒ omnes reges isti in unum ad aquas Meron.

Bethbarah, de quo in libro Iudicum. Descendite in occursum Midian,& capite eis aquas usqʒ in Bethbarah & Iarden. Videtur notare locum Aulonis circa Abel mecholah.

Bethhasittha, de quo in libro Iudicum. Bethhasittha in Seredath usqʒ ad limitem Abelmecholah ad Serorathah.

Serorathah, loca hæc sunt Acrabitenæ & Aulonis quasi contra Iabboc fluuij coniunctionem.

Deiersa uicina aquis Meron ad partem Isaschar tribus.

Ephraim mons ubi est Sechem oppidum.

Ephra & Ophra regio Menasseh: nimirum Ephraim montium: de qua primo Regũ. Pelistim autem castrametati sunt in Michmas,& egressus est uastator trib. capitibus. Vnum caput respiciebat ad uiam Ophra ad dextram Suhal.

Ghur, cliuus montium Iblaham. Ita quarto Reg. Et fugit rex

Iehudah

Iehudah in Megidda,adeo tres urbes, Izrehel: in qua eſt occi ſus Iehoram rex Semrom: & Ibleham, & Megiddo fuerunt ſibi uicinæ.

Hammoreh collis tribus Menaſſeh,ut uidetur Chermon minoris montis,ita in libro Iudicum. Caſtra autem Midian erãt ſibi,Ierubbahal ab aquilone à colle Hammoreh in ualle.

Rooba in iiij. lapide Scythopolis tribus Menaſſeh.

Salumias uicus	66	35′	32	25′

In campo procul viij. m. à Scythopoli.

Samir in monte Ephraim ad limites tribus Iſaſchar.

Tirſah regia	66	20′	32	13′
Adarſa ciuitas	65	52′	32	8′

Procul à Bethchoron inferiori, ſtadiis xxx. Nicanor applicuit caſtra ad Bethchoron,& Iehudah applicuit in Adarſa.

Adaſer oppidum unius diei itinere à Gazera.

Baazor ciuitas Ephraim,in huius agro erant greges & paſcua Abſolonis. Eſt uero in uia à Ierichunte ad Aeliam in uicinia Ephraim oppidi.

Bahal peraſim,locus caſtrorũ Dauid contra Peliſtim caſtrametantes in Rephaim ualle,circa Adarſa.

Bamah,id eſt excelſum, locus tabernaculi in Siloh excelſior ipſa urbe. Dictum & Bamah in Ghibhon.

Bethel,idem excelſum Siloh.

Bochim,locus flentium, uidetur eſſe in Siloh, ubi audierunt uocem angeli exprobrantis,ut in Iudicum.

Gittah uicus inter Antipatridam & Ramah.

Hai limitanea ciuitas inter Ephraim & Bin Iamin iuxta Bethel ſita in monte.

Mons obiectus à ſeptentrionali plaga urbi Hai intercedente ualle,in quo Iehoſuah poſuit caſtra,Ioſephus eã uocat Adan.

Sebarim,locus ab orientali parte Hai. Viri Haim perſequuti ſunt Hebręos coram porta uſq; ad Sebarim in deſcenſu: uidelicet uię ad Ierichuntem.

Sehirah locus montis Ephraim,fit eius mentio libro Iudicũ.

Sihalbim, in monte Cherem tribus Menaſſeh.

EPHRAIM, TRIBVS

ET FVIT terminus filiorum Ephraim per familias ſuas, & fuit terminus eorum ad orientem ad
Hathroth addar 66 16 32 1
Vſq; ad Michmethath ab aquilone. Et circuibit terminus ad orientem ad Ianoah 66 28 32 15
Dicta & Ianum uilla in xij. lapide Neapolis ad Acrabitenam.
Et deſcendet à Ianoah in Hatharoth &
Nahorath 66 12 32 5
In v. milliario Ierichuntis ad boreales partes.
Et perueniet in Iericho, & egredietur ad Iarden à Tapuah, à Tapuah perget terminus ad mare ad torrentem arundinis, & erunt exitus eius ad mare.

Extra Iehoſuah.

Ephraim tribus, longitudo à Iordane ad Gazaram urbem, latitudo ad campum maximum.
Samaria fuit poſſeſſio duarũ tribuum Ephraim & Menaſſeh, regio inter Galileam & Iudæam ſita. Incipiens à uico: cui Genaniæ nomen: deſinit ab ortu in Acrabitenam toparchiam. Natura à Iudæa nihil differt, nam ambę montuoſæ ſunt, & uiciſſim campeſtres, agroq; colendo molles, & fœcundæ, nec non arboribus plænæ, pomisq; æq; ſilueſtribus, atq; manſuetis abundantes, propterea q; nunquam ſunt ſiticuloſæ, q; imbrium & dulcium aquarum ſatis habeant, quæ per eas paſſim ſcatent, copiaq; læti graminis. Pecora quoq; præter alias terras illic lacte abundãt, quodq; eſt utriusq; regionis & uirtutis & opulentiæ pręcipuum teſtimonium uiris frequentes ſunt.

BINIAMIN, TRIBVS

ASCENDIT autem ſors tribus filiorum Bin Iamin per familias ſuas, et exiuit terminus ſortis eorũ inter filios Iehudah, & inter filios Ioſeph. Fuitq; eis terminus ad latus aquilonis à

nis à Iarden,& aſcendit terminus ad latus Iericho ab aquilone. Fueruntq; exitus eius ad deſertum Bethauen. Et tranſiuit inde terminus Luz ad latus Luz ad meridiem, ipſa eſt Bethel. Et deſcendit terminus in Hatheroth Adar, iuxta autem mõtem qui eſt à meridie ipſi Bethchoron inferiori, & deſignatus eſt terminus, & circuiuit ad latus maris: nempe magni, quod ad dextrã habet: ad meridiem à monte qui eſt è regione Bethchoron ad meridiem, fueruntq; exitus eius ad Chiriathbahal: Ipſa eſt

Chiriath Ieharim. 65 58 31 55

Vrbs filiorum Iehudah. Hoc eſt latus maris, id eſt, hoc eſt latus occidentale ipſius tribus, quo reſpicit magnum mare.

Et latus ad meridiem ab extremo Chiriath Ieharim, & exiuit termins ad mare, hoc eſt, terminus auſtralis lateris ab hoc fine exit ad mare ſalis. Et exiuit à Chiriath Ieharim, ad fontẽ aquæ Nephthoah: Fons eſt breui hoc ſpacio inter Chiriath Ieharim & Ieroſolyma: Et deſcendit terminus ad extremum montis qui eſt è regione uallis Benhinnon, quæ eſt in ualle Rephaim ad aquilonem. Deſcẽdit autem uallis Hinnon ad latus Iebus ad meridiem, & deſcendit ad

Henroghel 66 5 31 52

Et exiuit ad Henſemes 66 8 31 57

Et exiuit ad Gheliloth 66 10 31 57

Ad tumulos qui ſunt contra aſcenſum

Addumim 66 11 31 56

Et deſcendit ad Eben Bohan 66 12 31 57

Filij Reuben. Et deſcendit in Harabah: planiciem deſertam, infœcundam auctore Ioſepho: Et pertranſiuit terminus ad latus

Bethchoglah 66 13 32 1

Ad aquilonem. Fuerunt exitus termini ad limitem maris ſalis ad aquilonem, ad extremum Iarden ad meridiem. Iſte eſt terminus auſtri, & Iarden terminabit eam ad latus orientis.

Fueruntq; ciuitates tribui filiorũ Bin Iamin per familias ſuas, Iericho, Bethchoglah.

Vallis Chesis	66	12	31	59
Bethhaharabah	66	13	31	58

Samaraim. Bethel.
Hauuim. Parah.
Hophrah, altera uidetur ab ea quæ in Ephraim fuit Ophrah,
Hahamonai. Hophni.

Gabhah	65	57	31	59

Procul à Ierusalaim l. stadiis uiæ ad Antipatridam, in hac fuit uxor leuitæ uiolata. Fit eius mentio secundo Regum. Et apposuerunt adhuc Pelistim ascendere, & diffuderunt se in ualle Rephaim, Dauid autem eos à tergo inuasit, & percussit Pelistim à Ghebhah usq; quo uenias in Ghazer.
Lacus apud Ghabhah, de quo secundo Regum. Venerunt usq; ad Gibhah, quæ est contra faciem Giach per uiam deserti Ghibhon. Vetus traductio sic. Et uenerũt usq; ad collẽ aquęductus, quæ est ex aduerso uallis itineris deserti in Gabaon.
Gabe Saul, id est uallis Saul, de quo in lacu dictum est.
Graminetum ad occidentales partes Ghibhah, fit eius mentio in libro Iudicum.
Ezel, lapis uiatorius in agro urbis Saul, sub hoc latuit Dauid sub supremo digressu à Iehonatan.
Achanto Canlona, locus iuxta Gabe Saul, facit eius mentionem Iosephus.
Lamathara & Ergab locus agri in quo se exercebat iaculationibus Iehonathas. Fuerit opinor apud lapidem uiatorium

Ghibhon	65	58	31	57

Sita in monte Siloh. Eius facit mentionem Iosephus. Perq; Bethchoron profectus Titus in quodam loco: cui est nomen Gabao: castra ponit, distante à Ierusalem stadijs xxx. metropolis & una ciuitatum regalium, à Ghabhah iiij. stadiis uię ad Antipatridam.
Chelchath Hassurim, id est ager fortiũ in Ghibhon, ubi duodeni adolescentes dimicarunt singulari certamine.

Ramah ciuitas	66	5	32	2

Montis Ephraim ad orientales partes Ghibhon, ciuitas Saulis ad

lis ad ſeptentrionalem partem Bethel procul m̃. paſſ. xij. à Ieruſalaim.
Beeroth ſub metropoli Ghibhon poſt Ramah ad occaſum.
Miſpeh in monte Ieharim propè Siloh domicilium Semuel.
Chephirah in mõte Ieharim ciuitas ſub metropoli Ghibhon.
Moſah poſt Chephira directa ad Ieruſalaim.
Rechem. Irpeel. Tarelah. Seglah.
Eleph. Iebuzi. Ipſa eſt
Ieruſalaim 66 31 55
Inſtaurata & ampliata per Aelium Adrianũ dicta eſt Aelia, diſtat ab Aſcalone xliiij. m. à Cæſarea Paleſtinæ lxxij. ſitus eſt petroſus & bene ſeptus, interius aquis abundãs, foſſam habens in lapide exciſam profunditate xl. pedum latitudine ccl. Fuit longè clariſſima urbium orientis, tota condita in ſupino dorſo montis, unde ex urbe patebat proſpectus uſq; Thraconos mõtes, & Arabiã & Aſphaltiten, ambitus fuit v. m. p.
Sion mons intra ambitum urbis eminentior, & urbem ambiens toto latere auſtrali, deſcendens cliuo ad reliquam aream urbis contra Septentrionem, intercedente tamen profunda ualle. Extra abruptus deſinens in uallem Hinnon, etiam ipſe magni ambitus, & magnitudinem urbis præbens. In eo fuerant regiæ, & regum ſepulturæ.
Mello ambitus montis Sion interior, quem reges incluſerant muro.
Ghibhath. Chiriath, uidentur ſitæ poſt Ieruſalaim Hen-Roghel uerſus.

Extra Iehoſuah.

Eius latitudo eſt inter Ieruſalaim & Bethel urbes, longitudo inter Iordanem & Ieharim mõtes, omnium anguſtiſſima, ſed bonitate telluris compenſans breuitatem.
Deſertum aſperum montibus eſt inter Ierichuntem & Ieruſalaim.
Chiriath Ieharim, & Chiriathaim ciuitas ſaltuum uel ſiluarũ, & Chiriath Bahal una de urbibus Gabaonitarum, de hac fuit

propheta Zechariah filius Iehoiadah summi sacerdotis, quẽ obruerunt lapidibus in atrio domus domini.

Ghibhah excelsum urbis Ieharim, ut primo Regum. Et intulerunt archam in domum Aminadab, quæ erat in Ghibhah. Et fuit, à die qua mansit archa in Chiriath Ieharim, multiplicati sunt dies.

Chalcaldema mons admodum sublimis, ferè ambit uallem Benhinnon, & urbem ipsam ab austro. De hoc monte dixit Iehosuah. Et descendet terminus: á Nephthoah fonte: ad extremum montis qui est è regione uallis Benhinnon.

Benhinnon, uallis media inter mõtes Syon & Chalcaldema.

Trax & Taurus, duo castella Acrabitenæ, structa in ingressu Ierichuntis.

Addumim mons, dictus ascensus Rufforum, propter sanguinem, qui illic crebro à latronibus funditur. Est autem portio montium Henghedi. Et eo loci castellum situm & impositum præsidium militum qui auxilium ferrent uiatorib. Huius sanguinarij & cruenti loci dominus in parabola meminit descendentis à Ierusalaim ad Ierichuntem. In huius solitudinis parte sedit Eliiahu propheta, & Elisah construxit cellas prophetis. Manauit institutio, & loci religio ad posteros. Fuitq; desertum hoc usq; ad Henghedi habitatum ab Essenis hominibus incredibilis continentiæ, sub quorum institutis educatus fuit Iohannes Zachariæ, & habitus in Essenis unus prædicatæ sanctitatis, quod inde opinari licet. Non enim ætate illa Anachoritæ sub Iudæis, ita ut postea sub Christianis uulgati erant, neq; temere quodlibet desertum insessum, Neq; Esseni alio deserto habitabãt. Et Iohannes si solitarius extra humanũ cõsortium: quales Onophrios nostri prędicãt: annis priorib. uixisset omnibus ignoratus, ubi tandem ad munus prædicationis repente prodiisset, non receptus esset. Ergo præcesserat genus uitæ publicè probatæ, accesserat testis sanctitatis collegium Essenorum. Fama uitæ eius uulgata erat per eos qui hæc loca adibant. Ab his rebus impetrata authoritas ipsi tanto ante fuerat, quare tota Iudæa ab eo pependit, statim atq;

ad munus prædicationis prodiuit. Baptizauit quoq; iisdem locis uno Iordane transmisso, ut hoc etiam argumentum sit, eum in ipso suæ consuetæ conuersationis limine peregisse functionem. Quin & Christum in huius solitudinis parte fecisse ieiunium dierum xl. hac etiam ætate memorant. Nos & illud addimus, eum usq; in collegium concessisse Essenorum, quid enim istud erat, Hactenus intra limen uenisse, neq; congressum fuisse genti? Q; si ab omni humano conuictu segregatus solus conscius sibi & ieiunij & tentationis uixit, quis rem gestam euulgauit? Christus? qua narrandi occasione oblata? Nam hoc nimis humanum est, & nimis populare, quempiam suas pugnas, & fortiter res gestas narrare, Quo etiam alio ipsius simili exemplo? Christus à tempore ostensionis suæ ad plebem Israel, nihil usquàm gessit extra arbitros, quodq; ignoratum fuisset, nisi ipse uulgasset. Ergo sub conscientia Essenorum uixit, quibus ætate illa nihil innocentius omnium opinione habebatur, neque alij testes æque incorrupti pariter ad plebem, & legis interpretes, & templi præsides, ut euulgarent, Fuisse hominem apud se qui Moseh & Eliiahu exemplum ieiunij in semet præstitisset, habebat hæc prædicatio præcipuum fructum, ꝙ iam inter initia dictorum & factorum Christi, plebs exempli admonita excitaretur, impleretur'q; spe, se præcipuum aliquid circa religionem expectare debere ex Christo, quia summorum prophetarum: qui pietatem erga deum & erexissent, & asseruissent: ieiunium præstitisset. Sed nobis ista considerantibus quispiam reputabit, cibi abstinentiam permanere ad conuictores potuisse, sed tentationis non æque. Qui deniq; hoc requirit, debebit constituere qualis tentatio fuerit, & quo rerum proscœnio. Vnde existimet eam nō potuisse propalari. Aut ubi hic substiterit, relinquet istud nobis. Eiusmodi esse potuisse, qualis uulgari potuerit inter præsentes. Adeoq; in sententia manemus, Christum Essenis, & congressum esse, atque ab his historiam uulgatam, quam euangelij scriptores litteris mandarunt.

Sed Marcus euangelista cap. 1. ita scribit: Eratq; cum bestijs, & angeli ministrabant ei.

Eben Bohan, lapis filij Reuben: in aſcenſu montium Addumim: altare quod ædificarunt tres tribus in Haharabah.
Bethchoglah, locus planctus procul à Iordane duobus m. à Ierichūte tribus, ſuper termino auſtrali tribus Bin Iamin ſic ꝙ locus cedat in tribum Iehudah.
Achor uallis à ſeptentrionali plaga Ierichuntis.
Hai iuxta Bethauen ad orientalem plagam Bethel. Sita in monte. Huic eſt à ſeptentrione obiectus alius mons, in quo Iehoſuah poſuit caſtra intercedente ualle. Ioſęphus eam uocat

Adan 66 7′ 32
Aialon oppidum campeſtre 65 56 31 56

Et mons & uallis dicta aquę: inter Ghibhon, & Hazacha: contra orientalem plagam Siloh, procul tribus ab eo millibus paſſuum ad dextram uenientibus ab Arimathea, ſecundo lapide Nicopolis pergentibus Aeliam.

Anathoth 66 1′ 31 56

Viculus procul ab Aelia iij. m. patria Ieremiæ prophetæ.

Bachurim caſtellum 66 3′ 31 56

In deſerto ad partes boreales oliuarum montis. Vſqꝫ ad eum locum Palthiel ſequutus eſt Michal uxorem reductam ipſi Dauid. Quod ita intelligendum eſt, quoniam maritus ſub imperio Dauid parum ſe tutum arbitratus in patria Gallim oppido, conceſſit trans Iordanem ſub imperium fratris uxoris, unde huic reductæ ad Dauid iter fuit per Bachurim.
Bahalah dicta Chiriath Ieharim.
Bahaltamar locus oppidi Ghibhah ad orientales partes.

Boſes petra 66 31 58

De qua primo Regum, inter tranſitus: id eſt anguſtias montium per quas Iehonathan tentabat tranſire ad præſidium Peliſtim: erat dens petræ in tranſitu hinc, & dens petræ in tranſitu inde, Nomen unius Boſes, & nomen alterius Sennah. Dens unus ſtabat ab aquilone contra Machmas, & alter à meridie Ghebhah.

Sennah rupes opposita rupi Boses.
Bethauen, ideſt domus idoli iuxta Hai & Bethel cōtra Machmas. Tamen hebræi putant eſſe eundem locum Bethel, inquit Hieronymus. Hoc nobis ita fuerit accipiendū, ꝙ domus conſecrata idolo ſit in attinenti agro Bethel.
Bethauen deſertum inter Iordanem & aſcenſum Addumim.
Bethbeſſis locus in deſerto, fit eius mentio libro primo Maccabæorum.
Collis de, i præſidium Peliſtim inter Elon Tabor, & domum Saul.
Elon tabor, locus uidetur apud Rachel ſepulchrum.
Ephraim ciuitas 66 8′ 32
Dicta & Ephraim in xx. milliario Aeliæ iuxta deſertum. In v. Bethelis, apud hanc Abſolonis pecora tondebantur. Ad hanc Chriſtus ſeceſſit poſt ſuſcitatum Lazarum.
Bahal Aſor oppidum regionis Ephraim.
Ghilghal caſtra 66 12′ 32 1′
Id eſt Libertas, ſecundo milliario Ierichuntis. Oſtenditur nūc locus deſertus: inquit Hieronymus: miro cultu habitus, quoniam tabernaculum Moſeh eo loco fixum fuiſſet per annos plus minus v. procul à Iarden ſtadiis l.
Iucabo uicus 65 57′ 31 59′
Procul à Ieruſalaim ſtadiis xl. contra aquilonem.
Iemini regio de qua primo Regum. Et tranſiuit Saul querens aſinas, per terram Saliſah, & per terram Sahalim, & per terram Iemini in terram Suph. Loca hæc ſunt & ualles in ambitu Ghibhab & Miſpah montis Ieharim.
Mighron locus in extremo Ghibhah contra Michmas, inter eas urbes fuerūt anguſta montium & prærupta Boſes & Sennah.
Rimmon petra 65 58′ 31 57′
Inter Aeliam & Ierichuntem, debet eſſe ad auſtrales partes urbis Ghibhah, & Bahaltamar caſtrorum Iſrael contra Bin Iamin. Non enim profligatis alio patebat fuga.
Zocheleth rupes apud fontem Roghel.

DAN, TRIBVS

TRIBVI filiorum Dan, per familias ſuas, fuit terminus hereditatis eorum

Sorhah 65 38 31 52

Quaſi x. m. p. procul ab Eleutheropoli ad Nicopolim.

Eſthaol 65 36 31 52

In x. milliario Eleuth. in iiij. Iarmuth inter Azotũ & Aſcalonẽ

Hirſemes. Sahalabbim

Ahialon præruptũ imminens ciuitati & ualli, ſuper quo orante Ioſue ſol ſtetit. Eſt inter Ghibhon & Machedah.

Ithlah. Elon uidetur altera ab Elon Tabor in Bin Iamin.

Timnatah ciuitas maxima 65 28 32 3

Sita in monte Ephraim contra ſeptentrionalem plagam Liddæ, interq́ꝫ Aeliam & Dioſpolim, Inde ſub imperio Romano dicta eſt præfectura Tamnitica.

Ena fons iuxta Tamnam. Eo loco erat poſitum idolum quod in maxima ueneratione à uicinia habebatur.

Iaar ſaltus in agro Timnatah, uiæ ad Eleutheropolim. In hoc Simpſon oppreſſit leonem.

Elthecheh. Gibbethon. Bahalath.

Iehud. Beneberach.

Gathrimmon 65 22 31 58

Ciuitas Leuitarum in xij. milliario Dioſpolis ad Eleuth.

Mehaiarchon, Raccon cum termino contra Iapho.

Extra Ieho uah.

Dan tribus tenebat mare ipſum ab Azoto uſqꝫ Doram: locũ conuallis.

Iabnia ciuitas 65 22 32 2

Sored torrentis fontes uidenẽ concipi in montibus Ieharim, præterfluit uillam Eſthaol.

Caphar Sared 65 28 31 55

Ciuitas ſuper torrente, propè Zaream.

Zarea ciuitas 65 51 31 55

Sita in x. quaſi milliario Eleutheropolis ad Nicopolim.

Gedor & Gedrus 65 22′ 31 59′

Prægrandis uicus in x. milliario Dioſpolis ad Eleuth. Videtur eſſe quę apud hiſtoriam Maccab. ſcribitur Cedro. Et peruenit Cendebeus Iabniam, & cœpit ędificare Cedronem, profecti ſunt ad Cendebeum, & dormierunt in Modin, & abierunt in campum, & ecce exercitus obuiam illis, & fluuius torrens erat inter medium ipſorum, & in fugam conuerſus eſt Cendebæus. Ioannes autem inſequutus eſt eos donec uenit Cedronem, & uſq; ad turres quæ erant in agris Aſdod.

Modin oppidum 65 25′ 32 1′

Situm in monte: ut uidetur Bahalah: ſuper torrenti qui apud Secronam effunditur, patria Maccabæorum, ubi eſt eorum memorabilis ſepultura, ſeptem pyramides ex quadrata mole ſurgentes.

IEHVDAH, TRIBVS

FVITQVE eis terminus meridies ab extremo maris ſalis, à limite qui reſpicit ad meridiem, & dictus eſt habere gradus 65 58′ 31 28′

Et egreditur à meridie ad Akrabbim, id eſt aſcenſum ſcorpionum 65 50′ 31 33′

Et tranſibit in Sin 65 21′ 31 26′

Hic aquæ ex petra educuntur, & Miriam ſoror Moſeh moritur, Et aſcendit à meridie in

Chades barneah 65 22′ 31 29′

Ciuitas deſerti Pharan. Et tranſibit in

Cheſron 65 16′ 31 29′

Fons iudicij in regione Chades barneæ, quem Moſeh tumultuante populo ex petra eduxit.

Mariboth, fons ipſe iudicij, pro quo Aquila tranſtulit lites, Symachus & Theodocion contradictiones.

Et aſcendet in Adar. 65 12′ 31 32′

Et circuibit in

Carcahah	65	6	31	30
Et tranſibit in Haſmonah	65		31	30

Ciuitas. Hoc loco fuerunt ſtatiua caſtrorũ Iſrael, quãdo Chenahanæus ab auſtro erupit. Qui ſitus intelligendus eſt, nõ ex loco auſtraliore caſtris, ſed reliqua Chenahanęa. Fueruntq́ Peliſtim, & quos hi in belli ſocietatem traxerunt. Et egredietur ad torrentem Aegypti Sichor, & erunt egreſſus termini ad occidentem, iſte erit uobis terminus ad meridiem.

Sed cum is limes incidat in montana Sehir poſſeſſionem filiorum Heſau, à qua Iſrael prohibitus fuit. Quomodo nunc limitem accipit in alieno iure? An quia hæc loca incidunt in montana Sehir Arabici lateris. Suntq́ circum hæc quæ Chorma dicuntur, conſecrata deo & humano cultu interdicta. An pauca loca & anguſtus tractus nuncupatus tribui non præiudicauit poſſeſſioni uniuerſæ filiorum Heſau, quomodo in reliquarum tribuum ſortitione, aliæ in aliarum ſortem penetrarunt, & tribus Simhon nihil detraxit tribui Iehudah in qua media habitauit, & poſteritati Heſau reliquum integrũ manſit, ne tota ſedibus pelleretur & excinderetur.

Et terminus ad orientem mare ſalis uſq́ ad extremũ Iarden.

Et terminus anguli aquilonaris à limite maris ab extremo Iarden, aſcendetq́ terminus in Bethchoglah, & tranſibit ab aquilone Bethhaharabah, & aſcendet terminus ad lapidem Bohan filiorum Reuben, aſcendetq́ terminus in

Debir	66	10	31	58

A ualle Hachor, & ad aquilonem reſpiciens ad Ghilghal, quę eſt contra aſcenſum Adummim, quæ eſt ab auſtro torrentis: nempe Cherith: Et tranſibit terminus ad aquas Henſemes, & erunt exitus eius ad Henroghel, & aſcendet terminus ad latus Iebuſæi à meridie, ipſa eſt Ieruſalaim, aſcendetq́ terminus ad uerticem montis: nempe Chalcaldemah: qui eſt in conſpectu Gebenhinnon ad occidentem, quæ eſt in extremo uallis Rephaim ad aquilonem: ſiquidem Rephaim uallis ab auſtrali plaga ſeptentrionem uerſus aſcendens excipit Gebenhinnon uallem, & huius finis occidentalis in illam deſinit.

Et deſigna-

Et designabitur terminus à uertice montis : Chalcaldema: ad fontem aquæ Nephthoah. Fons est in coniunctione memoratarum uallium.
Et egredietur ad urbes montis Hebron. Is est ab occidente ipsius Aeliæ, inter Chalcaldema & Ieharim montes, & designabitur terminus ipsi Bahalah quæ est
Chiriath Ieharim.
Et girabit terminus ad Bahalah ad occidentem, ad montem Sehir: nempe ad quem pertingit descendens à memorato fine contra austrum.
Et pertransibit ad latus montis Ieharim ab aquilone quæ
Chesalon est 65 55 32
Et in Bethsemes descendet 65 55 31 55
In x. milliario Eleutheropolis ad Nicopolim, propè Chiriathieharim ad iiij. m. pass. Ab Eleutheropoli x. Sita in campo maximo, ciuitas sacerdotalis.
Et transiuit Timnah. Et egredietur terminus ad latus Hechron, & pertransibit ad montem Bahalah : qui uidetur esse in situ Modin: Et egredietur ad Iabneel. Eruntque exitus termini ad mare, & terminus occidentis ad mare magnum.
Et fuerunt urbes ab extremo tribui filiorum Iehudah, ad terminum Edom in meridie
Chabseel 65 26 31 33
Heder. Iaghur. Chinah. Dimonah.
Hadhadah, Chedes Chasoreth, sic dicta inquit Hieronymus, quia plures sunt hoc nomine.
Ithnam. Ziphethelem. Behaloth.
Chasor chadathah. Cherioth.
Chasor 65 28 31 53
Metropolis antiquitus omnium regnorũ Pelistim, in inibus Ascalonis ad orientalem plagã uiæ ad Azotum. Chesron quæ est Chasor. Aman. Sennah. Molodah. Chasarsuhal.
Beersebah 65 13 31 20
Vicus grandis in xx. milliario Chebronis ad austrum, significat puteus iuramenti, quod eo loco Abraham & Ischac fœdus

cum Abimelech rege Peliſtim inierunt. Illic Romani præſidium impoſuerant contra excurſiones Saracenorum.

Beſiothiah. Bahala. Hiim. Haſem.

Eltholad. Cheſil. Chormah.

Siclag 65 15 31 37

Hic ſedit Dauid annũ & menſes iiij. Vetus traductio menſes tantum adnumerauit, & reliquit annum.

Magmanah 65 12 31 38

Ad occidentalem plagam Siclag iuxta Gazam.

Sanſanah. Lebaoth. Silchim.

Hain in Daromah 65 25 31 39

Procul à Chebrone ix. m.

Rimmon 65 27 31 40

In planicie ciuitates Eſthaol. Sarhah. Aſnah.

Zanoach. Henghannim. Tapuach.

Henam uilla 65 30 31 41

Dicta & Bethenmin in ſecundo lapide Terebinthi, qr. autem Chebronis contra auſtralem plagam.

Iarmuth 65 37 31 51

Habita antiquitus Emorȩi in x. lapide Eleuth. ad Aeliam.

Scribitur alio loco, qr. milliario, iuxta uillam Eſthaol.

Hadulam ſuchoh 65 50 31 53

Vicus non paruus in x. milliario Eleuthe. ad ortum.

Hazechah 65 51 31 54

Inter Aeliam & Eleuth. Peliſtim caſtrametati ſunt inter Suchoh & Hazechah.

Saharaim. Haditaim. Ghederah.

Ghederothaim 65 52 31 58

Senam. Chadaſcahi. Migdalgad.

Dilham. Miſpeh. Iocteel.

Lachis 65 38 31 49

Antiquitus Emoræorum, in vij. milliario Eleuther. eunti in Daromam. Baſachath.

Heghlon 65 50 31 48

Ciuitas Emoræorum in xij. lapide Eleuther. contra ortum.

Tranſiuit Iehoſuah de Lachis in Heghlon.
Chabion. Lachaman. Chitlis.
Ghederoth. Bethdaghon. Nahamah.

Macchedah 65 29 31 52
Procul ab Eleuther. viij.m. contra ſolis ortum, uiæ ad Ghibhon per Ahialon & Hazechah.

Libnah 65 29 31 50
Tranſiuit Iehoſuah de Machedah in Libnah, de Libna in Lachis. Heter. Haſan. Iphthach. Aſnah.

Neſib 65 21 31 28
In viij. milliario Eleut. ad Chebronem.

Chehilah 65 38 31 27
Procul à Chebrone viij.m. ad Eleuth. Dicta & Enehelah. Oſtenditur hoc loco ſepulchrum Chabbacuc prophetæ.

Achzib

Mareſah 65 22 31 52
Ciuitas Edomeæ, ſita in planicie, in ſecundo lapide Eleuther. Eius fit mentio ij. Paralip. Aethyops egreſſus eſt, et uenit uſqꝫ Mareſah. Et egreſſus eſt Aſa contra eum, & diſpoſuerunt bellum in ualle Sephathah iuxta Mareſah.

Hechron 65 20 31 58
Vna ex quinqꝫ metropolibus Peliſtim.

Hazzah metropolis 65 11 31 20
Vna ex quinqꝫ Peliſtim. Græci hanc dixerunt Gazam, ſequẽs ætas dedit nominis rationem, quia Cambiſes ſuſcipiens profectionem contra Aegyptios, hoc loci theſauros: quas Gazas Perſæ dicunt: depoſuiſſet. Atqui Cambiſes Medus fuit, non Perſa, ſed ꝙ fuerit utriqꝫ genti hęc affinitas linguę. Certe Hazzah antiquior eſt annis non minus Dccc. expeditione Cambiſis, adeo ex Hebræa uoce denſæ aſpirationis nomen Gaza tanquàm mitioris ſoni defluxiſſe ad Græcos potius uidetur.
Et in monte. Samir.

Iather 65 36 31 52
Inferioris Daromæ, procul ab Eleuther. iiij.m. uel ut alio loco ſcriptum eſt x. iuxta uillam Eſthaol.

Sochoh Damnah. Chiriath. Sannah, Quæ
Debir 65 32' 31 26'
Dicta & Chiriathſepher. Ioſue ſcribit. Inde: nempe à Chebro-
ne: reuerſus in Debir. Id indicat ſitam eſſe ad partes Septentr.
Chebronis.
Hannab. Eſthemoh. Hanim. Ghoſan. Cholon.
Ghiloh. Arab. Dumah. Eshan. Ianum.
Bethapuach. Chumtah. Chiriath arba, Quæ eſt
Chebron 65 33' 31 25'
Sita in monte, ciuitas ſacerdotalis & fugitiuorum, uetuſtior
Tani Aegypti annis vij. Metropolis Peliſtim, domicilium
gygantum, & prima regia Dauid. Diſtat ab Aelia circiter xij.
m. paſs. ad Auſtralem plagam, uiæ quæ relinquit Eleuther,
ad dextram, ab Accaron quaſi viij. m.
Ehal uallis. Id eſt uallis Terebinthi, ubi Saul eſt caſtrameta-
tus, contra Peliſtim in Suchoh Hazechah.
Caphar Baruch ſupercilium montis ad Mamre quercum, ad
quem locũ Abraham eſt proſequutus angelos eũtes Sedom.
Spelunca duplex in agro Chebronis coram Mamre.
Borhaſira ciſterna in agro Chebronis procul xx. ſtadijs uia
ad Ghibhah.
Mãbre locus in agro Chebrõis dictus in quercub. Vetus tra-
ductio habet Mamre cõuallis, procul vi. ſtadijs à Chebrone.
Terebinthus arbor in qnercub. Mamre conſcia conditi mun-
di, durauitꝗ; ad Conſtantini primi imperium, auctor Hiero-
nymus. Culta ſuperſtitioſe à uicinis populis, ex memoria ꝙ
Abraham ſub eo angelos hoſpitio ſuſcœperat. Sihor.
Mahon ciuitas 65 38' 31 21'
Et deſertum in campeſtribus ad dextram Ieſimon, pr. R. Vir
erat in Mahon, & pecudes eius in Charmel.
Charmel 65 20' 31 22'
Vicus & mons in deſerto, in vi. lapide Chebronis contra o-
rientalem plagam. Ad hunc uenit Saul reuerſus ex Hamelec
abiens in Ghilghal. Alia lectio habet in x. lapide Chebronis.
Ibi poſitũ erat Romanũ pręſidiũ contra Arabes excurrentes.
Ziph

Ziph oppidum & mons 65 38 31 23
Confinis deſerto in finib. Eleuther. in vi. milliario Chebro. Ghibhah Chacholah, mons idem Ziph. Pr. R. Ziphei deferunt ipſi Saul Dauid profugum. Nonne Dauid latitat in pręſidiis nobiſcum in ſilua in colle Chachilah, quę eſt a dextris Ieſimo, id eſt deſerti?

Selah Hammach Lechoth, idem collis Chachilah, ſic dictus ex euentu. Et iuit Saul ex latere montis hinc, & Dauid & uiri eius ex latere mõtis inde. Et Dauid feſtinauit ire à facie Saul. Saul autem & uiri eius circundabant Dauid & uiros eius ut caperent eos. Ideo uocauerunt locum illum Selah Hammach Lechoth, id eſt, Petram diuiſionum.

Iuttah. Izrehel. Iocdehan. Zanoach.
Chan. Ghibhah. Timnah. Chalchul.

Bethſur 65 27 31 28
In x. lapide Aeliæ uia ad Chebronem. Hoc loco Eunuchus Candacis reginæ ẽ baptizatus in agro in fonte perennis aquæ.

Ghedor. Maharath. Bethanoth.

Eltecon ciuitas 65 56 31 29
In montib. in ix. milliario Aelię contra meridionalem plagã.

Rabbah in ambitu Chiriath ieharim.

In deſerto à Cherith torrente ad oſtia Iarden ciuitates hæ,
Bethhaharabah. Middim. Sechachah.
Nibſan. Ciuitas ſalis Henghedi.

Extra Iehoſuah ciuitates.

Eleutheropolis 65 22 31 53
Procul à Cæſarea Paleſtinæ lxxvij. m. p. ab Aelia x. ad dextram uiæ ad Chebronẽ, cõtra Bethſuram, procul ab Aſcalone xxiiij. à Dioſpoli xviij. Vnus Antonin. in itinerario facit huius mentionẽ. Hiero. cũ non ex alio loco plures diſtantias ſuſcipiat, nuſq̃ facit ſitus ipſius mentionẽ. Idem admiſit in Legione oppido Galilææ, cũ maxime deſideraretur ambarũ ſitus, & ſcriptoris ſtudium, ſed ut ipſe reprehendi ob id propter uenerationẽ non debet, ſic probari nõ poteſt, ſunt prætereа cen-

tũ loca alia ubi requiritur in aliȷs diſtantia, in aliȷs inclinatio, in plurib. utrũq;. Vtiq; ſi ſui ſeculi hominib. ſcribebãt is & Euſe. præſentib. neq; toto cõmentario opus fuit, ſi abſentib. autẽ & loco et ætate, ubi Paleſtinę ſitũ manere incolumen per cõmentarium uolebãt, uenire his in memoriam debebat quid ad abſentes ſuſcœpta profeſſio poſtulabat. Diſſimulare nõ poſſum, Magni auctores, & ipſo tempore conſecrati ſi aliis commentationib. tractandis eiuſmodi ſunt, ut plurima quę argumentum poſtulabat reliquerint, & quæ nõ reliquerũt, alia affectib. alia arbitrariȷs allegoriȷs, alluſionib. ꝑmiſerũt, abſit increpatio, ꝙ à plęriſq; noſtri ſeculi homi. obſeruãtius q̃ religioſius legãtur.
Medemana, & Menonis dicta, ciuitas iuxta Hazzah.
Tapuah uilla 62 28′ 31 30′
Terminus Paleſtinę ad Aegiptũ, procul xiiiȷ. m. à Rephaim.
Bethdaghon 65 50′ 32 1′
Grandis uicus inter Dioſpolim & Iamniam.
Gabaath uilla 65 38′ 31 26′
Procul ab Eleutheropoli xiȷ. m. Et hic oſtenditur ſepulchrũ Chabbacuc prophetæ. Ea res argumento eſt, ꝙ ſepulchrum fuit in agro communi huic & Chehilæ.
Halul uilla regionis Aeliæ iuxta Chebronem.
Techoa oppidum 66 5′ 31 50′
Procul ab Aelia ix. m. à Bethlechem viiȷ. m. uia ab Aelia ad Heenghedi.
Aia uicus in finib. Maſadæ & Herodiȷ.
Bethoanabal 65 26′ 32 3′
Iuxta Dioſpolim ad orientalem plagã, in qr. ſiue ut aliȷ in viiȷ. milliario.
Aorabi 66 9′ 32 5′
Vicus grandis, & terminus eius quæ proprie Iudæa dicitur, ad orientalem plagam Acrabitenæ.
Arath 65 25′ 31 37′
Regia ciuitas Emoręorũ, uicina deſerto Cades procul iiiȷ. m. à Malatha xx. à Chebrone. Contra urbis huius regem Iſrael ex Chaſmona pugnauit aduerſo deo.

Arith

Arith locus in Daroma ubi Dauid ſedit in præſidio.
Bethaſam,& Aſam,uicus pertinens ad Aeliam.
Sademoth locus uallis cedrorũ ubi Ioſiiahu rex cõbuſſit idola Aquila interpretatur Suburbana. Dicitur & Aſſeremoth.
Aſtemek in Daroma ad ſeptentrionalem plagã loci Aeum.
Aſphar lacus in agro Techoe.
Baldezel uicus uicinus Aſcaloni uia ad Aeliam.
Barath 65 25 31 37
Locus inter Chebronem & Cades deſertum.
Videntis me, Fons Agar, ſitus inter Barath & Chades.
Bare 66 27 31 57
Vbi Iotham filius Ierubahal habitauit cũ fugeret Abimelech. Diſtat ab Eleuth. viij. m. haud procul à Chiriath Iearim inter Aeliam & Azotum. Dicitur & Bera & Berœa.
Bethſurah præſidium urbis Ieruſalaim impoſitũ clauſtris mõtium ad Rephaim uallem ſuper publica uia, que à Ieruſalaim Gazam ducit, procul v. ſtadijs.
Beſſeron eadem Bethſura dicta Ioſepho.
Bethhacaris 65 52 31 50
Id eſt, domus uinearum, procul x. m. à Bethſur uiæ ad Ieruſalaim. Dicitur & Beduscarit, & Bergazara.
Ber Dan, id eſt puteus iuramenti in regione Geraritica.
Alurus uicus circa confinia Maſadæ caſtelli.
Bethagan uia deſerti à Ieruſalaim ad Ierichuntem. Per eam fugit Sidchiiahu, uolẽs ſcilicet ad Hammonitas penetrare fuga.
Bethania uilla 66 31 52
Ad auſtrum montis oliuarum, procul ab Aelia ij. m. paſs.
Bethphage uilla procul à uia per ſtadium quæ à Bethania ducit Aeliam.
Collis montis oliuarum obiicitur Bethphagæ uillæ, quo minus ex ea ciuitas conſpiciatur, quo ſuperato tota urbs patet. In huius collis deſcenſu Chriſtus deplorauit calamitatem futurã urbis.
Bethcur locus agri Bethſemes in quo eſt lapis adiutorij.
Bethlachem 65 55 31 51

Dicta & Ephrata, procul ab Aelia vi. m. paſſ. uia ad Chebronem, ſita eſt in monte non arduo, neq; largo, inter ortum & occaſum. Cliuum unum habet ab occidente quo in oppidũ itur.
Fons ad cliuũ oppidi, de quo ij. R. Vtinam quiſpiam propinaret mihi aquam de ciſterna Bethlechem quæ eſt in porta.
Antrũ ſiue locus natiuitatis Chr. eſt ſub mõte ad partes orientales oppidi, cui eſt adiecta ædes ornatiſ. muſiuo opere, frequẽtiſſ. columnis elaboratis, et pauimento ſtrato uario marmore.
Cœnobium Hieronymi contra boreale latus eccleſiæ.
Archelai ſepulchrum in agro Bethlechem, ad caput ſemitæ diuertentis à uia publica ad Hieronymi cellam.
Paulæ & Euſtochij Cœnobium procul uno ſtadio ab eccleſia contra ortum.
Solitudo uaſtiſſima ſuccedit poſt Bethlechem, ad auſtrũ plæna fœrotium Barbarorum: inquit Hierony: ad Dardanum.
Ader turris uia ad Bethlachem à Bethſur. Hoc loco angeli nuntiarunt paſtorib. natiuitatem Chriſti. Reuben quoq; uiolauit concubinam patris.

Bethſaliſah	65	5½	3½	2′

Procul à Dioſpoli xv. m. regionis Tamniticæ.
Bezech, ſiue Bezedin, ciuitas Peliſtim.
Bozor torrens ad auſtrales partes Siclagh.
Gabratha ſepulchrũ Rachel uxoris Iahacob procul uno iugero à Bethlechẽ uię ad Bethel. Aquila interpretatˋ iuxta uiam.
Carnea uicus ix. milliario ab Aelia.
Challis ciuitas uicina aſcaloni.
Chamoan uilla iuxta Bethlachem.
Cheni regio Peliſtim: ita habent exemplaria: Sed cũ regi Gethęo roganti, in quã irruiſti hodie? Dauid reſpõderit, Contra meridiem Iudę, & cõtra meridiem Ieramel, & cõtra meridiem Cheni, non fuerit Dauid hoc faſſurus peliſtæo ꝙ in ipſius gentẽ prędas ageret. Eſto, Peliſtim eſſe potuerit priſco tempore, ſed ſub hiſtorię Dauid memoria fuit tribus Iehudah, in ambitu oppidi Henghedi, ubi cognati Iethro Chenęi conſederunt.
Ebezinthia uidetur eſſe locus apud Ethan Saxum, ubi Simſon

ſon demiſſus ad Peliſtæos fuit.

Enadab uilla 65 51 31 54

Quaſi in x. milliario eleuther. uia ad Aeliam.

Eremmon uicus 65 34 31 47

grandis in daroma, procul xvi. m. ab Eleuther. Alia lectio in vi.

Eſchol & Neeſchol torrens in uicinia Chebronis. Eo irrigatur uallis dicta Botri.

Phatura uilla iuxta Eleuther. uiæ ad Gazam.

Phogor, & Phatura uilla non procul à Bethlachem.

Gallim uicus Accaronis, unde dicitur fuiſſe Phalti qui Michol duxerat uxorem poſt fugam Dauid.

Gerara Metropolis 65 27 31 42

Sita ſuper torrente, puto eo qui apud Gazam exit, dicitur & Gurbaal.

Gherar uallis 65 20 31 39

Antiqua traductio legit torrens Geraræ procul xxv. m. ab Eleutheropoli ad meridiem inter Cades & Sur ſolitudines.

Heſech, id eſt calumnia, ſic dictus puteus Iſchac in Gerarítico agro.

Rechoboth puteus Iſchac ĩ ualle Gherar dictus latine latitudo

Sibhah id eſt abundantia puteus Iſchac in Gheraris.

Sithnah, id eſt inimicitia dictus puteus Iſchac in Gherar.

Origenes cõtra Celſum teſtatur eos puteos, memorabili opera ſtructos fuiſſe, quod certe ipſa ętas conuincit, quãdo eorum ſtructura perſeuerarit per tot ſecula ad ætatem uſq; Origenis, qui eos uidit.

Getha Imim 65 21 31 48

Geth gigantum, una ex quinq; regijs Peliſtim.

Iedna 65 40 31 51

In vi. lapide Eleuther. pergentib. Chebronem.

Ieruel dicta uallis benedictiõis inter Henghedi & Techoam.

Ieramieli regio ultra Iudæam ad Arabiam.

Lucabas uicus procul ab Aelia xl. ſtadijs.

Luza & Ogyſgi regio Chenahan, nõ procul à Chebrone. Eo

loco Agar est locata Abrahæ in concubinam.

Malatha 65 23 31 20

In xx. milliario Eleuther. xvi. Chebronis.

Maseroth. Aquila interpretatur munitiones. Symmachus refugia. Theoxion speluncas. Hoc loco sedit Dauid. Est nunc deserta, inquit Hieronymus, quasi accipiens proprium loci.

Machane Dan 65 53 31 52

Id est castra Dan. Ecce est post Chiriath Ieharim, in viij. lapide Eleuther. ascendentibus Aeliã, dicitur & Bethmahacha.

Nobe 65 25 32 3

Inter Arimatheam & Iopen, ciuitas sacerdotalis quam Saul euertit.

Petra urbs nobilis 62 50 31 26

Trans Daroma terminus Iudææ ad Aegyptum. Ex ea petra: inquit Strabo: ad petram Arabum negotiatores itinera agũt, sita uidetur super Sichor fluuio.

Ramah locus inter Techoã & Chebronẽ regionis Bethlechẽ.

Zaphathah uallis haud procul à Maresah.

Sephala uallis, uidetur quæ Zaphathah iuxta Eleutheropolim inter septentrionem & occidentem.

Rephaim uallis eadem quæ Sephela, forsan latius patens ad austrum.

Salem uilla iuxta Aeliam contra ortum.

Saphir uilla montana inter Eleuther. ad Ascalonem.

Thamara castellum procul à Memphi tribus Iehudæ unius diei itinere ad Ailam de Chebrone.

Abel Misraim, id est luctus Aegyptiorũ, ubi Ioseph sepeliuit Iahacob patrẽ in agro speluncę duplicis apud Chebronẽ. Moseh scribit esse locũ trans Iordanẽ, uidelicet, respiciens sitũ loci pro positione sua ipsius scriptoris qui Chanahaneã non adiuit.

Adiada ciuitas uallis Sephelæ.

Apheh locus castrorum Pelistim apud Bethsemes.

Eben hahezer, id est, lapis adiutorij in agro Bethcur.

Sen locus procul à lapide adiutorij uersus austrum, quantum lapis distat à Mispeh.

Asedoch

Aſedoch locus in uicinia Debir & Chebronis.
Benamerim & Nemrim ad ſeptentrionem Sohar.
Bethaſitum 62 57′ 31 27′
Trans Raphiam, procul xiiij. m. uiæ ad Aegyptum.
Bethennim in ſecundo lapide à Terebintho, qn. ab Accarõ.
Diſtantiæ in nullam partem conueniunt.
Caſphin ciuitas, pontibus & muris munita, habet adiacens ſtagnum duorum ſtadiorum latitudinis. Videtur ix. plus minus ſtadiis diſtare à Iabnia contra orientalem plagam. Fit eius mentio ſecundo Maccabeorum.
Deſſan caſtellum uidetur haud procul diſtare ab Aelia contra aquilonem. Fit eius mentio ſecundo Maccab.
Nicopolis 65 52′ 31 59′
Procul ab Aelia lx. ſtadiis uia ab Iope.
Gazęron 65 21′ 31 59′
Contritæ ſunt gentes ex loco Emmao uſq; Gazeron, & uſq; in campos Edomęæ, & Aſdod, & Iabneh, unius diei itinere ab Adarſa. Et ſecundo Paralip. Et percuſſerunt caſtra Peliſtim à Ghibhon uſq; Ghazerah.
Hanachim gens potentiſſima gigantum, obtinebant Chebronem, & illa loca, extincta autem per Iehoſuah, reſidua manſit in Ghath & Aſdod.
Herodium 66 2′ 31 50′
Caſtellũ procul à Ieroſolymis ſtadiis lxx. à Ierichunte lxxx.
Leneus mons, qui aſcendit in Seir uſq; Bahalghad. Horum pars ſunt quæ dicuntur montana Iudęæ & Ephraim.
Param deſertum in ambitu Mahon & Carmel.
Siphmoth locus ad quem Dauid miſit partem prædæ. Eſt uero in ambitu deſerti quod Dauid ſub exilio habitauit.
Talcha 65 51′ 31 25′
In xvi. milliario Eleuther. contra orientalem plagam.
Thelaim locus ubi Saul populum recenſuit profecturus contra Hamalech.
Daroma ſignificat ad meridiem, uel Eurum.
Nageb uel Amegeb ad auſtrum.

Themah id eſt terra auſtri.

SIMHON TRIBVS.

ELTHOLAD 65 31′ 31 29′
Vicus grandis in xij. milliario Eleutherop. Siclag
Iethira & Iether 65 21′ 31 20′
In interiori Daroma, uicus prægrandis iuxta Malatham in xx. milliario Eleuther.

Extra Iehoſuah.

SIMHON, tribui fuit in hereditate Beerſebah Sebah. Moladah. Chaſarſuhal. Balah Haſem. Eltholad. Bethul. Chormah. Siclag. Bethamerchaboth. Chaſarſuah. Bethlebaoth. Saruchen. Hain. Rimmon. Hether. Haſan. Egreſſa eſt autem ſors ſecunda ipſi Simhon tribui filiorũ Simhon, per familias ſuas, & fuit hereditas eorum in medio hereditatis filiorum Iehudah.

BATHANEA ET Thraconitis

Regio trans Iordanem, plæraq́ aſpera atq́ deſerta eſt, & nutriendis fructibus manſuetis inhabilis. Longitudo eius eſt à Macherũta in Pellam. Latitudo à Philadelphia ad Iordanẽ. Pella quidem ſeptentrionalis eſt tractus, Occiduus Iordanis. Meridianus Moabitis regio. Ab oriente, Arabia & Scœnitis, nec non Philadelphia, itemq́ Geraphidæ. Quid id nominis, lociq́ ne, an gentis ſit, an potius lectio apud Ioſephum corrupta non intelligo. Eius medius tractus: ubi Ghad tribus: Peroea uocatur, quoniam illic ſit tranſitus in Meſopotamiã.
SOPHENE, regio Syriæ ad dextram Damaſci, id eſt, Eufraten uerſus, dicta Hebræis Choba & Soba.
Thalaſſor regio Syriæ.
Gelamſur regio Syriæ.
Gaulonitis regio Syriæ. Eſt autem duplex. Superior, à Libano monte

no monte ad lacum Genesar. Inferior, quę per littus lacus descendit usq; Gadaram urbem.

Ciuitates in hac parte sunt.

Aere 68 32′ 32 52′

Procul à Seriana ccxx. m. ad Scythopolim, à Damasco xxxij.

Neue 68 5′ 32 44′

Procul ccl. m. à Seriana, à Damasco lxij. ad Scythopolim.

Capitoliada 67 42′ 32 36′

Procul cclxxxvi. m. à Seriana. xcviij. à Damasco ad Scythopolim.

Philarchæ Arabes: pars Scenitarum ultra Seleucum Apamiæ ad orientem: tenent regionem Parapotamiam.

Ina 69 33

Samuli 67 50′ 32 30′

Abida 68 40′ 32 45′

Hippus & Hippodium oppidum super Iabboc fluuio.

Berothai ciuitas Sophenes.

Sabarim inter Damascum & Cæsaream Paneadis.

Philadelphia 67 10′ 32 22′

In x. lapide Iazer urbis, quasi xx. m. à Gadara, dicta in hebręo Rabbath, id est, magna. Et ciuitas aquarum, quod apud eam concipiuntur fontes Iabboc fluuij. Regia Ammanitis. In huius urbis oppugnatione Vrias occisus est, cuius uxorem Dauid domi corruperat.

Pella 67 3′ 32 20′

Super Iabboc fluuio.

Iabboc fluuij cōiunctio cum Iordane cōtra Ennon oppidum. Dicitur & Hippius & Hieramiace.

Iordanis dictus minor apud Cæsaream influit paludem. Fontes sunt in Bahal Chermon monte, supra Cęsareā Paneadem, sub aureo templo Iouis. Iosephus aperte notat Iordanē ipsum sub eo eius cursu à fontibus Dan ad cōiunctionem Ior fontis, ne decepti descriptione alium Iordanem queramus.

Phiala fons 67 43′ 33 5′

Procul à Cęſarea Paneadis ſtadijs cxx. ſub Libano monte,in Trachonitide rotundi marginis inperſcrutabilis profunditatis. Inde concipiuntur fontes Iordanis,perueniunt autē occultis meatibus ad Panium antrum & Dan fontē ſupra Cęſareā.

Gaulon 67 2ʹꝝ 32 5ʹꝝ

Ab hac fuit regio nomen ſortita Gaulonitis.

Magedon ciuitas ſuper fonte Phiala.

Geraſa,& Gergeſa ſita ſuper monte in uicinia Gadarę, uidetur recœdere in continentem ad montes.

Enganna ciuitas circa Geraſam.

Amathus 66 ꝝʹ8 32 2ʹ2

Caſtellum omnium maximū quæ trans Iordanem ſita erant: inquit Ioſephus : & magnum propugnaculum habitantium ſuper Iordane in xxi. milliario Pellæ, uicinum Gadaræ, ubi ſunt aquæ calidæ.

Lacus Gadarenus aquæ peſſimæ: inquit Strabo: qua deguſtata,pecora,ungues,pilos, & cornua amittunt. In hunc duo millia porcorū agitata demonib. ſunt præcipitata. Quo loco documentum capimus quomodo Deus ſeruire facit ſibi naturā ad mirabilia opera ſua. Ecce, quia ſunt in ſeculi philoſophis,adeoq́ꝫ in Iudæis Sadducæi qui naturam ſpirituum negant, & Maniam quam hi corporib. obſeſſis faciunt,illi corruptis humorib. & uexato inde cerebro totum tribuunt. Chriſtus uolens cōuincere impium errorem: Non enim cuiuſpiam turbatum cerebrum uexabit quemcunqꝫ alium , ex ſeſeq́ꝫ alio commigrabit,& duo millia porcorū in rabiem aget: tranſmittit lacum Geneſar,& paratum à conditione rerum lacū inſalubrem querit,& præterea inutilem uſib. humanis, parat quoq́ꝫ hominem ſibi ſæuius conſuetis exemplis obſeſſum,de quo ſentire liceat nobis quod de cæco nato legimus : Neqꝫ hic peccauit, neqꝫ parentes eius , ut dæmonibus obſideretur , ſed ut manifeſtentur opera Dei in illo: Etiam ne per mundi gregis iniuriam, pluri damno miraculum faceret , ſecedit ex Iudęa , & uenit ad gentium loca,ubi erat pręſentia immundi pecoris, & exhibere miraculum præter magnam proximi iniuriam potuit.

Nam

Nam etiam Gaddareni uiuere ut Iudæi poterant extra usum porcorum. Sed & damnum non late patebat, & istud tolerari præstabat maioris utilitatis causa. His tanquàm instrumentis paratis ædit miraculum profuturum uniuerso generi humano. Siquidem docebat esse naturam spiritalem infestam mortalib. à cuius tyrannide, ut homines liberaret, in hanc uenerat prędicationis dispensationem. Sed quomodo reliqui Geographi huius lacus non meminerunt? Strabo quidem contemperaneus fuit Christo, Plinius aũt & Iosephus annis plus minus lx. posteriores, Ptolemæus cxxx. Eusebius ccc. Hieronymus cccc. Aequum est, sentiamus ex qualitate gestę rei, ꝙ uicinia timore imminentis pestis ex tetro odore tot cadauerum tabescentiũ, etiam horrore & execratione lacus in quem tot millia demonum relegata tanꝗ in carcerem fuerãt, lacum impleuerit aggesta terra, & ab aspectu etiam humano damnarit. Et profecto Euangelistæ nusꝗ designãt sub eius historiæ narratione ex nomine lacum Genesar, ut uideamur uim facere historiæ. Matthæus & Marcus scribunt. Ferebatur grex per pręceps in mare. Lucas. Impetu abijt grex per pręceps in stagnum. Quod priores mare, is stagnũ uocat, quo nomine quilibet lacus intelligitur præter contentionem. Facit ad confirmationem ubi intellexerimus salubritatẽ, & quotidianũ usum lacus Genesar, de cuius natura hęc Iosephus, Genesar lacus xl. stadijs in latitudine patens, centumꝗ in longitudine, aquæ est dulcis & potabilis. Latices enim habet tenuiores palustri crassitudine, & undiꝗ in littora & arenas desinens purus est, ac præter hoc temperatus ad hauriendum, & quouis fluuio siue fonte leuior, semper enim frigidior manet, ꝗ diffusio lacus patitur, æstiuisꝗ noctibus eius aquæ sub diuo perflatæ, nequaꝗ solibus cedunt. Talem existentem lacum, atꝗ ita accommodatum humanis usib. noluit Christus insalubrem reddere tot cadauerib. bis immundi gregis, etiam horribilem & infamem aliquot millium dęmonum inhabitatione, cum hæc iniuria nimis ad multos nimis cum magno damno peruenisset, dimidiã Galilęam, & loca usꝗ ad Asphaltiten lacum, quoniam uicium

aquæ in totum Iordanem redundaſſet. Necq; erat unde quereretur remedium properatum æque peſti futuræ atq; præſenti ſiti tot locorum: quoniam Iudæis non licebat contingere porcum, q lacum aliqua ratione repurgaſſent: Et Chriſtus qui inficere lacum poterat, etiam exhibere miraculum intra Iudęam in aliquo occurrente grege mundi pecoris potuiſſet.

Gamala 66 55 32 25

Procul vi. m. paſs. à Chorazin, ciuitas dicta à figura animalis, procurrit enim rupes: quaſi collum ex reliquo monte contra lacum: anguſta & prærupta, in qua eſt oppidum extenſum, à tergo habet altius iugum, unde aditus eſt, & pro arce habetur. Eſt præcipicijs firmior Iotapata, tamen & ipſa excisa fuit in bello Iudaico.

Cedar ciuitas huius temporis, uidetur eſſe in ſitu Gamalæ.

Sotanis ciuitas ſupra Gamalam ad ſeptentrionem.

Sueta 67 13 32 20

Ciuitas procul xx. m. à Chorazin contra aquilonem Phialam uerſus. Apud hanc ætate noſtra ſtato anni tempore aguntur celeberrimæ nundinæ ex tota Syria, Meſopotamia, Arabia, & Aegypto.

Pyramis ſepulchralis ſtat apud Suetam, creditur ab huius ætatis hominibus eſſe ipſius Iob. Putarim ego eſſe amici Bildad Suchitis qui his locis imperarit, nã domus Iob: referente Hieronymo: creditur fuiſſe in Aſtaroth.

Fuerunt præterea partis eius Syriæ quæ Sophene dicitur, ciuitates lx.

MENASSEH TRIBVS.

ET FVIT terminus eorum à

Machanaim 66 22 32 19

Ita legimus in Geneſi. Iahacob: à mõte Ghilhad: abijt in uiam ſuam, & occurrerunt ei angeli Dei. Et dixit Iahacob quando uidit eos, Caſtra Dei ſunt hæc, & uocauit nomen loci illius Machanaim.

Et omni

Et omni Basan omnis regni Hog, regis Basan, & om̃es Chauuoth Iair quæ sunt in Basan lx. urbes.

Et dimidium Ghilhad: uidelicet quantum eius est supra Iabboc torrentem ad Septentrionem, ubi coniungitur monti Chermon:

Astaroth	67		32	26
Astaroth altera	66	57'	32	23

Procul ab Edrehi vi. m. à Bosrah xxv. in regione Hus, cuius & Damasci conditor fuit Hus, unde lxx. interpretes ubi in libro Iiob scribitur terra Hus, regionem Ausitidem, quasi Husitidem transtulerunt. Fuit autem domus ipsius Iiob, qui genere Syrus non Idumæus fuit: teste Hieronymo: & stirpem duxit à Nahor fratre Abrahæ, habitante in Haram uel Carris. Fuerunt sequenti ætatæ duo castella distantia inter se ix. millib.

Edrehi	66	51'	32	21'

Extra Iehosuah.

Ghesuri regio Cœlesyriæ trans Iordanem: dicta Ptolemæo Bathanæa: descendens à Libano monte ad Iabboch torrentem, distributa est tribui mediæ Menasseh, sed eius exiguam partem possedit, oppida tantum lx. ex clx. ut apud Iosephum est.

Ar regio Hogh regis Basan usq; ad terminum Ghesuri & Mahachati.

Basan regnum urbium lx. per Chermon montem, terminus à residuo Rephaim: qui habitabat in Astaroth & Edrehi: & in monte Chermon, & in Salchah.

Salchah urbs in Basan	67	36'	33	8'
Mahachati urbs	67	32'	33	6'

Iuxta montem Chermon, Regia Aram, id est Syriæ, partis quæ Ghesuri dicitur: Scribitur in exemplaribus Hieronymi Tribus Napthali super Iordane: quod est argumentum situs ipsius ad occidentem.

Argob urbs	67	2	32	30

Procul à Gadara xv. m. Et Argob regio.
Chauuoth Iahir, uillæ Iahir lx. in Chermon monte & Ghilhad. Dicitur & Chenath regio.

Iabis Ghilhad	66	55	32	21

Procul vi. m. à Pella pergentibus Gadaram. De qua pr. R. Egressi à Iabis uiri, & tota nocte iter agentes, uenerũt ad ciuitatem Bethsean.
Zabadæi Arabes puto circa Libanum & tractum Dammesech, fit horum mentio primo Maccab.

Abilah uinearum	67		32	23

In xij. milliario Gadaræ, vij. Philadelphiæ.

Arta	66	58	32	18

Procul xv. m. à Gerasa.
Chammon ciuitas in Ghilhad monte.
Chun urbs Hadadhezer regis Sobah. Fuit ni fallor socer Dauid, ex cuius filia is suscepit Absalonem.
Ghalhed: id est aceruus testimonij: monimentum in monte Ghilhad, dictum Ieghar Sahaduta, id est tumulus testis.
Githaim oppidũ, ad quod fugerunt Beerothitæ interfectores Isboseth, debuit esse externum oppidum extra sortem Israel.
Libet suspicari Sophenes regionis.
Hengannim oppidum circa Gerasam.
Tibchath urbs Hadadhezer regis Sophenes.

GHAD TRIBVS.

DEDITQVE Moseh tribui Ghad filijs Ghad per familias suas, & fuit eis terminus

Iahazer	66	39	32	12

In x. lapide Philadelphiæ, finis imperij Ammanitis, procul ab Esbuta xv. millib.
Arnonis fontes apud Iahazer. Is per abrupta montiũ decurrens, & per totum desertum fluens Arabiæ, in stagnũ Asphaltiten erumpit.
Et omnes urbes Ghilhad & dimidium terræ filiorum Ham-

mon uſq; ad
Haroher 66 30 32
Quę eſt contra Rabba. Græci hanc uocant Areopolim, quaſi à Marte ſit deductum nomen. Falſo, nam ab Ar, ſyra uoce, tranſiit in græcam analogiam. Et à
Chesbon 66 32 32 5
Dicta Eſebon & Esbuta, urbs inſignis Arabiæ, in montib. cõtra Ierichuntem procul xx. m. à Iordane uſq; ad
Ramath 66 51 32 20
In xv. m. Philadelphiæ quaſi contra montes Ghilboah.
Miſpeh 66 50 32 20
Locus Ghalhed quo pactum inierunt Laban & Iahacob.
Betonim 66 47 32 20
Et à Mahanaim uſq; ad terminum ipſius
Debir 66 27 32 6
Et in ualle
Betharan 66 30 32 8
Bethnimrah 66 34 32 11
Suchoth uidetur eſſe in loco Penuel, ubi pernoctauit Iahacob nocte ipſa cum turma.
Penuel 66 39 32 18
Super cõiunctione Iabboc torrentis cum Iarden, ubi Iahacob tranſmiſit flumen.
Saphon 66 41 32 15
Ioghbehah 66 35 32 13

Extra Iehoſuah.

Haruboth regionis Hepher iuxta Sochoh.
Apheka terminus Emoræorum ſuper Iordane.
Ephraim ſaltus apud Machanaim, ubi Abſalon fuit ceſus.
Canatha 66 41 32 13
Beaſthra 66 44 32 11
Procul xxiiij. m. ab Edrehi. xxv. ab Aſtharoth tribus Ghad, auctore Hieronymo.
Hatharoth. Hathroth, loca commemorata à Moſeh.

Telemanum Syriæ	66	58	31	6

Media diſtantia inter Damaſcum & petram, commemoratur à Plinio.

Medebar	66	37	32	13

Procul xij. m. à Machanaim.

Noba & Nobath & Nabotholia ciuitas iuxta Boſdram.

Nod, id eſt, exul, profugus. Et egreſſus eſt Cain, & habitauit in terra Nod ad orientem Heden. Adeo non eſt proprium loci, ſed quoniam Cain diſceſſit à parentibus, & habitauit quocunq; uno ſeparato loco, quæſtio eſt quem fuiſſe illum exiſtimemus? Conſiderãdum hic nobis fuerit ex quo loco fugerit, nempe ex eo quo hactenus cum parentibus habitauit. Habitaſſe hos autem paleſtinam arbitramur, ubi poſtea Chebron ædificata fuit, non infirma ducti coniectura rerum, quæ illic ſequentib. ſeculis contigerunt. Hic Abraham & Iſchach diutius ut nullo alio loco ſunt commorati, quaſi diuina ordinatione referrent eodem religionem unde ſuſcepta à rerum conditione fuiſſet, ſed quæ ſunt multo conſtantiora. Hic religio per Moſen reſtituta ſedem habuit, unde eius exemplum manaret in mundum. Chriſtus hic noua Euangelij initia ſecundus à Moſeh conſtituit. Ab his exemplis ſentiendum eſt propaginem quoq; humanæ conditionis & omnis inſtitutionis ad humanum cultum, inde in reliquum terræ ambitum emanaſſe. Accedunt nobis lxx. interpretes, qui Adam maximum apud Chebronem ſepultum tradiderunt, in libro Iehoſuah ex ſua ipſorum tralatione. Nomen Chebron ante uocabatur Chiriath arba. Adam maximus ibi inter Enakim ſitus ẽ. Sed & credi fas eſt, Abrahæ & Iſchach religionem eam: ꝙ illic plurimũ morati ſunt, & nominatim ſepulchrum ſibi, ſuisq; ſtatuerunt: inde ueniſſe, ꝙ eo loco Adam maximum uitam duxiſſe, & ſitum eſſe, uel ab hiſtoria, uel à receptione agnouiſſent. Ab iſtiuſmodi rerum argumentis ducta ſuſpitione arbitramur, Cain ex agro Chebronis fugiſſe, habitaſſeq; poſtea ultra Eden, contra Orientalem plagam, loci uidelicet eius unde fugerat. Ne dum Eden lector audit, ridicule ſuſpicetur, Cain longius

ad

ad Orientem penetrasse à cantata uulgo paradiso. Quocunque tandem loco ad orientalem plagam ipsi Eden habitarit. Quo habitauit, eo condidit ciuitatē appellans Hanoch. Hanc Berosus: qualis qualis auctor, certe nobis hac parte bona fide citandus: ędificatam ait in Libano monte. Est autem Libanus in multa iuga & nomina deductus, & alibi Antilibanus, alibi Thraconi, alibi Ghilhad uocatur, alibi Chermon, eodem tractu regionis trans Iordanem, apud auctores nō modo sacros, sed & uti dicunt seculares. Ex ea indicatione asserimus Cain habitasse in Emoræa. Adiuuat cōiectura ducta ab humanis affectibus. Ipsi quidem Cain timendum nihil fuit à sua posteritate, quod hæc se reum cœdis postularet. Cum quod obstabat naturalis reuerentia in patrem, tum quod sibi facile erat, sobolem à teneris imbuere, ut ea probaret quod facinus parens fecisset. Sed à posteritate Seth: quam sub adolescere cernebat: sibi cauēdum existimauit. Hic contra posteritatem diuersæ styrpis si remedium quæsiuit muros & uallum, eum quoque flumen obijcere uoluisse si existimemus nihil uidebimur intulisse contra affectuum humanorum & manifestæ historię fidem. Sedetque nobis sententia hæc, Cain præsidiū sibi in Emoræa construxisse.

Carmon præsidium non procul ab Ephrone.

Alimis regionis Ghilhad.

Assuri locus uidetur trans Iordanem, ita enim scribitur secundo R. Abner autem regnare fœcit Isboseth super Ghilhad & super Assuri & super Izrehel,

Bithron regio trans Iarden. Abner autem & uiri eius abierūt per campestria, & transierunt Iarden, & perambulauerunt totam Bithron, & uenerunt in castra. Est autem in recta distantia inter Ghibhon tribus Bin iamin & Socho.

Barasa ciuitas Ghilhad.

Baschama de quo primo Macchab. Triphon uenit in Ghilhadidim, & cum appropinquasset Baschamam, occidit Ionathan, & filios eius.

Bean gens trans Iordanem. Debellabat Iehudah eos qui erant in Arabathane, & recordatus est maliciam filiorum Bean, &

tranſiuit ad filios Ammon,& cœpit Ghezer ciuitatem.
Arabathane, dicta uidetur Ioſepho Arabata.
Beſer deſertum Ghilhadidis in uia à Iarden ad Dathеman munitionem.
Datheman munitio in Ghilhad Iudæorum: uidetur uicina Miſpeh: ut legitur in Maccab. Et conuertit Iehudah à munitione Datheman in Miſpah.
Caſphor ciuitas Ghilhad.
Lodabar oppidum Ghilhad montis, in ambitu ut uidetur.

Machane	66	38	32	10

In Arnone procul à Medebar xij. m. paſs. Fit eius mentio ſecundo Regum.
Magedh oppidum Ghilhad, primo Maccab. Inde à Miſpah perrexit Iehudah, & cepit
Chasbon, & Magedh & Beſer.
Chasbon uidetur uicina ipſi Magedh & Miſpah, niſi ſit Cheſbon.
Lacus in agro Chasbon.

Minnith	66	36	32	6

In iiij. lapide Chesbon, uiæ ad Philadelphiam.

Nobach	66	38	32	16

Eius fit mentio libro Iudicum. Et aſcendit Ghidhon à Penuel per uiam habitantium in tabernaculis ab oriẽte ipſius Nobach & Iobehah, & percuſſit caſtra Zebath, & Salmunnah.
Raphon locus trans torrentem: quod puto Iabboc: Fit huius mentio primo Maccab.
Roghelim oppidũ Ghilhad, uidet̃ eſſe in uicinia Machanaim
Sochoh mõtis Ghilhad in uicinia Penuel in uia fugę Midian, munitiſſima: inquit Ioſephus: & optima ciuitas.
Thob de q̃ in lib. Iudic. Fugitq́ Iphtach à facie fratrũ ſuorũ, et manſit in terra Tob. Putandũ eſt ꝙ ſit in Ghad tribu, nõ eñ uoluerit fugere ad alienigenas ad Ammonitas, uel Gheſuri.
Sibmah uitifer locus in uicinia Iahazer. Ieſahiahu. Plorabit in fletu Iahazer, in fletu uitis Sibmah: inebriabo te lachrima mea Chesbon & Elhaleh.

Reuben

REVBEN TRIBVS.

FVIT EIS Terminus ab Haroher quæ eſt iuxta ripam torrentis Arnon, & ciuitas quæ eſt in medio uallis & omnis planicies.

Medbah urbs 66 31 32 3'

Arabum Nabathæorum, ſita iuxta Chesbon.

Chesbon, & omnes urbes eius quæ erant in planicie.

Dibon 66 33 32 6'

Commemorata à Moſeh, & in Ghad tribu, unde intelligitur eſſe limitanea ciuitas.

Bamoth Bahal montis Nebo. Ita Moſeh libro Numer. De Bamoth in uallem, quæ eſt in agro Moab in uertice collis, & reſpicit contra faciem Ieſimon.

Beth Bahalmehon 66 28 32 1'

Iahaſah ciuitas 66 28 32 2'

Hoc loco Sichon rex Emoræus cæſus fuit, inter Medbah & Deblatai. Querimus locum pugnæ capacem tantorum exercituum, uidetur enim Emoræus non permiſiſſe ipſi Iſrael ꝙ ſeſe in uallem explicaret.

Chedemoth urbs & ſolitudo extra mõtes Emoreę & torrentẽ Arnonem, unde Moſeh nũcios miſit pacis ad Sichon regem Chesbon.

Mephahath 66 28 31 59

Chiriathaim 66 26 32

Sita uidetur in planicie in x. milliario Medbah contra occidentalem plagam.

Sibmah. Sereth. Dici uidetur & Saorth, ſita ut puto ſuper Iordane.

Sahar in monte uallis.

Beth Pehor, & Bahal Pehor in ſupercilio libyadis.

Aſdoth Piſghah 66 26 32 1'

In ambitu Nebo mõtis, uertex dictus agri ſpecula. Ita in Deuter. Aſcende uerticem collis Piſghah, & leua oculos tuos. Idipſum ſcribitur de Nebo quod eſt proprium montis, Piſghah autem ab euentu.

Piſghah ciuitas ſubiecta monti.

Bethhaieſimoth 66 2ꝝ 32 2

Extra Iehoſuah.

ABELAH Sitthim 66 22 32 1

Caſtrametati ſunt iuxta Iarden à Bethhaieſimoth ad Abelah Abelah Sitthim in campeſtrib. Moab. Ciuitas eſt & palmetum: inquit Ioſephus: contra Ierichuntem, procul à Iordane ſtadiis lx.

Elhaleh 66 30 32 3

Procul à Chesbon uno miliario.

Nebo mons 66 28 32

Contra Ierichuntem in vi. milliario Chesbon. In eo mortuus eſt Moſeh, & in ſubiacente ualle ſepultus.

Habarim mons 66 29 31 58

Pars borealior excelſa, deſinens ex aduerſo Ierichuntis.

Quicunque montes per Moab & Reuben tribum memorantur ſunt iuga montium Habarim.

Mennith commemoratum etiam in Ghad, de quo in libro Iudicum, & in propheta Iechezchel. Iehudah & terra Iſrael ipſi inſtitores tui cum frumentis terræ Minnith.

Boſor 66 22 32 1

Sita contra Ierichuntem.

Macherus 66 23 31 56

Caſtellum & oppidum Herodis, in confinio Petræi regis ſuper mari Aſphaltite ſecunda quondam arx: inquit Plinius: Iudææ à Ieruſalem. Caſtellum ipſum ſitum fuit in colle ſaxoſo, ſurgente in proceram altitudinem, qui nec adiri poteſt, nam uallibus circundatus eſt omni ex parte, quarum profunditatem quis comprehendere uiſu nequeat. Vallis que ad occidentem ſita eſt patet ſtadiis lx. ab Aſphaltite, cui Macherus immi net ex altiſſimo uertice. À ſeptentrione & meridie ualles ſunt anguſtæ & inextricabiles. Ab oriente habet aſcenſum xxx. paſſ. ſecundum directam altitudinem.

Ioannes Baptiſta: referente Ipſepho: tentus in hoc caſtello & cæſus

cæſus fuit. Nos Herodem hũc nouimus tetrarcham fuiſſe Galileæ: auctore Luca: ergo is quomodo toti Trachonitidi regioni: ampliori ſorte tetrachæ: imperarit, ut potuerit Ioãnem habere captiuũ in Macherunte? Credibile ſit Ioſephum in hoc, ut multis aliis locis, lapſum eſſe. Nã et in præſenti hiſtoria, ubi fidem narrationis ad Lucam: qui nobis multis Ioſephis iuratior ſcriptor eſt: referimus, Herodias cuius uxor, & Ioannes cuius rei cauſa tentus et occiſus fuerit, aut ignorat, aut diſſimulat. Babras dicta uallis ſeptentrionalis Macheruntis, in qua radix naſcitur, æq́ꝫ magica atq́ꝫ fabuloſa, dicta Babras, quã Ioſephus prolixa hiſtoria deſcribit, libro ultimo de bello Iudaico, nõ ſine ſuſpitione inſectationis miraculorum Chriſti.

Callirhoe fonus & oppidum 66 2̸9̸ 31 5̸5̸

Spelunca eſt in ualle Babras non alte profunda, intecta imminente rupe. Super ea duæ uelut mammæ paulum inter ſe extuberant, altera frigidiſſimum fontem, altera calidiſſimum fundit, qui in riuum unum confluentes lauachrum temperatum effitiunt multis uitiis ſalutare. Erumpit in Aſphaltiten lacum. Laſa oppidum ipſum Callirhoe.

Effuſiones aquarum, id eſt oſtia fluminũ Iordanis & Arnonis in Aſphaltiten lacũ, finis auſtralis tribus Reuben. Ita in Deuter. Terminum à Chinereth uſq́ꝫ ad mare planiciei, mare ſalis ſub effuſionib. aquarum collis ad orientem.

Damnaba 66 2̸9̸ 32 1̸

In viij. milliario Areopolis pergentib. Arnonem. Aliud cõmentarium, Super monte Pehor in vij. lapide Chesbon.

Sittim campeſtria iuxta montem Pehor, ubi populus eſt fornicatus cum mulierib. Moabitis.

Arnonim uia in ualle Moab qua decurrit Arnon fluuius. In ea, & uicinis locis militum Romanorum pręſidia omni ex parte diſtributa erant, plæna alioqui erat ſanguinis & formidinis.

Arnon rupes inter Moab & Amoræum.

Haroher regio Arnonis, Ieſahiahu, Derelictæ ciuitates Haroher gregibus erunt.

Eleon, oppidum Moab circa Abilam in Sittim, contra Ior-

danis ostia. Fit eius mentio in historia Iehudith. Predauitq; omnes filios Tharsis,& filios Israel,qui erant contra faciem deserti,& ad austrum terræ Heleon,id est,Oliuarum. Dicit autem,tribus quæ extra Iordanem erant,prædatas esse.

Libyas	66	2'3	31	5'9

Quasi contra Ierichuntetem,ad,ascensum montium.

Zoab ciuitas Emorææ sita in Arnone ualle.

Sebonitis regio trans Iordanē,ut uidet̄,circa Macherūtem.

Bethhaharabah, desertum Reuben, ubi Ioannes baptizabat, & quò Christus concesserat à cæco illuminato Ierosolymis.

Disme Moab,id est,ad occidentem Moab, iuxtà Iordanem, contra Ierichuntem.

Iannah, ciuitas in campo Moab, sub uertice Pisghah, respiciens desertum Arnonis.

Lobon,locus solitudinis in deserto,trans Iordanem,ubi Mosch Deuteronomium scripsit.

Nabathæi Arabes,& Nabath ciuitas in ambitu Chesbon, Maccab. pr. Iehudah transiuit Iarden, & abiit uiam trium dierum in desertum& occurrunt Nabathæi. Strabo alios Nabathæos ponit in Arabia fœlice.

Tubianæi Arabes idem Nabathæi.

Nimrim, terræ Moab. Iesahiahu, Aquæ Nimrim in desolatione erunt iuxta torrentem Salicum. Puto eandem esse quæ in Deuter. scribitur,Nimrah ciuitas regionis trans Iarden.

Ferreus mons pars Thraconorū,post Ghilhad montem, pertingens ad Moab.

Tarach locus,qui secundo Maccab. memoratur in Tubianæis arabibus.

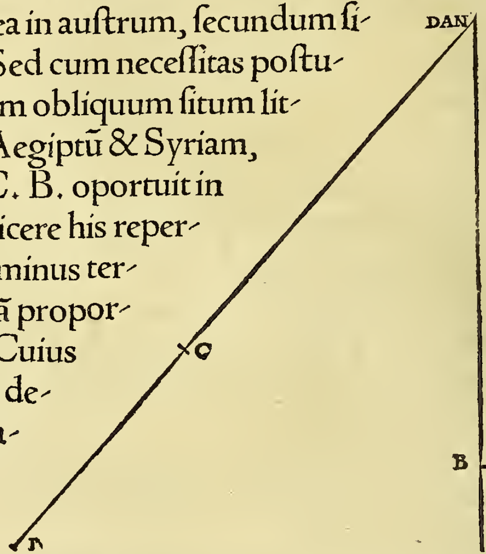
Ciuitates autem sacerdotales & Leuiticæ,
ex xij. Tribub. separatæ,hæ sunt.

ET FVIT filiis Aharon de familiis Chohath, de filiis Leui: Eis enim erat sors prima: dederūtq; eis Chiriatharbah patris Hanoch,ipsa est Chebron,in mōte Iehudah, & sub urbana eius,Ciuitatem refugij.

Libnah.

Libnah, Iathir, Esthemoah, Cholon,
Debir, Hain, Iuttah, Bethsemes,
De tribu Bin iamin, Ghibhon, Ghebah,
Hanathoth, Halmon. Omnes ciuitates filiorum Aharon Sacerdotum xiij. ciuitates & suburbana earum.
Familiis uero filiorū Chehath Leuitarum, qui residui erant de filiis Chehath fuerūt ciuitates sortis eorum de tribu Ephraim:
Sechem ciuitas refugij homicidæ, & Ghezer.
Chibsaim. Bethchoron.
De tribu uero Dan, Eltheche, Ghibbeton,
Aialon, Ghathrimmon.
De dimidia tribu Menasseh, Tahanah.
Ghathrimmon omnes ciuitates x. & suburbana.
Filiis Gherson de familiis Leuitarum de dimidia tribu Menasseh ciuitates refugij homicidæ Gholan,
Hestherah, ciuitates duæ.
De tribu Isaschar, Chision, Pahrath.
Iarmuth, Hengannim, ciuitates quatuor.
De tribu Aser, Misal, Habdon. Chelcath, Rechob, ciuitates quatuor.
De tribu Naphthali, ciuitates, Refugij homicidæ Chedes in Ghalil. Chamath, Dor.
Charthan, Omnes ciuitates Ghersum per familias suas xiij. ciuitates.
Familiis autem filiorum Merari Leuitarum residuorum:
De tribu Zebulun, Iocnehan, Cartah.
Dimnah, Nahalal, ciuitates quatuor.
De tribu uero Reuben, Beser, Iahasah,
Chedemoth, Mephahath.
Et de tribu Ghad, ciuitates. Refugij homicidæ Ramoth in Ghilhad. Machanaim, Chesbon.
Iahazer, ciuitates xij.
Omnes ciuitates Leuitarum in medio possessionis filiorum Israel, ciuitates xlviij. & suburbana earum.

IN TRIBVBVS ordinem per Cõmentarium seruauimus ita, ut septentrionaliores australiorib. & occidentaliores orientaliorib. priori loco absolueremus. In singularium uero locorum cõmemoratione eum ordinem non usquequaque seruauimus, quoniam ad maiorem occupationem nostram quam lectoris usum spectabat. Quoniamque ipsa tabula æque suum locorũ ordinem seruat, preter situs eorum turbationem Hieronymus & Iosephus longitudinẽ Iudææ à Dan fonte ad Beersabah, & particularium locorum distantias acceperunt descendentem à borea in austrum, secundum situm meridiani, Dan B. Sed cum necessitas postularit, eam aptari secundum obliquum situm littoris magni maris, inter Aegiptũ & Syriam, secundum rectam Dan C. B. oportuit in suscipiendis distantiis adiicere his repertis apud auctores partim minus tertiã partem, secundum ratã proportionem duarũ linearum. Cuius clarum exemplum lector deprehendet in ductu Iordanis & positione duorum lacuum Samachonitis & Genesar. Hoc admonitos lectores uolui, ne hi fidem dimensionum ex nobis requirant, ubi in tabula repererint loca distantiora mensura itinerum per commentarium annotata.

Marmarica

M A R

M A

R I

C A

MARMARICA ET AEGYPTVS.

MARMARICA, AETATE HAC appellatur Barcha.
Horum memoriam facit Vergilius amplius ccc. annis antiquiorem urbe Roma condita, sic enim inducit loquentem Annam sororem Didonis. Lateq; furentes Barcęi. Attingit Alexandriam ab oriente, Mesratam uel Cyrenensem ab occidente. Longa per m. pass. m ccc. Regio est aspera, deserta, aquarum inops. Accolæ feri, & qui filios uendunt in pretium frumenti. Hospites quoq;, si quos ceperint errore ad littora accedentes. Frumentum ex Creta & Sicilia aduehitur. Mercatores priusq; ad commertia ueniũt, accipiunt à gente obsides in naues.
AEGYPTVS, in hebræo dicta Misraim. Aegyptij, sicuti locis noti orbis celebribus habitantes, ciuilem & mitem uitam degunt: inquit Strabo: Vnde ordo eorum ciuilis memoratur, & probatur, uidenť enim recte uti regionis ubertate, & bene cultam, & diuisam habere. Nam rege constituto, plebem trifariã diuiserunt, & alios quidẽ milites, alios agricolas, alios sacerdotes uocauerunt. Regio quidem in præfecturas treis summas diuisa fuit, Thebaicam. Inferiorem, & Mediam. Inferior fuit quæ in Delta sita est in insulæ formam, & hæc in alias minores, quæ præfecturæ & Nomi dicuntur. Thebaica in decem, Inferior in totidem, Media in xvi. Quatuor aut

quincꝫ menſib. á ſtatione meſſem colligũt. Thebaica & Media: quæ ab Aethyopibus montibus perueniunt ad Delta magnum apud Memphim: uocatur Aegyptus ſuperior, totaꝗ inter montes comprehenditur qui Nilum utraꝗ ripa includunt. Diſtantꝗ perpetuo tractu quaſi ccc. ſtadiis, ſiue mil. paſſ. xx ij. Inferior: latere quod eſt ſuper mari inter Canopicũ & Peluſiacum oſtiũ: tenet Strab. auctore: iij m. ccc. ſtadia. Plinio m. p. clxx. quæ menſura propemodum cõuenit Pto. & Antonino. Srabonis uaſtior eſt plus M. D ccc. ſta. quod haud dubie eſt tribuendũ errori exemplariũ. Diſtantia ab unitate aluei ad Canopicum oſtium eſt cxlvi m. Ad Peluſiacum cclvi m. p. Aegyptij antiqui ceruiſia utebãtur: auctor Diodorus: quamuis culturam uinearũ affatim haberent, tam eſt antiquum & late patens genus hoc potionis. Romani prouinciam hãc ſub imperio continebant trib. legionib: tanta erat potẽtia Aegypti, & tam habebant ingenia ſeditioſa: Patrum et noſtra memoria, ſub ſeruis Cierchaſiis: qui Mameluchi dicti ſunt: & horum rege Sultano multum abiectius habiti, ad plænam ſeruitutem redacti fuerunt.

Terminatur à ſeptentrione Aegyptio pelago, iuxta littoris deſcriptionem hanc, Marmaricæ præfecturæ.

Axilis uilla. Xylis.	51	20	31	15
Cheronneſus magna	52		31	20
Procul ab Apollonia mille paſſ. lxxxviij.				
Phthia portus. Plinus Straboni	52	10	31	15
Paliurus uicus	52	15	31	15
Bærachus portus, dictus Menelaus	52	30	31	15
Petræ paruæ portus	52	25	31	15
Antipyrgos	53	20	31	15
Tetrapyrgia Straboni.				
Scythranius portus	53	30	31	10
Catæonium promontorium	53	25	31	15
Ardanis ſtatio	52		31	10
Promontorium Ardanaxes.				
Petræ magnæ	52	10	31	10

Portus contra Cheronessum Cretę iiij m. stad. traiectu.

Libyæ Nomi littus.

Panormus portus	54	20	31	10
Catabathmos magnus	54	30	31	15

Procul ab Appollonia ij m. stad. Eo loco est mare seuum, & uallis repente dehiscens, procul à Cheronneso m. pa. ccxvi. á Syrti parua x. lx. m.

Tyndarij scopuli	54	50	31	30

Quatuor paruæ insulæ quæ portũ habent inter Aenesisphyrã & Panormum

Aenesisphyra portus	55		31	30
Zigris uilla	55	20	31	10
Chettæa uilla	55	40	31	10
Zagilis uilla	55	50	31	
Selinus portus	56		31	5
Trisarchi uilla	56	20	31	5
Apis locus	56	40	31	5

Procul à Catabathmo m. p. xxiiij. Nobilis regione. Plinius eum ponere uidetur intra Continentem.

Paretonium	57		31	5

Procul ab Apide: inquit Plinius: m, passſ. lxij. à Catabathmo lxxxvi. siue ut Stra. sta. D cccc. recta nauigatione. Est autem ciuitas & portus ingens xl. fere sta. Hanc alij Hammoniam.

Pythis promont.	57	10	31	10
Vetulæ genu portus	57	20	31	5
Caly promont.	57	3	31	5
Zygis portus	57	40	31	5
Leucogeum	57	50	31	10
Hermæa	58		31	15
Phœnicus portus	58	20	31	10
Antiphræ	58	40	31	5

Antiphræ: inquit Strabo: nõ procul à mari. Tota hæc regio nequaquam uini ferax est, cum Caramus potius mare accipiat ꝙ uinum quod Lybicum appellant, quo plærią; Alexandrię ad pondus

ad pondus utuntur, unde plurimum Antyphræ carpuntur.

Derris promont. & portus	58	50	31	10
Pnigeus uicus	58	55	31	10

Sic appellatus propter proximam petram persimilem collo. Ptolomæus hunc longe intra continentem locauit.

Leucaspis portus	59		31	5
Glaucum promont.	59	10	31	10

Hunc etiam locũ Ptolemæus longe intra continentem ponit. Mareotis Libiæ regio plurimum accedit Cyrene, & austrum uersus ad Ammonem, à maioris Syrtis recessu, itinere quatuor dierum ociosa profectione, contra ortus hiemales.

Eius littora sic se habent,

Chime uilla, Cynossema,	59	30	31	5
Littus petrosum	59	35	31	5

Hoc quouis anni tempore: inquit Strabo: multam iuuẽtutem habet festis indulgentem.

Plinthina	59	45	31	
Niciæ uicus	59	50	31	
Cheronnesus portus	60		31	5

Castellum Alexandrinorum, procul à Necropoli suburbio, stadiis lxx.

Bosire ciuitas	60	20	31	

Aetate hac procul ab Alexandria m. pass. x. Habet fortiss. mœnia, & pulcherrimas domos. Regio circũ est Dactilifera.

Alexandria	60	30	31	

Totius Aegypti metropolis, procul à Paretonio m. pass. c. Hac etiam ætate grandis ciuitas. Ruinæ uisuntur pulcherrimorum ædifitiorum, publicorum & priuatorũ. Portæ urbis sunt quatuor. Vna contra Nilum, dicta antiquitus Canopica. Altera ad meridiem, & lacum Buheira. Tertia cõtra occidentem & Barcha desertum. Quarta Marina. De huius toto situ est nobis singularis cõmentarius in libro Corographicorum.

Nicopolis	60	35	31	

Procul ab Alexandria xxx. stadiis. Habitatio urbe non minor: inquit Strabo: Is locus ab Octauiano Augusto summe

cultus fuit. Quia hic prelio ſuperauerat eos qui cum Antonio apud Actium Epyri uicto exierant urbe, prohibituri eum ab Aegypto. Sed ipſe facto impetu Alexandriam cœpit,& Antonium coægit ut is manum ſibi inferret.

Zephyrium promont. 60 20 31
Habuit Veneris Arſinoes ſacellum.
Thora urbs antiqua ad Zephyrium Troianis temporib. cuius rex Thora Menelaum hoſpitio excæpit.
Heracleum oppidum, quod Herculis templum habuit.
Canopus ciuitas 60 25 31 5
Procul ab Alexandria ſtadiis cxx.
Bochir, hac ætate in loco Canopi, antiqua ciuitas ſuper mari, procul ab Alexandria viii m. paſſ. Petrus martir ſtatuit hoc loco Roxetum,tolerabili quidem errore.
Serapidis templum apud Canopum fuit,cultu & religione excellens.
Canopicum oſtium Nili 60 50 31 5
Heracleoticum.
Chercu 60 55 31
Hieropolis 61 20 31 5
Bolbitinum oſtium 61 30 31 5
Bolbiticum.
Agni cornu promont. 61 35 31 5
Perſei ſpecula ad Agni cornu.
Mileſiorum murus ad Agni cornu. Nam Mileſij per Ciaraxis regis Medorum tempora nauib.xxx.contra Pſammiticū regem nauigantes,in Bolbiticum oſtium deuenerunt. Poſtea in continentem egreſſi,eum murum condiderunt.
Lichinus locus ad Agni cornu.
Sebenniticum oſtium 61 25 31 5
Andrus ſuper Sebennitico oſtio.
Tineptimi pſeudoſtomum 61 50 31 5
Taſa ſuper Tineptimi oſtio.
Diolcos pſeudoſtomum 62 10 31 10
Hæcdu o oſtia habent ingreſſum non ferentes magna nauigia

Propterea

propterea quod breuia,& paludes loca obtineant.
Cynos,locus ſuper Diolco oſtio.

Pathmiticum oſtium	62	30	31	10

Phathnicum dictum Straboni,& proximum Sebennitico cō memoratum, magnitudine tertium ab extremis, quibus delta includitur. Nam,nec procul à uertice interius ſcinditur.

Thumnis	62	35	31	10
Mendeſium oſtium	62	25	31	10

Mendetis oppidum præcipuum,proximum mari

Taniticum oſtium	62	50	31	15

Tanis ſuper Tanitico oſtio ciuitas..

Heracleum	63	5	31	15
Peluſiacum oſtium	63	15	31	15

Hinc ad Ioppen ſunt x m.ccc.ſtadia.
Arabia Scœnitis à Peluſio incipit.
Lacus & paludes maximæ ſunt inter oſtia Taniticum & Peluſiacum.
Vici frequentes ſunt in ijſdem paludibus.

Peluſium ciuitas	63	25	31	20

Ambitu xx. ſtadiorum. Hoc tempore dici uidetur Damiata.
Barathra & loca Cœnoſa ſunt iuxtà mare & Peluſium,per ſtadia amplius xx. Nanque Sirbonidem lacum in arcto contractum,cumuli arenæ circumſtant,qui motis uen is agitati,in aquam deferuntur,denſe adeò,ut firma tellus uideatur, quò fit ut plures ignorata loci natura, uadum tenentes, abſorpti cum exercitu ſint,auctor Diodorus Siculus. Nam arenā: quæ eminus firma uidetur: ingreſſi labuntur longius,neque deinde raptis gurgite facultas emergendi datur, ſed abſorbentur in profundum ab arena,aqua circumfuſa.
Vorago hæc pertingit ad Caſium uſque montem, habétque Aegyptus ab ea parte difficilem aditum. Hanc naturam loci expreſſit Propheta Iechezchel,dicens, Sin,id eſt, Peluſium, robur Aegypti.
Via pub. à Peluſio ad ſinum Arabicū eſt arenoſa, & multitudine ſerpentum infeſta,ubi ſemita nō reperiť,niſi calami defixi

regant, uento ſubinde ueſtigia confundente. Faciunt uero itinera Camelis, multumq́ꝫ frequentatur.

Penthaſcœnium 63 20′ 31 10′

CASSIOTIDIS

Sirbonis lacus eruptio 63 25′ 31 15′

Videtur margine ſuo boreali extendi toto ſpatio inter Peluſium & Caſium montem.

Gerenorium 63 50′ 31 15′

Gerra & Gerrum.

Via publica à Gerenorio ad mare rubrum apud Heroepolim breuior eſt lx. m. paſſ. illa à Peluſio, uerum eſt aſpera monitbus, & aquarum inops.

Scregma Strobonidis portus 63 55′ 31 15′

Chabriæ uallum, & Capriæ caſtra apud Scregma.

Caſius mons 62 31 20′

Apud Scregma ſitus procul ab Oſtracina urbe m. paſſ. xxvi. auctore Antonino. Mons eſt arenis accumulatus in promontorij formam. Aquarum inops.

Iouis Caſij templum propinquum monti.

G N Pompeij ſepulchrum ad Caſij Iouis templum, qui haud procul inde nauigans occiſus fuit.

Via publica à Caſio monte ad ſinum Arabicum eſt cc m. pa. uſq́ꝫ ad Arſinoen urbem.

Autæi Arabes circumhabitant has uias, dicti in diuinis litteris Amalechitæ qui inde tamen extenduntur per ſinum Arabicū longiſſime contra Perſicum ſinum.

Oſtracina 62 15′ 31 35′

Dicta Hebræis Aſedech procul à Peluſio m. paſſ. lxiij.

A Peluſio uſq́ꝫ Oſtracinam nō idem eſt ordo locorū, nec eadem memoria ſeruata. Nos Antoninū ſecuti ſumus, qui loca hæc per frequētatas profectiones, & digeſtas diſtantias dedit.

Rhinocorura 62 20′ 31 30′

Procul ab Oſtracina m. pa. xxiiij. Exules Aegiptij eā urbem condiderunt quos rex narib. truncauerat: unde nomen urbi:

Anthedon

Anthedon 65 10' 31 20'

Procul à Rhinocorura m. paſſ. xxij. Hãc euerſam nouit Strabo, quæ inſtaurata ab Herode ſuperiore dicta fuit Agrippias.

Raphia. Hanc in profectione à Gaza ad Rhinocoruram Antoninus ſtatuit in locum Anthedonis, in diſtantia m. paſſuum xxij. à Rhinocorura. Sic eam etiam Plinius in Continentem locauit, Raphacen uocans.

Ab oriente terminatur Iſthmo, inter mare Aegyptium & Arabicum ſinum, ſecundum lineam pertingẽtem ab Anthedone ad ſinum Arabicũ apud Heroen urbem, inde ipſo ſinu iuxta littoris deſcriptionem hanc.

Aeant ſinus, qui Heroepolites, pro lingua gentis Arabum, auctore Plinio:

Poſidium 63 30' 29 50'

Super præfato ſine, commemnratum à Strabone.

Quez, ſiue Zuem, in loco Poſidij. Aetate hac ciuitas & emporium, quo merces ex Arabia fœlice conuehuntur, undeq; Cahiram exportantur per Camelos. Hæc commertia minus hodie frequentantur, poſtq; Hiſpani Indicas nauigationes in ſe tranſtulerunt.

Nelos oppidum

Cambiſum oppidum

Marchadæ oppidum

Tyra gens ſuper mari rubro inter Heroen urbem & Daneũ portum, cõmemoratur à Plinio.

Promontorium 63 25' 29 25'

Hoc circumuadarunt filij Iſrael, tranſeuntes mare rubrum.

Bahalſephon 63 25' 29 30'

Locus uallis Pichachiroth ſuper mari, è cuius regione filij Iſrael fuerunt metati caſtra.

Promontorium 63 25' 29 20'

Inter hoc & ſuperius promontorium: teſte Ioſepho: fuerant filij Iſrael cõcluſi. A fronte mare habebant, à tergo caſtra Aegyptiorum. Certam mortẽ in oculis uidebant, ſed diuinitas in ſuprema deſperatione facta dux ſalutis, uiã per mare aperuit.

In ſinu Charandra Daneus portus	63	25	29	15
Arſinoe ciuitas	63	20	29	10

Procul à Peluſio per deſertum arenoſum m. paſſ. clxxxv. Cleopatris & Cleopatrida in loco Arſinoes.

Foſſam ductam à Nilo apud Delta, ad mare rubrũ, per lacus: qui Amari uocantur: inciſam primũ à Seſoſtri, ante Troiana tempora, Alij inchoatã a Pammiticho rege adhuc puero aiũt & à Dario primo prope perfectam, derelictam eſſe, quoniam perſuaſum haberet ſuperficiem maris rubri, altiorem Aegypto, & eam mari obrutam iri, ſi Iſthmus incideretur. Poſtea Ptolemæi reges perfecerunt, ſed eurypum, clauſtris oppoſitis, cõmunierunt, ut exirent quidem in mare rubrum, ubi uſus poſtulaſſet, & os rurſus clauderent, præter periculum inundationis. Fuit longitudinis cxij m. p. latitudinis c. pedum, altitudinis xxx.

Ptolemæus fluuius, dicta ipſa foſſa, pertingẽs in daneũ portũ. Calidarum aquarum eruptio poſt Arſinoen. Sunt ſalſæ & amaræ. Concipiuntur ad Exieleſam petram.

Clyſma præſidium	63	20	28	50
Drepanum promont.	62		27	50
Miſormus	62	30	27	30
Philoteras portus	62	15	26	25

Dictus à Sorore Ptolemæi ſecũdi, iSatyri opus, qui ad Trogloditicam & Elephantorum uenationem perſcrutãdam miſſus fuit.

Aennium ubi Philoteras, auctore Plinio.

Aiax mons	62	20	26	30
Leucas portus	62	30	26	
Achabe mons	62	30	25	25
Necheſia	62	30	25	30
Smaragdus mons	62	50	25	

Et Iſthmus ubi Smaragdi ſunt, & aliorum precioſorum lapidum metalla, quę Arabes profundis actis meatib. effodiunt. Topazius lapis uicinis locis effoditur, perlucidus, ſplendore aureo refulgens, ut interdiu uideri non poſſit, noctu exploratur

tur ab his qui colligunt, & signo imposito sub die effoditur.
Aphrodites stagnũ in radicibus montis: intelligo Smaragdi: difficile ad nauigandum.
Lepta promont. 64 40′ 24 40′
Isthmum uocat Stabo, in rubrum mare porrectam.
Achatartus sinus ingens post Aphroditen stagnum.
Cheronnesus in sinu Achatarto, angusto aditu.
Berenice ciuitas 64 5′ 23 50′
Quamuis sine portu sit: ait Strabo: tamen apta diuersoria habet. Ptolemeum philadelphum dieunt uiam à Copto ad hanc aperuisse cum exercitu, cum sicca esset regio, per mansiones cisternas constituisse. tam pedibus iter agentib. q̃ȝ Camelis.
Chosair portus ætate hac. Esse uidetur Berenice inter Berenicen & Pentadactilum montem, Plinius memorat.
Auteos Arabes, Gnebedeos trogloditides, quę Michoe dicit
Pentadactilus mons 64 25′ 23 30′
Bathyum promont. 65 23
Mare rubrum difficulter nauigatur: præcipue Aegypti: nauigantib. ex Heroepolite sinu.
A meridie limitem habet Lineam, deinde extensam usq; præfatum finem in Libya, iuxta quam lineam post Aegyptum Aeshyopia sita est.

Montes in prouincia insigniores sunt
Basciseorum, quorum medium 52 20′ 30
Anagombri 54 27 30′
Asiphus mons 55 30 30′
Aspis mons 57 30′ 30 40′
Ogdamus mons 58 29 30′
Thinodis mons 58 30′ 29 40′
Azar mons 51 30′ 23 30′ Et 53 23 30′
Libyci montes ab occidentali plaga Nili
Quorum fines 61 40′ 29 45′ Et 61 25′ 23
Ab orientali autem parte fluminis
Quornm fines 62 15′ 29 Et 62 _ 23
Vallis spacio stadiorum ccc. inter eos montes comprehensa,

& fluuio media irrigata, est Aegyptus dicta superior. Remotiora à flumine fere sunt arida & inculta.

Paludes autem sunt

Cleartus palus	52		28	20	
Lacci palus	55	30	26	40	
Lycomedis palus	57		24		Desertis circundatus.
Solis fons	58	15	28		Apud Ammonem.
Maria lacus	60	30	30	50	Qua Alexandriam

accœdit. Qua Cheroimesum 60 15 30 50 Qua Scœdiam. 60 45 30 45 Qua austrum 60 30 30 35 Dictus & Arapotes: teste Plinio: & Mareotis, incũbit Alexandriæ à meridiana plaga. Hunc Nilus multis fossis tum é superiorib. partib. tum à laterib. adauget, per quas multo plura Alexandriam importantur q̃ è mari, quare portus qui in lacu est, ditior habetur maritimo. Et quæ per eum ex Alexandria in has terras exportantur, plura sunt q̃ quæ ex orbe nostro Alexandriam importantur. Fecit deniq; is lacus urbi temperiem aeris & salubritatem præcipuam, quoniam Nilus æstate auctus margines lacus implet, & morbidũ cœnum diluit, ne eo concreto malignus uapor exhalet. Lacus etiam plures in eum refunduntur. Latitudinem habet supra cl. stadia, longitudinem supra ccc. complectitur insulas viij. præterea circumhabitatur frequentib. uicis, suntq; loca cultissima, & uitifera, uinumq; quod inde Mareoticũ dicitur, durat ad uetustatem. Buheira lacus idem Mareotis, sic dictus ætate hac ab his qui hæc loca tenent.

Mœridis lacus	61	10	30	30
Situs apud Arsinoen.				
Qua accœdit Memphim	61	5	29	35
Apud Libycos montes	60	45	29	5
Apud Dionysiam	60	30	29	
Qua ad Thinodium montem	60		29	30
Circa Bachim urbem	60	30	29	40

Distat ab Arsinoe c. stadiis, á Memphi lxxiij. m. pss. In ambitu habet ccl m. altitudinis l. pass. pelagi magnitudi-

ne,& colore marino, tanquam mare antiquitus ad hunc usque locum accesserit. Littorib. autem multis ætatib. limo & arenis exaggeratis, mariq; recedente, lacus manserit, id quod accidisse & circa Ammonem Strabo existimat. Tantæ est autem uastitatis, ut Nili inundationes recipiēs non redundet in propinquas habitationes. Decrescente quoq; Nilo prębeat abundantem aquam irrigationib. uicinorū agrorum. Imposita sunt autem claustra fossis, & quib. Nilus admittitur, & quib. lacus emittitur, & additi architecti qui opus utrunq; dispensent. Opus fuit Myris regis: Diodoro auctore: qui amplitudinem lacus multo maiorem facit, & distantiam à Memphi etiam multo minorem.

Labyrinthus 61 5´ 29 55

Procedenti ex fossa: quæ inundationes admittit: intra lacum ad xxx. siue xl. stadia est ædita planicies in formam insulę, ea uicum habet, & regiam multorum regum comitatum excipiens quæ habebat aulas xxvij. quot erāt pręfecturæ Aegypti. Viæ ad aulas ducentes erāt subterraneę multę & longæ, quæ inter se flexuosos transitus haberent, nec peregrinus ullus ingredi aliquam aulam, & egredi poterat sine duce perito loci. Erant uero cryptæ & aulæ concameratæ lapide, præter alterius materię admixtionem. Desuper inspectantibus uidere erat ædificium, tanquam campum lapidib. stratum, occupabatq; peruersam aream plus stadio. Pyramis quadrata surgebat in fine Labyrinthi, cuius quodlibet latus ferè quatuor iugerū erat, altitudo par, sepultura Imandi regis qui Labyrinthū ędificauit.

Sirbonis lacus 63 30 31 10 Et 63 25 31 10

Secus mare succedens post Gazeorum portum, admittens autem quēdam strictum aditum in Aegyptum usq; ad id quod eruptio uocatur, longitudinis xxiiij. m. pass. latitudinis quasi vi. ambitus xlvij. admodum profundus: inquit Diodorus: Herodotus eum Casio monti applicuit. Regionem ab eruptione ad Casium dicit cc. stadiorum. Nunc est: inquit Plinius: modica palus.

Canopica fossa quæ è Mareoti lacu ducta est ad Canopum.

Buticus lacus	61	30	30	50

A Buto urbe uicina.

Lacus quorum medium	62	30	30	30

Vicini Mendeti & Diſpoli urbibus.

Lacus ingens	62	50	31	5

Super Mendeſio & Tanitico oſtijs.

Amari lacus	62	30	29	30

M. paſs. xxxvi. D. à Nilo procul.

Per eos fluit foſſa ducta à Cleopatride ad mare rubrum, latitudinis pedum cl. altitudinis xxx. longitudiuis cxij.

Phacuſa dicta Tacafaſta apud Antoninum, ſi non eſt menda exemplaris. Inde eſt initium foſſæ ductæ in mare rubrum à Ptolemæis.

Lacus dicti paludes	63		30	15
Et	63	15	30	30

Siti ſunt ad ſiniſtrã Bubaſtici fluuij, in uia ad Peluſium, à quo diſtant Dccl. ſtadijs, quos una foſſa Nili implet.

Ptolemæus ꝙ ex tot lacubus qui apud Strabonem multa diligentia memorãtur tam raros ponit, puto cauſam eſſe ꝙ non ſunt perpetui, ſed effuſionibus Nili, & arenis ſubinde implentur, quod accidere & foſſis eſt exſtimandum.

Tenent autem plagam magis ſeptentrionalem Marmaricæ Libyarchæ, unde tota Marmarica eſt dicta Barcha, ętate hac, quorum oppida

Leucæ	51	20	31	
Maſſadalis	51	20	30	30
Bochiris	52	20	31	

Et Aniritæ, quorum oppida

Albecamini	53	10	30	50
Manſuchis	53	30	30	20
Albe Nape, id eſt ſaltus	52	30	30	15
Menelaus	55	20	31	

Et Baſſachitæ, quorum oppida

Gaphara	52		30	20
Tuccitora	55	10	30	30

Tacaphuris 53 50 30 10

Sub quibus Apomitę ſub Baſciſaorũ montib. quorꝫ oppidũ.

Abathuba 51 30 30

Poſtea qui etiam his auſtraliores ſunt Augylæ, qui gradus habent 52 30 28

Borealiores Garamantib. xíj. dierum itinere. Augylæ: inquit Plinius: locantur medio ferè ſpatio ab Aethyopia, quæ ad occidentem uergit, & à regione quæ duas Syrtes interiacet, pari utrincꝙ interuallo, inferos tantum colebant deos.

Augela Auaſis hac etiam ætate nomen tenet, procul à Nilo ccccl. m. paſs. uia publica de Mauritania ad Aegyptũ. Ipſum uero deſertũ finit ad Aegyptũ, intus ſunt tria oppida et aliquot uillę. Regio eſt dactilifera, horꝫ uero oppida ex priſco ſeculo.

Dioſcoron 52 30 28 50

Alo 53 15 28 30

Migo 53 30 28 30

Augyla 52 30 28

Poſt quos Naſamones: Strabo eos ſtatuit ſupra Syrtim maiorem & Philenorũ aras, & Pſyllis borealiores, Plinius in ipſa denicꝙ ora Syrtis locat & dictos à Græcis Meſammones, qua ſi medios locatos inter arenas. Horum oppida

Saragina 53 15 27 30

Magri lacus 52 20 27 50

Et Pſylli ſub Lycomede palude

Et Bacatæ circa ſitum 52 27 30

Poſtea Anachiſæ ſiue Auachitæ ſupra Bæcolicum montem, ad partes auſtrales

Et Topanitæ, ſubcꝙ his oppidum.

Maſacila 52 20 26 30

Poſt quos Sentites ſupra lacum Cleartum ad auſtrum.

Et Obelæ quorum oppidum

Billa 52 30 25 20

Poſtea Aezari circa ſitum 52 30 25

Clearti paludis fontes 51 30 25

Et 53 22

Coniunctio fontium	52	20	25	

Libyæ autem nomi qui ſupra mare ſunt
Zigritæ, quorum oppida

Tachorſa	54	30	30	50
Azicis	55		31	
Nemeſium	55	15	30	50
Tiſarchis	55	50	30	50
Phibonis uilla	56	50	30	30
Sophanis	56	30	30	50
Bibliophorium	56	20	30	40
Scopa	57		30	20

Et Catani ſub aſpide monte ad boreales partes.

Oppida.

Callij	57		30	40
Laomedontium	57	30	31	
Pedonia	58	20	31	

Et Ligees quorum oppida

Catabathmus paruus	58		30	50
Glaucum	59		30	30

Auſtraliora uero

Buczees & Ogdemi & oppida

Climax	57	40	30	10
Pednopum	57	15	29	40

Poſt quos

Adiſmachidæ, uel: ut Plinius: Adirmachidæ.

Et oppida

Thanutis	55	40	29	45
Siropum	56	45	30	

Ad occidentales partes Ogdami montis.

Poſtea

Ammoniaca regio & Auaſis, Ammonienſis dicta Plinio.

Ammon ciuitas	56		29	10

Procul à Syrtib. maioribus xi. dierũ itinere, à Memphi xij. à Cyrene cccc. m. paſs. Strabo diſtare ait à littore in continentem non minus iij. m. ſtadiorum, quæ diſtantia multo maior eſt

eſt aut numeris Ptolemæi, aut occurſu diſtantiæ à Cyrene & Memphi, quam nos loco ſtatuendo ſequuti ſumus, una eſt ex Auaſib. inſignib. in tractu hoc, arenis omni ex plaga circumdata. Puteos intus habet duorum ſeré cubitorũ effoſſa altitudine uidelicet reſtagnantib. aquis ex uicinis montib. Domos conſtruunt è ſale ceu ſaxo exciſo è montib. regionis. Eo loco fuit antiquitus illud celeberrimũ oraculum Iouis Ammonis, quod nutu dabat reſponſa. Apud hoc Alexander Macedo Iouis Ammonis filij appellationem ſuſcepit, ſacerdotibus, qui loco præfuerunt, præmonitis quid rex reſponderi ſibi uellet. Durat hodie eadem impoſtura apud eos qui interpretationẽ librorum diuinorum ſuper humanas actiones, & ius proferendi penes ſe locatum arbitrantur. Et ſuper pactis Galli, & Angli diuortio reſpondent Iouiales antiſtites ex ſacrorum adytis quodcunq; libido regum atq; ad hos aſſentatio, & ſequuta largitio poſtularunt.

Alexandri ſtatio	57		29	20	Poſt
Anagombri circa ſitum	55	30	25	30	Poſt
Iobachi circa ſitum	58		26		Et
Ruaditæ circa ſitum	58		25		

Ad boreales partes Lycomedis paludis.
Mareotis uero pars quæ mari imminet, Tenia dicitur.

Monocaminum	59	40	30	50
Cobij	59	10	30	30
Halmyræ, Salinæ	59	20	30	50

Interiora autem tenent Goniatæ quorum oppida

Palemaria uilla	60		30	10	
Antiphili	59	30	30	20	Et

Proſoditæ quorum oppidum

Phamotis	60		30	30	Poſt quos

Scythiaca regio. Fuit olim ſub Chriſtiana religione frequentata genere hominum, qui ſolitariam ducebant uitam in portentoſa abſtinentia uictus & corporis afflictione.

Scyathis oppidum	60	40	30	20	Et poſt

Maſtitæ quorum oppidum circa lacum Mœridis.

Bachis 60 30 29 20
Dionyſia 60 30 29 His auſtraliora Nitriotæ incolunt. Huius quoq; regionis heremum frequentarunt ſolitarij Chriſtiani.

His nomis adſcribunt̃ duæ Oeaſſitæ. Et Plin. Memphitę nomo ſunt cõtermini ex Africa duo Oeaſſitę. Verũ Strab. dicit Auaſes, cõmuni appellatione, quia ſint loca culta in mediis arenis tanquã inſulæ in mari. Tres uero ponũt Auaſes. Is & Pli. per Marmaricã et Aegyptũ, duas has, & tertiã Ammoniacã.

Oeaſſis parua 60 20 28 50
Oeaſſitæ magni, quorum oppidum
Oeaſſis magna 59 50 26 55

Qui conferat exemplaria Ptolemei cum noſtro cõmentario, habebit hunc locum non obſcurum unde deprehendat pleraq; tanti operis non corrupta modo ſed etiam peruerſa eſſe. Qn. Curtius Auaſim Ammoniacam duplicem facit, & diſtare à Memphi vi. dierũ circiter profectione. Et ad alterius auſtraliores partes hahitare Arabes, qui ſitus cõuenit utriſq; Oeaſſib. Exiſtimãdum eſt ꝙ illam Ammoniacã non agnouerit. Gademes regio grandis, magnorum oppidorum & uicorum procul à mari interno ccc m. paſſ. auſtrum uerſus. Populus eſt diues prouentu dactilorum. Inopiam habet frumenti. Negotiatur cũ Nigritis. Exiſtimandum nobis eſt, ꝙ ſit Oeaſſis magna. Conuenit diſtantia à mari, & ſucceſſio Auaſium, quas Saracenus grammaticus per Numidiam recenſuit ab occidente ad confinia Aegypti.

Iuxta autem totam lineam lateris Marmaricæ & Libyæ, peruenit regio Diammos & Abrochos, id eſt, Arenoſa & ſine pluuia. Eas terras, & quæ circum Syrtes & ulteriores ad auſtrum: ait Plinius: ſiderum obſeruatione eſſe notabiles, quoniam per profundas, et uentis cõtinue confuſas arenas, nulla ueſtigia manent publicę uiæ. Sed ad cœli regiones itinera: ſic ut in mari nauigationes: dirigi oportet.

Mareotis 58 28 20 Plinio, gens & oppidum.
Mareoticæ uero uillæ

Tapoſiris

Taposiris 59 50 31

Quo in loco festa maxima celebrabantur à iuuentute.

Hiera 59 40 30 40

LITTORA uero totius Arabiæ tenent Arabes Aegyptij ichthiophagi, in quibus dorsa montium sunt.

Troigi rupis 63 28

Videtur respondere in situm Exielesæ petræ dictæ Straboni, unde scaturigines calidarum aquarum in mare rubrum erumpunt post Arsinoen urbem.

Arabasterni montis 63 27 50

Porphyriti montis 63 27 40

Nigri lapidis 63 24 40

Basaniti lapidis 64 23 30

Nilus fluuius dictus antiquitus fuit Aegyptus et Triton, & supra Cataractas Gyrisantes, nec ante Nilus quam se totum aquis coniunxerit.

Ipseque Nilus, & Nomi & præterea insigniores ciuitates sic se habent. Situs Nili.

Magnum Delta 62 30

Vbi se primum Nilus scindit ad ostia.

Genius bonus fluuius qui à scissione fluit ad Heracleoticum ostium.

Bubasticus fluuius qui à scissione fluit Arabiam uersus, & per Pelusiacum ostium exit.

Busiriticus fluuius, ducitur ex Bubastico in gradib. 62 40 30 20 & exit per Pathmiticum ostium.

Athribiticus fluuius deducitur ex Bubastico in gradibus 62 15 30 5 & exit per Dinepticum ostium.

Pharmutiacus fluuius deducitur ex bono genio in gradibus 61 55 30 5 exit per Sebenniticum ostium.

Oro insula, cuius medium 61 30 30 10

Insula Nili & opidum omnium rerum ferax præter oleum. Habet insignes domos & magnifica palatia.

Tala fluuius deducitur ex bono genio in gradib. 61 30 50 exit per Bolbitinum ostium.

Pharmutiacus & Athribiticus fluuius iunguntur fossa iuxta ferme littoris parallelam, in latitudine 30 50

Busiriticus et Bubasticus amnes iungunt̃ fossa fere secundum littoris parallelam.

Fluuij alij ab his fossis ad mare exeunt per paludes ad reliqua ostia. Iunguntur & aliæ fosse prædictis magnis amnib.

Ductus autem nili sic se habet.

Memphis 61 50 29 50

Dicta hebræis Noph, & Migdol. Regia antiquitus Aegypti procul extra Delta magnum, ad occidentales partes fluuij m. pass. xvi. Vrbs magna & optime sita, secuuda post Alexandriam, complexa ambitu stadia cl, hoc est, millia pass, xix. Omnium urbium Aegypti clariss. Aedificata à Mineo rege ante ingressum Abrahæ in Aegyptum.

PROPYLEVM à parte seprentrionali urbis, opus reliquis excellentius.

REGIA in edito colle ad frontem urbis. Qua est descensus ad inferiorem partem urbis sunt lacus et luci, quę opera deserta & diruta iacebant ætate Strabonis.

APIDIS templum fuit Memphi, in quo bos alebatur, cui tribuerunt diuinos honores, dabat responsa.

VVLCANIVM adiacebat Apidis templo, operũ magnitudine sumptuose structũ. In fronte Dromi iacebat colossus ex integro lapide. Dromus est cauedium, siue area sub diuo quadrangula, quam quatuor porticus includunt.

SERAPIVM erat extra urbem loco arenoso structũ Medio itinere erant Sphynges locatæ, quarũ alię obrutę usq; ad caput cumulis arenæ uidebantur, alię ex dimidio apparentes, quib. ex reb. periculum considerari potest: inquit Strab: si eunti ad templũ turbo incidisset. Sphynges sunt feles ægyptij

PYRAMIDES stant in montano quodam supercilio, ad septentrionalem plagam urbis procul stadiis xl. Triũ maximarum duæ sunt numeratæ inter septem memorabilia opera orbis. Quæ omnium maxima est, habet latera pedum geome-

geometricorum Dcclxxv. Hęc erat incruſtata ſecto marmore, tabulæq́ꝫ latæ pedum ſeptenum, quas Sultani depoſuerũt, & tranſtulere ad ſtructuram pontis apud Cahiram. Oſtiũ eſt in latere quod ad ortum ſpectat, quod modico deſcenſu fert in ſpecum, intusq́ꝫ ſunt duæ cameræ, quibus inſunt tumbæ, una grandis, duæq́ꝫ paruæ.

Pyramis eſt moles quadrata, in multã altitudinem aſſurgens, à fundamentis ſenſim ad ſublimitatem graciliſcens.

Babulis contra Memphim, ſita ab orientali parte fluminis ad Arabiam. Caſtellum: inquit Strabo: natura munitum, à Babylonijs conditum. Sub imperio Romano erat illic impoſita legio ex tribus quæ Aegyptum continerent, iugum ab eo deſcendit ad Nilum, per quod aqua rotis & trocleis à flumine in caſtrum ſubuehebatur, captiuis cl. cõtinue laborantib. Coluerũt Cepum pro numine. Ea eſt Fera Aethyopica, faciem habens ſatyri, cętera media natura inter canem & urſum.

Cahira: id eſt Munitio: ciuitas in ſede Babulis, incomparabilis magnitudinis, ſuper cuius ſitu ſingulare commentarium à nobis prodetur in corographicorum tractatione.

Conueniunt fluuij in gradib. 61 55 29 25

Traianus amnis intra Babylim miſcetur Nilo, uenit per Heroum urbem, concipitur autem in montibus, qui à ſinu Arabico Gerenorium uerſus tenduntur.

Geza uicus ſuper Nilo contra Babulim.

Inſula Nili inter Gezam & Babulim, in ea eſt grande palatiũ.

Muhelacha ſuburbium ſuper Nilo, ad orientem procul trib. m. paſſ. à Babuli, habet ornatas domos.

Elſium antiqua ciuitas in aggere ſuper foſſa Nili, certior eius ſitus non habetur. Cõmemoratur ab Arabe grammatico. Ex commemoratione autem locorum uidetur eſſe in ambitu Cahiræ, forte ſuper Bubaſtico fluuio.

Muhaſira 62 15 29 20

Oppidum ſuper Nilo, procul à Cahira xxx. m. ad partem orientalem.

Iuliopolis 61 25 29 30

Commemorata Plinio, unde ducit nauigationem ab Alexandria ad Coptum emporium.

Vsui 61 45 29 20

Cõmemorata Antonino, procul à Nilo oppido mil. passſ. xx.

Herculis ciuitas magna 61 50 29 15

Ad occidentalem partem insulæ.

Ptolemais ſtatio 61 50 29 5

Cene 61 50 29

Aphroditopolitanus nomus

Aphroditopolis 62 15 29 40

Ab orientali parte insulæ.

Angyron 62 20 29 20

Timonepſi 62 15 29 5

Alyi 62 10 29

Hipponon, in insula Canis 62 5 28 50

Muſæ, in insula Canis 62 28 35

Diuiſio fluuij ad Heracleopoliten insulam 61 55 28 50

Cynopolis metropolis 61 45 28 40

Ad occidentalem partem fluuij. Hic Anubis colebat̃, figura canis, & erat canibus honor, & cibus quidã ſacer conſtitutus.

Acoris 61 50 28 35

Vbi Nilus diuiditur ad insulam Canis.

Canis ciuitas contra Cynopolim 62 10 28 40

Mercurij ciuitas magna 61 40 28 30

Ad occid. partes procul ab Ibi m. paſſ. xxiiij. mediterranea.

Peſarcemidos ad orientales partes 61 50 28 20

Cuſtodia Hermopolitana 61 55 28 15

Ad occid. partes fluuij, procul ab Hermopoli m. paſs. xxiiij. ubi uectigal exigebatur rerum quæ ex Thebaide inferebant̃. Benisuaif in loco cuſtodi oppidum, ætateq; hac ſuper Nilo, ex parte Africæ, in cultiſſimo campo. Fertq; linum laudatiſſimũ quale non prouenit hinc uſq; Tunetem.

Antinoe 62 5 28 10

Anthios ciuitas ſuper Nilo ad Aſiam. Multæ hic antiquitates Romanæ. Sita uidetur in Sede Antinoes.

Barnabal

Barnabal ciuitas antiqua ſuper Nilo ad partes Aſię. Habet circiter cccc. domos. Sita eſt in ſolo fertili. Non licuit nobis ex cõmentario Arabis concipere, in cuius ueteris urbis ſede locata foret, niſi ꝙ in hoc locorum ambitu ſita uidetur.

Quæ autem auſtraliora Hepta nomis ſunt, uocantur Thebais, & ſuperioris loca ſunt quidem ab occaſu fluminis.

Thebaica cuſtodia ab	61	45	27	40

Hinc ducitur foſſa quæ Themin fertur. Exemplaria Strabonis habent Tanim falſo.

Lycopolites nomus & Lycus ab occaſu	61	50	27	35
Apollinis ab occaſu flu.	62		27	30
Hypſelites nomus & metropolis ab occaſu fluuij				
Hypſele	62	5	27	25
Paſſalus ab orientali parte flu.	62	10	27	20
Panton ab or. parte flu.	62		27	15
Thenites nomus, ab occidentali parte fluuij. Et				
Ptolemais Hermij	61	50	27	10

Ciuitas omnium maxima quæ in Thebaide ſunt, & nõ minor Memphi: auctor Strabo: Ciuilitatem græco more inſtituit.

Munia pulcherrima ciuitas ſub Nilo ad Africam in colle, procul à Cahira millib. paſſ. lxxx. Habet pulchra palatia & Templa, præterea ruinas ex antiquitate. Sita uidetur in loco cuſtodie Thebaicæ.

Lepidotorum ab or. parte	62		26	50
Iouis parua ciuitas ab occ. fl.	61	50	26	40
Chenoboſcia ab or. fl.	62		26	30
Vacua ab or. parte fl.	62	5	26	20

Tentyra contra Vacuam, ex parte Affricæ, procul à Dioſpoli millib. paſſ. xxvij. Hic Crocodilus ſupra morem reliquorum Aegyptiorum dedecoratur, & infenſiſſimus habetur, nam ceteri, quamquam eius animalis malitiam norint, & humano generi pernitioſum exiſtiment, tamen uenerantur, atq; ab eo uiolando abſtinent. Secus Tentyritæ, beſtiam modis omnibus perueſtigant, atq; occidunt, nihil ipſi mali uiciſſim à beſtia patientes, quin intrepide natant, & aquam tranant, alio nemine

audente. Coluerũt autem Venerem. Et iuxta templum Fanum Isidis.

Pampanis uilla	61	50	26	15
Procul à Tentyris m. pass. viij.				
Typhonium ad or. fl.	62	5	25	50
Caput fossæ	62	5	25	55
Hinc ducitur vsq; Coptum.				
Leucothe ab or. fl.	62	5	25	20
Thebæ ab or. fl.	62	5	25	30

Dicta Diospolis & Busiris ciuitas magna complexa ambitu: auctore Diodo: Stad. cxl. siue m. pa. xvij. magnis ædificijs, ornatiss. deorũ templis, & pulcherrimis ornamentis exstructa. Domus priuatorũ ad quartã & quintam cõtignationẽ surgebant: quod & Cahiræ hodie seruant. Valetq; ad arcendos uapores æstiui solis, & ad uias ex umbra refrigerandas. Centum portas habuisse fertur ab Homero, non equidem in ambitu murorum, sed & alias murorum, alias templorum, & publicorum operum. Extra urbem super Nilo, Memphim uersus, habuit Stabula centum, singula capacia equorum ducentorum. In templis habuit quatuor ornatu & amplitudine memorabilia, quorum quod fuit præstantissimum, complexum est ambitu. xiij. stadia. Parietum altitudo pedum. lxx. crassitudo. xxiiij. Fuit Indicarum & Arabicarum mercium emporium, contermina Aethyopiæ. Longitudine fuit stadiorũ lxxx. Supererant ætate etiã Strabonis monimenta non nulla ueteris dignitatis. Hac autem ætate: teste Arabe grãmatico: est parua ciuitas super Nilo ad Africam, habens ccc. circiter domos, splendidas tamen. Ager circum est fœcundus.

Obelisci circa Thebas sunt, quorum alij excisi circa laterum acies, alij iacebant confracti demoliti per insaniam Cambysis. Memnoniũ in ripa Nili Libyam uersus. Deniq; in agro urbis speluncæ erant incisæ in lapidem, & mirabili modo structæ, sepulturæ regum.

Hermontis ab occid. fl.	61	50	25	20
Tuphium ab or. parte fl.	62		25	10

Latorum

Latorum ciuitas, ad occ. fl. 62 25
Procul ab Hermonthi, m. paſſ. xxiiij. Hi Latum piſcem Nilo peculiarem colebant.
Chnubiſus cõtra Latum ſuper Nilo, dictus Gnuphis Strab.
Ilithyia, id eſt Lucinæ ciuitas ab or. fl. 62 5′ 22 2′5
Apollinis magna ciuitas 62 22 3′5
Ab occid. parte fl. procul à Lato m. paſſ. xxxij.
Ichnim manſio contra Apollinis ſuper Nilo, antiqua ciuitas, Procul à Cahira ccc m. paſſ.
Ombi ad or. fluuij 62 22 5′
Brabanda antiqua ciuitas ſuper Nilo ad Africam. Sita uidetur contra Ombos.
Munſia noua ciuitas ſuper Nilo ad Africam.
Georgia ditiſſimum monaſterium Chriſtianorum procul à Munſia m. paſſ. vi. Situm in fœcundiſſimo agro.
Chiam oppidum ſuper Nilo: cõmemoratum ab Arabe: poſt Georgiam.
Chanah antiqua ciuitas munita ſuper Nilo, cõtra Brabandam Hic eſt, ætate hac, tranſuectio mercium: inquit Arabs: à Cahira ad Mecham. Videtur eſſe in ſitu quo Antoninus ſtatuit manſionem contra Ombos. Arabs quidem grammaticus certiorem ſitum earum urbium non ponit.
Apud Ombos eſt conuinctio Nili ab inſula Elephantina.
Syene 62 23 5′0
Ab orientali parte inſulæ Elephantinæ, dicta in Hebræo Seueneh. In ea locatæ erant tres cohortes Romanorum, præſidij gratia.
Aſna ciuitas ipſa Syene. Arabes enim antiquum nomen faſtiditi, quoniam Seneglia ſignificat brutum, commutarunt in Aſnam quod ſignificat illuſtre. Aedificata hac ætate eſt ex ruinis Brabandę, habetq́ grandia ædificia, & magnum ambitum, memorabilesq́ ſepulturas cum litteris Aegyptijs & Latinis. Incolæ ſunt diuites & paſtores
Cataracta parua 61 5′5 23 2′5
Cataracta eſt petroſum quoddã ſupercilium in medio fluminis,

ſuperiori parte planum, ut recipere flumen poſſit, deſinitq́ in præceps. Ex eo flumen cadit in inferiorem alueum, quo facile adnauigari poteſt. Itaq́ Scapharij ſpectaculũ exhibere princip. uolentes, huc adnauigant, & defluunt in Cataracten in præcipiciumq́ detruduntur, Scaphis & ipſis illeſis. Nilus quoq́ eo loco incluſus montibus, nec alibi torrentior uectus, aquis properantibus ad locum Aethyopum fertur, qui Catadupi uocantur, nouiſſime Cataractà, inter occurſantes ſcopulos non fluere, ſed ruere cum immenſo fragore uidetur.

Dodecaſchinum 61 25 23 20

Ad orientalem partem Nili, & ſuper diuiſione fluuij ad inſulam Elephantinam.

Hiera Sicaminon 61 25 23 35

Ad orientalem partem fluuij

Philæ 61 20 23 30

Ex orientali parte fluminis. Communis habitatio Aegyptiorum & Aethyopum. Structę quomodo Elephantina ciuitas, & pari magnitudine. Habuerunt Aegyptia templa, ubi Ales colebatur, quẽ accipitrem uocant, qui nec noſtris ſimile quicquam habet, nec Aegyptijs, nam & magnitudine excedit, & uarietate longe diuerſus eſt. Dicunt eum Aethiopicum eſſe, & inde afferri cum prior defecerit, ac etiam multo ante. Et tunc nobis oſtenſus eſt: inquit Strabo: cum iam morbo deficeret. Nos Philas ex Syene plauſtro uenimus, per campum ualde planum, centum ſtadiorum ſpacio. Per totam uero uiam uidere erat multis in locis utrinq́ quaſi Scopulos, petram arduam, rotundam, politam, propemodum ſphæricam, nigri ac duri lapidis, ex quo mortaria fiunt, ſuper maiori petra poſitam, ac rurſus ſuper ea aliam. Non nullæ ſeorſum Solitariæ iacebant. Earum maxima erat non minor xij. pedum diametro, atq́ omnes maiores huius dimidio.

Cataracta maior apud Philas procul á Syene ſtadijs ccc. Totidem, á ſinu Arabico.

Metacompſo, ad or. flu. 61 20 23

Pſelchis 61 35 23 5

Aethyo-

Aethyopica urbs ad occiden. partem fluminis. His locis imperauit: ętate Strabonis: Candace regina, usq; Meroen. Mulier uirilis, quæ arma mouit contra imperium Romanum, & præsidium apud Philas oppressit, & Augusti statuas euertit. Huius reginę Eunuchus Ierosolyma uenit, & baptisatus in itinere à Philippo Apostolo fuit.
Cumili arenarũ sunt ultra Pselchim, itinere ad Prennã, quib. Cambysis exercitus obrutus fuit, incidente uento & arenas exaggerante.
Tasis contra Philas super Nilo
Thalmis 61 40 23 25
Izyzi contra Metacompsum super Nilo.
Parempole ad occidentalem partem insulæ, contra Cataractam minorem.
Regionis: quæ inferior dicitur: Nomi & metropoles sunt ab occasu magni fluuij: qui genius bonus uocatur: cum á mari incipimus Præfectura Alexandrinorum
Mercurij ciuitas parua ° 61 30 50
Cynecopolitanæ præfecturæ. Cynecopolis ciuitas
Andropolitanus Nomus & metropolis
Andron 61 20 30 40
Latopolites nomus & Latone ciuitas 61 30 30 5
Derotte nobilis ciuitas, antiqua, diues & frequens, sine muris super Nilo ad partem Africæ. Incolæ sunt præcipue ciuiles. Est in sede Latones.
Mechellæ chais noua ciuitas super Nilo ex parte Africæ, super aggere. Videtur esse in uia à Latone ad Cahiram
Melititis præfecturæ.
Meletis metropolis 61 31
Ita Plinius. Exemplaria Ptolemæi Metelis.
Inter uero magnum fluuium Bonum Genium & Pharmutiacum amnem ciuitates
Phthenoti nomus & Butus metropolis 61 30 30 45
Cabasites nomus. Cabasa metropolis 61 30 30 40
Saites nomus, Sais metropolis 61 30 30 45

Diſtat duob. ſcœnis à flumine. In hac Mineruam colebant, in cuius templo fuit ſepultura Pſammitichi regis.
Et apud magnum fluuium ab occaſu
Naucratis ciuitas 61 20 30 30
Mileſiorum opus, ab hac Plinius uocat pręfecturam Naucratiten, & quidam,
Naucraticum oſtium id quod Heracleoticum.
Et ab ortu ſolis iuxta magnum fluuium
Proſopitæ nomus. Nicij metropolis 61 40 30
Niciæ uicus: inquit Strabo: Diſtat à Litho. xxix. m.
Fuoa antiqua ciuitas ſuper Nilo Aſiam uerſus contra Oro Inſulam procul à Roſitto xlv. m. paſſ. ad auſtrum. Frequens habitatore, ciuilis & diues, in ſede Nicij.
Mechela noua ciuitas ſuper Nilo, humilis ædificijs ex parte orientali fluuij, poſt Nicium in uia ut uidetur ad Cahiram.
Gerirat locus uidetur in Oro inſula
Eddeheb locus uidetur in Oro inſula.
Inter Pharmutiacum & Athribiticum amnes Sebennitis inferior nomus
Pachneumonis metropolis 61 45 31
Hanc eſſe Damiatam arbitrantur, de qua re ſub Heliopoli dicemus
Xoytes nomus & metropolis, Xois 62 30 30 45
Inſula inter oſtia
Sebenniticum & Pathmiticum.
Tafa 61 40 30 35
Inter Athribiticum & Buſiriticum amnes
Phthemphuti nomus, Plinius Temphum uocat.
Onuphis 62 5 30 50
A qua & Onuphiten nomum dicunt.
Athribitæ nomus & metropolis Athribis 62 15 30
Super amne ſui nominis.
Hi murem Araneum pro numine colebant.
Mendeſie nomus & metropolis.
Thmonis 62 45 31 10

Hic

Hic Pan colebatur & Hircus. Mendete proximũ mari præcipitium, inquit Strabo.

Sebennitis ſuperiorum locorum nomus.

Sebennitus metropolis 62 30

Buſirite nomus & metropolis Buſiris. 62 30′ 30 15′

Leontopolite nomus & metropolis Leonton,

Iuxta Mendeten 62 25′ 30 35′

Dioſpolis ciuitas propinqua Mendeti

Inter Buſiriticum & Bubaſticum amnes Neut nomus

Panephyſis metropolis 62 20′ 31 5′

Tapoſiris altera dicta parua in Iſthmo qualis eſt inter foſſam Canopicam ductam à Mareoti lacu, & mare ipſum.

Schœdia oppidum 60 20′ 30 25′

Procul ab Alexandria. iiij. Schœnis ſuper foſſa quæ à Mareoti lacu ad Nilũ exit. Apud hoc erat nauale thalamiferorũ nauigiorũ quib. in ſuperiorem regionem nauigabat̃. Hic exigebatur uectigal rerum quæ è ſuperiori regione Alexandriã portabantur. Huius commercij gratia ratis in flumine iuncta erat, unde loco nomen inditum fuit. Ex Schœdia nauigant Memphim.

Roſittũ ætate hac ciuitas ſuper Nilo ex latere Africæ procul iij. m. à mari. Homines eius loci ſunt ciuiles.

Chabriȩ uicus ex his qui plurimi ſunt ad lacum Mareotim ad dextram nauigantib. ex Schœdia Memphim.

Eleuſina habitatio prope Alexandriam ſuper foſſa quȩ Shœdiam fert ex lacu Mareoti.

Aegypti mediterraneæ ciuitates Lichinos heremi

Magdolum 63 20′ 31 5′

Procul à Pelуſio. xij. m. paſſ. Apud hanc conſederunt Iudæi fugientes Chaldȩos Ieroſolyma, & adduxerunt ſecum Ieremiam prophetam, quem ſubinde lapidarunt.

Sylæ 63 20′ 31

Procul à Peluſio m. paſſ. xxiiij. per Magdolum.

Taubaſium 63 5′ 30 30′

Commemoratum Antonino, procul à Peluſio lij mill. paſſ.

Hieronymus Teubathon castrum uocat, procul à Pelusio tri bus mansionib, uiæ ad Babylim.

Serapium	63	10'	30	45'
Vicus Iudæorum	62	55'	30	35'

Dictus Græcis Bubastus. Hebræis Pibeseth. Iosephus scribit In leonum ciuitate Heliopolitanum templum dirutum Iudæi purgarunt, quod appellatur à Græcis Bubaste.

Cæne ueteranorum	62	30'	30	5'
Tanis altera	62	10'	29	50'

Sohan dicta in Hebræo, distat à Memphi: auctore Iosepho: stadiis clxxx. regionis Heliopolitanæ. Hanc celebrant sacræ litteræ, ut in psalmo. Coram patrib. eorum fœcit mirabilia in terra Aegipti, in campo Taneos.

Phagroriopolitana præfectura, & Phagroriopolis ciuitas cir ca Cleopatridem, & recœssum Arabici sinus.

Taphnis, Tachpenes dicta Hebræis.	63	20'	31	

Phatura dicta hebreis Pathros, ciuitas in horũ locorũ ambitu

Pharbetites nomus, & metropolis Pharbetus	62	45'	30	10'

Setroites nomus & metropolis

Sethrois	63	20'	31	
Herculis, parua ciuitas.	93	40'	31	

Arabiæ nomus & metropolis,

Philonis uicus continuus ipsi Phacusæ.

Bubastites nomus & metropolis Bubastus	63	5'	30	40'

De quo in uico Iudæorum.

Thou	63		30	30'

Heliopolite nomus & metropolis,

Onij	62	30'	30	10'

In eius urbis agro Iahacob patriarcha habitauit.

In huius regione sub Ptolemæis constructum fuit templum emulum illi Ierosolymitano ab Onia sacerdote Iudæorum, cũ Antiochus, Epiphanes, & plures domesticæ seditiones Iudæ am uastarent, de quo est dictum sub Bubaste.

Mneuis bos Heliopoli colebatur, nutritus in septo quodam.

Hebræi quia Ramessem regionem circa Heliopolim incole-

bant

bant, ex longa cõſuetudine ad ſacerdotes eius loci in Mneuis religionem inducti erant, quam rurſus in cultum reuocarunt in deſerto, conflantes uitulum. Ieroboam ergo Ephratęus rex decem tribuum, quoniam in Aegypto ſub lõgo exilio fuerat, illic imbiberat religionem, q̃ in finib. imperij ſui erexit aureos uitulos.

Apud hęc loca circum Rameſſes & Onios diuerterunt parentes Chriſti cum infante fugientes inſidias Herodis regis, & manſerunt exules à Iudæa plus minus quinquennio.

Sucho, id eſt caſtra 63 1/5 29 5/5

Prima manſio filiorum Iſrael, poſtquam reliquerunt primas ſedes Rameſſes.

Azioth in ſitu Bubaſti, antiquiſſima ciuitas ſub Nilo, procul à Cahira cxx. m. Admirabilis fuit quod ex ruinis uidetur, & infinitis epithaphijs ſcriptura Aegyptia. Habitat̃ ætate hac centum domib. & trib. aut quatuor eccleſijs uel monaſterijs Chriſtianorum Ghoſen regionis.

Heliopolis Auen 62 1/5 29 5/5

Hebræis Bethſemes procul à Memphi m. paſſ. xxi. Platina dictam ait ab Aelio pertinace. Atqui Heliopolis uocata fuit ab auctorib. antiquiorib. aliquot ætatib. Aelio pertinace. Solis ciuitas: inquit Strabo: in aggere ingenti poſita extra Delta, habitaculum antiquitus ſacerdotum Aegypti, extabantq́ ætate Strabonis illorũ amplæ domus. Addit Platina, dictã ætate hac Damiatam, nos Peluſium ita dictã arbitramur, quæ ſit expugnata ante hos annos circiter ccc. à rege Gallorum ſub expeditione Syriaca.

Damiata ciuitas Aegypti in ſede Peluſij.

Cerceſura ciuitas cõtra Heliopolim Libyam uerſus. Hic erat ſpecula Eudoxi, ex qua is cœleſtium motus obſeruabat.

Arſenoitis 63 30 5/

Hebręis dicta Rahameſſes. Hunc pagũ filij Iſrael ſub Aegyptia captiuitate ædificauerunt & habitarunt.

In huius urbis finib. fuit Auaris aut uera aut commenticia ciuitas, circuitu ix. m. paſſ. cuius meminit Ioſephus ex Mane-

thone Aegyptio libro primo cõtra Appionem grãmaticum. Monfloth grandis & antiqua ciuitas. Visuntur ætate hac columnæ grandes & porticus, & ruinæ cum litteris Aegyptijs. Situm huius putamus esse in ambitu Cahiræ & Heroepolis, ex ordine quo memoratur ab Arabe grammatico, & in finib. Arabiæ & Aphroditopolis.

Pichachiroth 62 50 29 50

In Hebræo castra Aegyptiorum. Inter ea & mare erant filij Israel circumsessi.

Litus 61 50 29 50

Ciuitas ad latus Aphricæ procul à Memphi xx. m. uiæ ab Alexãdria. Hanc Iosephus Sucho, id est Castra dicit, in quæ profectos dicit filios Israel sub ipsa summa die migrationis ex Aegypto tunc desertam: ut ait: ubi postea Babylon cõstructa est, dum Cambyses Aegyptum inuaderet. Sed hoc non uidetur conuenire historiæ locorum. Q; enim Antoninus Babylim in recensione locorum non præterijt, & Litum diuersam posuit, sentiendum est duas urbes esse, hanc & Babylim, neq; prima castra esse in Lito potuerunt. Quoniam à Sucho: id est primis castris: uenerũt proxima mansione in Ethan, super mari rubro, ubi Zuem ętate hac emporium est, à quo Litus abest secundum dimensiones Antonini. m. pass. amplius lxxx. non potuit populus continua profectione à fuga perficere tantũ iter, sed & liber Exodus scribit mouisse ex Ramesse loco, spatio dimidio propiore q̃ Litus aut Babylis.

Canchach 62 5 29 50

Ciuitas grãdis & ornata in principio deserti, uiæ ad Sina montem, procul vi. m. pass. à Cahira. Inter eas urbes sunt perpetui horti, post hanc non est habitatio ad xl. m. pass.

Australiora autem magni Deltæ & inferioris regiõis Heptanomus dicitur. Memphites primus nomus ab occasu fluuij. Similiter ab occasu fluuij mediterranea ciuitas.

Acanthon 61 50 29 50

Post Memphim, Lucus Osiridis & Achãti Thebaici, ex qua fit gumi. Ad eum lucum est fossa perducta ex Nilo.

Postea

Poſtea, iuxta eam partem qua fluuius ſcinditur admittens inſulam.

Heracleopolites nomus 62 28 45′

Ab occaſu uero inſulæ. Arſinoites nomus & metropolis

Arſinoe mediterranea 61 35′ 29 30′

Centum ſtadijs procul à ripa.

Crocodilorum ciuitas eadem Arſinoe. In ea præfectura Crocodilus mirum in modum colebatur. Et eſt ſacer apud eos nutritus ſeorſum in lacu quodam, & ſacerdotib. manſuetus, Suchum dicebant, & nutriebant pane, carne & uino, quas primitias ipſi beſtiæ peregrini offerebant.

Cella Antonij ſolitarij 62 5′ 28 30′

Cella Pauli primi Heremitæ, procul á cella Antonij, itinere quod perficere potuit die uno & medio exhauſtum ieiunijs corpus Antonij ad montes qui includunt Nilum ex parte Arabiæ.

Similiter ab orientali parte inſulæ

Oxyrinchites nomus & metropolis

Oxyrinchos 61 40′ 28 35′

Hic templum fuerat Oxyrinchi piſcis, & pro numine colebatur, tum hoc loco impenſius, tum reliqua tota Aegypto.

Similiter ab occaſu fluuij Cynopolitanus nomus

Ibis ciuitas 61 45′ 28 5′

Procul ab Oxyrincho m. paſſ. xxx.

Alabaſtrorū ciuitas mediterranea. 62 30′ 28 20′

Aphroditopolites nomus, &

Crocodilorū ciuitas mediterranea 61 20′ 27 40′

Poſtea mediterranea ab occaſu fluuij

Abydus 61 35′ 27

Procul á Ptolemaida m. paſſ. xxij. à Dioſpoli m. paſſ. xxij. auctore Antonino: ciuitas maxima ſecunda poſt Thebas.

In ea fuit Memnonis regia, mirifice ſtructa, tota ex lapide, quemadmodum Labyrinthus, ſed hæc non multiplex fuit. Fons erat in profundū defoſſus in quem per fornices deſcendebatur in forcipē flexos ex integris lapidib. & magnitudine

& structura excellentibus. Et fossa ex flumine ad hunc locum deducta fuerat. Exemplaria Plinij faciunt distare Abydum à Nilo dierum vij. itinere, in Libyam, corrupta procul dubio lectione. Sequenti ætate fuit Abydus redacta in paruam habitationem. Sunt apud eam urbem monimenta alia insignia, dicta Memnonia. In templo Osiris Abydei nõ licet neqꝫ Cantori, neqꝫ Tibicini, neqꝫ Psaltę canere quemadmodum in deorum aliorum templis.

Memnon, & mediterranea ciuitas

Thatyris	61	30	25	30
Phthontis ciuitas mediterranea	61	40	24	20
Elephantina insula	61	30	23	55

Et ciuitas ad quã usqꝫ Nilus ab ostijs, aduerso alueo, nauigatur. Hinc cataractæ Syenem uersus nauigationẽ prohibent.

Ab orientali autem parte fluuij Anteopolites nomus

Antæi metropolis mediterranea	62		27	5
Passalus	62	10	27	30

Pesla, dicta Antonino.

Hieracon	62		27	50
Isuim	62		27	30
Muthi	62		27	15
Selinum	62		26	55

Panopolites nomus & metropolis

Panopolis	62		26	45

Antiqua habitatio hominũ qui Linum & lapides operantur.

Thonui	61	55	26	40

Thumuis dicta Antonino, procul ab Apolline m. pa. xxiiij.

Chenoboscia	61	55	26	20
Noua ciuitas	62	10	26	20

Ab orientali parte Nili

Coptites nomus & metropolis

Coptus	62	10	26	15

Aegyptiorum & Aethyopum cõmune emporium. Distat à Iuliopoli: auctore Plinio: ccciij. m. pass. id est, gradib. iij. & semi, secundum situm meridiani, nauigatione xv. dierum per aduer-

aduerſum Nilum.

Hydræum	63	20	26	

Procul à Copto m. paſſ. xxxij. Iter hoc frequentatur & pedibus & Camelis.

Pœnicum Niconon dictum Antonino, in loco Hydræi.

Didyme mons	63	25	25	45

Vnius diei itinere ab Hydræo.

Aphroditum	62	35	25	20
Hydræmas	62	45	25	5

Procul à Copto m. paſſ. xcv.

Compaſi dictum Antonino: ſi non eſt menda ſcripturę: in loco Hydręmatis

Iouis	62	55	24	55
Ariſtonis	63	5	24	40
Phalacrium	63	15	24	25
Hydræum Apollinis	63	25	24	15

Procul à Copto clxxiiij. m. paſſ.

Cabalſi	63	40	24	
Mons	63	35	24	35
Hydręma cænon	63	55	23	35

Procul à Copto m. paſſ. ccxxxiij.

Hydræum uetus	63	30	23	50

Nominatum Trogloditicū, diuerticulo duum m. paſſ. procul à Nouo hydræo iiij. m. Hic præſidium militum poſitum erat. Ab hoc proxima manſio apud Berenicen emporium ſuper mari rubro procul à Copto cclviij. m. paſſ. Dicunt: ait Strabo: Ptolemæum Philadelphum hanc uiam cum exercitu aperuiſſe, factis ciſternis quę cœleſtib. aquis implerentur. Per noctem iter agebant, ad aſtra reſpicientes quemadmodū nautæ, & aquam portabant, nunc utuntur puteis defoſſis. Mare enim rubrum difficulter nauigatur, præſertim ex Arabico receſſu Heroepolitano nauigantibus. Enimuero ab experientia utilitas maxima uiſa eſt, atqꝫ nunc: eodem Strabone referente: totum Indicum & Arabicū & Aethyopicum tributū: quod ſinu Arabico aduehitur: defertur Coptū, qui eiuſmodi

mercium emporiũ eſt. Hæc Strabo. Verum poſteriori ætate qua imperium Aegypti ad Arabes uenit, emporia Berenicę & Copti ad Mecham Arabiæ fœlicis urbem translata. Merces ex ea urbe ad Zuem intimi Arabici ſinus urbem nauigijs tranſuectę, inde per continentem Camelis Cahiram feruntur, indeq; Alexandriam per Nilum, ubi Veneti ſuſcipientes, in totã Europam emiſerunt. Noſtra autem ætate, à nata ſalute Chriſtiana, circiter M. D. hæc etiam emporia deſierunt magna cum iactura Venetę fœlicitatis, poſtquam Hiſpani repererunt circumnauigari Africam, & ipſi in Indiam pene trarunt, transferentes in ſe queſtum toto oriente queſitum.

Contra Apollinis	61	50	24	35

Ciuitas parua, non procul à Copto. Videtur eſſe quod Hydræum Apollinis Plinius dixit. Et quoq; Strabo memorat itinera, quæ per hanc ſint procurata factis ciſternis.

Thoi mediterranea	62	15	24	20

Ab orientali parte Dodecaſchini. Sunt Arabes dicti Adei: Credere liceat, eſſe qui ſuperius Antæi dicti ſunt; & Plinio Autæi.

Azarei Arabes feri ex Trogloditarum connubijs.

Gnebedei Arabes Trogloditæ.

Michœ Arabes, qui Ttrogloditæ.

Inſulæ autem Affricæ & Atgypto adiacent

Aedonis inſula	52	30	32	
Tindarij Scopuli	55	50	31	30

Quatuor paruæ inſulæ quæ portum habent.

Aeneſippa inſula	56	30	31	30
Procuſæ inſulæ duæ	56	50	31	30
Pedonia inſula	59	30	31	30
Didyme inſulæ duæ	60		31	30
Pharos inſula	60	30	31	5

Procul á Conopico oſtio ſtadijs cl. extenditur ultra Alexandriam, ortum uerſus m. paſſ. trib.

In Arabico ſinu inſulæ hæ

Sapirena inſula	64	50	26	15

Aphro-

Aphrodite insula	65	15	25	

Tres insulæ in Aphrodite stagno. Duæ oliuas & ficus abunde ferunt. Tertia his arborib. deficiens Meleagris referta est.

Agathonis insula	65	15	23	20
Iotabis insula	65	50	28	

Procul ab Ailah m. stadijs. In qua Iudæi, gens libera antiquitus habitauit, auctor Eutropius.

Ophiades insula, sita haud procul à Berenice & Smaragdo monte, longitudine lxxx. stadiorum, infesta antea serpentib. & deserta, postea regum cura fuit perpurgata propter metallum quod illhic fodiebatur.

Topazij gemmæ, uitro similis aureo colore.

Topazos insula, dicta Plinio quæ Ophiades.

Cytis insula quæ Topazium gemmam fert, commemorata Plinio. Aut eadem est quę Topazos aut propinqua et eodem prouentu lapidis insignis.

Inter Saporinen insulam et Berenicen urbem Insulæ aliæ sunt commemoratæ Plinio.

Satala insula Admyos Horman

Insula deserta. In qua Tadnos fons, Et mons Eos.

Lambe insula. A qua usq; Berenicen portus sunt multi.

Maren insula una earum quæ sinum refertum tenent. Existimandum est quod sint tres illæ in Aphroditæ stagno, & Achatarto sinu locatæ

Arabicus sinus insulas continet: inquit Diodorus: multas & magnas, quę faciunt cursum nauium arctum, sed & maris fluxus uehemens est et multus. Quo magis est mirandum, quomodo ab Auctoribus in ea ipsorum de Aegypto scribenda diligentia tam raræ sint commemoratæ.

A R A
B I
A

ARABIA
PETRAEA

Dicta, noſtro autem ſeculo à Saracenis Barraab. Terminat̃ à meridiana plaga ſinu Arabico, iuxta littoris deſcriptionem hanc. Poſt poſidium in intimo ſinu, & eſt dictum habere gradus.

dus.	63	30	29	50
Marah caſtra	63	35	29	50

Ethan deſerti. Hic Moſeh Aquas amaras conuertit in potabiles, ligno iniecto quod illi deus oſtenderat.
Ethan pars deſerti Sur, apud Heroepolim. Hic Moſeh ſuſcepit populum Iſrael ex mari rubro.
Sur deſertum inter ſinum Arabicum apud Heroen urbem, et mare Aegyptium apud Oſtracinen.

Elim caſtra	63	25	29	50

Vbi palmæ lxx. & xij. fontes. Palmæ non multum eminentes erant à terra, propter aquæ inopiam, neq; eis ex fontib. humectatio quædã erat. Sic dum germinare non poſſent, erant indubitanter ſteriles & paucæ. Hebræi quoq; cum per arenam diſcurrerent, nihil eis aquæ occurrebat, uel ſi paucum in manibus ſumerent, erat inutilis & cœnoſa.

Caſtra extrema	63	55	29	25

Caſtrametati ſunt iuxta mare Suph. Hæc uidelicet eſt ultima caſtrametatio ſuper mari rubro. Hebræi uocant mare Rubrũ Suph, uel à papyro quæ innaſcit̃, uel ab inundatiõe, quia eſt in tẽpeſtuoſum. Hoc loco populus paſtus fuit coturnice ſub ueſperã, & in diem poſterũ pluit manna. De his locis et Strabo ſcribit. Poſidio eſt: inquit: continuum palmetum quoddam, aquis abundans & in magno honore habitũ, propterea q; tota circumſtans regio æſtuoſa ſit & arida, & umbrarũ expers.

Hic maxima palmarum copia est. Luco uir & uxor præsunt per genus cõstituti, uictum ex palmis ducentes. Nos arbitramur loco religionem mansisse propter miracula Moseh illic celebrata.

Littus 64 5′ 29 35′

Pharan promont. 65 29

Littus 65 25′ 29

Hesionghaber portus 65 35′ 29

Eo reges Hebræi utebantur ad Indicas nauigationes. Dicta et Essia: auctore Hieronymo: in sinu Elanitico, non procul ab Elana uilla.

Elana uilla 65 35′ 29 15′

Dicta & Haila & Elat. De hac Qr. R. Restituit rex Haram et extirpauit Iehudęos de Eloth. Et Edomęi uenerũt in Eloth & habitauerũt. Vetus traductio habet Hailah siue Ahialoth.

Madian ciuitas 65 40′ 29 15′

Regia gentis Hamalech, sita in ualle super torrente ad sinum Elanaticũ. Eius fuit sacerdos socer Moseh. Ab hac urbe usq; ad Aegyptũ Saul Hebræus expugnauit gentem Hamalech.

Albus uicus 65 55′ 29 5′

Emporium maximum Arabum Nabathęorum. In quod ueniunt Sabæi & Gerræi Arabiæ fœlicis. Exportanturq; inde merces ad petram Palestinæ & Rhinocoruram. Aelius Gallus: inquit Strabo: ad eum uicum uenit nauigijs die xv. q̃ ex Cleopatride Aegypti soluisset.

Campus super mari 66 10′ 29

Aquis & arborib. plænus, pecoreq; omni abundans.

Agra regia Elanitarum. Videndum est utrum Gens agarena nomen urbi dederit, uel urbs genti.

Ab occasu terminatur Agypto secundum expositam lineam inter Posidium & Rhinocoruram.

A Septentrione expositis montibus Sehir et Asphaltite lacu.

Ab oriente reliqua Arabia dicta deserta.

Mediterranea autem sic se habent. Sin deserti

Daphchah 64 14′ 29 46′

Alus	62	30'	29	26'
Rephidim deſerti, Choreb mons	62	22'	29	26'

Eo loco Moſeh percuſſo monte uirga, elicuit torrentes aquarum ſitienti populo, unde locus dictus fuit Maſſah Meribah. Hamalech in deſerto Rephidim oppugnauit caſtra Hebræorum, quo hoſte deuicto, Moſeh trophæum erexit altare deo & dixit Adonai Niſſci

Sina mons, orientale iugum montium Choreb. Mauri uocãt eum, ætate hac, Tur.

Commode fœcerimus ut exponamus lectori rationem, quam his manſionib. collocandis ſequuti ſumus. Recentiſſima hiſtoria: qualem Venetijs accepimus: refert, Sina montem diſtare ab Arabico ſinu lx. circiter m. paſſ. Hoc iter filij Iſrael ſunt emenſi ſeptimis caſtris. Facit profectio in diem circiter ix. m. paſſ. qualis profectio eſt tolerabilis tam profundæ multitudine, totq; impedimentis quæ ſubinde in ſarcinas conijcere, & rurſus explicare oportebat, tot corporibus inualidis, ſexu & ætate, tot prægnantibus & mamma nutrientibus pariter in hominibus & gregibus quib. neceſſe fuerat ſequi per arentes campos, profundas arenas, per accliues et decliues colles. Porro Chaſmonam urbem Iehoſuah ſtatuit ſub auſtrali fine tribus Iehudę qui exit in Rhinocoruram urbem noti ſitus apud auctores.

Ad hanc autem fuit Hebræis á monte Sinai iter xi. dierum, ut ſub principio Deuter. legimus. In hoc tempus ꝙ multiplicamus profectionem ſuperiorem, quanta in diem uenit, prouenit triangulus ex cuius ratione ſuſcipitur ſitus Sinai montis. Eſt autem diſtantia milli. paſſi. circiter xc. Hoc uoluimus non præterire, ne nobis intendatur locus Apoſtoli ad Galathas. Sina mons eſt in Arabia, confinis eſt autem ei quæ nunc uocatur Ieruſalem. Nempe Arabia eſt confinis Iudææ, & per Iudæam ipſi Ieruſalem. Deinde ad eandem figuram ſermonis. Mons Sina propter Arabiam: cuius pars eſt: confinis eſt Iudææ, & per hanc ipſi Ieruſalem, Sit quæ omnino, quod proprium eſt regionibus Arabicæ & Iu-

dææ translatum ad singularia loca : Sinai montem & Ierusalem quæ intus sunt: ut attigua dicantur.
Populus Israel sedit toto prope biennio ad montem Sina, sub hoc tempore Moses construxit tabernaculũ. Instituit leges quæ ad religionem, & quæ ad ciuilem statum spectabant. Castrametationem quoq; ordinauit, quam Iosephus qualis fuerit describit, Figentes castra, inquit, Tabernaculum in medio statuebant, & ternæ tribus per latera singula tabernaculi commanebant, & plateas per medium habebant. Eratq; ornatus tanquam rerũ uenaliũ forũ, singulis in ordinem institutis, & opifices artium singularum in stationib. erant. Nulliq; alij loco q; ciuitati cõpetenter ędificatę & collocatę similis erat. Et quidem, quę circa tabernaculum erant, tenebant sacerdotes, deinde cuncta leuitæ. Cumq; tabernaculũ moueretur, tuba priore sonante, qui habitabant ad orientalem tabernaculi partem, surgebant. Cum uero secunda sonuisset, qui ad austrum residebant, parabantur. Et ita in thecam inuoluta tabernaculi medietas pręcœdentibus sex tribubus portabatur. Et alia medietas sequentib. vi. Hæc Iosephus. Eum ordinem in profectionib. seruatum, tabernaculũ autem omnib. mansionibus erectum fuisse nequaquam intelligere debemus, sed his locis ubi statiua habuerunt, ut apud Chasmona & Sin, & in Sittim.

Dispositio castrorum apud tabulas requiratur.

Constituamus etiam ambitũ castrorum. Polybius de metatione castrorum Romanorum. Quatuor legionib. id est circiter xxiiij. m. militum fuisse ambitũ scribit stadiorum xx. Sed erat eius ambitus dimidia prope pars nuda tabernaculis, partim ob spacium cc. pedũ quod omni parte erat relictum inter tentoria et extremũ uallum, partim q; latus oppositum ei quo legiones locabantur dimidiũ erat non insessum, ut locus esset quo legati gentiũ, et auxilia forte superuenientia acciperentur, ut ergo area ambitus stadiorũ xx. capax fuerit xl. circiter m. Filiorũ autem Israel copię in miliciã scriptę erant Dc. m. Horũ nulli nõ uxores habebãt, & plures propius more maiorũ q; singulas. Nulli nõ coronã liberorũ, quoniã fœlicitatẽ domus in nu-

in numerosa sobole collocabant. Nullis non supererant parentes & aui, q cursu naturæ homines tunc annosi habebantur. Ea omnium copia ut leuiter collecta crescit in numerum decies octies centenum m. quæ si ducantur in xx. stadia, & summa diuidatur per xliij. m. efficit ambitus castrorum stadia Dccccxxxvij. scœnos autem circiter xx. Latus unū scœnos v. Datis nunc statiuis castrorum, uolens ponere in oculos ambitum, is accipiet per circinum sexagesimas ix. unius laterum.a. b. uel. c.d. Cum ea æquilatatione faciat iiij. signa dextrū, sinistrū, superius et inferius ex medio signo castrorū, per ea ducat rectas, & secundum summas earū sectiones compleat quadratum. Hæc est comprehensio castrorum. Præterea adherebant his alia tanquam minora castra cum pro caulis gregum, tum Aegyptiorum promiscua plebe quæ Hebræorum fortunam sequebatur, et in societatem castrorum, hoc est Ius ciuium, nō admittebatur. Innumera deniq turba quę quotidianis inquinationibus immunda habita castris excludebatur. Quem tantum uigorem animi in Moseh fuisse credimus, qui tam late fusam rempu. & male obsequentem, continere in religione & omni ciuili instituto potuit?

Etiam considerare libet, quid intersit inter tralationes. Pagninus uerba Moseh ad Chobab socerū ita reddit. Ne queso derelinquas nos, Quia iccirco nosti q dum maneremus in deserto, fuisti nobis pro oculis. Significans q ægeret in posterum quoq soceri consilio. Vetus traductio ita. Tu enim nosti, in quib. locis per desertū castra ponere debeamus, et eris ductor noster. Locum hunc quis explicabit rogo? Quando nubes pręmonstraret locum castrorū. Et nubes & ignis ductores & excubitores essent per dies et noctes? Aut quomodo Chobab exploratius ipso Moseh tenebat itinera per desertum? Ergo Chobab & non Moseh sequutus greges erat, & deserta peragrarat? Siue q Moseh causa gregum pascendorum desertum quaqua uersum non explorasset, non potuit sub xl. annorum cohabitatione nosse eadē quę socer de locorū conditione? Clarum hoc exemplum, q sit ridenda diligentia qui in peregrinis

libris in Latinum non bene uerſis ſerio Philoſophantur, torquentq́ ſe, inferentes, uel ſic, uel ſic locum intelligas.

Paran deſerti, Paran oppidum 62 5'0 30 2'

Trans Arabiam procul ab Euila trium dierum itinere.

Thabberah id eſt Incenſio, Locus extremus caſtrorum apud ſtatiua in Paran. Extrema illa caſtrorum intelligo metationē extra uallum magnorum caſtrorū, quæ erant deſignata promiſcuæ plebi Aegyptiorum, quæ præcipue flagrabat deſiderio carnium. Exiſtimandum eſt ibi incendium ſęuiſſe ubi erat origo querelæ contra deum.

Chibroth Hattahauah, id eſt ſepulchra concupiſcentiæ, dicta eadem ſtatio caſtrorum apud Paran. Q; ibi populus pręfocatus ſaturitate carnium mortuus fuit.

Chaſeroth 62 5'0 30 1'2

Dicta in Deutero. Chaſerim, hoc loco Miriam & Aharon obiurgarunt ipſum Moſeh pro cōtinentia ad uxorem, quam uocant Aethyopiſsā. Nam accolas rubri maris ita uocari alijs locis ſcripturæ deprehendimus, & apud Hieronymum reperiamus ut dicat locum quempiam trans Arabiam.

Hauuim gens habitabat in Chaſerim uſq; Hazzah. Eſt hæc autem alia ab ea quæ Chiuui & Chiuuæus in Iehoſuah uocatur, terrę Chenahan. Inde amandati fuerunt exploratores qui tandē reuerſi ſunt populo habente ſtatiua apud Chaſmonah. Sed quid iſtud q; Moſeh libro Numeri ſcribit, Miſſos exploratores ex Chaſerim & dei mandato. In Deut. ex Cades Barneah & populi poſtulatione? An populus in caſtris ad Chaſeroth exploratores mitti poſtulauit, & Moſeh rei arbitrium ad deum: ut omnia: retulit? An legatorū profectio decreta quidem ad caſtra in Chaſeroth fuit, dilata autem vij. diebus, quibus inde ad Chaſmonah uenerunt, & eo tandem loco miſſionem legatorū flagitauit? Hoc credibilius fit, Non enim principes uiri ueredariorū more ad primum ſtatim decretum proficiſci ualuerunt, ſed hos paucos dies extraxerunt quib. colligerent pariter domeſticas res, & alias quib. opus in profectionem erat.

Hauuim

Hauuim qui habitabant in Chaſerim uſq; Hazzah, Caphthorim: qui egreſſi ſunt de Caphthor: perdiderunt eos, & habitauerunt loco ipſorum. Vulgata traductio ſic habet. Euæos quoq; qui habitabant in Aſerim uſq; Gazam Cappadoces expulerunt, qui egreſſi de Cappadocia deleuerunt eos & habitauerũt pro illis. Vbi interpres Chaphthorim Capadoces tranſtulit ex lectione lxx. Horum quidem ut eſt grauiſſima authoritas, ita habet tamen is locus iuſtam queſtionem, utrũ Caphthorim ſint ijdem Capadoces. Nam quomodo potuit Moſeh ſub deriuatione gentiũ duos populos, Philiſtim & Caphthorim: hoceſt ut lxx. traduxerunt Cappadoces ſitu diuerſiſſimas, & ſeſe nulla ſucceſſione contingentes: nouo exemplo, præterq; q̃ in alijs ſolitus fuit componere, tanquam affines & unius ſtyrpis? At uero Miſraim genuit Ludim, & Hanamim & Behabim, et Naphthuchim et Pathruſim, & Casluchim de quib. egreſſi ſunt Peliſtim & Caphthorim. Neq; q; Hieronymus vulgatam lectionem probarit, facere fidem poſſumus. Nam ſuo cõmentario Hebraicorũ locorũ uocem Cappadoces reliquit, & ſcripſit Caphthorim. Ioſephus quoq; Cappadoces interpretatur qui in Geneſi Meſech dicuntur, & à Iepheth deſcendũt, Chaphthorim autem gens è Cham, ſed linquamus iſtud utrũ Meſech recte Cappadoces uocentur, quod ipſum & Ioſephus tenui coniectura cõſequutus fuit. Conſideremus autem locorum: quæ utriuſq; fratris poſteritas poſſedit: ſucceſſionem, Inquit Moſeh, Filij Iepheth ſunt Ghomer, Maghoh, Madai, Iauan Tubal, Meſech, et Tiras. Filij uero Ghomer ſunt Aſchenaz Riphath & Togharmah. Filij Iauan ſunt Eliſa Tharſis, Chittim, & Dodamin. Ab his ſunt dilatatæ inſulæ gentium, in regionibus ſuis ſecundum linguam ſuam, Familias & populos. Harum gentium & regionũ, ſicut non poteſt certa indicatura fieri per ſingulas, ſic aliquarum nõ eſt obſcura. Gomoritæ ſunt circa Euxinum mare, dicti ſequenti ætate Paphlagones & Galathæ. Maghoh uero multo teſtatius ſunt Scythę, Tharſis Cilices, Chittim Cyprus, Madai Medi, Ex quarũ gentium ſitu, etiã reliquas obſcuriores, & in priorũ

ordine & ſtyrpe commemoratas, ſitas eſſe propinquis locis ar bitramur. Qualesq́ꝫ per Aſiæ longitudinem uſqꝫ ad Iones, per latitudinem autem à Tauro monte & Syria Boream uerſus tendunt, In quo tractu Cappadociam comprehendi nouimus, ita ut hæc quoqꝫ ſua exordia referat in Iepheth. Proſequitur Moſeh. Filij Cham ſunt Chus, Miſraim, Puth, & Chenahan. Porro Chus genuit Nimrod. Miſraim genuit Ludim, Hanamim, Behabim, Naphthuchim, Pathruſim & Chasluchim, à quib. uenerunt Peliſtim & Caphthorim. Harum quoqꝫ gentiũ indicatura aliqua eſt. Chuſæi ſunt Aethyopes, Miſraim Aegyptij, Puth Libes, Chenahan Cœleſyri, Peliſtim ſuo nomine manſerunt. Etiam hic exiſtimandum eſt reliquas eius cenſus ignotas gentes queri in priorum uicinia oportere, ita ſicut poſteritas Cham regiones obtinuiſſe dicitur à Meſopotamia ad Africã, & per latum ad Athyopes, in qua cõprehenſione gens Caphthorim certo locata creditur, neqꝫ ea rurſus uago quocunqꝫ ſitu, ſed propinquo Peliſtim, ſicut cũ ea coniunctim memoratur. Philiſteæ uero ab oriente Meſopotamia, ab occidente Miſraim obiacent. Inde conſtat gentem Caphthorim querendam eſſe medio ſitu inter Perſicum & Arabicum ſinum. Hoc uero eſt confeſſum hiſtoriæ, et eſt eius teſtis Strabo libro xvi. Phœnicum: qui in Syria ſunt: aborigenes habitare loca Perſici ſinus, extareq́ꝫ eo mari inſulas iiſdem quibus in Phœnicia Syriæ nominib. extare utrinqꝫ templa eádem forma. Inde ergo egreſſi Phœnices tranſire debuerunt pro itinerum ratione loca inter Hazarim & Gazam ſita. Probabile eſt, pro notis aliis exemplis tranſmigrationis gentiũ, neqꝫ hos tranſiiſſe medias regiones præter mortalium cœdem, & locorum uaſtitatem, ſed uel prædę cupiditate uel armis prouocatos: qꝫ à tranſitu prohiberentur: expugnaſſe Hauuim gentem. Etiam Ioſephus Edomæam ſuperiorem ſtatuit in tractu Arabiæ Petreæ uſqꝫ mare rubrum. Et quamuis Edomæam eandem putet, atqꝫ ita interpreteẽ, quaſi ab Eſau: qui Edom dictus à ruffa pulte fuit: uocabulum accœperit, tamen error ſcriptoris ex hiſtoria ſacra conuincitur, quoniam

deus

deus Edomæam superiorem, id est Amalachiten excindi non semel iussit per Hebræos. Eam autem per montana Sehir: & Edomæa uulgatiore nomine uocatur: tanq̃ legitimam hereditatem Esau tentari armis neq̃ leuiter permisit. Ob id Edomæos superiores neq̃ consanguineos Hebræorum esse; neq̃ à pulte ruffa, sed à mari rubro dictos Edomæos recte arbitramur contra Iosephum, sic ut deniq̃ græca historia eosdem uocat Edomæos & Phœnices. Ergo colligimus tandem rem in compendium. Quia Edomæi ijdem qui loca tenuerunt quæ Hauuim gens circa Hasserim & Gazam, & hanc gens Caphthorim exterminauit, existimandum esse Caphthorim haberi eosdem Edom & Phœnices, & eos communiter haberi qui in historia accolæ Persici sinus uel omnino rubri maris scribuntur, atq̃ in Syriam Colonias deduxerunt. Hæc ego super moto loco Deuteronomij disseruerim, nihil ipse definiens commonens tamẽ lectorem, ne Cappadocem pro Caphthorim securius admittat.

Rithma, Rimmon peres, Libna, Rissah, Cheleloth. Sepher mons 69 56 30 50
Cheradah, Macheloth, Tachath, Tarach,
Mithchah, Casmonah.

Tribus diebus uenerunt à monte Sina in Paran. Hinc uno in Chaseroth manent dies reliqui vij. profectionis ex xi. His vij diebus transierunt loca xi. Quæ non tanquam singulas mansiones, sed aliquot ex his ttansitus & diuersiones accipere debemus. Non enim opinari conuenit q̃ totos dies profecti sine requie sint, neq̃ q̃ itinera tanq̃ ad lineam recta ubiq̃ fuerint, sed ut in aspera solitudine diuersiones subinde inciderũt, quare ex qualitate itineris facile occurrerint loca plura pro mansionibus distributis ad numerũ dierum.

Emoræus mons: Terribilis solitudo inquit Moseh: extenditur inter Sina montem & Sehir apud Chasmonam.

Nigri montes, qui Emoræus, sic dicti in græca historia.

Chorma locus inter Chasmonam & Cades Barneam. Cum is quo Israel deo inuito pugnans cæsus à Chanahanæo fuit,

apud Chaſmonam. Tum alius tractus ille totus oppidorum & villarum, regis Arath, quæ omnia capta et incenſa populus Iſrael deo uouit & anathemati ſubiecit.

Beeroth	62	50	31	18

Filij Iſrael ꝓfecti ſunt de Beeroth Bene Iahachō in Moſeroth

Moſeroth	62	38	31	2

Manſio prima, profectionis à Chaſmona, uiæ in ſolitudinem mare rubrum uerſus.

Ghidghad mons	62	30	30	50

Alia lectio ſic habet. Ex Beeroth ꝓfecti ſunt in Ghudghodah Vetus traductio latina habet, Gadgad.

Iothbathah	62	25	30	50

Ita in Deuteronomio. Et de Ghudghodah in Iothbath in terram torrentium aquarum. Credimus Iſraelem hic diutius ſediſſe ſub ſpacio xxx. annorum propter ſalubritatem loci et cō moditatem ex copia aquarum.

Habronah	65		31	
Heſionghaber	65	10	31	6

Elath prope Heſionghaber ad ſeptemtrionalem plagā ad Cades Barneā, de quo in Deutero. Et tranſiuimus à fratrib. noſtris filijs Heſau, qui habitabant in Sehir à uia ſolitudinis ab Elath et ab Heſionghaber, et uertimus nos, et tranſiuimus per uiam deſerti Moab.

Sin deſertum	65	20	31	16

Quod eſt Cades. In Sin fuit metatum tabernaculum. Media autem extenſio caſtrorum peruenit ad

Cades Barneam	65	22	31	29

Superiores manſiones à Chaſmona uſq; in Sin cōmuni nomine uocantur deſerti Cades. In aliqua harum manſionum facta eſt ſeditio Chore cōtra Moſen et Aharon, quæ tempore multo durauit, & qualem neq; apud Græcos neq; apud Barbaros factam audiuimus: inquit Ioſephus: Eas autem manſiones ſex non peragrarunt: quod arbitramur: continua profectione, ſic ut illas à Sina monte ad Chaſmonā, ita ꝙ ad Sin et Cades barneam totos annos xxxviij deſediſſent. Verū, quod ex lectiōe

Moſeh

Moſeh deprehendere licet, ſub fine illius temporis uenerunt ad Cades barneã, diutiſſime quoq; manſerũt apud Iothbathah ubi commoditas erat torrentium aquarum. Ita enim habet Deuter, Et circuiuimus montem Sehir multo tempore, dixit ꝙ; dominus ad me, ſufficit uobis circuire mõtem iſtum, ite cõtra aquilonem, adeo in memoratis manſionib. ſingulis plures annos ſederunt, ſic ut ſingularum cõmoditas toleraſſet. Hoc deniq; exigebat conditio caſtrorum, quorum odor ingraueſcens mutationem ſub tot annis poſtulabat.

Mariboth, id eſt: ut Aquila interpretatur: Lites. Vt Symmachus Iurgia uel cõtradictiones. Locus caſtrorum Sin ubi aqua ex Petra educta fuit.

Miriam ſoror Moſeh his caſtris mortua eſt anno quadrageſimo migrationis ex Aegypto.

Hor mons 65 3́0 31 1́2

In extremo terræ Edom lateris auſtralioris montiũ Sehir iuxta Petram ciuitatem.

Miſaida pars montis Hor, quo Aharon cõſcendens mortuus eſt, anno xxxx. migrationis ex Aegypto, menſe Auguſto.

Petra regia Arabum. 65 3́0 31 1́8

Dicta Sela & Arachen, à rege Arach fundatore, à Chaldæis Recem, ab Hebræis Iaktheel. Munita eſt circũ montib. inacceſſis, & plurimo deſerto. Intus eſt ſita ciuitas in loco plano conuallis patentis paulo minus duob. m. paſſ. fluuio interfluente. Diſtat circiter quatridui itinere à Ierichunte.

Huic profectioni ab hoc mõte, Moſeh hiſtoriam ingerit neq; hoc tempore neq; loco factam. Ita habet liber Numerorũ, Et audiuit Chenahanæus rex Harad habitans in meridie: nempe terræ Chenahan: ꝙ ueniſſet Iſrael per uiam exploratorum, & pugnauit cum Iſrael, & prædatus eſt ex eo prędam. Et uouit Iſrael uotũ domino & dixit, ſi tradendo tradideris populũ iſtũ in manu mea perdam urbem eorum. Et audiuit dominus uocem Iſrael, & dedit Chenahanęũ, et perdidit eos et urbes eorũ & uocauit nomen loci Chormah. Et ſequenti loco, Et audiuit rex Chenahanęus rex Harad, qui habitabat in meridie in terra

Chenahan quando uenerunt filij Iſrael. Sed & in Deutero. facit eius mentionem à morte Aharon. Rogo, Quo loco & tempore legitur ueniſſe Iſrael per uiam exploratorū? Hic ubi in Chaſmonah uenit, ſed ꝙ inde repulſus propter rebellionē fuit diuino imperio, & abire iuſſus ad interius deſertum neq; poſtea ad Chanahanęi montana acceſſit, etiam ab Edomæis prohibitus, quo hic etiam loco & tempore contra Chanahanæum pugnare potuit uictor? Nullo. Ergo tunc ab infœlici pugna, poſteaq; q̄; poſuit uoluntatem terrę ſuo arbitrio capiendæ, & Deo in reliqua conceſſit, hic continenti calore pugnę, et cladis ulciſcendę rurſus pugnauit uictor, et deſtruxit urbes, & regioni uaſtatę nomen dedit Chorma. Sed quo conſilio tam aliena loca, tamq; ſera repetitio? Videlicet eo, ꝙ ab illa periodo uiarum apud Chaſmonah teneat continuata itinera per Cades Barneam in ſequentia loca, quæ Hebræis reſtabant, ita alia & loca & tēpora quæ per occaſionem, directā profectionem extraxerunt, per Anacephaleoſin oblitterauit.

Salmonah 65 46 31 12

Eo loco ſunt ſerpentes immiſſi populo propter indignationē contra Deum, quorum uirus ſiti et ardore corpora cōficiebat.

Punon 66 6 31 12

Metallum: inquit Hieronymus: quondam ciuitas principum Edom, nunc uiculus inter Petram & Zoaram, ubi æris metalla ſupplitijs damnatorum effodiebantur.

Oboth 66 20 31 14

Credam eſſe quam Ioſephus uocat Gobotham petram, Sed uidetur eam locare ſub Sur deſertum.

Hijm hahabarim 66 32 31 18

Id eſt Cumuli deſerti. Tendūtur autem inde uſq; ad Ghilhad montem, è regione Ierichuntis, in quib. Moabitis comprehēſa fuit. Propterea Hebræis fuit profectio extra hos montes ad orientales partes, quoniam prohibiti erant diuinitus ne armis laceſſerent Moabitas.

Zered torrens, Et uallis 66 42 31 20

Fontes ſunt intra mōtes hahabarim. Non enim filij Iſrael ſcribuntur tranſijſſe torrentem.

Dibon Ghad	66	28	31	32

Diuerſa ab ea commemorata in tribu Ghad, quod conuincit ratio profectionum.

Halmon Diblathaimah ciuitas Moab	66	28	31	22
Chedemoth ſolitudo	66	56	32	
Beer putens	66	50	32	
Mathanah ſolitudo	66	26	32	
Nachaliel	66	20	32	
Bamoth uallis	66	30	32	

Moabitis regio conuincit eſſe uallem extra Arnonem. Commemorata eſt et in tribu Ruben, uidelicet ꝙ ea tribus tenuerit loca ultra etiã Arnonem ad Chedemoth uſq; ſolitudinẽ, nam & tribus Iuda tenuit Sin & Cades Barneã loca montiũ Sehir, eo iure ꝙ ea ſemel caſtris inſediſſet, ſicut ꝙ id faceret oraculo accepit. Omnem locum quem calcauerit ueſtigium pedis ueſtri uobis tradidi ſicut loquutus ſum Moſi.

Madian urbs	66	30	31	55

Super fluuio Arnone limitanea ciuitas Moabitarum ſicut legimus libro Numer. Quod cũ audiſſet Balach egreſſus eſt in occurſum eius: nempe Balaam: in extremis finib. Arnon, uidelicet. illuc diuertit, unde erant miſſi legati. Sequitur, Mane autem facto duxit eum ad excelſa Bahal: qui locus eſt uallis Bamoth: & intuitus eſt extremã partẽ populi: nempe tribuũ Ruben Simhon et Ghad caſtrametantiũ ad plagã auſtralẽ.

Magna uarietas eſt enumerationis manſionum duobus locis libri Numerorum, & uno Deuter.

Q; ſi his ſubeſt ex ſententia Moſis interpretatio quędã ad allegoriam ſiue moralem ſenſum ad qualem eas Hiero. adduxit Et eſt ſecundũ earum remotiorem intellectũ uia ad fœlicitatẽ Chriſtianam, nõ debuerit Moſes alias alijs locis et pręterijſſe et meminiſſe, ſed ꝙ is ea in re nequaquam attentus fuit, ſequit̃ illas interpretationes eſſe humana argucię ſuſceptas, nihilq; habere conſtantię ſcripturarum diuinarũ, ſupereſſe autem in uniuerſum aliã rationem tractandi ſcripturas pro earũ germano ſenſu, q̃ eſt qualis hactenus in uſu fuit Origene magiſtro.

LOCA ALIA ARABIAE commemorata extra manſiones.

PATAMI Arabes ad ſeptentrionales partes Arabiæ fœlicis.

Moabitæ Arabes habitant montes Hahabarim ſecundũ orientalem tractum Aſphaltitis, ut ſcribitur libro Iudicum, Et circuiuit Iſrael terram Edom, & terram Moab, uenitq; ab ortu Solis terræ Moab, & caſtrametati ſunt trans Arnon, nec intrauerunt terminum Moab. uidelicet, Tenuerunt Palmyrenas ſolitudines.

Hamalech gens. & Hamalechitis regio inter Petram urbẽ & Aegyptum, ut legitur primo Regum, Hi enim inhabitabant terram quæ fuit à ſeculo ingrediente te Sur, uſq; ad terram Aegypti.

Sicimitæ Arabes, ſub Hamalechiti, circa Madian urbem, & Euilam ad mare rubrum. Deſcendit hæc à Chobab ſocero Moſis.

Cinei Arabes ijdem Sicimitæ.

Cedar regio Saracenorum in heremo ſic dicta à filio Iſmaelis. Ab hac gente ducitur ſimilitudo in Cantico Solomonis, Formoſa ſum ſicut tabernacula Cedar. Vnde licet conijcere, Arabes uſos fuiſſe tentorijs uerſicoloribus ex precioſa textura ad luxum & opum oſtentationem. Dictos credam à Plinio Cedręos circa Sur deſertũ. Id eſt ad partes auſtrales Caſij mõtis. Hecabanes. Et, Esbonitæ Arabes ſcenitarũ obtinent per paruas quaſdã potentias in ſterilib. locis propter aquarũ inopiã. Agriculturam nihil aut parum exercent. Paſcua uero omnis generis pecudum, præſertim Camelorũ, optima habent. Vbi tamen Syriam contingunt tellurem feracem habent.

Diſahab 65 33′ 31 23′

Hoc eſt auri abundantia. Locus deſerti in ambitu Punon metalli, inter Petram et Zoharã. Tophel. Laban. Fit horũ mentio in principio Deuter. Hęc ſunt uerba quę loquutus eſt Moſeh ad omnẽ Iſrael, In tranſitu Iordanis, In ſolitudine cãpeſtri,

circa

circa mare rubrum, inter Pharan, & Thophel, & Laban, & Hazeroth, & auri abundantiam. Quasi dicat. Hæc sunt instituta quib. Moseh docuit populnm locis omnibus deserti quib. cōmoratus fuit. Adeo contiones Deuter. nō uidentur vnius loci & temporis. Q. ꝙ in easdem adhortationes tocies uenit, non debebit imperitiæ tractandi sermonis imputari ab his qui illas perpetuo contextu, & in unum librum Deutero. congestas legunt. Qui, si has in omnia loca quib. castrorum statiua fuerunt, & in totum annorum xxxviij. tempus distribuat, nouas omnes, & minime inculcatas iudicabit.

Gemela regio Edomææ apud Soharā. Interpretat̄ uallis salis.

Gebalena regio Edomææ iuxta urbem Petram.

Mabsar uicus grandis Gebalenę, pertinens ad urbem Petrā.

Theman.	65	36	31	21

Ciuitas montium Sehir, regia principum Edom. Gebalenæ regionis, procul à Petra urbe m. p. v. Illhic fuerat positum prę sidium militum Romanorum.

Auuith. Gethaim uicinæ Theman.

Choræi, et Horitæ styrpis gigantū montiū Sehir habitantes usꝙ ad cāpestria deserti Parā, quam posteritas Loth deleuit.

Zoopon regio circa Petram urbem.

Hallus. Gobolitis, regiones Edomæę.

Ietheth regio Gebalenæ.

Colchiel metallum	65	22	31	18

Procul xi. m. à Cata chrysea siue Disahab.

Choronaim uia in Edom. Irmeiahu. A Sohar usꝙ Choronaim, dederunt uocem suam.

Luchit	65	50	31	30

Inter Petram & Sohar. Iesaiahu. Qui in ascensu Luchit ascendit in eam, quia in uia Choronaim clamorem suscitabunt. Fuit hæc uia etiam plęna periculi propter latrocinia.

Dedan	66	6	31	20

Dicta & Dodanim, in qr. milliario à Punon metallo contra aquilonem cōmemorata Irmeiahu & Iechezchel prophetis.

Nabath ciuitas Arabum Nabathæorum. Putandum est ꝙ

ſit Petra Nabathæa.
Dinhabah ciuitas Edomæę.
Gheſuri regio Hamalech deſerti Sur, unde Dauid ægit prædas, de qua et in Iehoſuah. Iſta eſt terra, Omnes limites Peliſtinorum, et omnis Gheſuri a Nilo uſq; ad terminum Hecron.
Harab in Iechezchel. Et uniuerſi principes Chedar. Et ſecundo Paral. Harabes, qui erant iuxta terminum æthyopum. Indicās eos qui ſunt Aegypti inter ſinum Arabicum et Nilum.
Heman locus in Edom. Videndum eſt, ne ſit Theman.
Hen Miſpah. Fons Cades, de quo in Iudah dictum eſt quem Agar Abrahæ concubina dedicauit.
Aholibah. Aholab ciuitates Edomæę.
Beeroth. Filij Iſrael profecti ſunt de Beeroth filiorū Iahchan, in Moſeroh. Fuerit deſerti Paran locus inter ſepulchra concupiſcentiæ & Moſeroh.
Boſrah. Ieſahiahu, Quis eſt iſte qui uenit de Edom, rubras ueſtes habens de Boſrah? Et in Irmeiahu, Expandet alas ſuas ſuper Boſrah, et erit cor fortium Edom.
Magdiel locus regionis Gebalenes.
Mehunim ciuitas, uidetur Harabum commemorata ſecundo Paralip.
Monlingon ciuitas Arabiæ. Nabaloth. Oriblo.
Rechoboth. Ribdaluſa, ciuitates Arabię cōmēoratę Ioſepho
Dimon ciuitas iuxta Areopolim.
Hair et Har, Innititur termino Moab. in Deuterono. Ne oppugnes Moab. Sequit̄, Filijs eñ Loth dedi Har hereditatē. Hai. Irmeiahu. Vlula Chesbon, quia uaſtata eſt Hai, clamate uillæ Rabbath. Videtur eſſe ciuitas Hammonitis.
Charchar regia. 66 26 32 12
Locus trans Iordanem procul unius diei itinere ab Areopoli. Inde erant Zebach & Salmunnah reges Midian quos Ghidhon bello ſuperatos occidit.
Zeb regia. 66 53 32 17
Hammanitis in xv. lapide Philadelphiæ. Inde etiam fuerant hoſtes quos Ghidhon occidit.

Macha-

Machanarath, urbs terminus urbis Philadelphiæ.
Hammanitæ Arabes. Posteritas Loth. In Deuterono. Tu transis hodie terminum Moab Har, & accedes è regione filiorum Hammon. Videlicet, Hammoniten linquebant à dextris ubi Philadelphia est.
Achie, & Achalgai 66 2'6 31 5'2
Vicus ad australem plagam Areopolis procul viij m.
Baith locus in Moab. Fit eius mentio in Iesahiahu
Beerleam & Eghlaim ciuitas Moab. Facit eius mentionem Iesahiahu. Quia circuiuit clamor terminum Moab usque ad Eglaim ululatus eius, & Beerleim ululatus eius.
Bethghamul ciuitas Moab. Eius facit mentionem Irmeiahu.
Bethmehon ciuitas Moab commemorata ab Irmeiahu.
Carmel, locus in Moab. Facit eius mentionem Isahiahu:
Chircares. Id est paries cocti lateris. Videntur Prophetæ Isahiahu, & Irmeiahu minari ipsi Moab ruinam omnium à claris ædificijs usque ad parietem cocti lateris.
Masphah locus. Moab, ubi Dauid exul deposuit necessitudines suas.
Hammonim regio. Secundo Paralip. Venerunt filij Moab, & filij Hammon, & cum eis de Hammonim contra Ieho saphath. Et ecce sunt in Chasesontamar. Videntur transmisisse nauigio lacum Asphaltiten.
Suam ciuitas Moab. Facit eius mentionem Iechezchel.

S C H

O N

D · I

A

ZIEGLERI LANDAVI BAVARI IN SCHONDIAM PRAEFATIO.

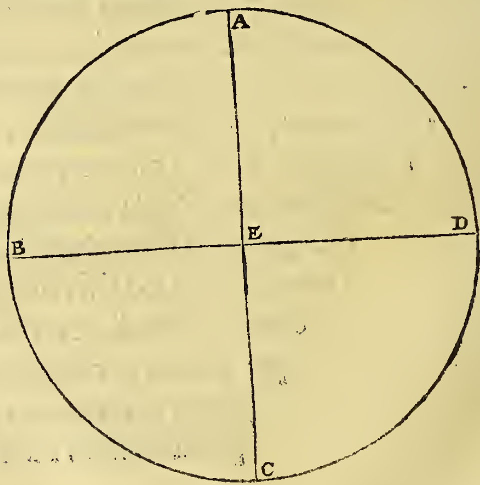
C. PLINIVS, Ingressurus naturalis historiæ partem quę de Geographia est, pręfatus fuit, se in situ locorum tradendo, sequi auctores qui iisdem locis uel nati uel plurimum uersati essent. Vere arbitratus, hinc primã peti fidem oportere Geographiæ scribendæ. Ego qui de locis Septentrionalibus : ueteri historiæ incognitis, immo damnatis potius huius sententia ab humana habitatione : cõmentarium æditurus sum, atq; ita, ut illa loca non solum nõ damnata, uel habita etiam iniquius, sed magis rebus his : unde regiones beatæ dicuntur : affluentia sim ostensurus, ut hæc plæna fide apud auditorem reponam, necessario quoq; præfabor, quibus auctoribus constet susceptum opus. Romæ dum essem fuerunt in urbe continuo tempore duo Archiepiscopi Nidrosienses regni Norduegiæ, prior quidem gente Danus. Quo uero tempore rex Christiernus dominatione excidit, is etiam declinans domesticas turbas Romam sub Adriano sexto uenit. Videbatur autem multa super domesticis rebus constituere ex Pontificis authoritate uelle, uerum moritur rebus infectis senex quidem uenerabilis, & qui ipso oris habitu sereniore testaretur animi innocentiam. Huius morte domi comperta, Collegæ ecclesiæ illius, habitis suffragiis, eligunt ex suo ordine Episcopum Olauum, gente Norduegum. Is ueritus ne uicium obiiceret electioni, quia prior decesserat in urbe, & electio spectare ad Pontificem forte uidebatur, ea causa ne quis litem faceret sibi & Collegio, Romam uenit cum Adrianus sextus etiã decessisset uita, & patres in Comitium coacti essent, noui Pontificis creandi causa, sub hoc tempore cum & iusticium in urbe, & Archiepiscopo designato ociũ foret, conueni frequenter eum & didici reliqua Norduegiæ quanta tradi ab uno potuerunt. Gothiam uero, Sueciamq; et Finlandiam, supraq; has ad Boream Laponiam extensam, sed etiam Gronlandię Chersonessum et insulam Tylen accœpi à Reuerendis episcopis, Ioanne

Magno Vpſalienſi, & Petro Aoroſienſi Gothis, tunc in urbe
priuatis amicis, & mecum coniunctiſſime conuerſatis, & qui-
dem Vpſalienſis in commentario Schondiæ ſcribendæ antea
fuerat, permiſeratq́ id cenſuræ noſtræ, cui ego conſide-
rans deeſſe longitudinum latitudinumq́ radices, eas
addidi ex habita ratione inclinationum & diſtan-
ciarum unius cuiuslibet loci ad quenq́ proxi-
mum, ſic ut diuerſiones uiarum minimũ de-
trimenti facerent diſtãcijs rectis. Ita uno
in opere mutuam lucubrationem ad-
iuuimus. Hos ego et ex eiuſmodi
occaſionib. oblatos mihi habeo
auctores operis inſtituti, qua
les alijs & locis & popu-
lis nouis non puto
fuiſſe æq́ fide &
authoritate pre-
ſtantes.

SCHON DIA

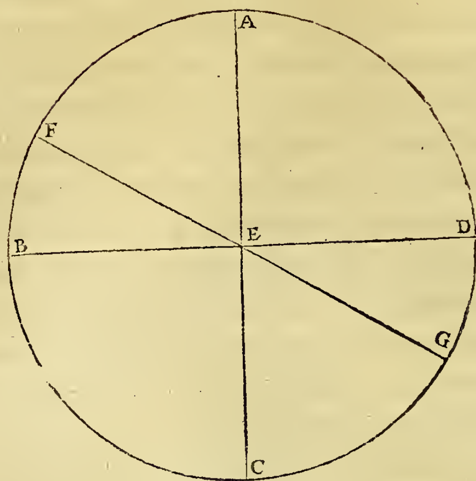
SCHONDIAM Quam deſcripturi ſumus, Tabulę aliquę ſitus germaniæ particulares. Schōdenmarchiam ſiue Schondaniam, id eſt, amœnam Daniā uocarunt. Plinius aliquo loco Scandiam, alio rurſus Scandinauiam: Si fides tamen exemplaribus eſt: nominauit. Sed manſit illi Schōdiæ nomen, quod amœnitatem ut dixi ſiue: ut uerbum reddam: pulchritudinem ſignificat, quoniam cœli beneficio, telluris obſequio, Portuum & Emporiorum commoditate, maritimis opibus, lacuum & fluminum piſcatione, uenatione nobilium ferarum, auri, argēti, aeris et plumbi, in exhauſtis uenis, coloni induſtria agro exercendo, oppidorū frequētia, ciuilibus inſtitutis, nulli cœdit bea ę regioni. Q, ſi cōmentariū hoc, ſicq; adiecta pictura minus implere præſentem laudem forſan uidebūtur, hoc nobis imputari non Schondiæ debebit. Nos enim ut rerum: quantę deſcriptæ ſunt: fidem exhibemus, ſic operis abſoluti expectatione ſumus inferiores. Hæc enim terrarum comprehenſio latiſſima eſt, & ipſa etiam frequentia impedita, adeoq; ſupra hominis unius ætatem & uires ſed ſi ſecundus tantundem addiderit, & tertius. Sicq; per plures procedat inueſtigatio, perficietur opus par nobilitati rerum.

SCHONDIAM, Veteres latini & græci fere incognitam habuerunt, argumento est, quod isthic terrarum Zonam frigidam perpetuis damnatam niuibus, omnisque animantis impatientem dixerunt magno consensu. Pauci modo eius mentionem tanquã habitatę fecerunt. Inter quos Plinius, Quarũ clariss. inquit libro quarto: Schondania est incompertæ magnitudinis, portione tantum eius: quod sit notum: Hilleuionum gente quingentos incolente pagos, quæ alterum orbem terrarum eam appellat. Nec est minor opinionę Eningia. Alij Plinio etiam antiquiores fortunatas terras et homines Macrobios atque omnium iustissimos mortaliũ sub hoc terrarum tractu posuerunt, & unde uenisse uirgines ferunt solenni religione cum uotiuis donis Delphos, & gentem custodijse institutum hoc donec uirgines habitæ inter hospitas terras ludibrio atque uiolatę forent. Clarissima hæc testimonia sunt ex tanta antiquitate, cum magnitudinis & frequentiæ, Schondiæ, tum probatissimæ uitę gentis, sed obscura, nec postea quamuis Gothi hæc loca egressi, Meotidis & Euxini maris littora imperio tenerent, Datiam: cuius portio cẽsetur quæ hodie transsiluania est: Ripamque Danubij insedissent, potentiam Imperij Romani inuasissent, satis cogniti fuerunt, unde essent oriundi. Ita ueteres, pars parum idonei sunt testimonio reddẽdo narrationi nostræ. Pars qui eam ad terrã non habitatam excluserunt, etiam sunt manifeste cõuincẽdi, ne illorũ authoritas admissa securius apud auditorem, opiniões faciat non conuenientes naturæ locorum.

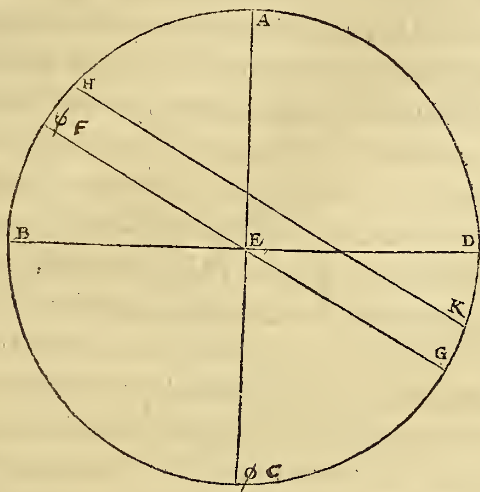
Hunc

HVNC igitur ſermonem ante alia tractamus, non uero ponimus ita ut ueteres in queſtionem, neq; à rationibus colligimus ſententiam, nam his certior eſt hiſtoria, q frigida habitatur. Sed iſtud agimus, ut à præſidijs uitæ arte humana procuratis, à phiſicisq; & ſphæralib. rebus conſideratione deducta, oſtendamus frigidam extra animantis perniciem habitari. Hic uero dequalitate æſtatis q̃ aucta eſſe illhic poſſit priore loco dicemus. Ea cauſſa eſto qui per uerticem & polos mundi uadit circulus A. B. C. D. & ſit A. polus borealis et idem uertex loci ſubpolaris, manifeſtum eſt circulum ſuper B. E. D. erectum, ipſiq; A. B. C. D. circulo Orthogonalem, haberi pro horizonte ei loco cuius eſt uertex in A. deniq; eundem eſſe pro æquatore, ſiquidem A. eſt polus mundi, ſic iſti loco ſubpolari eſt horizon idem qui æquator. Ex hac deſignatione hoc colligimus, ubi aliquod ſiderum vij: Eſto autem Sol à quo faciamus exemplum pro reliquis: Ergo ubi Sol per æquatorem ut B. E. D. continue ferretur illuſtraret inoffenſa luce utrinq; apud A. & C. terras ſuppolares. Deinde ſicut lucem, ſic reliquam uim ſuam: quantam à prouidentia ſuper uegetalium & ſenſilium rerum ſeminibus animandis accepit: inferret terris præſentia corporis ſui. Q. ſi tanto infirmius quantũ ipſe toto illo hemiſphærio B. A. D. depreſſus incedit medio ſuo diſco ęqualis terrę per huius marginem B. E. D. Tamen q operatione tot ſeculis ab orbe condito nunquam quieſcente affulſiſſet, ſuperaſſet olim perpetuitate ſua unde ætate ſequenti rerum ſemina ad frugem peruenirent. Nunc uero prouidentia non contenta oſtendiſſe Solem horizonte tenus terris extremis ad polos, ſublimem etiã fecit, proptereaq; iuſſit hunc agere per cœlum curſum obliquũ & late deflectere in auſtrum & boream mutatis uicibus ab æqualitate in B. E, D. ſecundum exemplum circuli qui & ipſe in propoſita deſignatione ſuper F. E. G. recta intelligitur erectus & Orthogonalis ipſi A. B. C. D. circulo. Ex qua obliquitate omnes prouenirent terris commoditates

à cœlo quantæ ſufficerent ſeminibus rerum & alendis & perficiendis, Sed non ego cuncta complectar, uerum pauca hæc quæ noſtrę ſunt aſſumptionis, Itaq; terris recedentibus à torrida in boream, his quibus Sol ſublimior imminet, tantoq; torridior ut Affricæ, iiſdem ſub diem breuius decurrit, ducitq; noctes prolixiores refrigeratioresq;, quę reſtituant damna paſſi uaporis. Quibus uero terris Sol humilior uenit tantoq; remiſſior ut Sarmatiæ, his ſub diem prolixius decurrit, noctesq; ducit breuiores, & eas multum uaporis retinentes acti diei, qui uapor adiuuet operam diurnam. Comperta loquor: inquit Vpſalienſis: Noctes æſtiuas ſuſtinemus graues calore in Gothia quas Romæ ſenſimus refrigeratas. Hoc beneficium incrementi dierum, continue accreſcit magis terris quo hæ longius ad ſeptentriones abſcedunt, nec ceſſat, donec eo uentum ſit, ubi cardo mundi inſtat ad uerticem tanquam in A. ſigno, & Sol illic leuatur ſub ſolſticio die gradibus circiter xxiiij. ſicut ſecundum arcum B. F. Quo terrarum loco eſt unus continuus dies menſes ſex à uerno tempore per ſolſticium in cancro ad auctumnum. Itaq; Sol præter aliquã offenſionem noctis ſeſe infundit terris illis calore nunquam inter-

intermiſſo, quare etiam facit ad eximium profectum æſtates. Hoc ſit à Sole exemplũ quod ad ſex ſtellas uagas recte transferamus, & ſentiamus, has quoq; nihil infirmius adeſſe ui ſua terris extremis. Quibus deniq; prouidentia id tribuit ut limitem illum obliqui circuli late excederent in auſtrum & boream partibus ſex, ut per arcum F. H. quo exceſſu preſtant in reliquis Luna & Venus, tanquam ſecundum Solem magis neceſſariæ generabilibus rebus, ut quibus diſpenſant genita-

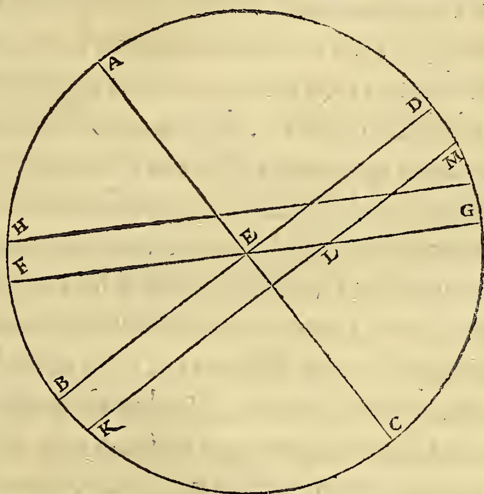
lem rorem, & fieri ergo præſentiores oportebat. Illo enim exceſſu hæc procurata ſunt ut alcius q̃ Sol incumbant à cœlo, ſecundum arcum B. H. partibus fere xxx. ob idq; propiores uertici A. fiant, & radiorum uim procliuius figant terræ in E. centro ſubiectæ.

N V N C iuuat etiam colligere aliqua coniectura quam prouectã calore æſtatem illic eſſe putemus. Diximus q̃ ſublimis Sol fiat terris ſubpolaribus ſub ſolſticij die, totidẽ autem partib. leuaẽ ſub bruma Romę. Hic uero media hieme Sol meridianus eſt perbenignus, ipſe roſas et flores alios aromaticos,

quibusq́ꝫ est propterea Gariofilis nomen. Aliqua hieme decerpsi, decembri mense, nulla domi humana arte procuratos, uerum in apertis hortis sub apertissimo cœlo omnibus areolis uno Sole eliciente prouenientes. At similis benignitas non quincꝫ horarum spatio collecta est, siquidem præcessit nox algens, sicq́ꝫ per singulos dies hæc temperies extincta per iniuriam noctis sequentis, noua quotidie ad eundem modum coalescit. Quid Q; si extra detrimenta noctis: id quod sub polis fit: hęc uis Solis urbani inoffense decurreret, & superior dies adijceret continua incrementa caloris sequenti, atcꝫ hęc accessio per uenisset tandem ad brumam per plures menses priores. Hac conditione proposita quispiam recte senserit brumam romanam, ut non auctiorem calore, sic certe parem futuram suo ipsius urbis ueri adulto. Ad hunc modum ex similitudine altitudinis solis sub loco utrocꝫ, & ex comperta qualitate cœli romani, exq́ꝫ accessione huic facta longissimi diei plurium mensium: qualis est sub loco altero: colligimus æstatem subpolarium locornm parem esse ueri romano adulto.

SED difficilior questio est ex tempore sex mensium quibus Sol eas terras relinquit, et abit per obliquum circulum austrum uersus ueluti in G. signum medię brumæ. Aiunt enim incidere sub id tempus horridas tenebras, noctesq́ꝫ inactuosas, quæ eripiant animanti facultatem querendi uictus. Incidere quin etiam frigus non tolerabile, quo ergo duplici malo constricta omnia emoriuntur, sitq́ꝫ nihil animantis superstes ex iniuria hiemis & inædiæ quod sobolem æstate restituat, hacq́ꝫ causa esse illic Zonam frigidam perpetuo desertam. Ei etiam satisfacimus. Quod noctes attinet inactuosas, in quam, non conueniebat istud in rationem aliquam assummi. Non enim ut Sol occidit ita uenit repente atra nox, quin uespera substituit nobis diem in seram horam, postea diluculum refert splendorem diei tanto ante præueniens ortum, postea reliquum noctis quod crepuscula non reficiunt, reficit Luna, unde fit ut rara sit nox inactuosa. Hoc sit exemplum ex nostra tem-

temperata compertum nobis, unde intelligamus conditionem noctis subpolaris. Ergo illhic etiam crepuscula subueniunt nocti in lōgum tempus, quod deniqꝫ pręsentius ostendemus. Confessum est Astronomis: & est eius ostensio non obscura, uerum non huius loci: Solem descendentem ab hemisphærio superno per xviij. parallelos subhorizontis, finem facere crepusculi, sic ut tandem succedat densa nox, eundem quoqꝫ accedentem, sub ortu ipsi hemisphærio superno per totidem parallelos absummere noctem, & referre diluculum. Nunc uero positione Sphærę subpolaris idem est horizon qui æquator. Ergo qui ipsi horizonti, ijdem et æquatori paralleli censentur. Itaqꝫ Sol descendens illic sub horizontem, non ingerit terris noctem densam prius q̃ attigerit parallelum distantem partibus xviij. ab æquatore, ut lineã K. L. M. quod fit sub decimo proxime gradu Scorpij, die uero circiter xx. Octobris. Postea ex G. bruma reuertens in L. refert continuo diluculum sub decimo proxime gradu Aquarij. Die uero Ianuarij xx. Sic nox quanta Solis & crepusculorum beneficio destituitur, est

mensium non amplius trium, quibus Sol inter L. G. portionem obliqui circuli it & redit. Sed neqꝫ hæc trimestris caret remedio de cœlo. Ei enim Luna, atqꝫ ea auctissima orbe et lumine accedit, et illustrat lucis indigos menses, quenqꝫ pro se seorsim medio cursu menstruo. Cuius beneficio fit ut nox: quasi inactuosa dicta: teneat terras illas non longius mense uno & medio, neqꝫ ea perpetua, & in unum congesta tempus sed partita hæc etiam in tres breuiores, quarum

ſingulæ durent in hebdomades binas, uidelicet Luna per binas alias illuſtrante. Hæc eſt ratio inita à ſphærali poteſtate unde teſtamur & æſtates & noctes ſubpolares tolerabiles eſſe animanti.

VENIMVS in hoc ut à phiſicis rebus & præſidijs arte paratis oſtendamus, frigus iſtud formidatum etiam eſſe remiſſius opinione noſtra, ſicq; comparatum illic uiuentibus ut plane ferendum cenſeatur. Iuuat autem hic ante alia referre, à quibus nam inicijs & auctoribus exiſtimemus hanc perſuaſiouem profectam eſſe. Non dubium eſt auctores eſſe ætate uetuſtiores ea qua de locis ſeptentrionalibus exploratius aliquid renunciatum fuit. Ergo ueteres nuda cõiectura perſuaſi, collegerũt quod ſuper illis locis ſtatuerent, aut uerius ab æſtimatione cœli: quale per extremam difficultatem tolerandum, ſibi uel minus ſentiebant homines ſub climate Aegyptio & Græco nati & conuerſati: argumentum ſumpſerunt de tota habitabili terra. Nota apud Strabonem hiſtoria eſt ollam æneam quæ aqua glatiata diſſilierat allatam fuiſſe ex Ponto et oſtenſam Delphis in grauiſſimæ hiemis indicium. Hic qui hiemem: quanta ſub parallelo xlviij. accidit terris: exhorruerũt, & quod ea circa ollam effeciſſet conſecrarunt templo, tales ſuper terris tanto exterioribus quatenus habitatæ uel minus eſſent quid recte definirent? Qui uero ſequuti ſunt, hi et contenti ueterum inuentis, & ſub pari qualitate cœli fere nati, ad eandem ſententiam ultro quieuerunt, pluri fiducia q̃ conſideratione rerum in quibus nos hoc ſermone uerſamur. Tam leuiter opinio ſuſcepta eſt ſuper Zona deſerta ſub polis, quo ergo maiore uenia ſed & fide, quia non coniecturis ſed præſenti locorum hiſtoria inſtructi ſumus, imus contra ueterum ſententiam, aſſerentes, Septentrionem intra frigidam terra mari q; late et multa frequentia habitari, Aringhę et Aſelli et Rhombi: à quorũ infinita prope copia menſa inſtruitur per maximã Europę partẽ: ex cetarijs importantur externi maris, et ad Boreã prope incomperti. Infundit hoc interiorib. terris fœcunditatẽ ſuam

ſuam ſtato anni tempore, aut extrudit potius ſobolem ad nouas ſedes querendas, hic in tranſitu capitur. Ipſa quinetiam oſtia Tyberis ſuſcipiunt hoſpitem piſcem miſſum à ſeptentrione, enauigauit is bis Galliam, bisq; Hiſpaniam, ſuperauit Liguſticum mare & Tyrhenum plænis uelis ut copiam ſui faceret urbi. Lacus & fluuij illis terris æq; piſcoſi ſunt. Nulla uis frigoris extinxit ſobolem anni ſequentis, & reparabilē tot ſeculis prouentum. Et puto ego ſi alterutram naturam: terrā uel aquas: reddi exicialē per frigus animanti oportebat, aquas pręcipue oportuiſſe, uerum, hæ adeo etiam tractabiles ſunt ut profunda hieme & ſoboles illa exoneretur, et exerceatur piſcatura. Terræ quoq; pari fœcunditate habitantur. Verum ne multa repetamus, ſit eius fides penes interius commentarium. Magis exponemus cauſſas à potentia naturæ & humana induſtria petitas, unde prouenire iſta cōmoditas poſſit. Hic uero: quod naturam ſpectat: ſentimus, prouidentiam nihil ubiq; feciſſe incommunicabile, ſed modum ingeneraſſe rebus unde fierent ſingula tolerabilia proximis. Elementorū extrema conſentiunt cum uicinis. Aer craſſus eſt ad terram & aquas, pertenuis autem ad ignē & iuxta calens. Ab hoc conſilio naturæ mare externum eſt plurimum ſalſum. Sal autem: teſte Plinio: olei pinguitudinem reddit. Oleum uero in calore quodā & ſymbolo ad ignem conſiſtit, taleq; exiſtens mare plurimis ſinubus infundit ſeſe terris extremis, quæ res facit, ut ſale ſtimulet prolificum calorem, & pinguitudine foueat ad fœcunditatem. Alluuionibus autem æq; adſit ui ſua terris, quamuis habent quoq; terræ intra ſinū intimū eundem calorem omnia fœcundantem & fouentē, unde ergo tepent ſpecus, et aquarū ſcaturigines, tantoq; impenſius quanto eſt hiems grauior. Quod q; exemplum multo inſignius eſt montes per Norduegiam et Sueciam paſſim ſunt metalli feraces. Digerit̄ intra hos inq; uenas confluit argentū & æs, quantum opus nō perficiat officina minacib. ignib. Ad hanc rationē uapor terris & aquis infuſus, et ſeſe per utranq; naturam mutuis ſpiramentis refundens & adiuuans, temperat qualitatem cœli, & facit animanti

tolerabilē. Cuius eſt teſtis Beluarum in mari immanis magnitudo, & in terra degentium corporum firmitas, & uita longa, Omniumq́ præſentiſſimus uigor, quæ non eſſent niſi cuncta illic cōmode à cœlo & elementis fouerentur. Non enim quod inter incrementa eſt aliqua iniuria offenſum, uel quod omni uita eſt male paſtū idem læte proueniet. Neq; uiuentia illic ſua illorum hieme perinde afficiuntur quomodo ſi Aegiptius uel Aethyops illuc ſubito transferatur. Nanq; hæc longa inductione in eius cœli naturam iam olim tranſierunt, cuius etiam exemplum ab homine & hiſtoria ſacra faciam. Qui à Meſopotamia & illa famoſa turri in prima gentium deductione uerſus ſeptentrionem migrarunt, non continuo penetrarunt ad fines extremos, ſed locarunt ſedes prius ſub cœlo medio inter utrunq;, quaſiq; ducto per Thratiam et Pontum. Hic aſſueuit poſteritas quæ Scythiam ferret, & Tanaim, quomodo qui ex æſtate ad hiemem uenit, is pruinis auctumni tentatus prius fuit ut niuem ſubinde & glatiem toleraret. Ad eum modum Mortales facti aſſidue ad proxima quæq; loca duriora confirmatiores ad extrema tandem peruenerunt. Sed etiam hic ſiquid manſit aſperitatis reliquum, id natura aliјs prę ſidiјs emēdauit. Dedit terra mariq; brutis profundos receſſus montiū, & caui littoris, quib. uapor ſubeſt tepens tanto intenſius quāto fit ab incumbente frigore coactior, dedit ualles à ſeptentrionibus aduerſas. Veſtiuit bruta pilo tanto denſiore, quāto eſt uis frigoris maior. Itaq; non ab aliјs terris ueniunt pelles nobilium ferarum preſtantiores. Sabellæ, quibus in orbe noſtro precium prope immane, & ęſtimatio ſecundum aurum & gēmas in regio inſtrumento eſt, inde exportantur. Et quod miremur non alio: q̄ hieme: tempore electiore uenantur, quoniam tunc pilus denſior eſt & cuti fidelius heret, Q̄z grauē hiemem eſſe putamus hanc qua beſtiola plurimum uiget, & qua permittitur uenatori ſcrutari per ſiluas & niues & ſeptentrionis uim luſtra, & pręcipua lucra ſectari. Quibus autē brutis conditio corporum eſt ad frigoris iniuriam recentior, his dedit ut uel condantur ſub brumam, uel emigrēt, id quod etiam

in

in orbe nostro plærisq; tribuit. Homini uero præterea remedium dedit, arte et industria comparatum, ei foris agenti uestem densam, & insuper geminatã, domi focum largum, uaporariam camerã in diem, in noctes cubile plurima pluma tepẽs, quibus remedijs edomant hiemes, quas nos sæuas externis existimatas, indigenis autem nostra opinione mitiores, & reuera sunt ex primigenia mixtura corporum illa his conuenientia quæ alijs prędura censentur, Leo in Africa, Vrsus in Sarmatia ferocit tanquam hic uigore præsentiore, translati autem in contrarium cœlum languidiore ui sunt. Ciconia hiemem non moratur, at Grues sub eam ueniunt. Scytha cœlum romanum ut febriens accusabit, & est eo nihil salubrius. Qui tenerius educatus est, si in castra subito trãsferatur, inedias, uigilias, æstus, trãsmissiones fluminum, pugnas, obsidiones, capitale sibi malum experietur, uerum miles hæc castrensium meditationum loco habet, lõge ante ista induratus. Qui in umbra urbana uersatus tentare uelit Vergilianum istud Nudus ara, sere nudus, profecto fuerit periculo suo carmen finiturus, habebis frigora febrem. Sensim insuescitur his quæ dura putamus, & ex leuibus inicijs coalescit facultas qualis sæpe ad prodigiosa opera peruenit. Videmur satis rerum complexi esse à cœlo, à natura, ab arte, unde constet nihil ubiq; terrarum & maris esse negatum animanti. Sentit etiam lector quod hic plurima materia aperiatur rationum & exemplorum quæ nostræ sententiæ attestentur, quare quiescimus, & cedat ergo authoritas ueterũ, & sequentium consensus historiæ huic, quanta: non dico deprehensa nunc demum fuit, multis enim ante seculis Germania & Schondia non laxo discretæ Gothano sinu celebrarunt mutua commertia: Sed quanta in commentarium nostra opera uenit, atq; tanta præfati ad Schondiam & plures in illo mari memorabiles insulas scribendas conuertamur.

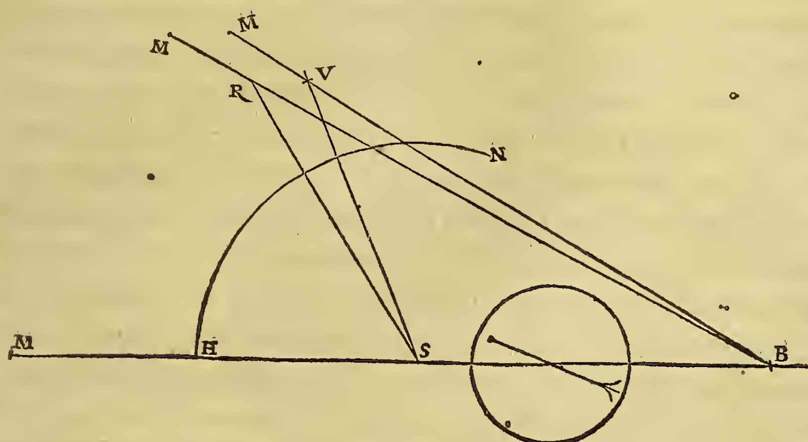
TABVLA CONTINET super meridiano gradus xviij. schœnos autem in terra cclxxxviij. qualium xvi. dant gradum unum circuli maximi cœlestis. Super

autem parallelo medio cõtinet tabula gradus paralleli lxxxij. ſchœnos autem D c. fere, habet ſiquidem parallelus medius tabulæ proportionem ad circulum maximum quam ix. ad xx. fere, & tercia pars horæ, id eſt gradus v. ſuper parellelo continet gradus duos, & quartam partem gradus circuli maximi. Parallelus auſtralior abeſt ab æquatore partibus liiij. borealior partib. lxxij. Meridianus occidentalior diſtat à meridiano per inſulas fortunatas gradibus viij. Orientalior gradib. xc. Secundũ hæc conformabuntur latera tabulę ad iuſtã proportionem. Circunſcribitur autẽ ab occidente oceano Hiperborico, à ſeptẽtrione, terra incognita, ab oriẽte, parte Ruſſiæ albæ & mari Balthio, à meridie Gothano ſinu, & parte Datiæ. Complectitur uero imperia regia tria, Norduegiam, Sueciam, Gothiam. Dinaſtias uero quæ regibus parent xxxvij.

LINEA inclinationis R. S. pertingens ab urbe Roma cum meridiano Stokholmenſi regiæ Sueciæ, conſtituit ſupra huius uerticem angulum poſitionis graduũ lvij. circumferentiæ horizontis H. N. uerſus occidentem. Diſtãtia autem recta inter duo loca ſuper linea inclinationis S. R, eſt graduũ xxvij. maximi celeſtis circuli, in terra uero ſchœnorum ccccxxxij. qualium xvi. dant gradum unum, ſiue eſt M. Dc. xx. m. paſſ. qualium lx. m. reddunt gradum unum. Linea inclinationis V. S. pertingens à Venecijs conſtituit cum meridiano Stokholmenſi, ſupra huius uerticem angulũ poſitionis graduum lxvi uerſus occidentem. Diſtantia autem recta inter duo loca ſuper linea inclinationis S. V. eſt graduum xxv. maximi celeſtis circuli, facit in terra ſchœnos cccc, ſiue M. D. m, paſſ. Qui aliquo trium locorum manet, extendat tabulam Schondiæ in planiciem, & huius lateri borealiori ſupra Laponiam aptet frontem Sciotherici magnetis. Tabulam autem dirigat ut magnes ſtet correctus ſuper linea intima caui. Hoc ſitu cuſtodito lineæ S. R, & S. V. ex finibus R. & V, extrahantur in longum, accipiatur uero extenſio circini per gradum unum, lateris utpote occidentalis. cum ea æquilatatione accipiantur ex S. ſuper S. R. partes

xxvij.

xxvij. finisq́; sit R. Super autem S. V. partes xxv. & sit finis V. Hac operatione indicatur tota positio tabulæ ad faciem mundi, deinde assumptorum locorum cum inclinationibus distantia mutua, sic ut postulat ratio assumptæ mensuræ tabulæ Schondiæ.

R, Roma. V, Veneciæ. S, Stokholmia. Lineæ M. S. B. & M. R. B. & M. V. B. sunt meridiani locorum per quæ uadunt. H. N. portio est horizontis loci S. S. R. & S. V. lineæ sunt inclinationis locorum.

GRONLANDIA.

GRONLANDIA interpretatur uirens terra, sic dicta ob insignem prouentū pabuli. Cuius & pecoris quanta sit copia hinc licet spectare, q́ sub tempore quo ad eos nauigatur, componunt promercales ingentes strues butyri & casei, unde etiam coniectamus, terram non esse asperam montib. Episcopales ecclesias duas habet, sub ordinatione Nidrosiensis. Vni datus est his proximis annis presul, suffraganei tantū titulo, quoniam dum metropolis negligentius intendit illic directioni religionis propter locorum distantias & difficiles na-

uigationes, populus ferè est relapsus ad gentilitatem, alioqui ingenio mobilis, & magicis artibus impense deditus. Feruntur: id quod etiam in Laponia dicemus: magicis carminibus ciere tempestates maris, & inuoluere periculis peregrinas naues quas sunt predaturi. Ipsi enim scorteis & subtilibus nauigijs utuntur, tutis à quassatione maris et scopulorum, ad hunc modum laborantes alias adoriuntur. Petrus Martyr Mediolanensis in hispanicis nauigatiõibus scribit, Antoninum quendam Cabotum soluentem à Britannia, nauigasse continue uersus septentrionem, quoad incideret in crustas glatiales mense Iulio, inde ergo conuersum remigasse continue secundum littus sese incuruans austrum uersus, donec ueniret ad situm contra Hispaniam supra Cubam insulam Canibalum. Quæ narratio nõ nihil causæ dedit mihi ut Gronlandiam ultra Huitsarch promontorium extenderem ad continentem Laponiæ, supra Vuardhus castrum, & id feci eò libentius ꝙ & senior Archiepiscopus Nidrosiensis constanter affirmabat, mare illic in anconem curuari. Accessit id quoqꝫ ꝙ Lapones cõsentiunt in ijsdem studijs magicis, & religionem christianam neqꝫ sectantur neqꝫ refugiunt, per quæ ego existimaui istam similitudinem utriqꝫ genti accidere, quia sese contingerent per continentem. Distantiæ quoqꝫ uidentur non refragari, schœni enim intersunt inter utranqꝫ gentem non integri ducenti. Fecit & hoc ad coniecturam ꝙ Cabotus fertur in glatiem incidisse. Et quamuis de mense Iulio contendam non bene relatum esse, adeo si sub polo quoqꝫ ipso nauigatum foret: ob eà quæ in eam rem antea disseruimus: tamen ꝙ aliquo tempore per glatiem nauigauit, id testatur ꝙ non per mare uastum, sed propinquis littoribus in sinus formam comprehensum nauigarit, quando ob eandem caussam sinus Gothanus cõcrescat, quoniam strictus est, & fluuiorum plurium & magnorum ostia salsam naturam in parua copia superant. Inter autem Norduegiam & Islandiam non concrescit ex diuersa causa, quoniam uis dulcium aquarum illic superatur à uastitate naturæ salsæ. Fama est: sed incerto hactenus auctore: ꝙ Hispani adnauigẽt hoc tempore

Gron-

Gronlandiam & quam dicant terram uiridem, Argumentum eius esse aiunt Merces quasdam exportatas ab his, & recognitas ꝙ forent rerum quales apud Gronlandiam reperiuntur. A septentrione pertingit ad terram incognitam sub polo, unde etiam ueniunt in hanc Pigmei predatores. Quod etiam argumentum fuerit terras subpolares habitari, igit̃ Chersonnesi.

Gronlandiæ descriptio sic se habet.

Lateris orientalis, quod Norduegiam respicit descriptio.

Vuardhus castrum	54		70	30
Vbi ad septentrionem.	53	30	71	30
Extensio prima	40		71	40
Extensio secunda	28		72	
Huetsargh promont.	22		67	
Extensio	5		61	45
Inde continuatur littori terræ Baccallaos	356		60	

Ad occidentem & septentrionem terminatur incognito fine terrarum & marium.

ISLANDIA.

ISLANDIA, id est glacialis terra. Hæc est Tyle nulli ueterum non celebrata. Tylenses continentissimi dicũtur à Saxone Sielandico grammatico. Religione sunt christiani. Propriam scripturã habent ut tota Schondia. Res memorabiles Maiorum & sui temporis conscribunt, & celebrant cantibus & rithmis, deniꝗ scopulis & promontorijs insculpunt, ut nulla nisi cum naturæ iniuria intercidant apud posteritatem. Situs insulæ extenditur inter austrum & boream ducentorum prope schœnorum longitudine. Ipsa multa sui parte est montosa & inculta. Qua autem parte est plana, prestat plurimum pabulo, tam læto ut pecus depellatur à pascuis ne ab aruina suffocetur. Præterea insula est predicanda insolitis miraculis. Rupes siue promontorium est quod æstuat perpetuis ignibus instar æthnæ. Is locus est carcer sordidarum animarum. Glacies etiam certa appellitur littori magnis moli-

bus, cuius ſi cruſta adſeruetur quamuis magna diligentia, tamen diſparet ſtatim, atq; reliqua eius generis glacies recedit à promontorio in altum. Comperiuntur illic ſpiritus ſe exhibentes manifeſtos humanis miniſterijs. Submerſorum ſiue alio uiolento caſu enectorum ſpectra ſeſe offerunt congreſſibus notorum hominum, tam manifeſta ut tanquam uiuentes accipiantur ab ignaris mortis illorum data dextra, nec deprehenditur error priusq; ſpectrum diſparet. Incolæ plurimum præſagiunt fata principum.

Meridionalis lateris deſcriptio

Littus eius occidentalius	20		63	
Choas promontorium	22	50	63	

Vnde latus orientale extenditur contra ſeptentrionem & finis

extenſionis habet gradus	30		68	

Inde ſeptentrionale latus cōtra occidentem extenditur & finis

extenſionis habet gradus	28		69	

Lateris occidentalis deſcriptio, poſt extenſionem quæ dicta eſt

Hekelfol promontorium	25		67	

Inter hoc & Huytſarch Gronlandiæ eà propinquitas eſt ut nauigantibus inter medium ſpatium utrunq; promontorium conſpiciatur.

Madher promontorium	21	20	65	10

Vnde coniungitur priori fini

Ciuitates in eà medieterraneæ ſunt

Holen epiſcopalis	28		67	50
Skalholten epiſcopalis	22		63	30

HETLANDIA INSVLA

HETLANDIA maxima orchadum ſic circumſcribitur.

Littus auſtralius	30	30	62	
Littus occidentalius	27		63	30

Pars

Pars littoris borealioris	28	62 30
Hinc iungitur fini prædicto		
Mediterranea habitant, quorum ciuitas		
Orchada episcopalis	28	63 30

Circa eam sunt insulæ aliæ xxix. dictæ similiter Orchades.

FARENSIS INSVLA

Latus eius septentrionale		
Pars eius orientalior	29 30	61
Pars eius occidentalior	26	62
Vnde uersus austrum descendit. Et habet gradus	29 30	61 20

Inde iungitur suo fini orientaliori. Est in eà ciuitas episcopalis dicta & ipsa Farensis.

LAPONIA.

LAPONIA dicta est à populo quo habitatur. Vocant uero Germani Lapones, eos qui parum idonea rei præsenti dicunt & faciunt, quos Romana lingua dicet puto ineptos. Sunt uero Lapones staturæ modicæ, & corpore usq; adeo agili, ut accincti pharetra & arcu transmittant saltu sese per circulum diametri cubitalis. Pedestres pugnant arcu armati ut ferè Tartari. Artem iaculandi docentur à pueris, utq; antiquitus apud Baleares, sic apud Lapones ætate nostra puero non datur cibus priusq; attigerit sagitta propositũ signũ. Veste utuntur stricta, & toti aptata corpori, nequid impedimenti faciat operi. Hieme utuntur ueste pellibus integris phocarũ siue ursorũ artifitiose laboratis, eas nodo adstringũt supra caput, soliq; oculi patẽt, corpore reliquo toti cõtecti sunt quasiq; in culeum insuti, nisi q̄ hæc expressa per membra om-

nia ad commoditatem non ad pœnam laborata eſt. Hinc puto temere creditum eſſe ꝙ ſint corpore hirſuto inſtar brutorũ, pars ita referentes ob ignorantiam, pars ob uoluptatem, quã inde pleriq; capiunt ut ſupra fidem rerum dicant omnia comperta ſibi apud remotas terras. Sic uero arte atq; induſtria muniti, Lapones perferũt foris hiemes & aquilones & omnem iniuriam à cœlo. Domos non habent, ſed tabernacula quaſi caſtrenſia, Manſionesq; ſæpe transferunt. Amaxobij ſunt, uenationibus plurimum ſtudent, Ferarum quoq; tanta copia eſt ut paſſim cedantur. Nefas eſt mulierem exire tabernaculum ianua qua uir eo die eſt ad uenationem profectus. Etiam religio eſt ne manu contingat feram captam, ſed uir porrigit mulieri ueru præfixum quantum illi carnis impertit. Agrum non colunt. Terra ſerpentem non fert, ſed culices illic ſunt grandes & infeſti. Piſces capiunt plurima copia, hocq; prouentu uiuunt Ichtiophagorum aethyopum more, atq; ut hi feruore nimio, ſic illi frigore excoquunt piſces, et edomant in farinam. Tantum deniq; supereſt capturæ ut eius plurimum condant in Cetarijs & exportent in uicinas terras Northbothniam & Ruſſiam albam. Nauigijs utuntur nullis clauis, ſed neruis & uiminibus compaginatis. His per rapidiſſimos fluuios inter montes Laponiæ deferuntur, æſtate nudi ut in periculo enatare ualeant, & colligere ex naufragio merces. Pars artificia exercent, pingunt acu ad delicias, & faciunt ueſtes intextas auro & argento. Qui ad uſum quippiam artis repererint, & qui receptum ab alijs excoluerint honorantur publice, uidelicet, ueſte donantur cui ſit intextum argumentum excultæ artis, atq; hoc inſigne in familia manet ad poſteritatem. Naues, dolia, et omne inſtrumentum domeſticum probe fabricant & exportant ad uiciniam. Commertia permutatione & pecunia agunt, mutuo conſenſu tantum & nullo ſermone communicato, atque iſtud non ꝓpter ingenij inopiam & mores brutos, ſed quod linguam habent peculiarem & ignotam uicinis. Gens ualidiſſima eſt, & diu libera fuit, & arma ſuſtinuit

nuit Norduegiæ, Sueciæq́ꝫ donec concessit tandem sub imperium, & tributum pendit preciosas ferarum pelles. Præsidem eligunt proprijs arbitrijs quem regem uocant, uerum rex Sueciæ ius administrationis donat. Is ueste rubra induit, hoc est ipsi insigne regium. Deniqꝫ populares ueniunt in Sueciam pro cognitionibus dubiarũ causarum. In itinere hospiciũ aut omnino tectum non subeunt, sed agunt noctes sub diuo. Equos non habent sed eorum loco feram domant, Reen ipsi dicunt, hæc est iustæ magnitudinis mulæ, pilo prope asini hirsuto, ungulas habet bifidas, & cornua ramosa instar cerui, sed humiliora & ramis rarioribus. Equitem dorso non fert, sed antilena imposita iungitur uehiculo, assequitur xxiiij. horarum spacio cl. m. passuum, siue schœnos xxx. quod ipsum spatium dicunt lingua patria, ter mutare horizontem, hoc est, ter contingere signum quod eminus postremum prospexerint. quod certe indicium est cum magnæ pernicitatis, tum magnarum uirium feræ, quæ in tantum spacium cursu sufficit, etiam ubi interim pabuletur. Hanc historiam putarim ueteres quoqꝫ agnouisse, sed obscura & dubia quasi fama exceptam, siquidem aiunt, Scythas quosdam equitare ceruos. Religionem christianam neqꝫ sequuntur, neqꝫ etiam refugiunt tanquam Iudæo odio in eam offensi, sed subinde admittunt in gratiam regum quibus parent. Etiam quo minus plures sunt christiani culpa non nulla est presulum qui aut hanc curam instruendæ gentis abiecerunt, aut fidem Christi illic adolescentem euilescere rursus fecerunt, siquidem huius prætextu sua etiam uectigalia subinferre genti uoluerunt, intolerabili exemplo non his locis magis quam orbi omni christiano, ut quod acerbissimas trahere defectiões solet. Ioannem Gothum Episcopũ audiui dicentẽ, Nos qui Vpsaliẽsi ecclesiæ prẽsidemus, & sub diœcesi nostra habemus eius gentis multam partem, ut de nostra uigilantia pastorali predicare multa non conuenit, sic à cupiditate nefaria qua religionem questũ statuamus abstinentissimi, hoc ubiqꝫ prestabimus, ut nullã prebeamus materiã per quam hẽc gens tãquam nostro offensa peccato minus sit chri-

ſtiana. Is ſtatus eſt religionis apud Lapones, tamen ſuopte & à maioribus recepto inſtituto ſunt idololatræ, & quod mane animantis occurrit procedenti, ex eo capit omen euentus diei, & idem in diem colit. Statuas etiam lapideas erectas in montibus pro dijs habent, fœderant coniugia, auſpicantur in igne et ſilice, Myſterio ſtatui coniugali tam aptato ut eo ſit nihil aptatius, tamq; conſiderate recepto quam ſi græcia media, Q̃ enim ignem præferunt, ut id non faciunt ſoli, quoniam eum morem & Romani ſeruarunt, ita iſto celebrandi ſunt, q̃ populo omnium maximo ſimilia faciunt. Iſtud uero maiorem in modum: q̃ ſilicem prẹferunt: collaudandum, cum q̃ hẹc Philoſophia domeſtica eſt, tum q̃ ſignificationem habet nimis q̃ affinem his ſacris, ut enim ſilex latentem in ſe ignem habet qui concuſſione emicat, ſic in utroq; ſexu eſt recondita uita quæ tandem profertur mutua copula in prolem uiuentem. Præterea, incantatores ſunt perefficaces. Magicos nodos tres nectunt, pendentes à loro, ubi unum ſoluerint cient uentos tolerabiles, ubi alterum, uehementiores, ubi terciũ, mouent apertam tempeſtatem, ita ut ueteres fulmina eliciebant. Ea arte iſti utuntur in nauigantes ex arbitrio ita ut his fauere uel minus ui ſum fuerit, ita ſiſtunt & mouent flumina & maria. Faciunt quoq; è plumbo iacula magica breuia ad modum digiti, ea emittunt per quamuis diſſita loca in eos de quibus uindictam expetunt. Hi oborto carcinomate à crure uel brachio intra triduum uehementia doloris exanimantur. Sol occidit illis locis, & ducit noctem unam per tres ferè menſes brumæ, per quos non habent lucem niſi qualem crepuſcula, clariſſima quidem ſed in pauciſſimas horas, qualeſque lunares ſplendores faciunt. Itaq; diem quo Sol ad hemiſphærium redit feſtum habent, & ducunt læticiam ſolemni feſtiuitate. Hi ſunt mores gẽtis nequaquam abſurdi ita ut ſilueſtris, utq; nomine Laponũ cenſeri debuerit, ſed olim quando ſub imperio domeſtico uixit, & nulla commertia cum uicinis habuit, & ſuas opes ignorauit, nec præcium nouit domeſticarũ pellium ſub orbe noſtro atq; earum multam copiam leuium rerum repenſione com-

mutauit. Hic puto ſimplicitas ad Laponũ nomen deflexa eſt. LAPONIA terra extrema Schondiæ cognitæ uerſus ſeptentriones, terminatur hæc etiam hac parte ad incognitum nobis orbem, præterea parte maris externi ſecundum deſcriptionem hanc

Littus primum	70	72
Littus ſequens	80	70
Quod etiam ſequitur	90	70

Ex cetarijs huius maris plurimam copiam piſcium exportant ad Nordbothniam & Ruſſiam albam, terras uicinas, unde licet coniectare mare hoc quaquauerſum extendi uerſus ſeptentrionem. Ab occidente terminatur intimo ſinu ad

Vuardhus caſtrum ad gradus	52	70	30′
A meridię terminatᷣ linea hinc extenſa uſqꝫ in gradus		90	69

NORDVEGIA.

NORDVEGIA id eſt ſeptentrionalis uia. Fuit regnum hoc aliquandiu admodum florens, & imperium tenuit per Daniam & Friſiam & late per inſulas, donec domeſticum imperium per hereditariam ſucceſſionem adminiſtratũ fuit. Poſtea ſub interregno conſenſu procerum inſtitutum eſt ut reges per electionem ſuſciperentur, arbitrati, eos hoc æquius adminiſtraturos regnum, quominus forent confirmati per nouitatem, ſed euenit, dum quiſqꝫ ut opibus ambitione & fauoribus affinitatis preſtitit, ita in ſpem maiorem uenit regni aſſequendi, ut factionibus diſtraherentur, ſeſeqꝫ etiam inferrẽt ad occaſionem capiendi regni externi, qui adiuuarent & deſtituerent partes cõcertantes ut uiſum ſibi è re fuit. Itaqꝫ eſt hoc tempore ſub poteſtate Danorum. Hi nõ legitimos modo redditus & tolerabilia uectigalia imperant, ſed omnia commoda conradentes transferunt in Daniam, uidelicet diurnitatem imperij conſtituentes in infirmitate ſubiectorum, quod nõ unum exemplum eſt hac ætate in re chriſtiana, poſtq̃ꝫ enim uirtutes quæ principem, id eſt patrem patrię uere ſpectant, relictę ſunt,

ſuperbumq́ꝫ domini ſupercilium ſolum retentum, quod apeſruit ad ſubiectorum iniuriam licentiam, ſequutum iſtud eſt, cum Dinaſtæ nihil præſidij reliqui fecerint ſibi in amore mu tuo populari, ut in ui & omnium fortunarum extenuatione querant incolumitatem ſtatus ſui. Hæc fortuna eſt Norduegiæ, neqꝫ ipſa ædifitia urbium ſuam amplitudinem & dignitatem ueterem tueri poſſunt, nec ſpes eſt ſtatus reparandi. Publici enim cõuentus in rem non admittuntur, nemo ex arbitrio ſuo referre audet, aut opere tentare, incertus de omnium uolũtate. Ad hanc difficultatem accedit qualitas locorum, habet enim Dania in poteſtate nauigationes omnes Norduegianas, neqꝫ hæc exercere mare poteſt, neqꝫ exportare merces hoc renige hoſte, præterea à cœlo, à tellure, à mari nequaquam humilis aut parum fœlix exiſtimata. Hæc mittit in reliquam Europam piſcem ex genere Aſellorum, frigore induratum & extẽtum in fuſtem, unde & eum germani dicunt Stockfiſch. Captura eius laudatiſſima eſt Ianuario, quando ſuper eſt frigus ut induretur, & qui clementioribus menſibus fuerunt capti, marceſcunt, neqꝫ ſunt idonei ut exportentur.

OCCIDENTALIS littoris deſcriptio, pars maxime borealis.

Vuardhus id eſt ſpeculatoria domus	52		70	30
Caſtrum eſt ualidiſſimum et prȩſidium impoſitũ Laponibus.				
Littus ſequens	28	50	70	
Matthkur oppidum	28	30	70	15
Cherſonneſus extrema	28	30	70	15
Bomgang oppidum	28		70	30
Sinus intimus	28		69	55
Skyttungzberg oppidum	27	30	70	20
Littus ſequens	27		70	15
Sammauuik in cherſonneſo extrema	26		70	15
Littus ſequens	26		70	10
Littus ſequens	26	15	70	
Honouitz	26	20	69	25
Littus ſequens	27		69	55

Ingen

Ingen ſuper ſinu intimo	27	15	69	15
Helganas	27	30	69	35
Segeruuar	26	25	69	
Katiuuik	27	5	69	15
Littus ſequens	26	25	69	20
Littus ſequens	26	15	69	15
Haſſeuuagh	25	35	69	
Littus ſequens	25	55	69	15
Littus ſequens	25	30	69	25
Tuſuuonas	25		69	

Totū hoc littus & loca uicina: olim deſerta lue publica Nordue giæ: Lapones deligunt ſibi in ſedes, commigrantq́ꝫ ſub clementius cœlum.

Littus ſequens	22	25	69	15
Skarteſuagh	22	20	68	50
Vuandh Vuagh	22	30	68	20
Littus ſequens	22		68	20
Sanduuar	22		68	15
Littus ſequens	22	20	68	10
Malanger	22	20	67	20
Littus ſequens	23	30	68	10
Rodhelle	23	30	67	20
Lokhelle	22		67	30
Littus ſequens	22	30	67	35
Oſtafiorden promontorium	22	20	67	15
Littus ſequens	23	50	67	5
Rollen	63	30	67	
Promontorium	22		67	
Littus ſequens	22	15	66	50
Littus ſequens	23	30	66	50
Foten	23	30	66	35
Stegh ſub circulo arctico	21	10	66	30
Conuentus Helgeland.				
Salten	20	30	65	25
Gilles Skal	20	20	65	15

Rodhoo	40		65	
Alstahus	40		64	45
Brynnia super ore sinus	39	50	64	10
Conuentus Nummodal.				
Littus sequens	40	30	64	10

Hactenus à castro Vuardhus usq; in hæc loca totum littus est infestum uerno tempore Balenis uastę magnitudinis, adeo q ad centum perueniunt cubitos. Hæ tunc gregatim conueniũt ad prolificandum. Naues uel quæ in earũ corpora, uel in uortices aquarum: quos hę faciunt instar carybdis agitatione sua: delatæ fuerũt, periclitantur. Remedium est autem nauigantibus castoreum dilutum aqua & in mare effusum, hoc tanq; aconito petitus grex Balenarum totus repente dissipatur, & in profundum fertur. Rugiunt horrendum. Spiracula duo habent in summa fronte patentia ad cubiti proceritatem, hæc tecta sunt folliculo, respirantes efflant undas in modum densi nimbi. Spina dorsi reperitur, cõtinens amplexu ulnas tres, internodia singula unam, longæ minus cubitis lx. condiuntur in Cetarijs. Maiores inutiles cibo sunt propter non domabilem asperitatem.

Snasen	41	20	64	35
Bionor	41	30	64	15
Stadzbigd	42		64	15
Oryan	42	30	64	
Ostraath	42	40	64	15
Reon castrum	43		64	30
Betzstad	42	10	64	45
Littus sequens	42	30	65	
Littus sequens	41	30	65	10
Inderoo	42		65	15
Sparrabo	42	20	65	30
Vuardal	43	20	66	
Ostia fluuij	43	30	66	
Skongen	44		66	
Frosten	44	30	65	55

Conuentus

Conuentus Styordal				
Oſtia fluuij	25		65	20
Imbleuuik	25	20	65	15
Iadha ſuper oſtijs	25		65	15
Bakka monaſterium ſuper boreali ripa oſtiorum				
Tildræ fluuij	22	35	65	
Nidroſia ſuper auſtrali ripa.				

Hæc eſt omnium eccleſiarum per Norduegiam, Islandiam, Gronlandiam & inſulas adiacentes metropolis, fuit nobilis in primis ciuitas ſub florente Norduegiæ imperio, continens in ambitu parochias quaſi dicas regiones urbis xxiiij. Nunc in uici formã ferè redacta eſt, uocatur lingua germana Truthaim quaſi Dryidum domicilium, extat hodie eccleſia cathedralis argumentum ueteris felicitatis, cui magnitudine & laborati lapidis artificio par opus non eſt ſub orbe chriſtiano. Crepido circum altare corrupta fuit incendio, hæc reparabatur eo tempore quo iſta ſcribimus, in quam impenſæ imputantur ad vij.m. aureorum. Atq; à tantula parte æſtimatio præſtantiæ fiat templi tocius.

Littus ſequens	22		65	
Nas	22	30	62	
Medelhus	25		62	
Boduuik	25		63	25
Byrſen fluuij oſtia	25		63	35
Conuentus Midental				
Littus ſequens	22	20	63	25
Agdanas	23	30	62	15
Lasuuik	23	30	62	
Conuentus Hempne				
Littus ſequens	22	20	63	25
Littus ſequens	22		63	25
Oſtia fluuij	22		63	30
Conuentus Nordmor				
Littus ſequens	23	15	63	30
Conuentus Romsdal				

Littus ſequens	22	20	63	
Littus ſequens	21		63	
Quod etiam ſequitur	21		63	25
Conuentus Sudmor				
Littus ſequens	39	20	63	30
Stad promontorium	39	10	62	25
Medium ipſius in mediterranea	20		63	
Et Sognifyal mons	22		62	30
Finis	25		62	30
Poſt Stad promontorium Nordfyord Conuentus				
Sydfyord	39	30	62	30
Conuentus Sogniæ				
Littus ſequens	20		62	30
Littus ſequens	39	20	62	
Quod deinde ſequitur	39		62	
Quod etiam ſequitur	39		61	25
Conuentus Valdres				
Littus ſequens	21		61	25
Conuentus Oſteruee	39		61	30
Littus ſequens	39		61	15
Bergis ciuitas epiſcopalis	20	30	61	15
Conuentus Quinmobarath				
Monaſterium beatæ Brigittæ	39	15	61	
Littus ſequens	20		60	25
Halsne	20	10	60	25
Littus ſequens	21	30	60	25
Conuentus Hardanger				
Littus ſequens	20		60	30
Huuitting Soo portus	20	20	60	15
Staffanger ciuitas epiſcopalis	21		60	20
Iadher	21	20	60	
Hither portus	21	30	60	
Liſta	21	30	59	25
Lindasnas promontorium	21	30	59	35
Littus ſequens	22	10	59	20

Heſtnas

Hestnas	22	30	59	25
Skidhen	22	20	59	55
Littus ſequens	22	25	59	50
Konspergh caſtrum & emporium	23		59	50
Koparuuik	23		60	6
Lidher	23	20	60	
Aska	23	25	60	
Littus ſequens	22		60	5
Conuentus Agdaſidha				
Aeſtus	23	25	60	15
Naſoo	22	10	60	5
Akershus caſtrum	22	30	60	15
Conuentus Ringarike				
Argenti fodinæ	25		60	15
Littus ſequens	25	30	60	20
Conuentus Midyental				
Asloia Epiſcopalis	25	30	60	5
Conuentus Riggo				
Varne Monaſterium	22	20	59	55
Conuentus Veſtfalen				
Eng	22	20	59	35
Saltzburgum emporium ſuper boreali parte oſtiorum				
Sarps torrentis	22	30	59	15
Littus ſequens	22	30	59	
Auros caſtrum	25	25	59	
Oddauuad	26	10	59	
Littus ſequens	26		58	50
Littus ſequens	25		58	50
Dragemmark	22	50	58	50
Littus ſequens	22	30	58	50
Sinus intimus	22		58	20
Littus ſequens	22	15	58	35
Maſtrand	25		58	30
Kongelle emporium	25	30	58	5
Bohus caſtrum munitiſſimum ſuper boreale latus oſtiorum.				

Trolhetæ fluuij 26 30 58 30
Is fluuius tanto fragore decurrit ut per schœnos tres audiatur
Tractus totus littoralis Norduegiæ est mitis, mare non conglaciatur. Niues non diu durant. Habet etiam terra hæc pestem peculiarem quam Leem uel Lemmer uocant patrio sermone. Hęc est bestiola quadrupes magnitudine soricis, pelle uaria, hæ per tempestates et repentinos imbres decidunt, incõpertũ adhuc unde, an ex remotiorib. insulis et huc uento delatę an ex nubibus feculentis temere natę deferant. Id compertũ est, statim atq; deciderũt reperiuntur in uiscerib. herbę crudæ nondum concoctæ, hæ more locustarum depascuntur omnia uirentia, & quæ morsu tantum attigerint, emoriuntur uirulentia, uiuit hęc pestis donec non gustauerit herbam renatam, cõueniunt quoq; gregatim quasi hyrundines auolaturę, sed stato tẽpore aut moriuntur aceruatim cum lue terræ, ex quarũ corruptione aer fit pestilẽs & adficit Norduegos uertigine, et icterisi, uel ab aliis bestiis dictis Lefrat consumuntur unde pinguescunt et reddunt pelles aliquanto laxiores humana mensura.
Ab oriente terminatur linea quæ ducitur per mõtes quorum fines sunt, qui australis super ostiis, Trolhettæ fluuij, qui uero borealis exit per Vuardhus castrum & extenditur ad terram incognitam Laponum.
Preterea sunt montes alij qui in Chersonneso magna fines habent 21 30 65 15 extenduntur in gradus 20 62 25
Et qui à Soknadal extenditur ad Solabo & gradus habet 26 20. 63 20 Et 26 30. 62 25 ubi sunt fossiones ferti. Et qui à promont. Stad per continentem extenduntur qui dicti sunt. Et qui inter duos conuentus Halmgadal & Toten quorum fines 21 60 25 Et 21. 61 20 Et extenduntur uersus orientem in gradib. 22 60 25 Et 22 61. 25
Lacus in Norduegia insignes sunt.
Conuentus Iemptinæ, post quem uersus meridiem est desertum usq; ad Aardal conuentum.
Ouuik lacus cuius medium 27 67 30
Castrum regium super ipsius australi parte 27 67
Emis-

Emissio lacus	26	30	67	25	
Eius ostia dicta sunt apud Skongen.					
Conuentus Aardal					
Lacus cuius medium	25	30	66	30	
Eius ostia apud Frosten.					
Lacus uastus cuius medium	27	30	66		
Eius ostia dicta sunt post Styordal.					
Conuentus Offrestrind					
Ions Vathen lacus cuius medium	26	20	65		
Eius ostia sunt supra Ladha					
Conuentus Hardal					
Lacus cuius medium	27	20	62	30	
Effunditur in alium					
Lacusq; eius medium	26		62	35	
Eius ostia apud Nidrosiam urbem					
Lacus cuius medium	27		63	30	
Eius ostia dicta sunt sub Byrsen.					

Osterdal conuentus ab orientali parte lacus. Archiepiscopatus Nidrosiensis post Hardal conuentum.

Soknadal conuentus ab occidentali parte

Lacus cuius medium	25	30	62	50	

Desertum à septentrionali parte lacus

Orkadal conuentus inter desertum & lacum

Midental conuentus contra occidentalem plagam conuentus Orkadal.

Ostia uero memorati lacus sunt supra Suudal

Lacus cuius medium	26	25	61	15	
Fontes	26	25	61	30	
Emittitur in flumen circa gradus	25	30	60	30	

Vermelandia ducatus circa fontes lacus

Soldier conuentus ad occidentalem partem lacus

Parochia Nas in Soldier conuentu

Lacus cuius medium	22		62		Qui effluit in
lacum alium cuis medium	23	30.	61	20	Facit & is
lacum alium cuius medium	22		62		Qui effluit in

alium qui dictus est habere gradus 22 61 15
Hedmarken conuentus.
Hammaria ciuitas Episcopalis super emissione
lacus 25 61 15
Mos lacus, & in eius medio
Hosfuuen insula 25 30 61
In eo lacu apparet ostentum, serpens miræ magnitudinis, qui ut Cometæ orbi reliquo, sic is portendit Norduegiæ mutationem rerum. Visus est recentissime anno salutis M.D.xxij. alte eminens super aquas cõuolutus in spiram, existimatus est coniectura collecta procul uisu cubitorum quinquaginta. Et fuit sequuta eiectio regis Christierni. Eiusmodi ostẽta plurib. locis per terrarum orbem euenire ab indigenis referuntur, nisiq; prouidentia miserata mortales credatur hæc submittere: quomodo Cometas, & cõcurrentes in aere acies, et istiusmodi insolita plura nota historijs: ut exterreat mortales, utq; longe antea emẽdent per quę in se trahunt imminentia mala: Inquã: nisi ista ab hoc initio prodire credamus, cũ præterea causæ ex naturalibus rebus quesitæ nullæ reperiantur, reliquum est ut spectra, & humani sensus occupati ludibria censeantur, hæc igitur accipiat quisq; ut libitum est.
Edzuuald castrum 26 60 25
Super emissione lacus Mos, & parte eius australi
Vlensaker 26 20 60 20
Sderhen castrum 26 50 60 15
Super emissione lacus Mos
Oyer lacus scissus ad predictum 27 60
Lacus alius ad hnnc etiam scissus, in quo fontes
Sarps fluuij 25 15 59 20
Lacus cuius medium 27 59 15

Sunt alij conuentus præter eos qui in littorum & lacuum descriptione sunt dicti.

Versus autem orientem montes asperrimi, & qui nullum transitum admittant in Sueciam.

Desertum medium inter duos Conuentus & pertingens à palude uicina ad montes.

Deſertum medium inter Vbdal & Orkadal conuentus.
Deſertum medium inter Vbdal & Oſterdal conuentus.
Deſertum mediũ inter Oſterdal & Soloyer conuentus quod uenit anguſto tractu à lacu Mos & peruenit ad montes circa Vermelandiam.
Deſertum ad latus auſtrale paludis in conuentu Soloyer.
Orskagh conuentus poſt dictum deſertum & medium

gradus habet	27	30	60	20
Matker conuentus	28		59	50
Hadhaland conuentus	25		60	50
Hoff caſtrum	25	30	60	30
Tellemarkia conuentus	23		60	35
Suundhadarlangh conuentus	22	30	60	15
In eò ſunt foſſiones cupri.				
Innebakka conuentus	26		59	25
Viken conuentus, & in eo				
Olaffzburgum caſtrum	27		59	10
Inſulæ adiacent Norduegiæ				
Stappen cuius medium	26	30	71	15
Hyelſoo	25		71	
Truunis	25	30	70	30
Rodesholm	22	30	70	5
Sanyam inſula quæ ſic circumſcribitur				
Pars borealior				
Balſtad	25		69	25
Oyofiord	22		69	25
Littus ſequens	22		69	20
Littus ſequens	23	30	69	25
Medfiord	23		69	30
Sinus	23	30	69	35
Littus ſequens	23		69	20
Berg	23		69	15
Grillefiord	23		68	25
Hinc ſequitur latus orientale				
Littus ſequens	22		69	30

Inde iungitur capiti boreali, hoc latus alluitur mari dicto: Sighoslund quasi angustiæ.

Andanas insula cuius medium	42		68	35
Trondanas insula	42	30	68	20
Quedefior cuius medium	42	20	67	50
Londingia cuius medium	43		67	25

Mare inter insulas & Norduegiam dicitur Tyalleslund Euripus uel angustiæ

Skaffuuen insula	42	30	67	15
Lofoth cuius medium	42		67	10
Langanas cuius medium	41		67	
Vastral cuius medium	41	30	67	30

Inter tres hac insulas mare appellať Muskostrom id est ęstus. Hic mare sorbetur intra cauernas accedente fluxu, & reflatur refluxu, quanto maximo impetu deferuntur torrentes, nauigatur hoc mare donec inferius est faucibus scopulorũ, & qui iniquo tempore inciderint, ferũtur præcipites in uoraginem. Naufragiorum reliquiæ perraro redduntur, & si quando redduntur, reperiuntur robora attrita collisione scopulorũ ut lanugine quasi obducta uideantur. Hęc est potẽtia naturę fabulosas Symphlegadas, & formidatam Maleam, & Siculam carybdim, & omnia miracula superans quæ naturam efficere reliquo mari compertum mortalibus est.

Varo insula medium	40	15	66	30

Et quæ in sinu magno Nidrosiæ

Hescho cuius medium	44		65	50
In ea Stenuuikholm castrum	44	40	65	30
Yetreoo cuius medium	42	30	65	15
Tuteren cuius medium	43	30	65	15

In ea Holm monasterium.

Extra sinum magnum, & quæ in ipsis faucibus

Fosen cuius medium	42		64	
Krakouuad medium	40	40	64	
Giska medium	39	30	64	
Alia item insula	38	30	64	15

Item alia	38	30	63	25
Skorpena cuius medium	38		63	15
Kind medium	37	20	62	15
Alia cuius medium	38	25	62	
Askoo	38		61	30
Et in ea castrum.				
Et alia cuius medium	38	15	61	
Skuutonas littus eius borealius	38	20	60	30
Littus occidentalius	39		60	
Littus australius	39	20	60	5
Pars orientalior & castrum	39	30	60	15
Mare inter hanc & Norduegiam dicitur Karmslund euripus				
Iomskuuland medium	22	20	59	15
Iarsoo medium	23	15	59	25

Insule circum Norduegiam lętissimi pabuli sunt, & non prius mense Nouembri reducũt pecus in stabula, in plærisq; etiam hibernant.

SVECIA.

SVECIA Regnum est diues argenti, ęris, plumbi & ferri, frugum pecoris, & prouentu immenso piscium ex fluminib. lacub. & mari, uenationib. quoq; ferarũ. Terminatur ab occasu montib. Norduegiæ, à Vuardhus castro usq; in finem 51. 63 20 A meridie, linea ab hoc fine usq; in gradus 53 30. 61 & inde usq; in gradus 61. 60 30. Super Suetico sinu, à septentrione fine australi Laponiæ à Vuardhus castro usq; in finem 62. 70. Ab oriente terminatur linea ab hoc fine usq; in gradus 63. 69. Deinde littore Suetici sinus secundum descriptionem hanc. Post finem qui dictus est habere gradus 61. 60 30.

Rodensis Ducatus.

Stokholm urbs magna	62	61

Hęc est regia & emporium Suecorum, munita natura et arte.

Sita est in paludib. instar Venetiarum, inde sortita est nomen ꝙ sita in aquis fundamenta sint palis stabilita. Mare eã ingreditur duob. ramis tam largis aquis ut naues onerariæ extensis uelis & toto onere inuehantur. Hęc passa est his annis cladem usqꝫ ad singulare exemplum hostilis sæuitiæ, quale non facile reperitur ęditum in urbem per fœdus et pactiones receptam.

Post Stokholm				
Littus primum	65		61	30
Littus sequens	65		62	
Sequens littus	65	40	61	10
Sinus	66	20	61	30
Littus primum	66		61	20
Littus sequens.	66	40	61	30
Littus sequens	66		61	55
Quod sequitur	67		61	50
Quod item sequitur	67	30	62	40
Quod deinde sequitur	68		62	15
Totum hoc littus est sinuosum et portuosum.				
Oregrundia portus	69		65	
Elkarlabij portus, & Dalekarlij fluuij ostia	64		63	30
Hic sunt insignes piscaturæ Salmonum.				
Gefleͤ portus	64	30	64	20
Tuna portus	63	30	66	40
Extemum littus	63		69	
Lacus sunt in Suecia, in ducatu Iempthię, dubij iuris, quem & Norduegi sibi asserunt.				
Lagen lacus, cuius medium	54		66	20
Circumhabitatur frequens, & accolæ suscipiunt magna emolumenta ex piscatione lacus.				
Selen lacus	52	15	65	30
Vnde Dalekarlius fluuius emittitur.				
Silua inter lacum & Norduegiæ montes.				
Lacus super alueo Dalekarlij fluuij medium	56	30	63	50

Toto hoc tractu sunt mõtes auri, argenti, æris et plumbi feraces.

Meler

Meler lacus	55	30	62	30
Emiſſio ad Selen lacum	58		62	30
Pars lacus orientalior	62		61	20

Vnde æſtus reciprocantur apud Stokholm urbem.
Angermanniæ ducatus, tenet ſeptentrionalia ad confinia Lāponiȩ, eius tractus eſt totus ſiluoſus, & ibi in prȩcipuis feris uenantur Vros & Biſontes, quos patria lingua dicunt Elg id eſt Aſinos ſilueſtres, tantæ proceritatis ut ſummo dorſo æquent menſuram hominis porrecti in brachia elata.
Midelpathia ducatus eo auſtralior, poſt quem
Helſingia ducatus.
Montes ſunt inter duos ducatus extenſi inter montes Norduegiæ & Sueticum ſinum.

Ciuitates & Villæ in hoc tractu

Ballanes	61		67	10
Forſen	60	30	66	50
Liusdal	60	30	66	15
Alta	60	30	65	50

Geſtritia ducatus prioribus auſtralior
Silua inter hunc & Helſingiam latitudinis ſchœnorum x. peruenit autem à Selene lacu ad ſinum Sueticum ſuper Tunam portum, in hoc tractu ſunt foſſiones cupri & ferri.

Ciuitates autem & Villæ in hoc tractu

Henemora	55	30	63	35

Fieringiæ ducatus Ciuitates & Villæ

Enecopia	63		62	
Vpſalia metropolis	62		62	30

Hic conditum eſt corpus Erici regis & Martyris.
Coperdalia ducatus id eſt cupri uallis poſt lemptiam ducatum ad auſtrum. Sub hoc ſunt Dalekarli gens potens armis.
Poſt hunc Veſtralia ducatus priore auſtralior.
Oplandia ducatus, umbilicus tocius Schondiæ.

Ciuitates & Villæ

Veſtrorors urbs Epiſcopalis	58	30	62	50

Inſignis eſt magnitudine & arce munitiſſima.

Arboga ſuper fluuio qui in Meler lacum
effunditur 52 35 62 30
Fontes fluuij 52 63
Concipiuntur in montibus qui ſunt ad Dalekarliam
Pircho 60 62
Super boreali littore Meler lacus. Fuit olim urbs magna & quæ armaret xiiij. m. hominum, nunc bellis redacta eſt in oppidi formam.
Totus tractus Oplandiæ habet foſſiones argenti, cupri & calibis.
Sudermannia ducatus tenet auſtraliora lacus Meler & Ciuitates & Villæ in hoc tractu
Strengenes Epiſcopalis 57 61 20
Hic conditum eſt corpus Eſthilli Epiſcopi & Martyris
Nicopia 60 61
Eſt inſignis munitiſſima arce.
Sictuna 60 61 20
Super meridionali latere Meler
Telge 60 30 61 30
Super auſtrali parte lacus Meler. Hic conditũ eſt corpus beatæ Ragnildis reginæ Sueciæ.
Neritia ducatus, in eo Ciuitates
Orebro caſtrum 53 30 62
Eius ducatus alumna & Princeps fuit Beata Brigitta.
Inſulæ & ſcopuli adiacent Sueciæ quorum medium
gradus habet 67 30 61 30
Oonæ à ueteribus dicuntur, manetq; eius nominis ratio hoc etiã tempore, eſt enim in his innumera copia auium, incolæq; proximi littoris adnauigant menſe Maio dum aues incubant & prædantur oua, condiuntq; ſale, & ſeruant in multum tempus ad cibum.

Both-

BOTHNIA

BOTHNIA sic dicta est à preciosis pellibus omnis generis quæ inde ad exteriores terras exportantur. A quibus & piscatione questum non minimum capit, Salmones laudatissimi hoc littore capiuntur, suntq; apud hanc gentem maximæ opes. Est autem duplex Bothnia, hæc à septentrione dicitur Nordbothnia, & terminatur fine australi Laponum usq; in finem 78 30 69

Ab oriente terminatur hoc fine & usq; in gradus 78 30 68 20

Ab occidente, linea terminante Sueciam uersus orientem.

A meridie reliquo sinu Suetico, à fine qui

gradus habet	63		69	
Chymene emporium	65		69	20
Extensio prima	67		69	
Extensio secunda	73		68	50
Finis orientalis qui dictus est	78	30	68	20

OSTROBOTHNIA

OSTROBOTHNIA ab oriente terminatur à prædicto fine littoris maxime orientalis. A meridie linea extensa per montes ab hoc fine nsq; in gradus 71 66

A septentrione & occidente, sinus Suetici parte. Post littus

quod dictum est habere gradus	71		66	
Corsholm ciuitas & castrum	68		67	20
Littus sequens	67		68	20
Littus sequens	68		68	20
Extensio	70		68	20
Finis ultimus	78	30	68	30

GOTHIA

GOTHIA interpretatur bona, Dei quoqꝫ appellatio lingua germana est Goth id est bonus. Gothi quo tempore ſobolem emiſerint ad nouas querendas ſedes, & quando Meotidis & Aſiæ littora occuparint, nulli ueterum: quod ego compertum habeam: meminerunt. Fuerunt autem cogniti ex tempore quo Romani imperium per Illyridem ad Danubium uſqꝫ promouerunt, atqꝫ adeo ab ætate Cæſaris dictatoris & Octauiani Auguſti maxime inclaruerunt, bellis maximis geſtis ſuper Danubio Imperij limite. Tamen ſub hac etiã claritudine, quæ Gothia eſſet, & quo terrarũ loco ſita, undeqꝫ Gothi oriundi eſſent, ignoratum ad hanc ferè ætatem eſt. Terminatur hæc à ſeptentrione fine auſtrali Sueciæ. Ab occidente reliquis Nordueg iæ montibus qui ſunt à Sueciæ Limitæ ad Trolhetæ fluuij oſtia. A meridie & oriente terminatur mari, ſecundum deſcriptionem hanc,

Poſt Trolhetæ fluuij oſtia, quæ dicta ſunt habere gradus	26	30	58	30
Lodhuſia portus & emporium	26	25	58	30
Vuardburgum	27	20	58	30
Eſt inſignis arce munitiſſima.				
Halmſtadt	27	10	58	10
Helſinburgum	27		57	25
Eſt inſignis arce.				
Landskrona	27	30	57	30
Malmogia portus & emporium	29		57	
Rothnabij	52	30	57	
Auſcher	56		57	20
Calmaria urbs magna	57	30	58	
Eſt portus & emporium, habetqꝫ arcem quæ operum magnificentia certat cum arce Mediolanenſi				
Cronabech	58		58	20
Vueſteruich	59		58	30
Stegholm	59	30	59	

Oſtro

Oſtrogothorum littus

Sudercopia & emporiū et portus	59		59	50
Nordcopia & Motalæ fluuij oſtia	60		60	
Promontorium	60	40	60	30

Hinc iungitur littori Sueciæ. Hoc littus Gothię teneri ait Plinius gente Hilleuionū, uerba eius ſunt ex libro quarto. Quarū clariſſima Schondania eſt incompertæ magnitudinis, portione tantum eius: quod ſit notum: Hilleuionum gente quingentis incolente pagis, quæ alterum orbem terrarum eam appellat. Clariſſimum teſtimonium ex tanta antiquitate cum frequentiæ tum magnitudinis Schondiæ. Licet hic deprehendere cauſam ꝙ Gothia apud ueteres ignorata fuit, quoniam terras eas diuerſo nomine Hilleuionum populorū recenſerent.

Lacus inſigniores

Vener lacus, pars eius occidentalior	50		62	20
Finis eius uerſus meridiem	49	30	61	20
Trolhetæ fluuij emiſſio	50	30	60	45
Lidecopia ciuitas ſuper lacu	51		60	10

Vnde lacus contra ſeptentrionem conuertitur latere orientali

Littus ſequens	52		61	20
Pars borealior	53	30	62	15
Tingualla oppidum ſuper lacu	52	10	62	50
Hic ſunt foſſiones ferri optimi				
Littus ſequens	51	50	61	30
Quod ad boream	51	10	62	
Or fluuij oſtia	51		62	30
Fontes fluuij	51	30	63	30

Ab his fontibus perueniunt montes ad fines Norduegiæ ſuper linea terminante boreale latus Gothiæ.

Finis montium uerſus orientem	54	30	61	50
Vether lacus, pars eius borealior	56		60	40
Qua latiſſimus eſt	53	30	60	50
Ianocopia clarum oppidum ſuper auſtrali latere	54	30	60	15

Motalæ fluuij emiſſio 55 30 60

Vaſtena oppidum ſuper lacu 55 30 60 20

Eſt inſigne monaſterio & conditorijs beatarum Brigittæ uiduæ & filiæ Catharinæ.

Rogſen lacus medium 56 60 15

Hunc medium influit Motala fluuius.

Bolem lacus cuius medium 50 30 58 15

Amplectitur inſulam cultam & diuitem.

Somen lacus latus occidentalius 53 30 59 20

Echeſio oppidum 53 30 58 50

Huetlandia oppidum 54 58 40

Latus orientalius lacus 55 58 20

Latus borealius 54 30 59 10

Ciuitates aliæ mediterraneæ

Dalia ducatus tenet occidentaliora

Vermelandia ducatus, & eius

Tingualla ciuitas 48 30 62

Hic ſunt fodinæ ferri, & hunc habent dubij iuris Norduegiani & Gothi.

Veſtrogothia ducatus, & in eo ciuitates

Scaris 49 30 60

Varnen 49 40 60

Hic eſt inſigne monaſterium ordinis S. Benedicti ubi ſunt ſepulturæ ueterum Regum.

Falacopia 49 40 59 30

Habet nomen à nundinis equorum qui hic uenduntur.

Kindia Comitatus 49 59 10

Oſtrogothia ducatus, & in eo ciuitates

Schenningia 52 30 59 40

Hic condita ſunt corpora beatarum uirginum Ingridis, & Mechtildis.

Lincopia ciuitas epiſcopalis 55 60

Aduidh uicus 57 59 40

Hic ſunt fodinæ ferri & æris

Hallandia ducatus & in eo ciuitates

Væ

Væ	29	30	58	10
Aus	29	30	58	
Lundis metropolis	50		57	30
Smalandia ducatus ferè extenditur à lacu Bolem usq; ad				
Tuischiam ducatum in gradib.	57		58	30
Verendia ducatus australior Smalandia, & in eo				
Vexio ciuitas episcopalis	52	30	58	
Blechingia ducatus prædicto australior				
Moringia ducatus, & sub eo ciuitates				
Kronabech	56	20	58	35
Vuesteruuich	57	20	58	30
Insulæ adiacent Gothiæ				
Duarum quæ borealior	62	30	60	
Quæ australior	60	30	59	20
Elandiæ insulæ situs				
Pars quæ occidentalior	57	30	57	30
Borgholm castrum	59		57	10
Pars orientalior	61		57	20
Latus medium boreale	59		58	
Gothlandiæ insulæ situs				
Primum littus	61	30	58	5
Quod sequitur	62		58	
Littus quod sequitur	63		58	15
Littus sequens	62		59	
Quę uergit contra occid. latus	63		59	20
Visbi ciuitas	61	30	52	15

Emporium fuit antiquum celeberrimum instar eius apud Genuam Ligurum. Postea Danorum & Moschorum piraticis excursionibus afflictum, desertum est, Extant hodie ruinæ testantes ueterem claritatem. Fuerunt hoc loco prima statiua Gothorum qui Meotidem occuparunt. Est hodieq; fertilitate agri & arce & Monasterijs insignis, in reliquis est Cœnobium ordinis Benedicti apud quod est bibliotheca circiter duum milium & auctorum & Codicum ueterum.

F I N L A N D I A

FINLANDIA, dicta est pulchra terra uel ut significantius dicam fina terra, quomodo finum aurum & argentum uulgo dicunt. Plinius post eum locum adductum in Gothia huius continue meminit. Nec minor est opinione Eningia, quod & ipsum est nomen idiomatis Gothici & omnino germani, & cuius formæ plura alia sunt in hoc commentario Schoningia, Plechingia, Helsingia, Semingia, & alia per germaniam Tillingia, Groningia, Lotharingia. Tamen non in à exeunt pro analogia Romani sermonis sed in ing, Tilling Lotharing, atq; hæc nostra Eining, quod ipsum nomen singularem notat, q terra sit eximiæ fertilitatis. Idem Plinius uisus est eam appellasse Finnoniam. Verba eius sunt ex eodem libro, loco paulo superiore, Insulæ q; plures sine nominibus eo situ traduntur, ex quibus ante Scythiam quæ appellatur Pannonia. Certe enim sinus Finnonicus hodie quoq; à Finlandia appellatur, Ipsa etiam Scythiæ occursat & extra totum Tanaim id est Europæ limitem longe procurrit in Asiæ fines. Q. uero nomen uidetur non respondere, id fuerit q locus corruptus est, ut alij in hoc auctore nimis multi, & ex Finnonia siue Phinnonia lapsus in Pannoniam nimis est procliuus, cũ hæ uoces minimum differant scriptura & sono, ut ergo adulterina uox facile pro germana posita sit ab eo qui Pannoniam & nouerat & legerat, Phinnoniam autem nouam habebat, & incompertam. Habuit Eningia antiquitus titulum regni: tanta est eius amplitudo: nunc titulum Dinastiæ, tenetq; eam Sclauonũ gens & lingua. Fuit superiori ætate ritus græci donec dominum habuit Moschum. Hoc uero tempore sub rege Sueciæ existit, & cõmunionem occidentalis ecclesiæ tuetur. Vina Hispanica inferunt multa copia, & quo ea gens ad plurimã liberalitatẽ & hilaritatem utitur. Terminat à septentrione

linea auſtrali Oſtrobothniæ quæ dicta eſt & per montes extenditur. Ab occidente mari Finnonico ſecundum deſcriptionem hanc à fine lateris borealis & habet

gradus	71		66	
Occidentalis lateris deſcriptio				
Littus	71		65	
Cuſta caſtrum	70	30	62	15
Abo ciuitas	71	30	63	35
Rasburgum	71	35	62	30
Hangoo promontorium	72		60	30
Ancoper fluuij oſtia	75	20	61	30
Viburgum	78		61	30
Nouum caſtrum	78	25	63	15
Tauaſtiæ domus	79	35	65	30
Lacus Peynthe				
Caput ipſius borealius	75	25	66	
Super occidentali latere	72	15	65	
Quod ſequitur	75		63	25
Ancoper fluuij emiſſio	76		63	15
Super latere orientali	76	30	63	25
Inde coniungitur priori capiti				
Ciuitates & uillæ mediterraneæ				
Satacundiæ ducatus				
Domus regia caſtrum	76	15	68	15
Achas	75	25	68	
Huittis	76		67	30
Pirchala	76		67	15
Saſtamala	76		67	5
Kijri	76	15	67	
Tauaſtiæ ducatus				
Pelchene	76	30	66	15
Sexmeche	76	20	65	55
Hauo	76	35	65	25
Hactolo	76	25	65	30
Ianakala	76	30	65	

Vano	76	35	65	
Lampis	77	15	64	55
Holola	77	30	64	45
Itamal	77	15	64	30
Padas	77	15	64	20
Iochi	77	15	64	15
Iemſe	77	30	64	25
Sismes	77	30	64	
Karelia ducatus				
Sagholax	77		63	
Lapaueſi	77		63	20
Ieskes	76	35	63	10
Egrepe	76	35	62	45
Semingia	76	35	62	35
Iochas	76	35	62	30
Kiuaneb	77	35	62	20
Nikirkia	77	5	62	10
Id eſt noua Eccleſia.				
Vekelax	77	5	62	
Pittis	76	35	61	40
Occidentalius latus tenent qui magis ad boream.				
Nordfindlandia id eſt borealis Finlandia ducatus.				
Agreminne	72	45	65	30
Vermo	73		65	20
Agero	71	45	65	10
Nouſis	73	15	65	15
Moſcho	73	15	65	10
Tetola	71	35	65	
Reſſa	73	30	65	
Nikirkia	72		65	
Ioky	73		64	
Ragna	71	30	64	45
Poyte	74		64	55
Toueſala	72		64	35
S.Katherina	73	45	64	35

Vemo	72		62	30
S. Martinus	72		62	
Pikke	73	25	62	20
Suderfinlandia id eſt auſtralis findlandia ducatus.				
Pargas	72		62	30
Kymitte	72		62	
Nadental id eſt uallis graciæ	72		63	50
Kymittele	72		63	50
Saiu	72	25	63	20
Nau	72	15	63	20
Pemara	73		63	35
Corpo	72	30	63	35
Halikko	73	15	63	30
Vſchele	73	15	63	20
Bierno	73	30	63	15
Permo	75	15	63	15
Nilandia ducatus				
Tenala	72	35	62	55
Berga	75		62	55
Payo	73	15	62	25
Karis	73		62	35
Sybo	75		62	35
Victes	73	25	62	30
Loyo	72	25	62	20
Helſingia	75		62	20
Ingoa	73		62	15
Espoa	75	15	62	10
Kirkioslech	72	15	62	
Inſulæ adiacent Findlandiæ				
Nerpia				
Caput	68	30	66	
Pars occidentalis	68		65	30
Pars auſtralis	69		65	15
Pars orientalis	69	20	65	30

Alandia inſula				
Caput borealius	70		62	30
Extenſio ad occid.	69		63	25
Quod ſequitur	69		63	
Littus ſequens	69	25	62	50
Conuerſio ad boream per latus orientale	71		63	30
Vnde iungitur capiti				
Oxiliæ inſulæ ſitus				
Caput borealius	70		60	25
Quod ſequitur lateris occid.	69	30	60	25
Quod etiam ſequitur	68	30	60	
Quod maxime auſtrale	69		59	30
Deinde quod lateris orient.	72	30	59	25
Latus medium	71		60	15
Quod ſequitur	71	30	61	
Vnde iungitur capiti.				

FINIS

CHRISTI ERNI SECVNDI REGIS DANMARCHIAE CRVDELITAS PERPETRATA IN PROCERES SVECIĘ & POPVLVM HOLMENSEM.

VRBIVM & populorum clades ab hostili manu perpessas, & Tyrannorum iniurias in ciues, multas & memorabiles legimus per omnem historiam, tam magna miseratione erga afflictos quam summo odio in illos qui suo scelere maleficia in obnoxios exercuerunt, sed nulla atrocior à memoria historiæ accidit quam his annis Suecis, & Stokholmiæ regię eius gentis urbi. Alijs inter obsidendum indutiæ profuerunt, mutui congressus liberi fuerunt sine malefitio, si pacta inita, si icta fœdera, hæc sancte seruata sunt, si urbs autem expugnata, sæuitum in fortunas iure uictoris fuit, & in ętatem præcipue quę arma ferret & nocere parata esset, neque quietura donec incolumis foret, uidelicet, repensum fuit quod passuri erant uictores fortuna inclinãte. Quod si incendio & cœde omnia miscerentur hic aut proditio, aut defectio, aut graue aliud flagitium obsessorum pręcesserit, quod hostem irritaret & faceret pene iustũ: Tyrannorum etiam uiolentia: de exemplis dico gentilis historię: in paucos ciues: qui inculpata undiquaque uita essent: ita deliquit, ut sine uenia debeant criminari. Qui enim pœnis subiecti fuerũt, si in eadem statione ipsi fuissent: quo erant ingenio: similia aut funestiora ędidissent in ciues. Repetamus à Tyberio ad Maxentium: quem Constantinus imperio depulit: historiam Romanam, Quicunque in capitis discrimen adducti sunt, ijdem ferè sub alio domino capita ciuium detulerunt, siue palatinos fumos uendiderunt, siue iudicia corruperũt, uel ubi

ſcelere publice carerent, tamen domi in ſeruitia ſupra barbarum morem ſæuierunt, ſeruitia diurna opera in agro attrita in ergaſtulis habuerunt, nuditate & fame afflixerunt, infirmos tecto protruderunt, in uias abiecerunt, alios: ob leuem offenſam: barbaricis notis inuſſerunt, in harenam produxerunt, feris laniandos, totis theatris uoluptatem domeſticorum ſanguinē prebuerũt, Tales quid crudeliſs. tormenti exciperent à Tyberio, & Caligula, & Domitiano quod non eſſent meriti propter admiſſum alias ſcelus in humanum genus? Innocentes uero habiti ſunt, eatenus, ꝙ præſentis accuſationis rei non eſſent, Tyranniq́ꝫ ſub hoc in inuidiam crudelitatis adducti ſunt, quia non ob conſcientiam nocentioris uitæ uindicandæ, ſed per ſcelus ipſi quoqꝫ cœdem facerent, In cætera, ei patellæ hoc operculum congruebat. Populus uictor, frequens ſedit totis theatris, exhibuit ſibi ſub eodem ſpectaculorum die paria ccc. gladiatorum, feras, leones, urſos, pantheras & indomitos boues eodem numero quos ſe mutuis uulneribus conficientes uideret ad uoluptatem, captiuos quoqꝫ adductos ex deuictis prouincijs, domi honeſte natos, ſuis fortunis præter cuiuſpiam iniuriam fruentes, iure autem gentium pro libertatepatriæ, incolumitate fortunarum, ſaluteq́ꝫ parentum, uxorum & liberorum pugnantes, & triumphatos circumduxit in cathena, attraxit in harenam, obiecit cruentis feris, aut coægit in mutuas cœdes. Hic ille populus ſpectator qui humanũ ſenſum exuit, ſeq́ꝫ ad omnem immanitatem obfirmauit, neqꝫ ſatis pœnarum ſumptum ſibi à uictis credidit per conſiderationem ꝙ miſeri patria carerent, fortunis exuti, exarmati & ad reliqua innocui eſſent, qui in graui chatena conſtricti, male præterea cruciarentur pro uxore & liberis diſtractis, pro pudicitia uiolata, pro ſalute omnium deſperata, quoniam & uitæ & necis ius ſitum penes alienum dominum noſſent, Idem qui nihil tantorũ malorum recordatione ad miſerationem in reliquum moueretur quin imperaret magis laniationem fœdum in morem, quid immeritum & ſua indignum uirtute ſuſtineret ſub Caligulæ quãuis atroci uoce? uel ſub commodi milite prætoriano, qui in Thea-

Theatrum immissus populum funestæ & iuxta barbaræ arenæ spectatorem propulsauit, terrore & fuga tumultuantem inuoluit, ut plurimi obtererentur, fatebitur, quicunque mores pro æquo expendet, crudelitatem omnem Tyrannorum fuisse mitiorem obliuione tanta naturalis iuris, & carnificina: communi applausu theatri: admissa in genus humanum. Ista commemorarim non equidem pro uoluptate insectandi, sed necessario exemplo, unde inter populos etiam eadem passos, interque Tyrannos eadem agentes discrimen fieret atrocitatis facti, nō enim conueniat, ita factum referri, ut arbitrio legentis stet qui immerentis casum, ex nocentis exemplo spectatum æque leuiter ferat. Ergo is intelligat, populum unum Holmensem purum sceleris, nihil in uita admittentem in genus humanum, nō in ipsum hostem Danum, ut quem se obsidentem pauit in dura fame, quo cum fœdera icit, quem ultro in urbem admisit, regem prope constituit, eum populum sub Dano sacramenti & religionis desertore, dextræ datæ & Syngraphi conscripti, iuris diuini & humani euersore pertulisse mala, qualia nullus præterea populus omnia simul, sed alius aliud malum, & idem aliud alio tempore passus sit. Huius calamitatis ordinem narrare institui, existimans idem solatio futurū populo Holmensi, si is uideat Danum qui hęc perpetrauit ferre infamiæ suæ notam ad posteritatem, usui etiam plurimum reliquis profuturum, si qui similia facere in obnoxios possunt, ijdem unius publica execratione deterreantur, cum uiderint Tyrannidis memoriam durare post funus, referreque acclamationē ut humani generis hostes Deo & homine approbante ęternum damnentur.

REI GESTAE NARRATIO.

REGES Danmarchiæ sæpe alias Regnum Sueciæ armis tentarunt, cupiditatem faciente ipsis uicina Norduegia quam olim factione & armis oppressissent, pulcherrimum fieri existimantes, si totam continentem: quam Schondiam dicunt: sub unum imperium contraxissent. Inuitabant præterea eadem quæ cæteros mortales, domi opes minime insignes, Norduegia à se exhausta, Suecia autem & Gothia integræ adhuc, plenæq; argenti & æris, ita aliena felicitas magnum his studium iniecerat querendi opes ex alieno. Hoc domesticum exemplũ sequutus Christiernus secundus Rex Danmarchię, Sueciam armis occupare annixus fuit. Verum ubi Suecis in eadem consilia hostis propulsandi: concordibus, uidet bellum futurum multo grauius suis uiribus, ad artes conuersus: quales illi ubiq; supererant: factionibus dissociare Suecos laborauit, ergo solicitat quoslibet seditiosos, qui genere, opibus & ingenio improbo ualerent, in his se principem gessit Gostauus, titulo quidem Archiepiscopus Vpsaliensis, uerum neq; ætate, neq; integritate uitæ par ei professioni. Is anno à nata salute Christiana M D xvij. partes Dani curare aggressus aperte fuit, tantisq; animis, ut opes domesticas, gratiam apud ciues, pietatem in patriam, religionis statum, ipsamq; uitam suam proderet pro peregrino domino constituendo. In eum euentum munit arces, cogit occulta consilia consciorum, plures ad defectionem perducit. Huius conatus persentiens illustris Princeps Steno Sture, idemq; præses regni Sueciæ per interregnum, Archiepiscopum compellat, monet, & maiorum malorum timore deterret, ut desistat inceptis, sed is neq; iustis postulationibus, neq; reuerentia in patriam dimoueri à sententia potuit. Quam hominis peruersitatem Steno cognoscens, mouet arma, & obsidet Episcopum in arce Stecho. Danus cum per nuncios intellexisset, quanto in periculo esset socius,

cius, legit domi militem, & nauigatione celeriter confecta, properabat impedire obsidionem. Quo loco pugnans cum Stenone superatur, ita concisis copijs, & deserto Episcopo rediјt in Daniam. Episcopus cernens res suas desperatas, Stenonem in colloquium uocat, permittit se arbitrio ducis, se Ecclesia Vpsaliensi, & publica functione cessurum, se priuatim post hac futurum, & quaslibet conditiones admissurum spondet, tantum ut sibi patria ignoscat. Videbat̃ illud ex animo uelle, & atrocitas proditionis ea fuerat, ut omni profligatæ conscientiæ posse inducere pœnitentiam uideretur. Sed erat: quod sequens historia ostendet: fictio ex præsentis periculi necessitate adornata. Ergo annuit Princeps supplici, eatenus, q̃ omittit oppugnationem, uerum causam permittit integram cognitioni Conuentus regni. Hic cognitum fuit, Archiepiscopum, per leges patrias excidisse fortunis & uita, tamen per publicam indulgentiam utrunq; illi donatum, in cætera autem ita decretum fuit, Ecclesia Vpsaliensi abstineat, reliquamq; ætatem apud agrum paternum priuatus uiuat. Danus hoc secundum incõmodum accipiens, uidelicet, caput totius factionis suæ exarmatum, nec superesse alium qui uicarium bellum administret, rem gerere apertis uiribus cepit, conscribit magnum exercitum ex milite domestico & peregrino, & in Sueciam transportat, & obsidione cingit Holmiam regiam. Vrbs est insignis magnitudine, ad sinum Finnonicum: quem paulum deflexa uoce Veñedicum ueteres dicunt: in circumfluentibus paludibus sita, Mare etiam ei se multa parte infundit, ita ut situm assimilem habeat Venetiarum, Ergo hanc natura & munitionibus, ciueq; & conducto ex agro milite munitissimam expugnare, obsidionem quoq; diu sustinere posse desperabat. A pabulatione enim prohibebatur per militem Suecum, etiam laborabat miles fame tam acerbe ut ad cibos infames fuerit compulsus. Duo prope menses transierant ab aduentu in Sueciam quod omnibus incommodis conflictabatur, nec reditus in Daniam dabatur aduersan-

tibus uentis. Ergo omnibus consilijs exclusus quæ manu & uirtute impetrasset, conuersus ad dolos petit inducias bello, Steno ut excelso animo erat, concedit inducias, facit præterea exemplum clementiæ & munificentiæ in hostem prope singulare in omni historia, mittit in castra multa iuga boum unde confectum fame hostem subleuaret. Danus sane existimans hominem qui tam benigno affectu tanq; iudulgenti natura esset, eundem & esse ingenio simplici & minime suspicaci, simulat præcipuum fauorem in Stenonem, & se ostendit percupidum uisendi Principis, & colloquendi, ad hocq; impetrandum mittit in urbem obsides, atq; eo prætextu euocat in castra Stenonem ad colloquium, Is plane uenit in sententiam Dani colloquendi, haud quaq; satis exercitatus ad eiusmodi fraudes deprehendendum, iamq; properabat ad manifestum exicium nisi Senatus Holmensis intercessisset. Danus ut uidit hac non successisse dolos, aliam fraudem confingit. Se ait accessurum in urbem, modo impetret obsides salutis suæ. Hic uero Steno persuasus deligit nobilissimos ex iuuentute, In quibus fuit Illustris Gostauus Erichson: quem hodie fœlicissimum Regem Suecia habet: hi se permittentes fidei & Syngraphis Dani, ad naues ueniunt, quos is comprehensos in uincula conijcit, atq; mox in altum prouectus in Daniam cum preda enauigat. Illic Gostauus unus illustrissimus obsidum, furcam ante hospicium paratam sibi, & plures mortis imagines comperit, uitamq; habuit in omne momentum suspensam, tamen clarissimis historiæ exemplis quibus maximi sæpe reges per desperatos casus uenerunt ad regna, ijsdem & Gostauus seruatus à prouidentia uenit ad Regnum. Post hanc fugam quieuit Danus annos quatuor quibus opes & militem confirmauit. Quibus ubi curatum satis putauit mittit exercitum in Sueciam. Steno celeriter occurrit paratis copijs suis, pugnaturus priusquam hostis à iactatione maris confirmaretur, fit pugna, in qua dum præses primas in acie partes obiret, occiditur, corpusq; refertur Holmiam.

Fuit

Fuit tanti principis cœdes patriæ q̃ ſuo maiore detrimento,
tunc enim factiones inter primates Sueciæ recruduerunt, &
ſub diſcordia potentiſſimus Suecorũ exercitus diſſipatus eſt,
& Danus ad interiora Sueciæ ex ſententia penetrauit, tunc
etiam Goſtauus Epiſcopus occiſo proditionis ſuę uindice pro
uolauit ex latebris in quas damnatus fuerat, Eccleſiam Vpſa-
lienſem repetit, huius opibus ſe confirmat contra patriam.
Quos ſuorum ſucceſſus ut Danus accepit, uenit etiam ipſe ad
exercitum, & contractis omnibus uiribus pergit rurſus Hol-
miam obſidere, non quia capiendam armis ſperaret, ſed expe-
ctaret occaſionem unde illam inſidijs circũueniret. Erat in ur
be Chriſtina, uidua ab interfecto marito Stenone, hæc Princi
pem locum adhuc retinebat, hanc hoſtis ſolicitat ad honeſtas
conditiones, nihil non ſuſcepturus quodcunq; pactorum pro-
poneretur. Chriſtina & Senatus Holmenſis reſpondent, Po-
pulo Holmenſi non opus eſſe aliquibus conditionibus qui li-
ber ſit, & ſuo iure uiuat, ſitq; armis longe potentior, tamen ſe
admittere conditiones æquas quo pax in reliquum ſit, deinde
capita proponunt conuentæ pacis, Rex patrias leges ſibi inui-
olabiles ſeruet, ciuium libertatem infractam uelit, offenſas re-
mittat omnium qui arma contra ſuſceperunt. Danus ut fidem
certiſs. faceret ſe hæc capita rata habiturum addit longe etiam
plura, plæna moderationis & clementiæ in populum Hol-
menſem. Itaq; conuenit, interponitur religio ſacramenti, Syn.
grapha conſcribuntur, & adhibentur omnia inſtrumenta qui-
bus pacta & fœdera publice ſuſcepta ad poſteritatem commu
niuntur, his artibus perſuaſi ciues hoſtem intra mœnia recipi-
unt, authoritatemq; urbis ſequuta eſt multa pars regni. Ha-
ctenus eſſe legitimus Rex credebãt, & Danus in ſuſcepta diſ-
ſimulatione durauit donec ſe & militem recrearet, & arcem cõ
muniret, nec diucius moratus uocat ad cõſilium Danos, aperit
eis uoluntatem cœdis patrandæ in ciues, rationem querit, quẽ
admodũ cœdes facta putetur ſe ignaro & inuito. Fuerũt quib.
placeret ſeditionem quaſi militarem excitari in urbe, ſic poſſe
cenſebãt fortunas diripi & necari ciues ut integrũ regi ſit diſſi-

mulare

mulare imperatũ scelus. Non placuit ea sententia multis, nam perseditionem excitatam liberum fieri aiebant etiam Ciui resummere arma, ꝙ si fieret, Danos primos futuros in desperatione salutis. Magis id placere, ut Rex publice cõuiuia instituat per omnes ordines, eos uero qui potentia & nobilitate prçirẽt uocaret in arcem, ita specie beniuolentiæ coactos & hospitali iure securos sibi, fieri obiectos arbitrio regis. Probauit Danus consiliũ, & si à dissimulatione priori excludebatur sceleris imperati. Instruit conuiuiũ pro regio luxu, ipse se effingit ad omnem speciem comitatis & hilaritatis, Sueci idem & ex animo faciũt, ignari ꝙ impensas forent hospiti sanguine suo soluturi. Triduo toto excepit conuiuas eodem apparatu, iamq; aderat dies cœdi destinatus, cum immittuntur satellites, & cõprehendunt conuiuas, coniiciuntq; in carcerem. In diem sequentem, portæ urbis communiuntur, præsidiaq; intus per regiones disponuntur contra ciuilem uim, tubicines autem à prima aurora iussi ædere terrificum clangorem per totam urbem, milites iussi adesse graues armis, & qui studio se efferarent in truces uultus, deinde hostili fremitu, & armorum concussione timorem omnibus incuterent perdendæ urbis, uidere etiam erat tormenta ænea disposita tota uia quæ ab arce ad forum: quasi priuata & publica continuc deiectura, mixturaq; ruinas cum ciuibus. Species erat plæna rerum mortalis formidinis, & omnes pendebant dubii ad imperium Dani. Cum regia repente aperitur, & producuntur duo episcopi, Vincentius Scharensis, & Matthias Strengenensis inter medios carnifices, nõ quidem quiete, ut possent meminisse: quod ait poeta: quę sit fidutia capto, sed uelluntur, truduntur & retruduntur, hi uero ut uiros graues, & sua dignos professione decebat, nequaquam gerebant uultum abiectum, sed modestum ad uenerandum oris habitum. Vbi ad supplicii locum uentũ est: hæc area erat ante consularem domum: Episcopi orant fieri sibi potestatem sacerdotis cui faciãt exhomologesin. Qui his negatus est, sed abiiciuntur carnificum manibus in pauimentum, atq; prostrati truncantur capite, plęni sancti desiderii offe-

offerendi animas suas expiatas deo. Post hos, proceres producuntur quicunque pro patria asserenda se strennue gessissent. Inde ab arce trahitur senatus Holmensis, et totus trucidatur. Proponitur postea tabula proscriptionum, hic satellites discurrunt per urbem et proscriptos perquirunt, qui omnes pro tracti fuerunt. Nam in urbe clausa remedium fugæ nullum erat. Trucidatis omnibus qui designati erant, fit impetus per militem in promiscuam plebem, quæ ad crudele spectaculum confluxerat & passim ceditur. Inuaduntur quoque domus & inermia corpora ad carnificinam attrahuntur. Cum uero ad hunc tumultum, plurima pars ciuium sese in obscura loca abiecissent & sentiret Danus plurimum deesse crudelitati suę, proponit edictum è domo consulari quo continebatur impunitas omnium, ibi infœlices ciues: toties quamuis decepti: se credunt mendacib. edictis, & prodeunt in publicũ, in quos priore exemplo immittit satellites & fit cœdes toto die & usque in noctem, sequentib. etiam dieb. continuis reliquię cœdũtur. Et ne nullus nouo mortis genere absummeretur, hoc enim statuerat animo suo Danus ut perfidia et sęuitia superaret omnes & qui fuissent, & qui post futuri essent. Corripit quendam Ioannem magnum, quem suffixit cruci, nudum membris omnibus. Is diu de cruce loquutus, suam innocentiam deo permisit, multa etiam ad ciues questus de statu rerum, quo Danum iritauit, quare misit satellites qui uirilia abscinderent, quæ abscisa, proiecta sunt in faciem pendentis. Latus postea est transuerberatum tam uasto uulnere ut manibus rimarentur cor, quod extractum, & ipsum abiectum est in faciem mortui. Nulla humani ingenij uena tam diues est, nullaque oratio apposita satis reperiri potest, quę hanc saltem ex om̃i reliqua crudelitate particulam digne insectetur. Tyrannus, supplicium quod cõsensu humani generis abolitum ob Christi seruatoris reuerentiam: qui id tormentum conspiratione impiorum pertulisset: quod ignoratum mille annis fuit, quod Turca: Christi quamuis implacabilis persecutor: uix uno et altero exemplo in christianos hac ætate in imaginum exprobrationem expendit. Idem sup-

plicium Tyrannus qui dici hactenus christianus uoluit, reuocet ad pœnam innocentum? nihil in religionem & leges delinquẽtes, pugnantes autem sub imperio patriæ contra hostem alienam possessionem inuadentem? Et quod ipsum is nunc ignouerat: quod ipsum & ciues nouo merito deditionis redemerant, si quod benefactum, si quod syngraphum, sacramentum, si qua dextra data plus perfidia, sæuitia & cōtemptu religionis apud Tyrannum ualuissent. Is Ribingam familiam præcipue est persequutus, adeo ut cum deesset iam cœdi firma ætas, ad impuberes sit conuersus, quos comprehendit, & coma constricta in nodum suspendit à catasta, & immisit spiculatores qui ceruices puerorum præscinderent: trūcis corporibus decidentibus in terram: Corpora omnia occisorum comportari in forum iussit, subiecitq́ oculis & saciauit ferum animum suo immani scelere. Triduo iacuerunt trunca corpora uolutata et fœdata cruore suo horrandum in modum. Post iussit per cloacarios eijci extra urbem. Cadauer Stenonis: quem pugnantem pro ciuibus diximus occubuisse: extraxit sepulchro, quo cadauere sub oculos reddito, tanta rabie Tyrannus correptus est ut illud morsu appetiuerit, canis sepulchralis more, Posthumum etiam Stenonis, eodem mense natum, sepultumq́ erui iussit. Omnia cadauera congesta cremata fuerũt, & cineres dissipati. Exhausta ad hunc modum urbe uiris, ad rapinas cōuersus fuit & uiduas, & orbos parentibus liberos omnibus fortunis spoliauit, nulli rei prophanæ & sacræ parsum fuit. Quanto tempore Tyrannus ista perpetrauit, portas urbis tenuit clausas ne qua fama cœdis ad prouinciam perueniret, & bellũ moueretur pro scelere uindicando. Incendio etiam abstinuit, credo ex illa causa, quia latere non potuisset, secura enim omnia et quieta esse uoluit sibi nunc in fugam spectanti, quod unum uidebat præsidium superesse impunitati sceleris perpetrati. In itinere in Monasterium diuertit: Ei nouæ ualli nomen est: Monachi loci Tyrannum benigne excipiunt, & omnia ministrant pro facultate, simulabat etiam Tyrannus gratam sibi esse eam promptitudinem. Die quin etiam festo; is erat purificationis

tionis uirginis: adiuerat templum, ſacrum more chriſtiano ſpectauerat, nullum ubiqꝫ indicium maleficij quod tractabat fecerat, cum uix digreſſos ab altarib. monachos iubet cōprehendi, inijci uincula & in profluentem abijci. Abbas forte liberauerat manus, & enatabat, cum miniſtri ſceleris adnauigātes hominem uulnerib. appetunt, donec is ſanguine et uirib, defectis mergitur, ſic Tyrannus cœde & preda opimus in Daniam uenit. Pręſidium quod is urbi Holmenſi impoſuerat: quodqꝫ ſolum fuit uirilis ſexus in perdita urbe: excurſionibus, rapinis, cœdib. & omni genere malefitioꝝ afflixit Sueciam, ſat agens modis omnibus animo Tyranni et pręſcriptę formulę ſęuitiæ quam is reliquerat, Goſtauus quoqꝫ pſeudo Epiſcopus, parricida autem in patriam, militarem furorem emulatus, poſſeſſiones eccleſiaſticas exturbabat. Quib. malis patrię excitatus illuſtris adoleſcens Goſtauus Erichſon: quem obſidē diximus, quiqꝫ ex cuſtodia nuper ꝓfugerat: rem ſupra ætatem, ſed magnitudini ſui animi reſpondentem auſus, uindicem ſe profitetur patrię pereuntis, et quarto demum anno poſt initum bellū mutato habitu & plebei hominis ueſte ſumpta circuit Sueciā, & popularib. exponit in quantis malis uerſentur, nihilqꝫ omnium omiſit rerū quib. ciues ad arma capienda excitaret, addebant orationi gratiam egregrię corporis dotes, & index ſingularis animi, uigor. Itaqꝫ eligitur in uindicem libertatis, is militem legit ex Dalekarlis bellicoſiſſima totius Sueciæ gente. Montes enim habitant qua Suecia ad Norduegiam collimat apud quos & fodinę ſunt argenti & æris, itaqꝫ ſub officinis metalli fodiendi conflandiqꝫ exerciti indurantur ad pręcipuū robur, quod deniqꝫ peperit ipſis nomen ut Dalekarli uocentur, Dale enim uallem dicit, Karli autem uiros cum emphaſi eos qui pręſenti animi uigore preſtent, addunt Dalekarlis prætereа ingentes ſpiritus opes quas plurimas habent, ſuntqꝫ ad iniuriam propulſandam ſupra omnes iritabiles. Hoc milite uſus Goſtauus aggreditur pręſidium Danorum quod Aroſię ciuitati impoſitum erat, atqꝫ deturbat. Quo nouo caſu exterritus Epiſcopus uehementer turbatur ad cladem Danorum, ergo

exercitum à præsidijs deducit, cogitq́, oppressurus inter initia surgentem uindicem. Is uolens à se auertere Episcopum cõscientia potius rerum q̃ armis, mittit nunciũ ad hunc cũ Epistola, hortaturq́ hominem ut resipiscat, satis flagicij hactenus admissum, parcat sibi & relinquat locũ ueniæ, & patrię q̃ Tyranni fortunas potius constituat, addit premia si in sententiam ueniat, Veniã admissi delicti, Constructionẽ de publico arcis ditionis Vpsaliensis quę initio belli: ꝙ firmissima erat ne perditorum hominum receptaculũ esset: disiecta fuerat. Addit immunitates alias, se permissurũ Ecclesię pro initę societatis premio. Episcopus benemonentem superbe adeo accepit, ut litteras abiecerit, & pede attriuerit, & certe non erat causa, ut si ab ea Episcopus depelleretur, ferociret. Neq́ is erat Gostauus qui, non dicam ab homine noxio, sed alio sanctissimo contemneretur, uel ob prędsens studiũ in ciues, uel ꝙ illustris generis erat, et nepos eorum qui regnũ Suecię habuissent, & suo iure patriam à uastatore repetebat. Is ergo iritatior etiam contumelia factus ducit Dalekarlum militem contra Episcopũ & præsidia, & superat. Episcopus ex fuga prolapsus Holmiã uenit ad reliquias Danorũ, uidensq́ Suecos indiem fieri confirmatiores, consilium capit noui militis adducendi, hocq́ uoto in Danmarchiã ad Tyrannum nauigat. Multa hic cõueniunt quę obstare molienti ista debuerũt, Dei timor, conscientia religionis, sanctitas professionis, miseratio patrię, sui existimatio integra, quę omia is per crimen nunquã deprecabile uiolauit. Sed hęc non attingam, qualia nemo secum nõ colligit, domestica illa recensebo. Nouerat Tyranni institutũ prius q̃ suspitio belli aliqua haberetur, Is pirata erat, Maria uexabat suo terrore. Eo ꝓhibuerat cõmoda Schondię exerceri, nouerat genuinum odium Danorum in Suecos, & Gentis hereditariã crudelitatem, Nordugia in oculis illi erat, Florentissima olim nunc afflicta maleficio Danorũ: uidebat amplissimas eius urbes in uici formã per uexatos ciues, per uectigaliũ & publicorum onerũ acerbitatem redactas, quo admoneri debuit quid patriæ mali cõciliaret sub imperio externo. Non etiã deerant domi principes rege digni

ꝙ

ꝙ si cupiditati suę Ecclesiam unā Vpsaliensem sufficere nō putabat, & sub Dano se explere cupiebat. Nulla cōmoda tanta, à Peregrino, à Dano, à pirata referre quanta à domestico rege poterat, Ergo ei multo sanctius consilio et manu: quādo et hoc decere Episcopū ut bellator esset arbitrabatur: adesset, quem faceret non Sueciæ & Gothiæ tantum, sed quoq; Norduegię regem, essetq; hoc suum Episcopi benefitium æternum apud Norduegianos si reuocarentur sub domesticū & idem ęquissimū imperium, sub quo post lōgam oppressionem respirarent, seseq; instaurarent, Vel ubi hęc eum rerū optio per ętatem & insolentiam fugiebat, siue simultates ad ęquales ulcisci uolebat siue iratus patriæ erat & ultionem summere sub alienis armis querebat, aderat sotius Tyranno. Proscriptionem cum eodem ex arbitrio cōposuerat, spectatorq; fuerat sceleris Holmensis, satis sibi pœnarū dedisse arbitraret, quos in bellū ad spoliationem fortunarum, & atrocem cœdem attraxisset, detestaret in reliquū et desereret crudeles partes, uerum etiam malorū magis incentor est, Tyranno ipso implacabilior, Quo loco sane licet animaduertere ꝙ sint detestabiles recessus humanorū animorum, ubi hi malitia deplorati in pręceps ruerint, nulla cęcitas æq; in abruptum abit, atq; hi in scelus aguntur efferata crudelitate, neq; se ab impetu reuocant ante exicium. Sed ad narrationem redimus, Episcopus ubi in Daniam uenit, neq; splēdide neq; benigne exceptus est, neq; postea in aliqua habitus authoritate apud Tyrannū fuit, ita ingentes eius minę intra ferociam resederunt, prænoscens quoq; domi paratam sibi pœnam pro scelere admisso, et timens priuatus redire, desperatione salutis exiliū in Danmarchia sibi dixit, ubi hodie inglorius degit. Sed qua ratione potuerit socius à Tyranno in cōmuni re deseri, causæ sunt, una, perfidia qua in omnes erat æqualiter Danus. Altera domestica agitatio qua rediens exceptus fuit, nam paulo post regno excidit, Ferunt discedentem ex arcibus corrasisse aulici instrumenti quælibet etiam uilia, tam auare, ut si quis apex æneus inauratus ædiculæ esset, hunc conuulserit, & ad sarcinas coniecerit. Vxorem quam habet

aiunt omnem predam in potestatem recepisse, adseruareq́ꝫ sibi & filio. Tyrannus domestica etiam præda exclusus uagusq́ꝫ & inops fatigat hodie alienas aulas, & habet adhuc qui eum miseratione dignantur, hospitium indulgent, quàm bono exemplo apud presentes & posteros, q̄ꝫq́ꝫ illustri domestice cōscientiæ testimonio, nescio. Exemplo quia supersunt patroni adhuc qui obstant quominus uindictam deuolui in se toto malorum cumulo experiantur infamie illæ naturæ. Testimonio autem, quia tantorum scelerum sensum minus integrum habere uidentur, uerum putant tanto intra modum illa adhuc stare quanto sunt in artificem eorum indulgentiores. Tyrannus est statura iusta, corpore amplo, truci uultu, sed quem in cōgressibus precipua comitate contegat, adeo ut hæc pluris q̄ꝫ inditiū uultus ualere semper sit existimata, unde de moribus hominis iudicaretur, qui etiam mentitus habitus Suecis toties imposuit, donec eos ad extrema mala pertraxit. Filium ferunt referre indolem patris, & q̄ꝫuis puerum, nunc esse minaci animo, et iactare atroces uoces, Sese effecturum ut qui nūc uoluptatem sibi capiunt & exultant super eiecto patre, defleant olim suam acerbam sortem, Qualem profecto uocem nō conueniat ordines & communem statum regni Sueciæ ignorare, dissimulare, & putare uanam. Immo longe ante habere consilia parata quibus præuertant uindictam agitatam, neqꝫ infirmus putandus est qui puer qui exul sit. Puer senes, celerius habebit qui conatus adiuuent, propinquitates potentissimas habet, qui regem q̄ꝫ exulem uidere potius uelint, nec expenditur hodie qua culpa exciderint possessione, quàm bonam de se spem prebeant, q̄ꝫ integros in administratione futuros existiment quos suscœperint tuendos, una causa satis fuerit, propinquus est, Rex natus est, Repetit natiuum titulum. Deniqꝫ in postremis habetur, cui popularis status afflicti atqꝫ reip. funditus collabentis culpa imputetur. Tyranno eiecto, & maioris belli suspitione sublata Illustris princeps Gostauus contrahit iustas copias ex Dalekarlis sed & Suecis & Gothis, Lubicenses quoqꝫ ueteres socios in partem belli uocat qui adeo cupide uene-

uenerunt ut non modo ex ſorte hominum, unde hoc tempore mercenarij milites ferè ſcribuntur, ſed uiri graues & in dignitate conſtituti, qui q́ꝫ prudentia rerum & opibus pollerent, uenerint in belli ſocietatem. Quibus copijs reliquias Danorū quæ in Schondia reſederant perſequitur, Holmiam etiam obſedit, Intus nihil uirorum erat præter præſidium Danicum, hoc pro maleficio ſuo in Suecos, extrema omnia ſibi inſtare metuebat, Ergo deſperatione & munitione loci pariter obfirmatum difficilem reddebat oppugnationem, tamen ducis & ciuium uirtute expugnatū in poteſtatem uenit, atq; urbs recepta fuit. Dux re bene geſta, confectoq́ꝫ ubiq; bello, dat militib. & ſocijs ampliſſimum donatiuum, adeo q́ꝫ liberalitas hæc inſignis fuit ut ad Calones & remiges poſtremos perueniret, cum reliquis etiam germaniæ ciuitatibus uetera fœdera renouat. Mare rurſus aperit & ſecuritatem facit omnib. nauigandi. Ob que merita in omnes, patria concordibus omnium ordinum Sueciæ & Gothiæ ſuffragijs inuictum principem Goſtauum ſibi Regem legit, pro cuius maieſtate ut ea incolumis diu maneat, uota hodie ad Deum faciunt, ut regi domi perpetua rerum tranquillitas, foris pax & uictoria, utroq; ſtatu ſaluus principatus ſit, etiā rex in omni uita ita uirtutib. omnibus preſtet ut maximorū principum exemplo & merito feliciſſimus optimusq́ꝫ fauſta acclamatione æternum ſalutetur.

CASTRA HEBRAEORVM

Quorum facta fuit descriptio in Arabia.

NAPHTHALI	ASER	S DAN	IVDAS
EPHRAIM C	MERARITAE	AARONS MOSES	ISASCHAR R
MENASSEH	GERSONITAE	TABERNACVLVM	ZEBVLVN
		CAATHITAE	
BIN. IAMIN	GHAD	SIMHON M	RVBEN

P R I M A

T A B V L A

C O N T I N E T

Syriam. Ciuitates autem commemoratas diuinis litteris, Antiochiam Epidaphnen, Sidonem magnam, Sareptam, Tyrum munitam, Biblum, Abilam Lyſanium, Damaſcum, Carras meſopotamiæ. Et Cypri inſulæ partem.

In omni tabula C. notat occidentalem plagam. R. orientalem. S. ſeptentrionalem. M. auſtrum. Et eſt per omnes tabulas obſeruendum, ubi inſpitiundum eſt, ꝙ latus S. dirigatur contra ſeptentrionem mundanum, & oculus inferatur in tabulam ex latere S. Sic deſcriptiones reſpondebunt ad poſitionem cœli & cardinum terræ.

Paralleli medij tabulę proporcionem ad circulum maximum nō obſeruauimus, quoniam in tam exigua differentia diſtantiarum locorum per ſingulas tabulas concipienda, nihil erroris admittitur. Nos laxitatem potius ſpectauimus, ut q̄ plurima inſcribi poſſent.

S

66 ½ 67 ½ 68 ½ 69 ½ 70

38 ½ 37 ½ 36 ½ 35 ½ 34½ ½ 33

CAPPADOCIA

TAVRVS

CILICIA

PYRAMVS

CYDNVS

AMANVS

TARSVS

ISSVS

ANGVSTIAE CILICIAE

CARPASIAE

CLIDES

ALEXANDRIA

MYRIANDRVS

SELEVCIA

ANTIOCHIA

PIARA

C

OLYMPVS

CYPRVS

MARE

CASIVS

CASIVS

CAPERTVRI

LAODICIA

DIOSPOLIS

SYRVM

SELECVS

ARADVS

AEGYPTIVS MVRVS

TRIPOLIS

DEI.FACIES

AEGYPTIVM

BIBLVS

BERYTVS

PHOENICIA

ELEVTHERVS

SIDON

SAREPTA

TYRVS

ECDIPPA

LYCVS

ORONTES

ABILA

PALVS

DAMASCVS

LAODICIA

ADONIS

CHORRAS

66 ½ 67 ½ 68 ½ 69 ½ 70

M

GERMANICIA
SICOBI LISSES
SINGA
ARVDIS
VRIMA
PORSICA
SAMOSATA
ZEVGMA
EVPHRATES
EDESSA
CARRAE
HIERAPOLIS
TILATICOMVM
CATAMANA
EVROPVS
SYRIA
CECILIA
AMANA
BALLATHA
BETHAMMERIA
CHAONIA
PYLAE
HIERAPOLIS
BARSAMPSA
PAGRAE
GERRA
CYRVS
PAPHARA
ERRAZIGA
SARNVCA
BARBARISSVS
ACRABA
GINDARVS
ATHIS
BERSIMA
CHALCIS
SVRA
MAVBE
NICEPHORIVM
PALMYRA
ALALIS
MARSYAS
ALAMATHA
NAGVDA
TAPSACVS
PAMIA
BIRTHA
PALVS
GADIRTHA
PALMYRENE
EPIPHANIA
RETHVSA
MESA
NASOLITVDO
R
71
72
73
74
75
38
37
36
35
34
33

TABVLA

CONTINET

Partem Phœniciæ, Galilæam utranque, superiorem & inferiorem.
Tribus autem, Aser, Naphthali, Zebulun, Isaschar.
Trans Iordanem, Bathanæam, uel Gauloniten, uel Thraconiten arabiam.
Tribus autem, Mediam Manassen.

S

20 30 40 50 67 10 20 30

30 20 10 33 50 40 30 20

C

MARE SYRIACVM

SIDON
SAREPTA
CANAH MAIOR
TYRVS
CHEL · CHATH
CHER
ECDIPPA
RECHOB
CHAMATH
BETHANATH
CHAMMATH
CHALIO
ALBVM PROM
HEBRON
NOCHER
AMON
DAN HEN·
SALCHA
CHAS OR
IAR
BETHEN
ORACHATH
HVMMAH
CAESA REA
CHABVL
CINNE RETHA
CHELEPH
SANDALIVM
SEPHA MA
ACHZIB
RAMAH
LAMPERTI
LAIS
DAN
CHEDES
GES
PTOLOMAIS
BETHDAGON
IPHTHACHEL
ELON
IOCHNEHAM
BETHHA HEMEC
OCHVCHOCH
GAVLON
DABBESETH
NECHEB
AZNOTH
CARMELVM PROMON
SARID
MARHALAH
RIBLAH
SELEVCIA
CHANAO
SYCAMINVM
LACHVM
SA MA CHO NITIS
MAGDIEL
ZEBVLVN
HENO
GANNIM
REMETH
NAZARETH
ONEHAH
ABES
HEN
CHADDAH
OSVETA
CHISLOTH
GITTAH
DORA
CHIOSION
CHEPHER
RAB BITH
DABRATH
SVNEM
TABOR
IZREHELAH
ISSACHAR
CAPHARAIM
BETHSEMES
ARGOB
SION
CAPERNAVM
CHOROZAIN
ASTAROTH
TYBERIAS
GENESAR
GAMALA
NAS
GHILBO
SEH
ABILA
ASTAROTH
AMATHVS
PELLA
MERONAH
GADARA
IABIS
PHILADELPHIA
TRACHONITIS
SYRIA

20 30 40 50 67 10 20 30

M

50
68
10
20
30
40
50
69
30
20
10
33
50
40
30
20
S Y R I A E
P A R S
ABILA
LYSANIVM
LI BA NVS
SIVE ITYREA
PHIALA
MAGEDON
DAMASCVS
INA
COELESYRIA
S O
AERE
A M
NEVE
ABIDA
P H E
APITOLIADA
M A
SAMVLA
N E
50
68
10
20
30
40
50
69

R

TABVLA

CONTINET

Samariam, Tribus autem Isaschar rursus explicatam.
Mediam reliquam Menassen, Ephraim, Biniamin Idumeæ partem.
Trans Iordanem autem, Ghad tribum à Iabboc fluuio ad Haroher urbem, Tribus Ruben partem ab Haroher urbe.
Gentem Amaniten à Philadelphia urbe ad Haroher extra Arnonem fluuium.

S

C

MARE SYRIACVM

MICHMETHATH
CAESAREA
EPHRAIM
GHAZER
LEBONNAH
PH
ARVI
BETHCHORON SVPERIOR
GALGVLIS
OGEBA
REMMOON
RA
MONTANA
MAGDEI
SENNAH
DIOSPOLIS
ANTI OPATRIDA
IOPA
ADARSA
DOECH
MICHMAS
GVPHNAE
I M
TIMNATAH
RAMAH
PHASELVM
D
IABNIA
GHILGHAL
HATHROT
MODIN
ARCHHATHAROTH
LIEZ
BETHEL
IERICHVS
IAPHLETI
BIN
GEDRVS
BETHCHORON
HENTAPVAH
A
GATHRIMON
BOSES
IA
CHERITH
SILOH
PETRA
GABHAH
N
GHIBHON
ANATHOTH
HENSEMES
CAPHAR
AIALON
ADVMMIM
SORED
IEHARIM
IERVSALEM
MIN

M

DORA
CHISION
RABBITH
CHISLOTH TABOR
TABOR
DABRATH
SARTHAN
IZREHE LAH
NAIM
SACHASIMAH
MEGIDDO
APHECH
SVNE
CAPHARAIM
BETHSEMES
ANACHARATH
SION
FABA
TAHANAH
CAPERNAVM
MAGDALVM
BETH SAIDA
HENODOR
GHILBOAH
SECHEM
OTHEBE
DOTHAN
BE THVLIA
BETH SEAN
TYBERIAS
LACVS
TARICHEAE
GAMALA
IBLEHAM
LVZ
BEZECH
ASER
ENABRIS
GENESAR
GADARA
AMATHVS
VLAMA
OGILIM
EDREHI
IABIS
ABEL
MECHOLAH
EPHRON
MACHANAIM
SAMARIA
TAHANATH
ENNON
ACHABI
SILOH
SALEM
PENVEL
ANVA
NOBACH
EDVMA
IANOAH
SAPHON
ASECHAM
MICH METHAH
IOGBEHAH
CANATHA
THIRSAH
MEDEHARO
IAHAZER
BETHNIMRAH
MACHANE
BEASTHRA
ALEXANDRIVM
BETHARAN
DEBIR
CHESBON
MINNITH
MEDEBAR
IAHASAH
HAROHER
LIBYAS
CHERVS
CALLIRHOE
AMMA
NITIS

R

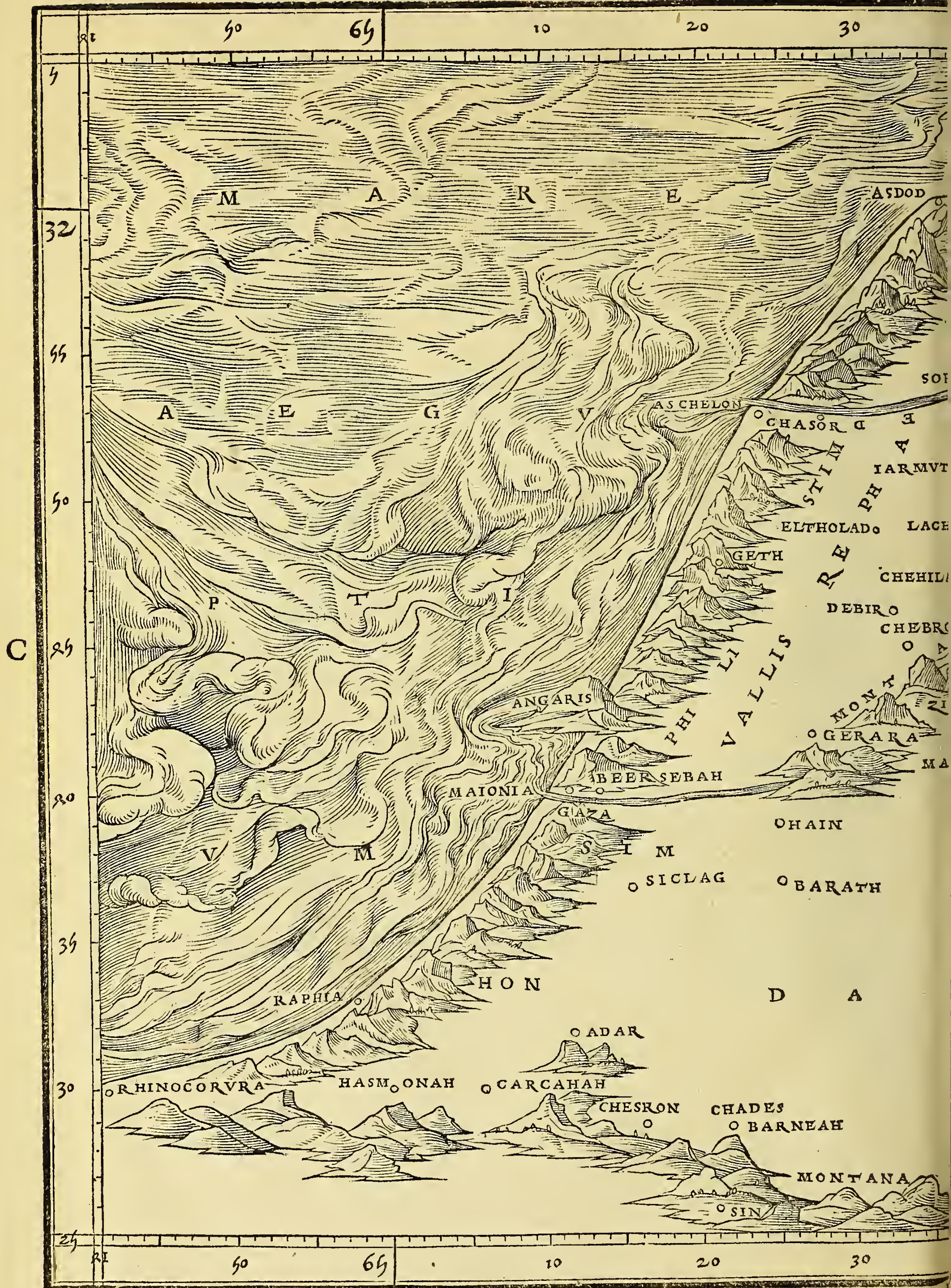
QVARTA

TABVLA

CONTINET

IVDEAM proprie dictam. Tribus autem,
Partem rursus Ephraim.
Rursus partem Ben iamin.
Dan
Iudam
Simhon
Philistim
Idumæam per littus Asphaltitis lacus, & inde occidentem uersus per montana Sehir.
Extra Iordanem,
Ruben tribum
Gentem Moab per Hahabarim montana, per orientale lacus Asphaltitis.

C

MARE
AEGYPTIUM
ASDOD
ASCHELON
CHASOR
IARMUT
ELTHOLAD
GETH
DEBIR
CHEBRO
REPHAIM
PHILISTIM
VALLIS
ANGARIS
GERARA
BEER SEBAH
MAIONIA
GAZA
HAIN
SICLAG
BARATH
HON
RAPHIA
ADAR
RHINOCORVRA
HASMONAH
CARCAHAH
CHESRON
CHADES
BARNEAH
MONTANA
SIN

50
66
10
20
30
ADARSA
MICH MAS
DOECH
MINNITH
MEDBAH
TIMNA
NOBE
TAH
M. EPHRAIM
RAMAH
BETHHA
IAHASAH
MODIN
IESMOTH
ARCHI
HATHAROTH
BETHEL
IERICHVS
BETH
CHOGLAH
BOSOR
EPHRAO
IM
HARO
HER
GEDRVS
CCARON
NICO
POLIS
GABHAH
GHIBHON
I A
HEN
SEMES
AIALON
BACHV
RIM
ADVM
MIM
MACHE
RVS
CAPHAR
AELIA
CHIRIATH
IEHARIM
CALLI
RHOE
HAZE
CHAH
ELEVTHERO
POLIS
HEN
RHOGEL
MACHEDAH
BETHLACHEM
HERODIVM
TECHOA
BETH
SVR
HEGHLON
IERVEL
VALLIS
BE
E
N
NEDI
CTIONIS
MASADA
BITVMEN
HENGHEDI
HARMEL
MALATHA
SOHAR
SEDOM
ARATH
AKRABBIM
B
MON TES
32
55
50
45
R
40
35
30
26

QVINTA

TABV LA

VNIVERSALIS PALESTINAE,
continens ſuperiores partucu-
lares tabulas.

A 40 50 65 10 20 30 40 50 66 10 20 30 40

S C R M

M A R E

S Y R I A PTOLEMA

REGINOSPVRGVM XXX

VENETIAE XXX

ROMA XXVIII

SYCAMINVM

IS AS

DORA

CHAR

IZREHE

LAH

ONAIM

ME

N

C V M

CAESAREA

SS

SECH

BETHO

SEAN

EM

SAMA

RIA

E

D

E

GHAZER

PHRA

G

NOBAC

IOGO

IAHA

BEHAH

SER

THIRSAH

A E

H A

D

MINNITH

DIOSPOLIS

ANOTI

PATRIDA

IM

G Y

IOPA

IABNEEL

TAMNA

IERI

CHO VS

IASA

HARO

HER

AZOTVS

N

BIN

IAM

RV

ACARON

AEEIA

IN

BEN

ASCHOLON

PHI

ELEVTE

ROPOLIS

MACHEDAH

P T I

GETH

DEBIR

LACHIS

IV

MASADA

CHEBRON

HEGLON

V M

LISTIM

HENGHEDI

DIBON

GHAD

MAIONIA

GAZA

BEER

MAHON

SEBAH

SOHAR

SICLAG

D A

AKRABBIM

RAPHIA

HASMONA

RHINOCORVRA

CADES BARNEA

C

33 32

30 20 10 50 40 30 20 10 50 40 30

B 40 50 65 10 20 30 40 50 66 10 20 30 40

SIDON
CANAH
S V R I A E
LIBA NVS
BETH HANATH
CHER MON
N A P A R S
CAESAREA
PHIALA
B A T H A
CHEDES
CHASOR
NAPH THALIS
GAVLON
ABILA
DAMA SCVS
CARRAE IX
AERE
ECBATANA XXII
NEVE
ABIDA
NINVS XXIX
BABYLON XIII
SVSA XVIII
CHONI TIS
SVETA
TRACONI
ASTHA
PELLA
PHILA DELPHIA
A R A B I A E
D E S E R T A E
P A R S
C
D
68
69

R

SEXTA

TABVLA

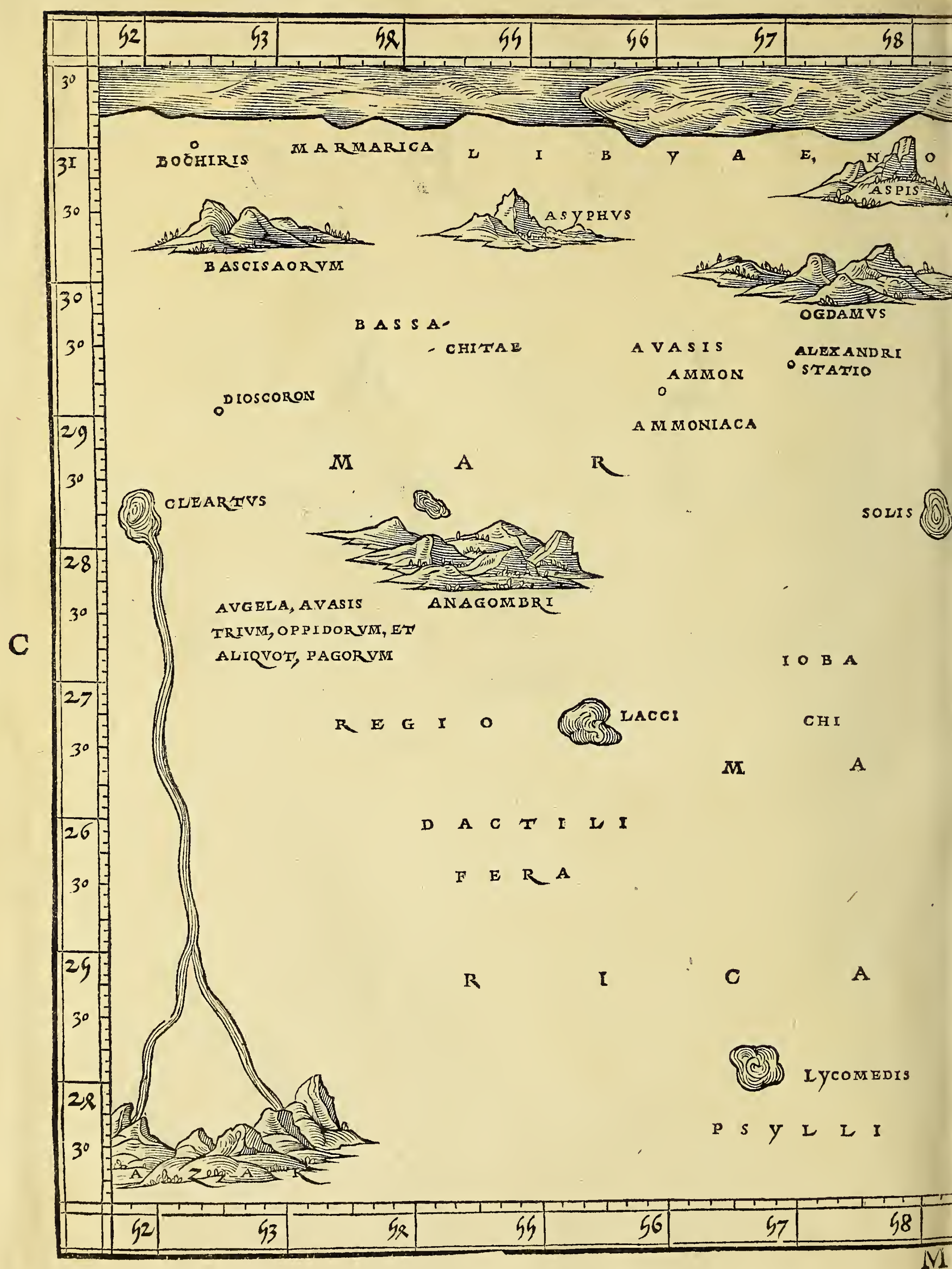
CONTINET

Marmaricam

&

Aegyptum.

S

52
53
54
55
56
57
58
BOCHIRIS
MARMARICA
L I B Y A E, N O
ASPIS
ASYPHVS
BASCISAORVM
OGDAMVS
BASSA-
-CHITAE
AVASIS
AMMON
ALEXANDRI
STATIO
DIOSCORON
AMMONIACA
M A R
CLEARTVS
SOLIS
AVGELA, AVASIS
TRIVM, OPPIDORVM, ET
ALIQVOT, PAGORVM
ANAGOMBRI
IOBA
REGIO
LACCI
CHI
M A
DACTILI
FERA
R I C A
LYCOMEDIS
PSYLLI
31
30
29
28
27
26
25
24

C

M

59
60
61
62
63
64
65
30
31
30
30
30
29
30
28
30
27
30
26
30
25
30
24
30
OSTRACINA
PELVSIVM
RHINOCO
RVRA
PHAROS
M
I
ALEXANDRIA
SIRBONIS
DESE
RTVM
MAREOTIS
PALVDES
RAMESO
SVCHO
A
E
LABY
RINTH
VS
OHELIOPOL
THINODIS
BACHIS
MEMPHIS
OBABYLIS
ETHAN
TANIS
OPICHA
H
IVLIO
POLIS
ERA
HIRO
BAHAL
TH
EPHON
MOERIS
AMARI
CLEOPATRIS
CLE
A
OOASSIS
PARVA
OCELLA
ANTONII
G
Y
IBIS
TROIGVS
PORPHYRITVS
R
OASSIS
MAGNA
P
T
V
S
COPTVS
SAPORI
NE
FOSSA
HYDRAEVM
DIDYME
THEBAE
HYDRAEVM
ABYDVS
ARISTONIS
NIGER
PHALACRIVM
HYDRAEVM
OMBI
ELE
PHAN
TINA
SYENE
BERENICE
CATARACTA
PSELCHIS
NILVS
SINVS ARABICVS
SVR

SEPTIMA

TABVLA

CONTINET

Tribum Iuda rurſus, Idumæam, Philiſtim.
Extra Iordanem, Gentem Moab, Partem Aegypti, Arabiam petræam, ſiue itinera Hebræorum per deſertum.

C

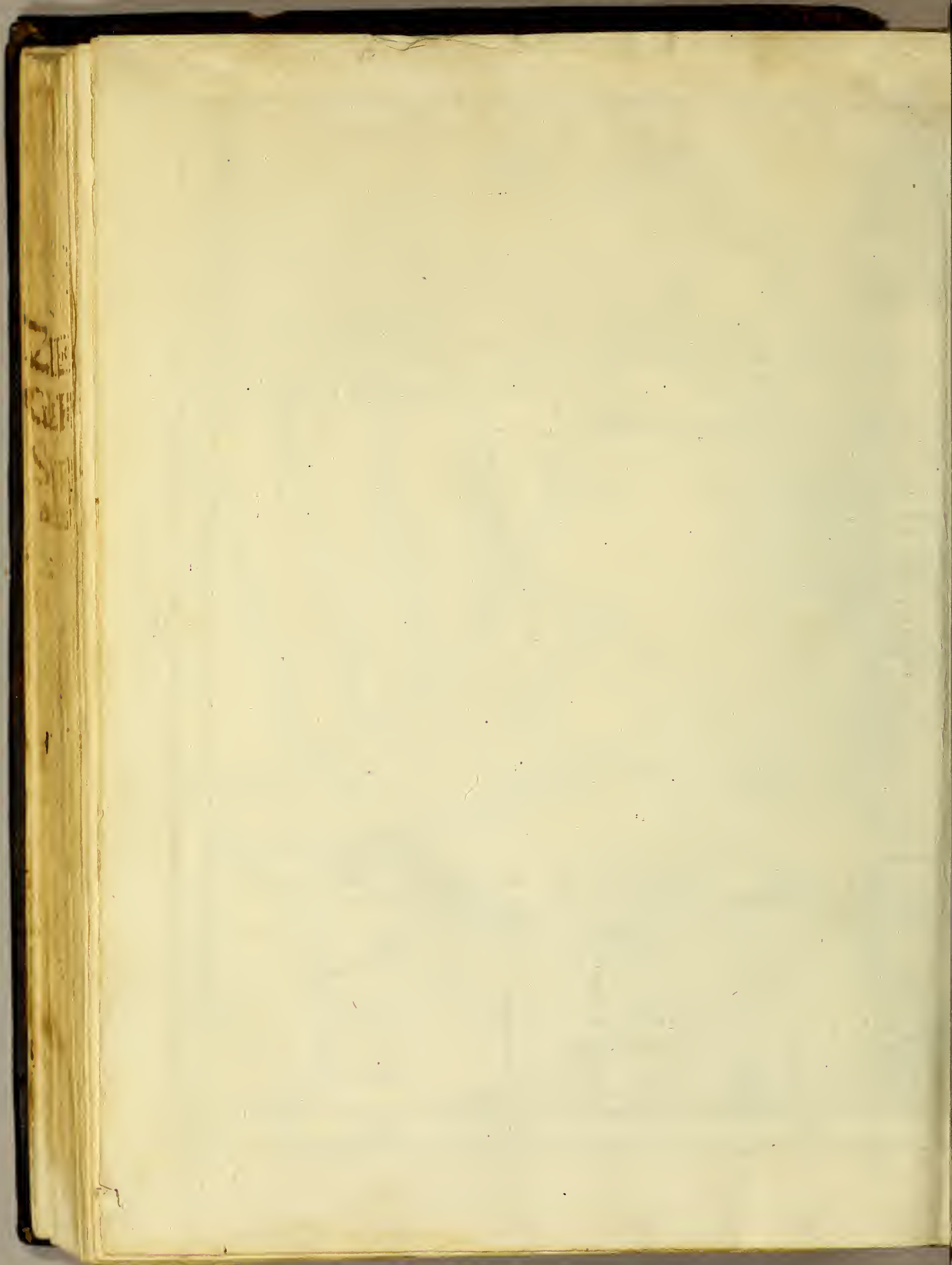
S

MARE AEGYPT
OSTRACINA
CASIVS
DINEPTIMI
DIOLCOS
PATHMITICVM
MENDESIVM
TANITICVM
PELVSIACVM
PELVSIVM
MAGDOLVM
SIRBONIS
TAPHNIS
ATHRIBITICVS
BVSIRITICVS
BVBASTICVS
VICVS. IVDAEOR
PALVDES
ARABIA
ONII
HELIOPOLIS
OR AHAMESSES
TRAIANVS
SVCHO
OTANIS
BABYLIS
ETHAN
POSITIVM
MARATH
ELIM
CASTRA SVPER MARI
SIN
DAPHCH OAH
HEROOPO
MAHASIRA
EICHACHIROTH
BAHAL SEPHON
AMARI
HERACLEO POLITES INSVLA NILI
ANGYRON
FOSSA
DANEVS
CLEOPATRIS
TIMONEPSI
MARE RVBRV
C

M

IOPA
ASCHELON
IERVSALAIM
IER ICHO
ELEVTHERO POLIS
CHEBRON
ANGARIS
ANTHEDON
HAZZAH
ARATH
MASADA
HENGHEDI
SOHAR
AKRABBIM
RHINOCORV RA
RAPHIA
HASMONAH
CADES.BARNEA
SIN
THEMAN
BEEROTH
BEN. IAHACHON
HESION GHABER
PETRA REGIA
COLCHIEL
DEDAN
HOR MONS
SALMONAI
PVNON
OBOTH
IGNITI SERPENTES
MOSEROTH
CHABRONAH
IOTHBATHAH
GHIDGHAD MONS
SEPHER MONS
CHASEROTH
PARAN
CADEMOTH SOLITVDO
PVTEVS
HALMON, DIBLATHA
IMAH
MATHANAH SOLITVDO
DIBON, G HAD
ZERED, TORRENS, VALLIS
HIIM, HAHABARIM
P E
T R A E A
A R A B I A E
D E S E R T A E
P A R S
R
ALVS
SINA
CHOREH
REPHIDIM
A MA
ITIS
LECH
PHARAN
ELANA
MADIAN
ALBVS VICVS
ELANITES SINVS
HESIONGHABER
64
66
32
30
29

OCTAVA

TABVLA

CONTINET

Cheronneſum Schondiam,
Regna autem potiſſima,
Norduegiam, Sueciam, Gothiam, Findlandiam,
Gentem Lapones.

S

C

360 5 10 15 20 25 30 35
VLTE
GRON
RIO
LAN
RA
DIA
INCOGNITA
HVETSARGH PROMONT.
HOLEN HE KEL FOL
PRO MONT.
IS LAN DIA
SKALHOL TEN
OCEANVS
HETLANDIA
ORCHADA
ORCHADES
DICT
AE, INSV
LAE XXIX
IN HOC
AMBITV
FAREN SIS
TERRA, BACALLAOS
HYPERBOREVS
IRE LAN DIA
DVCALIDONIVS
MONA
PARS ANGLIAE
OCCIDENTALIS
CIMBRI
OCEANVS
LVBECV

M

LAPONIA
OCEANVS HI PERBOREVS
HIELSOO
STAPPEN
TRVNIS
RODESHOLM
SANIAM
VVARDHVS
CASTRVM
ANGERMANNIA
CHI
MENE
NORTHBOTENIA
NORT
SVECIA
ANDANAS
IEMPTIA
CONVENTVS
MIDELPATHIA
QVEDEFIORD
OVIK
SKAFEN
SINVS SVETICVS
FIN NONICVS
OSTROBOTHNIA
CORSHOLM
COPERDALIA
TVNA
VARO
AARDAL
HESCHO
LAGEN
ALTA
NERPIA
SELEN
FINLANDIA
TAVASTIA
NIDROSIA
HARDAL
DALER
ARLVS
CVSTA
PEVNTHE
FOSEN
OSTER
SOR
DAL
GEFLE
ABO
EIN
NOVVM CASTRV
NADAL
GESTRICIA
OREGRVNDIA
ALAND
RASBVRGHVM
VPSALIA
FIERINGIA
PIRCHO
NE RICIA
MELER
INGIA
VIBVRGH
VVERMLANDIA
SVDERMANNIA
STOKHOLM
BERGIS
HAMMARIA
MOSLACVS
VENER
ONEAE
OXILIA
HANGO
STABANGER
GOTHIA
VETHER
ASLO
SCARIS
TIVM
SKVTO NAS
SVDERCOPIA
ALBVS LACVS
IARO
LAFOSBVRG
FALA
COPIA
STEGHOLM
OVIS BI GOTHIA
BAL
SOMEN
MARE
NEOGRODA
BORISTHENES
RESAN
BOLM
CALMAR
LVNDIS
MALMOGIA
ELANDIA
SARMATIA
VOLODEMAR
MOSKAVA
FIONIA
SINVS
REVALIA
BERNHOLM
GOTHANVS
RIGA
SMOLENZKI
TANAIS
CHOLOBA
DANTISCVM
ORZRA
ODRA
CRONVS
VILNA
R

IN CASTIGATIONEM mendarum.

NVLLA diligentia tanta eſt quæ errores euincat officinæ. Semper hæc aliquid affert, aut non animaduerſum cenſori, aut poſtea non reſtitutum. Quæ ergo ei operi mendæ ex ea culpa acciderũt uoluimus ſubnotare, ne lectorẽ remorentͭ. Tamen eius generis: cuius ſunt cumili pro cumuli, fœci pro feci, Catherina pro Catarina: plæraq; noluimus adnotare.

Ex A ternione.

Folio primo, facie prima, linea v, Antonino pro Antonio. Facie ſecunda linea à fine vi. queat, non putat. folio ij. fa. ſe. li. xxi. morib. non motib. fo. v. ſa. ij. li. xiij. agri non ager.

Ex B ternione.

Fo. vij. fa. ij. l. ult. Chaboræ, Aſchoræ, nõ Chaboreæ Aſchoreæ. fo. viij. fa. pr. li. xxvij. Taximira, non Teximira. fo. xi. fa. ij. l. xiij. Palepapho, nõ Palepapha. fo. xij. fa. ij. l. xviij. Arſinoen, non Arſionoen. linea ult. Enimurium, nõ Emurium.

Ex C ternione.

Fo. xiij. fa. ij. li. xiij. illi, nõ qui. li. xiiij. inuerſiſſimum, nõ inueriſſimum. li. xvi. ueteres, non ueteris. fo. xiiij. fa. p. li. xv. ue, non ut. li. à fine x. q̃ꝗ, non quamq;. fo. xxij. fa. ij. l. à fine ix. laxarentur, nõ laxerentur. fo. xviij. fa. i. li. xix. Latera montium quanta, & cætera, obſcure dictum per nos. Id autem uoluimus. Latera mõtium: qui Iudæam per longum & uerſum diuidunt: aſſumpſimus tanq̃ꝗ interrupta iuga forent. Sed ꝗ hęc quoq; in ſingulares montes ſubinde diuiduntur, quorum ſunt ſua etiam latera quaquauerſum. Q, horum inire rationem potuiſſemus, reperiſſemus Iudęam multo etiã extenſiorem menſura quam collegimus. Faciæ ſecunda, li. prima, frequentiæ ꝗ, non frequentiæq;. li. ix. ubi ꝗ, non ubiq;.

Ex D ternione.

Fo. xx. fa. i. li. i. prę alto, nõ prę lato. li. iiij. portus duos, deeſt, habet. fa. ij. li. i. millib. non mille. li. iij. infeſta, non infecta.

D

...oporteat: in perpetuum autem recepit: si domicilium Rome non habet heres, a quo hereditas per minima certa ad satisfactionem fideicommissi nomine in provinciam fideicommissarium remittendum esse. Quare si heres in eo loco causa cognita remitti desiderat ubi domicilium habet legatarius et cautum ibi possit, non est hereditas nec erit heres remittendus, idem et ipse tacitus autem recepit, quibus libris ad iectum est ab his iam distincta sunt vel testatoris permissu concedente legata non parum eorum fideicommissi sua dicam in deposito habeo:

V. Ulp.

Si qui interim fideicommissi cognoscit, taxationem eorum quae fideicommissarii petierint.

Admonendi autem sunt rebus pro remitti solere satisdationem fideicommissorum in his quae necessitate dandi interveniat, repromisso plane exigendam esse, ne sit utilitate desiderata statim in re.

P. aul. ne sibi o... filio vel suo a patre domino debebitur de instituto legatum est, vel legati satis petere non possit. Et si pendente condicione emancipatus vel manumissus satis petat. Quam causam dicendi sit sibi non sui patris nomine ipsi honor sit...

...ores in autem quod omnino legatarii, nunc esse excepta.

T. Si legatarium conditionem in possessionem legatorum ... missi sunt, procuratori vel ... meo nomine cavit, pu... accommodanti et tamen ... legatarium dilecte de...

I. At si ego cavissem ... licet, ut non petatur ... conditione testato scripta sunt ... conditionem ... desiderant ... conditione innotuit ... quae ... quia incerta tale conditionem ... placuit nec bonis ... nec quod conditionem intelligi...

M.

E. Si quorum legatorum actio ... quae postea missa istic ab ... possidet hereditatem ... satis dari non satisfacere in ... torum fiduciatorum ... postea prius salva esse ... eadem ... debet ... placet.

V. Ulp.

H. Si testamento fideicommissum ... fideicommissum relictum sine ... causa vel sub condicione ... hereditatis sint aliqui ...

E. Cuius quorum primus ...

